

STORTINGET

Dokument 15:7

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 901–1050
8.–28. februar 2018

Innhold

Spørsmål

901.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. landbruksutdanningene, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	11
902.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. IKT-infrastruktur i helseføretaka, besvart av helseministeren.....	12
903.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. pasientreiser, besvart av helseministeren	13
904.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kantstopp eller busslomme som løsning for buss, besvart av samferdselsministeren	15
905.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. nytt tinghus i Drammen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	16
906.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. likebehandling av den Nasjonale Scene som nasjonal kulturinstitusjon, besvart av kulturministeren.....	16
907.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. sammenlignbare krav til grunnutdanningen, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	17
908.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. cybertrusler, besvart av forsvarsministeren.....	18
909.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. karensdager, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	19
910.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. nytt utdanningstilbud ved Saltdal vgs. sceneproduksjon (lyd, lys, bilde og sceneteknikk), besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	19
911.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Coca-Cola i Lørenskog, besvart av finansministeren.....	20
912.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. flomsikringsprosjekt, besvart av olje- og energiministeren	21
913.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. undersøkelser av grunnen på Forsvarets område på Kjeller flybase, besvart av forsvarsministeren.....	22
914.	Fra stortingsrepresentant Gina Barstad, vedr. atomstrategien til Donald Trump, besvart av utenriksministeren	23
915.	Fra stortingsrepresentant Gina Barstad, vedr. Tyrkias inntog i Syria, besvart av utenriksministeren	24
916.	Fra stortingsrepresentant Ivar Odnes, vedr. bompengekompensasjonsordning, besvart av samferdselsministeren.....	25
917.	Fra stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen, vedr. identitetsavklaringsprogram, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	27
918.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. firefelts motorvei på Svartløken, besvart av samferdselsministeren.....	28
919.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. miljøaktivister, besvart av utenriksministeren	29
920.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. offentlige tjenestepensjoner, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	29
921.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gammel skog, besvart av klima- og miljøministeren	30
922.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. marin verneplan, besvart av klima- og miljøministeren	31
923.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. kjønnsbalansen i kulturlivet, besvart av barne- og likestillingsministeren	31
924.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. behovet for forebyggende lavterskel hjelpetilbud for pedofile, besvart av helseministeren	32
925.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. forebygging av selvmord og selskading, besvart av helseministeren.....	34

926.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. investeringsbehovet i jordforbedrende tiltak med blant annet drenering og grøfting, besvart av landbruks- og matministeren	35
927.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. "den store kunnskapssatsingen", besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	36
928.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. psykisk helse og rus, besvart av helseministeren.....	36
929.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. pasienter med manglende talespråk og utviklingshemming, besvart av helseministeren.....	37
930.	Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. sorenskriveren i Halden, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	38
931.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. innstillinger og forsinkelser på lokalavgangene Ski- Stabekk-Ski, besvart av samferdselsministeren	39
932.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. tjenesteytingen, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	43
933.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. regionreformen, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	43
934.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. utenllandske aksjonærer og kildeskatt, besvart av finansministeren.....	44
935.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. evaluering av kapasiteten ved Sykehuset Østfold, besvart av helseministeren.....	45
936.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. ID-kontroll, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	47
937.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. arveavgift, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	48
938.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. organiserer sine arbeidstakere som såkalte enkeltmannsforetak, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	48
939.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. Innkrevingssentralen, besvart av finansministeren.....	49
940.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. behandlingsrekkefølgen på utviklingskonsesjoner, besvart av fiskeriministeren.....	51
941.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. visningstillatelse i tilknytting til Maritimt vitensenter i Randaberg kommune, besvart av fiskeriministeren.....	51
942.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. Conmodo i Sør-Odal, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	52
943.	Fra stortingsrepresentant Zaineb Al-Samarai, vedr. rusreform, besvart av helseministeren.....	53
944.	Fra stortingsrepresentant Knut Arild Hareide, vedr. oppmerksomhet om kasteproblematikken og kastediskriminering i internasjonale fora, besvart av utenriksministeren	53
945.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. kulturbistanden, besvart av utviklingsministeren.....	54
946.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. halvautomatiske rifler til jaktbruk, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	55
947.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. rovdyrpolitikken, besvart av klima- og miljøministeren	56
948.	Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. fordelingen av midler bevilget over statsbudsjettet til riksvegutbygging, besvart av samferdselsministeren.....	57
949.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. Skogmo Industripark, besvart av samferdselsministeren.....	58
950.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. kvalitet i tjenestene fra aktører etter eierskap i barnevernet, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	58
951.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. Norges bidrag i FN-operasjoner, besvart av forsvarsministeren	59

952.	Fra stortingsrepresentant Gina Barstad, vedr. kapasitetsbygging i Niger, besvart av forsvarsministeren	61
953.	Fra stortingsrepresentant Gina Barstad, vedr. norske styrkebidrag i Niger, besvart av forsvarsministeren	61
954.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. utvidelse av bompengeneinnkrevningstiden ved fergeavløsningsprosjekt, besvart av samferdselsministeren.....	62
955.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. forslag til tiltak som styrker de grunnleggende rettighetene til mennesker med utviklingshemming, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	63
956.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. sluttavtaler, besvart av helseministeren	64
957.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. RHF Helse Sør-Øst, besvart av helseministeren.....	64
958.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. stoffskiftemedisiner, besvart av helseministeren.....	65
959.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. yrkesgrupper eller profesjoner der alle yrkesutøverne mister retten til å utøve hele eller deler av yrket sitt dersom de ikke skaffer seg ekstra formell utdanning, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	66
960.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. EUs personvernforordning (GDPR), besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	67
961.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. etterlønnssavtaler, besvart av helseministeren	68
962.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. legemiddelet Spinraza, besvart av helseministeren.....	68
963.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. Statens Innkrevingssentral i Mo i Rana, besvart av finansministeren.....	69
964.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. retten til et leirskoleopphold i løpet av grunnskolen, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren.....	71
965.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. bedre samhandling mellom barnevern og det psykiske helsevern, besvart av barne- og likestillingsministeren	71
966.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. autorisasjon av helsepersonell fra tredje land, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren.....	72
967.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. sensurfrist, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	74
968.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. innbeordringer/hospiteringer til POD, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	75
969.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. avvirkning av norsk skog, besvart av klima- og miljøministeren	76
970.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. statistikkane for gjestedøgn, besvart av næringsministeren.....	77
971.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. endringer i brukerbetalinger (egenandeler, gebyrer), besvart av finansministeren	78
972.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. dokumentasjon fra lastebil- og bussjåfører som viser at deres arbeidsavtale er i tråd med allmenngjorte lønns- og arbeidsvilkår, besvart av samferdselsministeren.....	79
973.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. gjennomgang av den juridiske siden av samboeres rettigheter, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	79
974.	Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. humanitære tiltak for fordrevne rohyingaer, besvart av utenriksministeren	80
975.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. plastforurensningen, besvart av klima- og miljøministeren	81
976.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. endringen i kostnadsanslaget for E16 Nybakk-Slomarka, besvart av samferdselsministeren	82
977.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. betaling ved jernbanestasjoner, besvart av samferdselsministeren.....	82

978.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. eldre og syk asylsøker, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	83
979.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. etterforskning av overgrep mot barn, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	84
980.	Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. barnetrygd, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	85
981.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. gaupe, besvart av klima- og miljøministeren	85
982.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. "oktoberbarna", besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	86
983.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. eksport av norske velferdsytelser, besvart av arbeids- og sosialministeren	87
984.	Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. egenandel for psykisk helsehjelp, besvart av helseministeren.....	87
985.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. eldre som er tvunget til å bo på dobbeltrom, besvart av eldre- og folkehelseministeren.....	88
986.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. mangel på jordmødre, besvart av helseministeren.....	89
987.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. rekruttering til ingeniørutdanningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	90
988.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. kabotasjeregler, besvart av samferdselsministeren.....	91
989.	Fra stortingsrepresentant Solveig Horne, vedr. rettssikkerhet for spedbarn, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	92
990.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. egenandel for psykisk helsehjelp for personer under 30 år, besvart av helseministeren	93
991.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. «dødsgebyret», besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	94
992.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. Blå Kors Borgestadklinikken, besvart av helseministeren.....	94
993.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. vernepliktiges rettigheter, besvart av forsvarsministeren	96
994.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. sosial dumping i transportbransjen, besvart av arbeids- og sosialministeren	97
995.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. Ringeriksbanen, besvart av samferdselsministeren.....	98
996.	Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. reduksjon av utslipp og bruk av miljøgifter, besvart av klima- og miljøministeren.....	100
997.	Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. like konkurransevilkår for kommersielle virksomheter ved Evenes, besvart av samferdselsministeren	102
998.	Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. Evenes Flystasjon, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	103
999.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. parkeringsavgift ved buss, tog og flyplasser, besvart av samferdselsministeren	104
1000.	Fra stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius, vedr. alvorlige vold- og overgrepssaker mot barn, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	105
1001.	Fra stortingsrepresentant Stefan Heggelund, vedr. OsloMets navn på nynorsk og bokmål, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren.....	106
1002.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. beredskapsloven, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	107
1003.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. 2. bataljon på Skjold, besvart av forsvarsministeren	108
1004.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. vannforvaltning, besvart av klima- og miljøministeren	109

1005.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. utførselslisenser til Saudi-Arabia, besvart av utenriksministeren	109
1006.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. ansvaret for at tilbudet fra de regionale helseforetakene, besvart av helseministeren.....	110
1007.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. de totale inntektene (skatteinntekter fratrukket utgifter) til staten fra hvert av de oljeselskapene som har mottatt utbetalinger gjennom leterefusjonsordningen i perioden 2008-2016, besvart av finansministeren.....	111
1008.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. intercitysatsingen, besvart av samferdselsministeren.....	112
1009.	Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. forurensningsloven § 26, første ledd, besvart av klima- og miljøministeren.....	112
1010.	Fra stortingsrepresentant Steinar Reiten, vedr. eget kapittel om forvaltning og effektiv utnyttelse av reker i kommende fiskerimelding, besvart av fiskeriministeren.....	113
1011.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. NH-90-helikoptrene, besvart av forsvarsministeren	114
1012.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. rovviltbestanden i Nordland, besvart av klima- og miljøministeren.....	115
1013.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. uskifteattest, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	116
1014.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. tilbydere av massasjetjenester, besvart av næringsministeren.....	117
1015.	Fra stortingsrepresentant Tore Storehaug, vedr. petroleumspolitik, besvart av olje- og energiministeren	117
1016.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. turnus i eldreomsorgen, besvart av eldre- og folkehelseministeren	118
1017.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. lakselus, besvart av fiskeriministeren.....	119
1018.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. sluttvederlag UNN, besvart av helseministeren.....	120
1019.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. autoriserte besøkssenter, besvart av klima- og miljøministeren	121
1020.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. oppsagte NSB-folk, besvart av samferdselsministeren.....	122
1021.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. egenandeler i helsevesenet for personer med sterk rusavhengighet, besvart av helseministeren	123
1022.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. vaksinedekning, besvart av eldre- og folkehelseministeren	124
1023.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. den planfrie påkoblingen av østre linje ved Ski stasjon, besvart av samferdselsministeren.....	125
1024.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. plan for utstedelse av pass i ny tjenestestruktur, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	126
1025.	Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. graderte pleiepenger, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	127
1026.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. nydrenering, besvart av landbruks- og matministeren	128
1027.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. egenandel, besvart av helseministeren ...	128
1028.	Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. helikopterberedskap i Finnmark, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	129
1029.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. situasjonen i norske fengsel vedrørende isolasjon og bruk av sikkerhetsceller, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	130
1030.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. innreise til Israel, besvart av utenriksministeren	131

1031.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. nasjonal statistikk om medikamentell kreftbehandling, besvart av helseministeren.....	131
1032.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. planlagt gang- og sykkelvei på Ramberg, langs E 10, besvart av samferdselsministeren.....	133
1033.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. en afghansk familie som har sittet i kirkeasyl på Fitjar i Hordaland, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	133
1034.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. oktoberbarn, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	134
1035.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. tilsyn med barn i fosterhjem, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	135
1036.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. gjennomgang av erstatnings- og foreldelsesregelverket, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	136
1037.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. bompengebelastningen i Bergen, besvart av samferdselsministeren.....	137
1038.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. byvekst, besvart av samferdselsministeren	138
1039.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. lakselus, besvart av fiskeriministerens	139
1040.	Fra stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen, vedr. selvforsørgende etter introduksjonsprogrammet, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren.....	139
1041.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. oppfølging av fosterbarn, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	140
1042.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. utsettelse av InterCity, besvart av samferdselsministeren.....	142
1043.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. Elverum tekniske verksted, besvart av forsvarsministeren	143
1044.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. tidlig hjemreise kun få timer etter fødsel, besvart av helseministeren	144
1045.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. Elverum tekniske verksted, besvart av forsvarsministeren	145
1046.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. soningsoverføring med Kosovo og Serbia., besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	145
1047.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. «barnets beste» og Barnekonvensjonen ved tilbakekall av oppholdstillatelse, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	146
1048.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. kommuner med samme navn, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	147
1049.	Fra stortingsrepresentant Torhild Bransdal, vedr. definisjon på kirkebygg, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	147
1050.	Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. pirattaxivirksomhet, besvart av samferdselsministeren.....	148

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (901 - 1050) for sesjonen 2017-2018.**

Partibetegnelse:

A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti

Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne
R Rødt

Al-Samarai, Zaineb (A)	943
Andersen, Karin (SV)	932, 1033, 1034
Arnstad, Marit (Sp)	949
Barstad, Gina (SV)	914, 915, 952, 953
Bekkevold, Geir Jørgen (KrF)	1041
Bollestad, Olaug V. (KrF)	912, 955, 956, 992, 993
Borch, Sandra (Sp)	969, 1003
Botten, Else-May (A)	996
Bransdal, Torhild (KrF)	1049
Christoffersen, Lise (A)	905, 966, 995
Eide, Petter (SV)	936, 979, 1046
Fagerås, Mona (SV)	963, 964, 987
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1017, 1018
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	911, 913, 970, 971, 1023, 1024
Grande, Arild (A)	938, 972, 988
Gustavsen, Liv (FrP)	997, 998
Haltbrekken, Lars (SV)	921, 922, 975, 1004, 1039, 1047
Hansen, Svein Roald (A)	930
Hansen, Øystein Langholm (A)	1050
Hareide, Knut Arild (KrF)	944
Heggelund, Stefan (H)	1001
Henriksen, Kari (A)	950
Henriksen, Martin (A)	927, 978
Hjemdal, Silje (FrP)	904, 906, 965, 973, 1035
Horne, Solveig (FrP)	989
Huitfeldt, Anniken (A)	951, 1005
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	1028
Jacobsen, Siv Henriette (A)	935, 958, 994
Johnsen, Kristin Ørmen (H)	917
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	934, 937, 1007
Kjerkol, Ingvild (A)	990, 1006
Klinge, Jenny (Sp)	946
Knutsen, Eigil (A)	1037, 1038
Leirtrø, Kirsti (A)	954
Lerbrekk, Solfrid (SV)	980, 984, 1025
Liadal, Hege Haukeland (A)	940, 941
Lossius, Jorunn Gleditsch (KrF)	1000
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	983
Lyngedal, Åsunn (A)	939
Lysbakken, Audun (SV)	1030
Mehl, Emilie Enger (Sp)	924, 925, 968

Moflag, Tuva (A)	931
Mossleth, Siv (Sp)	910, 1012, 1019, 1032
Moxnes, Bjørnar (R)	920
Myrli, Sverre (A)	976, 977, 1048
Mørland, Tellef Inge (A)	909, 1016, 1027
Nordlund, Willfred (Sp)	933, 1011
Nævra, Arne (SV)	1042
Odnes, Ivar (Sp)	916
Olsen, Ingalill (A)	948
Pettersen, Tage (H)	1014
Pollestad, Geir (Sp)	991, 1013, 1020
Raja, Abid Q. (V)	974
Reiten, Steinar (KrF)	1010
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	926, 942, 1026, 1043
Solberg, Torstein Tvedt (A)	907, 959, 960, 1044
Stensland, Sveinung (H)	1031
Stokkebø, Aleksander (H)	967
Stoknes, Per Espen (MDG)	918, 919, 981, 982
Storehaug, Tore (KrF)	1015
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	901
Staalesen, Siri Gåsemyr (A)	1040
Tajik, Hadia (A)	1002, 1036
Toppe, Kjersti (Sp)	902, 903, 961, 962, 1021, 1022
Trettebergstuen, Anette (A)	923, 1045
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1009
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	947, 957, 999, 1008
Vågslid, Lene (A)	1029
Wilkinson, Nicholas (SV)	928, 929, 986, 985
Øvstegård, Freddy André (SV)	945
Aasrud, Rigmor (A)	908

STORTINGET

Dokument 15:7

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 901

Innlevert 8. februar 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 19. februar 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Fagskolen Innlandet har siden 2013 tilbudt utdanning innen landbruksfag finansiert med statlige tilskudd. I tråd med arbeidslivets etterspørsel, er tilbudet utvidet. Kunnskapsdepartementet har nå varslet at disse utdanningene allikevel ikke kvalifiserer for statstilskudd, da de ikke tilhører kategorien teknisk fagskoleutdanning. Uten statlig tilskudd, står utdanningene i fare for å avvikles.

Hvorfor er ikke landbruksutdanningene finansiert tilsvarende fagskoleutdanning innen tekniske- og helsefag?»

Svar:

Det er i 2018 opprettet en ny felles tilskuddsordning for fagskoleutdanning på Kunnskapsdepartementets budsjett. Denne samler tre tilskuddsordninger som tidligere lå under Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet (KD). Ordningen som tidligere lå under KMD omfatter "tilskott til fylkeskommunar som tilbyr teknisk og maritim fagskoleutdanning som er godkjend etter fagskolelova", jf. Prop. 1 S (2009–2010) for KD s. 144.

KD har årlig gjennomgått hvilke utdanningsprogram som skulle ligge til grunn for midlene til fagskoleutdanning over KMDs budsjett. Landbruksutdanningene har i denne sammenheng ikke vært vurdert som tekniske eller maritime fag og har derfor ikke gitt uttelling. Hvordan fylkeskommunen har finansiert utdanning i landbruksfag ved Fagskolen Innlandet kan jeg derfor ikke gjøre rede for.

Premissene for hva som skulle og ikke skulle gi uttelling over KMDs budsjett har nok ikke vært tilstrekkelig kjent for fylkeskommunene og fagskolene. Gjennom etableringen av den nye felles tilskuddsordningen fra 2018 er imidlertid disse premissene blitt synliggjort. Dette kan ha medført den situasjonen som nå har oppstått ved Fagskolen Innlandet. Jeg vil imidlertid understreke at i den nye tilskuddsordningen har KD ikke lagt noen faglige føringer på hvilke fagskoleutdanninger fylkene kan finansiere, men det legges til grunn at kapasiteten innenfor helsefagutdanningene opprettholdes. I den nye tilskuddsordningen fra 2018 er tilskuddet til fagskoleutdanning videreført på samme nivå som i 2017, men med en økning knyttet til de nye studieplassene som kom i statsbudsjettet for 2018. Omleggingen av finansieringen av fagskoler har dermed ikke redusert fylkeskommunenes muligheter til å finansiere landbruksutdanningene slik de har gjort tidligere.

SPØRSMÅL NR. 902**Innlevert 8. februar 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 16. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden gjøre greie for om departementet har bestemt at IKT-infrastruktur i helseforetakene blir lagt inn under Sikkerhetslova, eller om det skal være opp til helseforetakene selv å vurdere dette?»

GRUNNGJEVING:

Viser til helseministeren sitt svar til Stortinget 30. januar 2018 der han uttaler at helseforetakene er lagt inn under Sikkerhetslova, men uten at det kjem fram om IKT-infrastrukturen i helseforetakene dermed er lagt inn under lova.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innenfor sin sektor ansvar for forebyggende sikkerhetstjeneste etter sikkerhetsloven. På grunnlag av erfaringer fra arbeidet knyttet til objektsikkerhetsforskriften i 2013-2014 og gjennomgang av gradert kommunikasjon i helse- og omsorgssektoren, gjennomførte departementet i 2014 en vurdering av sikkerhetslovens anvendelse for de regionale helseforetakene, helseforetakene og Norsk Helsenett SF. Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) bistod med råd og veiledning i denne vurderingen. Konklusjonen var at departementet anså at de regionale helseforetakene, helseforetakene og Norsk Helsenett SF er omfattet av sikkerhetsloven, jf. sikkerhetsloven § 2 første ledd. Dette innebar at virksomhetene nevnt over ble omfattet av sikkerhetsloven og tilhørende forskrifter, med ansvar for å iverksette og utøve forebyggende sikkerhetstjeneste fra desember 2014.

Helse- og omsorgsdepartementet har det overordnede ansvar for forebyggende sikkerhetstjeneste i sin sektor, jf. sikkerhetsloven § 4. Dette begrenser likevel ikke den enkeltes ansvar og plikter etter bestemmelsene i eller i medhold av denne loven. Videre har Helse- og omsorgsdepartementet ansvaret for å utpeke skjermingsverdige objekter innen sitt myndighetsområde, jf. sikkerhetsloven § 17.

Helseforetakene og de regionale helseforetakene plikter å utøve forebyggende sikkerhetstjeneste i henhold til bestemmelsene gitt i eller i medhold av sikkerhetsloven, jf. sikkerhetslovens § 5. Videre pålegger loven de som er objekteier en plikt til å foreslå hvilke objekter som er skjermingsverdige overfor departementet. Utvelgelse av skjermingsverdige objekt skal skje på grunnlag av en skadevurdering, hvor det innenfor lovens formål særlig tas hensyn til objektets:

- a) betydning for sikkerhetspolitisk krisehåndtering og forsvar av riket,
- b) betydning for kritiske funksjoner for det sivile samfunn,
- c) symbolverdi, og
- d) mulighet for å utgjøre en fare for miljøet eller befolkningens liv og helse.

Den nye sikkerhetsloven som skal behandles i Stortinget i februar i år har et utvidet virkeområde særlig knyttet til grunnleggende nasjonale funksjoner og de virksomheter som har vesentlig betydning for disse funksjonene. Virksomhetene skal sørge for et forsvarlig sikkerhetsnivå for skjermingsverdige informasjon, skjermingsverdige informasjonssystemer og skjermingsverdige objekter og infrastruktur når dette har betydning for nasjonale sikkerhetsinteresser, samfunnets grunnleggende funksjonalitet og befolkningens grunnleggende sikkerhet. Virksomheter som har råderett over informasjon, informasjonssystemer, objekter eller kritisk infrastruktur av avgjørende betydning for understøttelsen av grunnleggende nasjonale funksjoner må gjennomføre nye risikovurderinger. Dette innebærer både verdi- og skadevurderinger for å avklare sikkerhetsnivå og behov for forebyggende sikkerhetstiltak.

Jeg har i foretaksmøte med de regionale helseforetakene i januar i år stilt krav om at de skal gjennomføre tiltak som gjør at de regionale helseforetakene og regionens helseforetak er klar for å implementere ny sikkerhetslov når den trer i kraft. Som ledd i dette arbeidet har departementet etablert et samarbeid med Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) hvor de regionale helseforetakene, Norsk Helsenett SF, Helsedirektoratet, Direktoratet for e-helse og Sykehusbygg HF deltar. Målsettingen er å gjennomføre vurderinger av om hele eller deler av deres informasjonssystemer, objekter eller kritisk infrastruktur kan ha avgjørende betydning for understøttelsen av grunnleggende nasjonale funksjoner. Videre skal arbeidet avklare eventuelt sikkerhetsnivå og behov for forebyggende sikkerhetstiltak.

Vurderingen av sikkerhetsnivå og behov for forebyggende sikkerhetstiltak knyttet til IKT-infrastrukturen i helseforetakene vil kunne falle inn under krav i sikkerhetsloven om skjermingsverdige informasjon og vil således kunne være gradert informasjon. Dette er vurderinger som både helseforetakene, de regionale helseforetakene og Helse- og omsorgsdepartementet arbeider med i samarbeid med Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM).

SPØRSMÅL NR. 903**Innlevert 8. februar 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 19. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden gjøre greie for om det er noko til hinder for i lovverk eller anna for at helseføretaka kan drive pasienttransport i eigen regi, og kan statsråden informere om pasienttransport i eigenregi i andre helseføretak utanom OUS?»

GRUNNGJEVING:

Viser til NRK oppslag 27/1-18 der sjukehusdirektør Bjørn Erikstein ved Oslo universitetssykehus (OUS) uttalar at han vurderer å ta kontakt med helse- og samferdselsmyndighetene for å spørje om sjukehuset kan organisere transporten for pasientar, der helsepersonell kan ta seg av dei sjukaste. Han poengterer at det i dag er drosjenæringsa som har monopol på transport på bil med opp til åtte seter. Dette må det eventuelt endrast på, i følgje Erikstein. Det er etter det spørsmålsstillar er kjent med og ei vurdering at helseføretaka ikkje på same vis kan innkrevje eigenandel dersom ein organiserer pasientkøyring i eigenregi. Det er interessant å få vite om kva som er rammene rundt dette med eigenregi av pasientkøyring og korleis dette er løyst i andre føretak.

Svar:

Spørsmålet fra stortingsrepresentanten berører to forhold som ligger til to ulike departement. Det aktuelle lovverket ligger under samferdselsministeren, mens spørsmålet om organisering av pasientreiser ligger til helseministeren. Jeg vil imidlertid gi et samlet svar.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for pasienttransport. Pasienttransport administreres gjennom 17 pasientreisekontorer som har ansvaret for planlegging og bestilling av reiser med rekvisisjon. Pasienttransport er transport av syke personer til og fra sykehus eller lege. Slike reiser skjer normalt sett uten at helsepersonell er med på turen. Det har imidlertid i den saken representanten refererer til, blitt argumentert for å etablere en egen transportløsning der helsepersonell kan ta seg av de sykeste.

Helseforetakene inngår vanligvis kontrakt om pasienttransport med løyvehavere eller noen som opptrer på vegne av disse, for eksempel drosjesentraler. I kontraktene er det avtalt krav til ventetid m.v. Helseforetakene samordner gjennom sitt selskap Pasientreiser HF slike transporter for pasientene til/fra sykehusene. Det er helseforetakene som ut fra den medisinske tilstand hos pasienten bestemmer om transporten skal skje med rute-

transport, egne helseekspresser eller drosje, herunder om pasienten må kjøre alene eller kan dele den med andre pasienter. Helseekspresene baserer seg på inngåtte kontrakter med busselskapene. For de dårligste pasientene benyttes ambulanse som er løyvefritt.

Pasienttransport med løyve

Adgangen til å drive persontransport reguleres av yrkestransportloven. Etter lovens § 4 må den som mot vederlag vil drive persontransport ha løyve. Det avgjørende for om det foreligger løyveplikt er om det mottas vederlag og drives transport. Vilkårene er ikke kumulative, slik at brudd på ett vilkår medfører behov for løyve.

Lovens vederlagsbegrep skal forstås svært vidt, og omfatter enhver form for vederlag. Det ligger ikke i begrepet noe krav om at vederlaget gir overskudd for den som utøver transport, eller at den som driver transporten har som motiv å ha overskudd på transporten. Så lenge det mottas oppgjør for transport, for eksempel en egenandel, vil utgangspunktet være at transporten er løyvepliktig.

Når det gjelder drivebegrepet så skal også dette forstås vidt. Virksomheten må ha en viss varighet og omfang for at det kreves løyve, og avgrenses mot rent tilfeldig transport mot vederlag. Hva som i det enkelte tilfelle ligger i drivebegrepet er en konkret vurdering av hvor hyppig transporten utøves, transportørens initiativ til transporten og om denne er ledd i yrkesutøvelse, samt muligheten for at den samme transporten kunne blitt utført av løyvehavere.

Pasientreiser oppfatter på bakgrunn av disse gitte vilkårene at helseforetakene på generelt grunnlag må ha løyve for å kunne drive pasienttransport i egen regi. Drivevilkåret vil være oppfylt i tillegg til vederlagsvilkåret i og med at det skal betales egenandel ved en pasientreise, jf. pasientreiseforskriften § 24.

I praksis er det to typer løyve som er aktuelle for pasienttransport. Det er for det første drosjeløyve, eller behovsprøvd løyve for persontransport utenfor rute for motorvogn registrert for inntil 9 personer, som det heter i yrkestransportloven § 9. Drosjeløyve tildeles av fylkeskommunene som bestemmer hvor mange løyver som kan gis i fylket eller den enkelte kommune. Siden drosjeløyvene er behovsprøvd er det sterkt begrenset adgang til slike løyver. Det er i tillegg flere vilkår for drift av drosjeløyve. Det er blant annet et krav om at virksomheten er hovedervert for løyveinnehaveren, man må være tilknyttet en sentral og løyveinnehaveren har generell kjøreplikt. Dette

er vilkår som kan være praktisk vanskelig å oppfylle for et helseforetak.

Det andre løyvet er såkalt turvognløyve, som gjelder for persontransport utenfor rute for kjøretøy registrert for mer enn 9 personer. Disse er ikke behovsprøvd, og tildeles av nasjonal løyvemyndighet i Statens vegvesen. Løyvene tildeles alle som oppfyller kravene i yrkestransportloven § 4 andre ledd. I praksis er det svært liten begrensning på hvem som kan få turvognløyver, siden vilkårene er enkle å innfri.

Det er ingen mellomformer mellom løyvepliktig transport og transport med ambulanse. Rammene for egentransport av personer etter yrkestransportloven er stramme. Samferdselsdepartementet kan gjøre unntak fra kravet om løyve for særskilte slag transporter eller motorvogner dersom det ikke er i strid med internasjonal avtale. Dette er f.eks. gjort i enkelte tilfeller for transport av leger ifm med legevaktkjøring.

Ambulansetransport

Det er også mulig å utføre transport av syke eller skadde personer i godkjent ambulanse. Ambulansetransport er unntatt fra løyveplikt jf. yrkestransportloven § 20. Det avgjørende er ikke hva man selv velger å kalle transporten, men at kjøretøyet er godkjent som ambulanse av ansvarlig myndighet. Det er ikke hjemmel for å kreve egenandel ved ambulansetransport.

Pasienttransport i regi av helseforetak i dag

Helseforetakene utøver transport i egen regi på flere måter. Flere helseforetak har løyve for persontransport med turvogn, det vil si kjøretøy registrert for mer enn 9 personer. Ingen har løyve for transport med mindre kjøretøy etter yrkestransportloven § 9, ettersom drosjeløyve er behovsprøvd og kravene for drift ved slikt løyve vanskelig kan oppfylles av helseforetakene. Flere helseforetak har et ønske om å kunne drive pasienttransport i egen regi av sittende pasienter i biler som er registrert for mindre enn 9 personer, men ser at dette er utfordrende å få til fordi det da kreves drosjeløyve. Uten løyve kan pasienttransport kun gjennomføres som ambulansetransport som er fritatt fra krav om løyve. Helseforetakene har ikke adgang til å kreve egenandel av pasienter ved slike reiser.

Helseekspreser, helsebusser og minibusser

Flere steder i landet finnes det helseekspreser og helsebusser som transporterer pasienter til behandling. Noen helseforetak har egne turvognløyver registrert på foretaket, som de benytter til helseekspreser, helsebusser og minibusser de selv eier. Andre helseforetak har anskaffet tjenester fra leverandører som har egne turvognløyver og busser/minibusser, som utfører transport for helsefore-

taket. Pasientene betaler egenandel ved slike reiser etter reglene i pasientreiseforskriften.

Hvite biler

Enkelte helseforetak benytter såkalte hvite biler. Hvite biler er kjøretøy som tidligere har vært brukt som ambulanser. Bilene er fortsatt registrert/godkjent som ambulanser, slik at det ikke er behov for løyve for disse jf. yrkestransportloven § 20.

Hvilke helseforetak som driver transport i egen regi

Oversikten nedenfor viser hvilke helseforetak som driver pasienttransport i egen regi. Tilfeller der helseforetaket leier inn transporttjenester fra en ekstern leverandør, for eksempel helseekspres eller syketransportbiler, er ikke tatt med.

Minibusser med turvognløyve

Sørlandet Sykehus HF har løyve for tre minibusser som drives i regi av helseforetaket. Vestre Viken HF har nå fått løyve for 4 turvogner (minibusser) som settes i drift i april i år.

Hvite biler

- Oslo universitetssykehus HF har hvite biler som frakter liggende pasienter. Dette er hovedsakelig transport som ellers ville blitt utført med vanlig ambulanse.

- St. Olavs hospital HF har hvite syketransportbiler som transporterer liggende pasienter. Dette er hovedsakelig transport som ellers ville blitt utført med ambulanse.

- Helse Bergen HF har en syketransportbil som transporterer liggende pasienter. Oppdragene tildeles fra AMK, og regnes som ambulanseturer. Pasientreiser Helse Bergen har i tillegg inngått et samarbeid med Hospitaldrift Transport, en avdeling i samme divisjon som har ansvar for all internttransport. Portørene utfører oppdrag for pasientreiser med en bil i noen få timer på hverdagene for å ta unna transport når det er kapasitetsproblemer med drosjer, og sykehuset ønsker å sikre at pasienter rekker hurtigbåt og lignende

- Finnmarkssykehuset HF har tre hvite biler som primært kjører liggende pasienter. Ved ledig kapasitet kan disse benyttes til sittende pasienter. De hvite bilene er et supplement til ambulanse og drosje.

Avsluttende bemerkninger

Samferdselsdepartementet er i gang med en større revisjon av drosjereguleringen. I dette arbeidet legges det bl.a. opp til at behovsprøvingen av drosjeløyver skal opp-

heves. Forslag om dette er planlagt sendt på høring tredje kvartal 2018.

Drosjer har en stor del av inntektsgrunnlaget sitt fra pasientkjøring, særlig i distriktene. I den grad dette er rene transportoppdrag, er det rimelig at den som utfører transporten må oppfylle de alminnelige løyvekravene etter yrkestransportloven.

Det har i den senere tid vært flere saker i media om pasienter som har måttet vente uforholdsmessig lenge på drosje. Jeg oppfatter at disse sakene i hovedsak handler om manglende oppfølging av inngåtte kontrakter - drosjen kommer for sent eller uteblir. Dette er forhold som i utgangspunktet kan medføre sanksjoner etter inngåtte avtaler, men som likevel etterlater helsetjenesten og ikke minst den enkelte pasient i en krevende situasjon. Jeg er

selvsagt svært opptatt av at pasientene skal få den transporten de trenger. Dette krever imidlertid at transportørene etterlever de inngåtte avtalene, og oppfyller de kvalitetskrav som ligger i avtalene med helseforetakene. Jeg forutsetter at helseforetakene som kontraktspart følger opp overfor den andre part.

Jeg vil avslutningsvis understreke at når det gjelder den konkrete saken ved Oslo universitetssykehus, så har ikke departementet fått seg forelagt verken de konkrete vurderinger de har gjort i forbindelse med etablering av et eventuelt tilbud hvor helsepersonell bistår, eller mottatt et ønske om å foreta endringer i lovverket. Når det gjelder etablering av en ordning med at helsepersonell skal følge pasienter under transport, er gjeldende løyveordning ikke til hinder for det.

SPØRSMÅL NR. 904

Innlevert 8. februar 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 15. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan statsråden avklare hvorvidt lokale myndigheter selv kan beslutte om de ønsker kantstopp eller busslomme som løsning for buss?»

BEGRUNNELSE:

Det har i den senere tid blitt økt oppmerksomhet rundt at Vegvesenet legger om en rekke busstopper fra tradisjonelle "busslommer" til såkalt kantstopp. Det har kommet henvendelser fra folk i blant annet Bergensområdet om dette.

Kantstopp er en løsning som medfører at bussen stopper i vegbanen, slik at den ikke mister sin plass i køen. Dette medfører samtidig at det danner seg kø mens bussen tar opp og slipper av passasjerer. I noen tilfeller skapes det trafikkfarlige situasjoner, når andre trafikanter velger å kjøre forbi.

NAF har på lokalt nivå påpekt at kantstopp er å designe trafikkfarlige situasjoner.

Når det gjelder hensiktsmessigheten av slike løsninger kan det være best å la lokale myndigheter selv bestemme, da de kjenner de lokale forhold best.

Svar:

Jeg har merket meg debatten som har pågått vedrørende valg av løsninger for busstopp i enkelte byer. Jeg er opptatt av at vi skal legge til rette for gode trafikk løsninger som sikrer mobilitet og god trafikkavvikling totalt sett. Jeg er også opptatt av at vi skal bruke skattebetalernes penger på en effektiv måte, og at man primært skal bruke penger på å legge til rette for bedre løsninger der man knapt har et tilbud fra før, fremfor å "perfeksjonere" eksisterende, tilstrekkelige løsninger.

Debatten om valg av busslommer eller kantstopp har pågått i områder hvor det ikke er staten som er veieier. Valgene som gjøres vedrørende løsninger lokalt er det relevante veieier som står for. Håndboken N100 Veg – og gateutforming er førende når det gjelder denne type tiltak, men nøyaktig hvilken løsning man velger vurderes ut fra lokale forhold. Myndighet til å fravike vegnormalen ligger hos Statens vegvesen for riksveg, fylkeskommunen for fylkesveg og kommunen for kommunal veg. Følgelig er valg av løsning opp til veieier.

SPØRSMÅL NR. 905**Innlevert 8. februar 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 19. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«I revidert budsjett 2016 og i statsbudsjettet for 2017 bevilget Stortinget penger til et toårig forprosjekt for nytt tinghus i Drammen. Oppslag i Drammens Tidende i dag, 8. februar 2018, kan tyde på at forprosjektet ennå ikke er kommet i gang, og at byggestart som forutsatt i 2019, ikke lar seg gjennomføre.

Hva er årsaken til disse forsinkelsene, og hva vil statsråden gjøre for å få fortgang i arbeidet med nytt tinghus, i tråd med Stortingets forutsetninger?»

BEGRUNNELSE:

Stortingsflertallet stemte i budsjettet for 2016 ned et forslag fra Arbeiderpartiet om å bevilge 12, 4 mill. kr til forprosjekt for nytt tinghus i Drammen. Det ble omsider bevilget penger i revidert budsjett 2016. Forprosjektet ble fordelt over to år, 2016 og 2017. Et samlet storting har understreket betydningen av å få på plass et nytt tinghus så raskt som mulig. Domstolsadministrasjonen har også understreket at Drammen tingrett har høyeste prioritet blant landets tingretter for nybygg. Likevel går tida, uten at noe skjer. Siden det er regjeringen som tar den endelige beslutningen om når og hvordan prosjektet skal gjennomføres, er det også statsrådens ansvar å skjære igjennom det som måtte være av unødig byråkrati og få fortgang i prosjektet.

Svar:

Jeg mener vi har fulgt opp de forutsetningene som lå til grunn da Stortinget bevilget midler i revidert nasjonalbudsjett 2016 og statsbudsjettet 2017.

Tinghusløsningen som var foreslått i 2016 var unødvendig kostbar. Alternative tinghusløsninger, herunder rehabilitering av dagens bygg, var ikke tilstrekkelig utredet og det var ikke undersøkt hvilke muligheter som fantes i det private markedet. Det var også behov for oppdatering av kostnadsberegninger, tilpassing til nye krav og beregning av samfunnsøkonomisk nytte, noe regjeringen orienterte Stortinget om i fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett i 2017, jf. Prop. 129 S (2016-2017). Stortinget hadde i Innst. 401 S (2016-2017) ikke innvendinger til departementets fremgangsmåte og tok omtalen i Prop. 129 S (2016-2017) til orientering.

Statsbygg og Domstolsadministrasjonen gjennomførte en ny utredning (et såkalt konseptvalgnotat) som ble oversendt til departementet i oktober 2017. Den nye utredningen viser at ambisjonsnivået og kostnadene ved det foreslåtte nybyggalternativet kan reduseres betydelig. Prosjektet kan dermed bli langt rimeligere og samtidig oppfylle tingrettens behov. Jeg mener dette viser at nye utredninger var nødvendige. Konseptvalgnotatet er nå til vurdering i departementet.

SPØRSMÅL NR. 906**Innlevert 8. februar 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 19. februar 2018 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

«Vil statsråden arbeide for at det sikres likebehandling av den Nasjonale Scene som nasjonal kulturinstitusjon, også etter eventuell desentralisering til regionene?»

BEGRUNNELSE:

2017 ble det nedsatt et ekspertutvalg av Kommunal- og moderniseringsdepartementet med mandat å vurdere

overføring av ytterligere ansvar, oppgaver og myndighet som støtter opp under fylkeskommunenes samfunnsutviklerolle. Det lå til grunn for arbeidet at oppgavefordelingen bør ivareta hensynet til brukerne, lokalt selvstyre og deltakelse, samt nasjonale mål. Utvalget ble ledet av professor Terje P. Hagen og leverte sin rapport 1. februar i år.

Utvalget foreslår overføring av oppgaver og virkemidler fra en rekke statlige etater, deriblant Kulturdepartementet.

Det skrives i rapporten:

«Hovedstadsinstitusjonene som i dag er helfinansiert av staten over post 70 Nasjonale institusjoner beholdes som et statlig ansvar. Finansieringsansvaret for Den Nationale Scene og Musikkelskapet Harmonien overføres til fylkeskommunen.»

Det er vanskelig å se hvorfor det foreslås to forskjellige måter å finansiere nasjonale institusjoner. Det er nærliggende å tro at det er institusjonenes geografiske plassering utenfor hovedstaden, mer enn deres nasjonale viktighet, som har vært styrende for rapporten.

Svar:

Vi er midt i arbeidet med en ny kulturmelding. Meldingen skal fastsette hva som skal være målene for fremtidens na-

sjonale kulturpolitikk, og vurdere hva som skal være statens rolle sett i forhold til de andre forvaltningsnivåene. Stortinget har vært tydelige på at endringer i ansvars- og oppgavefordelingen på kulturfeltet skal gjøres i lys av denne meldingen.

Det produseres kunst og kultur av høy kvalitet over hele landet, og det er opplagt at det finnes kulturinstitusjoner også utenfor hovedstaden som er av nasjonal betydning. Den Nationale Scene er en av disse.

Samtidig har Stortinget vedtatt en regionreform som innebærer desentralisering av makt og statlige oppgaver. Målet er å bidra til positiv samfunnsutvikling basert på regionale fortrinn, forutsetninger og prioriteringer. For meg er det et selvstendig politisk poeng å få til en større maktspredning på kulturområdet, både organisatorisk og geografisk. Nå skal vi bruke tid på å diskutere oss frem til gode måter å få dette til på uten at det går på bekostning av kvalitet og tilgjengelighet.

SPØRSMÅL NR. 907

Innlevert 8. februar 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 14. februar 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hvilke sammenlignbare krav til grunnutdanningen, som er tilsvarende de nye kompetansekravene for lærere med tilbakevirkende kraft, kan statsråden vise til for andre yrkesgrupper, som eksempelvis leger?»

BEGRUNNELSE:

I politisk kvarter 7. februar 2018 sa kunnskapsministeren at det finnes andre eksempler på at en yrkesgruppe opplever at nye krav fører til at grunnutdanningen deres ikke lenger kvalifiserer for yrket de har utdannet seg til, og trakk fram legene som eksempel.

Svar:

Jeg kjenner ikke igjen representantens gjengivelse av det som ble sagt på politisk kvarter 7. februar i år. På politisk kvarter viste jeg til at mange yrkesgrupper opplever at det de lærte under utdanningen løpende må oppdateres og bygges ut for at de skal være faglig på høyden. Etter- og videreutdanning er helt avgjørende i mange bransjer og sektorer. For flere profesjoner er dette uttrykt gjennom krav om obligatorisk etterutdanning. Dette gjelder blant

annet leger, men også advokater, tannleger og revisorer. På politiske kvarter uttalte jeg at denne typen krav til etterutdanning er noe de færreste har innvendinger mot.

Denne regjeringen har høye ambisjoner for landets lærere og elever. Vi står fast ved at lærerne er den viktigste ressursen i skolen for elevene. Faglige sterke og trygge lærere er en forutsetning for at elevene skal lære på skolen. Derfor mener vi at det er helt rimelig å stille krav til lærernes kompetanse, samtidig som vi har lagt til rette for tidenes videreutdanningstilbud. Lærere som ønsker videreutdanning skal kunne oppnå dette før kompetansekravene for undervisning i norsk, matematikk og engelsk trår i kraft.

SPØRSMÅL NR. 908**Innlevert 8. februar 2018 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 19. februar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Når kan vi forvente dette implementert og at Norges sikkerhet er i tråd med de ambisjonene Stortinget har signalisert over år?»

BEGRUNNELSE:

Cybertrusler er en økende problemstilling, og både EOS-tjenestene, pressen og sentrale samfunnsaktører har uttrykt sin bekymring for sårbarhetene Norge vil stå ovenfor i årene som kommer. I januar ble offentligheten kjent med et betydelig datainnbrudd i Helse Sør-Øst. I februar presenterte Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap tall som viser at cyberangrep - sammen med terrorisme - er den trusselen som i størst grad bekymrer befolkningen.

Stortinget har lenge gitt retningslinjer for hvordan beredskapen på dette området skal løses, men det er vanskelig å spore konkrete tiltak fra Regjeringens side som kan bidra til å betrygge befolkningen.

Stortinget besluttet i Innst. 62 S at IKT-virksomheten i Forsvaret skulle samles innenfor Cyberforsvaret og konsolideres på ett geografisk sted. Det ble også gitt føringer om at Cyberforsvaret skal legge grunnlaget for én helhetlig organisasjon som skal forsvare samfunnet mot militære eller statlige cybertrusler, og om at de skal styrke samarbeidet med politimyndigheter og nasjonale sikkerhetsmyndigheter.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 9. februar 2017 med spørsmål fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud om regjeringens tiltak relatert til IKT-sikkerhet og IKT-virksomheten i forsvarssektoren.

De overordnede prinsippene om ansvar, likhet, nærhet og samvirke ligger til grunn for alt nasjonalt sikkerhets- og beredskapsarbeid. Den enkelte fagstatsråd er ansvarlig for forebyggende sikkerhet innenfor sin sektor.

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) er tillagt en samordningsrolle for å sikre en helhetlig og koordinert beredskap og for å samordne forebyggende IKT-sikkerhet i sivil sektor. Forebyggende sikkerhet er, i henhold til lov om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven), et virksomhetsansvar. Regjeringen oppnevnte i september 2017 et utvalg som skal utrede regelverk for IKT-sikkerhetsområdet og organisering av tverrsektorielt ansvar. Målsettingen er å styrke nasjonal IKT-sikkerhet.

I tråd med sektorprinsippet har Forsvarsdepartementet (FD) et overordnet ansvar for beredskap og IKT-sikkerhet i forsvarssektoren. Jeg har lagt frem forslag til en ny lov om nasjonal sikkerhet som er planlagt behandlet av Stortinget 27. februar i år. En ny og helhetlig sikkerhetslov er et viktig tiltak for å styrke sikkerhetsarbeidet i Norge. Ikke minst tar lovforslaget høyde for den endrede sikkerhets- og trusselsituasjonen. Vår målsetting er at loven skal tre i kraft 1. januar 2019.

Prop. 151 S (2015–2016) Kampkraft og bærekraft setter flere mål for videreutvikling av sektorens arbeid med forebyggende sikkerhet, herunder IKT-sikkerhet. Gjennom Prop. 1 S (2017–2018) er Stortinget informert om at det etableres et felles IKT-responsmiljø for forsvarssektoren (MilCERT) som en del av den videre omstruktureringen og moderniseringen av IKT-virksomheten i sektoren. Responsmiljøet skal ha ansvar for sikkerhetsmessig overvåking av forsvarssektorens egne IKT-systemer og forebygge, avdekke og håndtere uønskede digitale hendelser rettet mot disse systemene.

Forsvaret kan innenfor cyber- og IKT-områdene yte bistand til sivile myndigheter basert på den kompetanse og kapasitet Forsvaret har for å ivareta de IKT-systemer forsvarssektoren selv benytter. Ressursene vil, i situasjoner med fare for omfattende digitale angrep mot samfunnskritisk infrastruktur, prioriteres til å ivareta sikring av Forsvarets egne IKT-systemer.

Evnen til å håndtere digitale trusler og digitale angrep er avgjørende for å sikre handlefrihet for militære operasjoner. Organiseringen av militære kapasiteter for å håndtere cyberdomenet i operasjoner vurderes nærmere i år, slik Stortinget er informert om i Prop 1 S (2017–2018).

IKT-virksomheten omfatter de funksjoner som skal sikre tilgang til IKT-tjenester for å understøtte operasjoner og daglig virksomhet i forsvarssektoren. IKT-virksomheten i Forsvaret er etablert på mer enn 60 steder i Norge, inkludert på Jan Mayen. Virksomheten vil konsentreres til færre geografiske lokasjoner, i takt med endringer i Forsvarets basestruktur og den teknologiske utviklingen innenfor IKT. IKT-virksomheten i Forsvaret vil ha Jørstadmoen som fremtidig hovedbase i tråd med Innst. 62 S (2016–2017), jf. Prop. 151 S (2015–2016). Organisering, lokalisering og tidsplan for gjennomføring vil, jf. Prop 1 S (2017–2018), konkretiseres videre, sammen med økonomiske og personellmessige konsekvenser.

SPØRSMÅL NR. 909**Innlevert 8. februar 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 13. februar 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Vil statsråden avvise forslaget om innføring av en karensdag som et prøveprosjekt, eller ønsker hun som Agder Høyre å svekke arbeidstakernes rettigheter i sykelønnsordningen?»

BEGRUNNELSE:

Agder Høyre vedtok på sitt fylkesårsmøte 3.februar at de vil innføre et prøveprosjekt med en karensdag. Både i Agderposten mandag 5.februar og Fædrelandsvennen samme dag kommer det frem at dette prøveprosjektet ønskes innført på Agder.

Svar:

Regjeringen har ikke planer om å foreslå å innføre karensdager som et prøveprosjekt. Karensdag må anses som en grunnleggende endring i dagens sykelønnsordning, og som i tråd med gjeldende IA-avtale i så fall skulle drøftes med partene i arbeidslivet.

Dagens IA-avtale går ut ved utgangen av 2018. Regjeringen har i sin politiske plattform signalisert at regjeringen ønsker å styrke innsatsen for å redusere sykefraværet og kritisk gjennomgå innretningen i IA-avtalen før den eventuelt fornyes. Hvilke endringer som det eventuelt vil kunne bli aktuelt å vurdere i den forbindelse, er det for tidlig å si noe om.

SPØRSMÅL NR. 910**Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 20. februar 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kunnskapsdepartementet har fått tilsendt søknaden om oppstart av nytt utdanningstilbud ved Saltdal vgs. Sceneproduksjon (lyd, lys, bilde og sceneteknikk). Tilbudet er etterspurt av en bred bransje. Det er allerede tegnet 20 intensjonsavtaler om læreplass etter endt utdanning, og det er behov for kompetanse i bransjen i tiden som kommer. Skoleeier ønsket oppstart av lokalt forsøk høsten allerede i 2018 og sendte søknad med alle vedlegg til udir. i juni 2017.

Kan statsråden bidra å få til oppstart av tilbudet i 2018?»

BEGRUNNELSE:

Konsertarrangørbransjen ønsker et utdanningstilbud innen lyd, lys, bilde og sceneteknikk. Bransjen har profesjonalisert seg de senere årene og har behov for kompetanse. De som er i bransjen i dag er selvlærte. I dag finnes ikke en slik utdanning på videregående nivå og tilbudet bør bli en landslinje. Bransjen tok kontakt med Saltdal vgs. høsten 2015 og ønsket et utdanningstilbud.

Dette er en bransje som ikke er regulert i forhold til arbeidstid, arbeidskontrakter og andre rettigheter. Ved en utdanning, vil bransjen bli profesjonalisert.

Nordland fylkeskommune står bak initiativet som skoleeier og stiller med midler til et forprosjekt for å utarbeide et utdanningstilbud innen lyd, lys, bilde og sceneteknikk høsten 2018.

En bred bransje støtter behovet for et utdanningstilbud innen lyd, lys, bilde og sceneteknikk. Følgende har uttalelser seg positivt:

Bransjeforeningen for sceneteknisk produksjon

Fagforbundet, film og teaterteknisk forening

Norske konsertarrangører

Norske teater – og orkesterforening

Norsk kulturhusnettverk

Musikernes fellesorganisasjon, forbundet for utøvende kunstnere og pedagoger.

Det er undertegnet 20 intensjonsavtaler om læreplass etter endt utdanning.

Det er gjennomført en undersøkelse i bransjen som fremskriver behovet for kompetanse.

Det er utarbeidet 5 læreplaner i nært samarbeid med bransjen.

Representanter fra bransjen og videregående skole utgjør prosjektgruppen.

Faglig råd for Elektrofag og Design og Håndverk anbefaler en godkjenning av forsøket. De er rådgivende organ for Udir.

Bransjen ønsker at utdanningstilbudet skal ligge under elektrofag.

Vg1 Elektro + Vg2 Lyd, lys, bilde og sceneteknikk

Læretid ute i bedrift (2 år), eleven kan velge mellom å bli lydtekniker, lystekniker, bildetekniker og scenetekniker.

Skoleeier sendte søknaden med alle vedleggende til Udir i juni 2017.

Bransjen og skoleeier ønsket oppstart av lokalt forsøk høsten allerede i 2018 fordi bransjen etterspør opplæring.

Svar:

Representanten Mossleth viser til at Nordland fylkeskommune i 2017 sendte søknad til Utdanningsdirektoratet om etablering av en ny linje for lyd, lys, bilde- og sceneteknikk.

Jeg er positiv til alle initiativ som kan bidra til utvikling av fag- og yrkesopplæringen. Det gjelder særlig dersom det, som i denne saken, også bidrar til å øke antallet læreplasser. Jeg har stor forståelse for at fylkeskommunen ønsker en avklaring av om forsøket kan settes i gang.

Det er Utdanningsdirektoratet som er delegert myndighet til behandling av søknader om forsøk innen fag- og yrkesopplæringen. Det er etablert prosedyrer som sikrer at arbeidslivet involveres gjennom de faglige rådene.

Jeg vil også peke på at jeg nå vurderer endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen etter en omfattende høring. Vurdering av nytt opplæringstilbud for lyd, lys, bilde- og sceneteknikk er også med i denne vurderingen. Så snart ny struktur for fag- og yrkesopplæringen er besluttet, vil det være naturlig at Utdanningsdirektoratet vurderer søknaden i lys av denne.

SPØRSMÅL NR. 911

Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 19. februar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Coca-Cola i Lørenskog har varslet permitteringer fra 1. mars og begrunner dette med redusert salg som følge av økt grensehandel etter avgiftsøkninger i Norge.

Vurderer regjeringen endringer i avgiftspolitikken som følge av økt grensehandel og varsel om permitteringer i bransjen?»

BEGRUNNELSE:

I følge Coca-Cola viser januartallene fra grensehandel med deres produkter en økning på hele 30 % sammenlignet med samme tid i fjor. Dette skjer før alle produsenter har satt opp prisene sine.

I følge NRK Dagsrevyen torsdag 8. februar blir en investering hos Coca-Cola i Lørenskog på 100 millioner kroner, som ville sikret arbeidsplasser og økt lønnsomhet i norsk produksjon, nå lagt på is. I stedet har bedriften på grunn av redusert salg av deres produkter, som følge av økt grensehandel etter avgiftsøkning, sendt ut permitte-

ringsvarsel på 13 ansatte og man går fra tre til to skift fra 1. mars.

I følge Dagsrevyen 8. februar ligger det også an til at halve arbeidsstokken, 15 ansatte, ved Telemark kildevann i Fyresdal mister jobben på grunn av salgssvikt som følge av økt grensehandel.

Før jul sendte det børsnoterte netthandelsselskapet Net Trading Group, gjengitt av E24 4. februar, ut en pressemelding med det de sa var «den gledelige nyheten» om at den norske regjeringen har besluttet å øke sukkeravgiften. Deres produkter kan kjøpes avgiftsfritt fra utlandet opp til en grense på 350 kroner pr. ordre, noe som stadig flere nordmenn benytter seg av, og en utvikling som vil kunne akselerere etter det siste avgiftshoppet ved kjøp i Norge.

”Vi er både glade og overrasket over at den norske regjeringen har valgt å økt sukkeravgiften med opptil 83 prosent, skrev direktør Morten Hansson til sine aksjonærer.”

”For NTG innebærer dette et betydelig økt potensial for våre produkter i det norske markedet.”

Fra 29. desember til starten av februar har selskapets aksje steget 31,61 prosent. "Januar har gått over all forventning, sier Hansson til E24." I følge samme reportasje har E24 vært i kontakt med nettbutikker for godteri i både Tyskland og Sverige, og samtlige reklamer med at man nå kan kjøpe enda mer godteri grunnet regjeringens momskutt.

Svar:

Som følge av budsjettforliket i Stortinget om 2018-budsjettet ble særavgiften på alkoholfrie drikkevarer økt med 42,2 pst. nominelt (1,41 kroner per liter) fra 1. januar 2018. Dersom f.eks. en liter brus kostet 20 kroner per liter i 2017, og hele avgiftsøkningen veltes over i prisen til forbrukerne, vil avgiftsendringen gi en prisøkning på 8,1 pst. (hensyntatt 15 pst. merverdiavgift på næringsmidler). Hvilken effekt en slik prisøkning vil få for omsetningen av alkoholfrie drikkevarer i Norge og ved grensehandel, er det for tidlig å si noe om.

I en undersøkelse av Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) fra 2012 (notat 2012 – 17 «Grensehandel – utvikling, årsaker og virkning») identifiserer NILF lavere priser som hovedårsaken til at det foregår grensehandel. NILF peker også på at faktorer som at det er hyggelig med tur og et annerledes vareutvalg, er en del av motivasjon for å legge turen til Sverige.

Det relative prisnivået mellom Norge og Sverige påvirkes av avgiftsforskjeller mellom landene. Det er imidlertid

også andre faktorer som har betydning for prisforskjellen. Mye av grensehandelen omfatter varer som i liten grad er omfattet av særavgifter, blant annet kjøttvarer og andre matvarer. For slike produkter bidrar det strenge importvernet på jordbruksprodukter til høyere pris i Norge. I tillegg er kostnadsnivået i Norge gjennomgående høyere enn i Sverige.

I tillegg til at nordmenn handler på dagstur i utlandet, kan også handel fra utenlandske nettbutikker medføre redusert omsetning av enkelte grensehandelsutsatte varer i Norge. Varesendinger med verdi under 350 kroner som sendes til mottaker i Norge, er fritatt for merverdiavgift, særavgifter og toll. Fritaket gjelder ikke alkohol og tobakksvarer. Frakt- og forsikringskostnader inngår i vareverdien.

Den avgiftsfrie grensen er en konkurranseulemppe for norske aktører. Dersom grensen reduseres eller fjernes, vil imidlertid flere forbrukere enn i dag bli ilagt et gebyr fra fraktselskapet. Dette kan gjøre små vareforsendelser uforholdsmessig dyre, og kan utgjøre et hinder mot å handle fra utenlandske nettbutikker.

Jeg minner for øvrig om at grensehandel ikke er udelt negativt. Grensehandel utvider nordmenns valgmuligheter og er dermed en fordel for forbrukerne.

Det er de samlede rammebetingelsene som har betydning for vekst og arbeidsplasser her i landet. Regjeringen prioriterer derfor vekstfremmende tiltak for hele næringslivet. Dette arbeidet fortsetter i de kommende budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 912

Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 20. februar 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«Hva er konklusjonen av gjennomført kost-nytte analyse vedrørende flomsikringsprosjekt i Sokndal kommune?»

BEGRUNNELSE:

NRK Lørdagsrevyen 27. januar illustrerte hvor kritisk situasjonen er i flere norske kommuner når det gjelder behov for nødvendige flomsikringstiltak.

Sokndal kommune var en av de kommunene som ble besøkt, og her kunne ordfører fortelle blant annet om at hele første etasje i rådhuset vil bli oversvømt ved neste 200-års flom. Det samme vil ca. 300 boliger og ca. 90 næ-

ringsbygg i følge kommunens nylig oppjusterte beregninger. NVE har gjennomført en kost - nytte analyse vedrørende flomsikringstiltak i Sokndal, men den er foreløpig ikke blitt gjort tilgjengelig for verken administrasjon eller politisk ledelse i kommunen.

Svar:

Sokndal kommune er flomutsatt, og NVE bistår nå kommunen med utredning av flomsikringstiltak. Nye flombe- regninger fra NVE, der de siste flomhendelser er tatt hensyn til, viser at kommunesenteret Hauge med over 300 boliger og en rekke næringsbygg og sentrumsfunksjoner vil være utsatt ved en 200-årsflom.

De nye flomberegningene viser at det er store vannmengder som skal håndteres, og at det er behov for å utrede alternative løsninger for flomsikring og vurdere kombinasjoner av disse. Blant annet vurderes muligheten for flomdemping i nedbørfeltet og en tunnelloosning ovenfor sentrum. Dette er et stort og komplisert prosjekt som ikke er utredet og planlagt ferdig. Det er usikkert hvor store kostnadene vil bli. NVE har derfor ikke grunnlag for

å fremlegge en konkret kost-nytteanalyse for flomsikring i Sokndal kommune nå.

NVE har ikke tatt stilling til om det kan gis bistand til gjennomføring av tiltakene. Det vil blant annet være avhengig av resultatene fra den pågående utredningen, samt reguleringsplanarbeid og avklaringer i kommunen. NVE skal prioritere sin bistand til kommunene etter samfunnsøkonomiske kriterier slik at samfunnet får mest mulig igjen i form av redusert risiko for flom- og skredskader.

SPØRSMÅL NR. 913

Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 19. februar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Vil regjeringen, bl.a. med bakgrunn i de foreløpige undersøkelsene som er gjennomført i grunnen på Kjeller av Forsvarsbygg, ta initiativ til mer omfattende undersøkelser av hele området for å avdekke hva som ligger i grunnen, også fra tiden frem til og med andre verdenskrig, og presentere en vurdering av hvordan dette bør innvirke på den fremtidige bruk av området?»

BEGRUNNELSE:

I følge Romerikes Blad 8. februar viser foreløpige miljøundersøkelser av grunnen på Kjeller at deler av området inneholder miljøgifter som er kostbart å rydde opp i, noe som kan få konsekvenser for kommunens ønske om stortilt boligutbygging.

Det er særlig ett område som er utsatt for forurensning: En gammel avfallsfylling og tidligere brannøvningsområde. Her er det målt høye såkalte PFAS-konsentrasjoner. PFAS står for polyfluorerte alkylstoffer som kan være skadelig for mennesker og dyr, og ble tidligere brukt i brannskum. I 2005 ble det anslått at en opprydding av fyllingen vil koste 30 millioner kroner. Ifølge Forsvarsbygg er det ikke stipulert hva oppryddingen vil koste i dag.

Til RB sier delprosjektleder på miljø ved Forsvarsbygg, Pål S. Henriksen at det "etter gjennomføring av nye miljøundersøkelser skal en vurdere risiko i forhold til human helse, økosystem og spredning av forurensning. Risikoen vil vurderes ut ifra om bruken av området er som i dag eller om det skal ha mer følsomt arealbruk, som bolig."

Rapporten avdekker at det også er funnet miljøgifter som PFAS i Sogna våtmarksområde. Dette kan blant annet skyldes forurensede masser som ligger langs elva Sogna. I

tillegg viser undersøkelser at PFAS lekker ut i Nitelva. Det kan heller ikke utelukkes at det finnes radioaktivitet i Kjeller-grunnen. I følge Henriksen har Forsvarsbygg til hensikt å undersøke det nærmere, uten at dette er spesifisert når og hvordan foreløpig. Det er også stor usikkerhet til hva selve avfallsfyllingen inneholder og hvor stort omfanget av forurensset masse er. I tillegg til husholdningsavfall kan det ha blitt dumpet spesialavfall som løsemidler og maling, men også bygnings- og kjøretøyrester. Fyllingen kan også inneholde eksplosiver, ifølge miljørapporten.

Undertegnede er kjent med at det skal finnes informasjon om langt mer omfattende nedgravninger i grunnen på Kjeller. Mye av dette skal skrive seg fra tiden frem til og med andre verdenskrig. Det er viktig at all informasjon kommer på bordet, blir kartlagt og vurdert, før man tar endelig stilling til framtidig bruk av området.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 9. februar 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik om undersøkelser av grunnen på Forsvarets område på Kjeller flybase.

Forsvarsbygg gjennomførte i 2017 en innledende kildekartlegging av miljøforholdene på Kjeller. Det innebærer å innhente og vurdere eksisterende data, blant annet informasjon fra lokalmiljøet og det flyhistoriske miljøet om nedgravde forekomster. Der det manglet informasjon, ble det foretatt en begrenset prøvetaking. Målet var å avkrefte eller bekrefte om det kunne finnes PFAS-forurensning på området. Som forventet ble det bekreftet funn av PFAS. Denne forurensningen stammer fra brannskum og finnes på flyplasser i Norge der brannskum

har vært benyttet ved eksempelvis brannøvelser. Det er også tilfellet på Kjeller.

Forsvarsbygg planlegger omfattende miljøundersøkelser ved Kjeller flybase i 2018 og 2019. Områdene rundt Sogna og avfallsfyllingen på Kjeller prioriteres i 2018. Undersøkelsene inkluderer alle miljøetterlatenskaper, uavhengig av når forurensningen har funnet sted. Utover tradisjonell miljøprøvetakning, vil Forsvarsbygg benytte ulike verktøy for å lokalisere og avgrense avfallsfyllinger, deponi og andre nedgravde forekomster samt eksplosiver. Hensikten er å få en detaljert oversikt over omfanget og konsekvensene av forurensningen på eiendommen, slik

at Forsvarsbygg kan planlegge og gjennomføre nødvendig opprydding.

I tråd med avhendingsinstruksen skal avhendingen på Kjeller skje på den måten som gir det beste økonomiske resultatet for staten. Skedsmo kommune, som planmyndighet, er førende for etterbruken av området. Forsvarsbygg har gode rutiner for opprydding i forurenset grunn, og de gjennomfører nødvendige tiltak i tråd med føringer og pålegg fra miljømyndighetene. Oppryddingsarbeidet er basert på en helhetlig og grundig prosess med tilhørende utredninger. Omfanget av tiltakene baseres på planlagt etterbruk, og Forsvarsbygg vil rydde all forurensning som det er nødvendig å sanere.

SPØRSMÅL NR. 914

Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Gina Barstad

Besvart 16. februar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Donald Trump lanserte denne uken sin nye atomstrategi, som innebærer at USA skal utvikle mindre, mer presisjonsbaserte atomvåpen. Dette vil, i følge en rekke eksperter, senke terskelen for å bruke atomvåpen. I følge Donald Trump selv vil atomstrategien gjøre verden tryggere.

Er utenriksministeren enig med den amerikanske presidenten om at utvikling av nye presisjonsbaserte atomvåpen bidrar til mer sikkerhet?»

BEGRUNNELSE:

I et svar til representanten Moxnes av 2. februar skriver utenriksminister Eriksen Søreide om Tyrkias inntog i Syria at Regjeringen «forutsetter samtidig at Tyrkia og andre aktører i området holder seg innenfor folkerettens rammer.» Mener ministeren Tyrkia i sine handlinger så lang har holdt seg innenfor folkerettens rammer, og hvordan vil Norge reagere hvis det ikke er tilfelle.

Svar:

For Norge er det viktigste med den amerikanske kjernevåpengjennomgangen at den understreker at USA opprettholder sine forpliktelser under Ikkespredningsavtalen og andre rustningskontrollavtaler, og holder fast ved målet om en verden uten kjernevåpen.

Norge vil fortsette å spille en aktiv rolle for å berede grunnen for ytterligere kjernefysisk nedrustning. Norge

har en internasjonal lederrolle innenfor verifikasjon av kjernefysisk nedrustning, og det er positivt at USA fremhever verifikasjon i sitt nye kjernevåpenpolitiske dokument. Samtidig hadde vi ønsket at USA gikk lenger når det gjelder å få på plass et internasjonal bindende regelverk mot kjernefysiske tester. USA har så langt ikke ratifisert Prøvestansavtalen, men overholder likevel dens bestemmelser. Vi vil fortsette å formidle betydningen av full tilslutning til Prøvestansavtalen til amerikanske myndigheter.

Selv om visse internasjonale utviklingstrekk gir grunn til bekymring, er det viktig å understreke at arbeidet for rustningskontroll, nedrustning og ikkespredning har gjort store fremskritt de siste tiårene. USAs atomvåpenarsenal er redusert med 85 % siden toppunktet under den kalde krigen. Dette viser at den langsiktige innsatsen innenfor rammen av Ikkespredningsavtalen og bilaterale avtaler gir resultater.

Gjennomgangen innebærer i hovedsak en videreføring av nåværende amerikansk kjernevåpenpolitikk. Det er særlig viktig at USA eksplisitt viderefører målet om en verden uten kjernevåpen. USA beholder også negative sikkerhetsgarantier, altså at man aldri vil true med å bruke kjernevåpen mot land som ikke har kjernevåpen og som har ratifisert og overholder Ikkespredningsavtalen (NPT). Den amerikanske gjennomgangen understreker også at terskelen for å bruke kjernevåpen holdes svært høy. Dette er spørsmål Norge har vektlagt som særlig viktige i vår dialog med USA.

Gjennomgangen tar utgangspunkt i en forverret internasjonal sikkerhetspolitisk situasjon. Særlig pekes det på Russlands mer selvhevdende politikk og kjernefysiske opprustning, herunder av såkalte ikke-strategiske kjernevåpen. Kinas raske opprustning og mer fremoverlente adferd omtales også som en utfordring. Trusselen fra Nord-Korea trekkes frem som en vesentlig bekymring. Samtidig understreker gjennomgangen at USA ikke ønsker å se Russland eller Kina som motstandere, og at USA søker dialog med begge for å styrke gjensidig forståelse og redusere faren for konflikt.

Som representanten Barstad er inne på, begrunner USA innføringen av mer treffsikre våpen som har lavere sprengkraft med at det vil heve terskelen for bruk av kjer-

nevåpen. Dette fordi det vil føre til mer troverdig og dermed mer effektiv avskrekking mot tilsvarende kapasiteter fra andre kjernevåpenland, og særlig Russlands vesentlige arsenal av slike våpen. Det er delte oppfatninger om dette punktet i USAs kjernevåpengjennomgang. Samtidig må vi erkjenne at troverdig kjernefysisk avskrekking vil være utgangspunktet for enhver amerikansk administrasjon.

Det er særlig grunn til å merke seg at de sentrale bestemmelsene i Ny Start-avtalen fra 2010 trådte i kraft 5. februar i år, noe som innebærer at USA og Russland begrenser antallet utplasserte kjernefysiske stridshoder til 1550 hver. Dette er et vesentlig skritt på veien mot målet om en verden uten kjernevåpen.

SPØRSMÅL NR. 915

Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Gina Barstad

Besvart 19. februar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«I et svar til representanten Moxnes av 2. februar skriver utenriksminister Eriksen Søreide om Tyrkias inntog i Syria at Regjeringen «forutsetter samtidig at Tyrkia og andre aktører i området holder seg innenfor folkerettens rammer.»

Mener ministeren Tyrkia i sine handlinger så lang har holdt seg innenfor folkerettens rammer, og hvordan vil Norge reagere hvis det ikke er tilfelle?»

Svar:

Når det gjelder de folkerettslige spørsmål knyttet til Tyrkias militæroperasjon, noterer vi oss at man fra tyrkisk side blant annet begrunner operasjonen med rakettangrep rettet mot tyrkisk territorium fra syrisk side av grensen. Tyrkia anser operasjonen nødvendig for å hindre ytterligere angrep.

På generelt grunnlag kan det sies at rakettangrep mot befolkningen på en stats territorium etter forholdene kan gi grunnlag for nødvendige og forholdsmessige tiltak inn på en annen stats territorium for å avverge ytterligere angrep. Folkeretten setter samtidig klare grenser for når dette er tillatt, og hvordan slike tiltak utøves.

Jeg vil understreke at vi ikke har tilstrekkelig oversikt over situasjonen i Afrin og områdene rundt til å kunne vurdere om operasjonen er i henhold til folkeretten. Det er viktig at mer informasjon kommer fram. Vi ser imidler-

tid med stor bekymring på nivået på Tyrkias inngripen i Syria, noe som jeg også har gitt uttrykk for i offentlige uttalelser.

SPØRSMÅL NR. 916**Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Ivar Odnes****Besvart 16. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Stortinget har oppretta ei bompengekompensasjonsordning, noko SP har støtta i samband med statsbudsjetta.

Kor mykje er det løvyd til denne ordninga, og kor mykje er utbetalt, og kor mykje er takstane redusert som følge av ordninga?»

Svar:

La meg uttrykke glede over at Senterpartiet nå uttrykker støtte for regjeringens arbeid for reduserte bomtakster. Da en tilskuddsordning for bompengekutt ble foreslått av regjeringen i forbindelse med Meld. St. 25 (2014–2015) På rett vei – Reformen i veisektoren, ble dette avvist av Senterpartiet. Jeg er glad for at Senterpartiet nå uttrykker støtte også for denne reformen etter at den er satt ut i livet. Med dagens regjering har vi fått flertall for en rekke ulike vedtak som vil redusere bompengebelastningen for bilistene sammenlignet med tidligere vedtak.

I 2017 ble det bevilget 502,8 mill. kr som tilskudd for reduserte bompengetakster for riksvegprosjekt utenfor

byområdene. Tilskuddsordningen omfatter noen prosjekt der innkrevingen enda ikke er startet opp. Det totale tilskuddsbehovet i 2017 var derfor lavere enn bevilgningen. Følgelig ble 165,8 mill. kr fordelt som en ekstraordinær tildeling til de prosjektene som fikk tilskudd i 2017.

Vedlagte tabell viser hvilke prosjekt som fikk tilskudd i 2017, status for innføring av reduserte takster per februar 2018 og endringer i takstnivå for prosjekt der Vegdirektoratet har fattet takstvedtak. Som det går fram av tabellen, er det ventet at takstreduksjonene er gjennomført innen april/mai 2018 for de prosjektene som fikk tilskudd i 2017.

De lokalpolitiske prosessene knyttet til prosjektene rv 13 Hardangerbrua og Vossapakko er ikke avsluttet. I tråd med Prop. 13 S (2017-2018) er tilskuddsmidlene til disse to prosjektene derfor overført til 2018, til sammen 25,4 mill. kr. Følgelig ble 477,4 mill. kr utbetalt i 2017.

For 2018 er det bevilget 516,4 mill. kr til videreføring av tilskuddsordningen. Denne bevilgningen er ikke utbetalt enda.

Vedlegg til svar:

Vedlegg

Prosjekt	Føresett tilskot i 2017 (mill. kr)	Ekstra utbetaling i 2017 (mill. kr)	Sum tilskot i 2017 (mill. kr)	Taks-vedtak fatta (ja/nei)	Forventa implementert	Takstar med ny takst- og rabattstruktur før tilskot		Vedtatte takstar etter tilskot	
						Takstgruppe 1 (kr)	Takstgruppe 2 (kr)	Takstgruppe 1 (kr)	Takstgruppe 2 (kr)
						23/16/11/11/9/9	41/29/20/20/16/16	20/15/10/10/8/8	37/27/18/18/14/14
E6/E18 Østfoldpakke	46	22,6	68,6	ja	1. mars 2018	23/23/18/24/25/27	37/37/29/39/41/45	21/21/26/22/22/24	33/33/26/35/37/41
E6 Gardemoen - Kolomoen	56	27,6	83,6	ja	1. mars 2018	27/20	45/34	24/18	40/30
E6 Øyer - Tretten	6	3,0	9,0	ja	1. mars 2018	36/24/33/16/18/12	72/48/66/32/36/24	33/22/30/15/16/11	66/44/60/30/32/22
E6 Frya - Sjøa	26	12,8	38,8	ja	1. mars 2018	6/13/7/8/11/9/15	10/22/12/13/18/14/24	5/12/7/8/10/8/13	9/20/11/12/16/13/21
E18 i Vestfold (Gulli - Langangen)	39	19,1	58,1	ja	21. mars 2018	37/18/18	61/30/30	33/17/17	55/28/28
E16 Kongsvinger - Slomarka	11	5,4	16,4	ja	1. mars 2018	40	67	36	60
E16 Fønhus - Bagn	3	1,5	4,5	ja	1. mars 2018	48/48	79/79	43/43	71/71
Rv 4 Lunner grense - Jaren og Lygna sør	14	6,9	20,9	ja	1. mars 2018	-	-	-	-
Rv 7 Sokna - Ørgenvika	8	3,9	11,9	nei	april/mai 2018	-	-	-	-
Haugalandspakken	19	9,3	28,3	nei	april/mai 2018	-	-	-	-
E134 Stordalstunnelen	2	1,0	3,0	ja	1. mars 2018	46	62	41	56
Førdepakken 1 ¹⁾	10	4,9	14,9	ja	implementert	30	52	(26)	(47)
E6 Trondheim - Stjørdal	23	11,3	34,3	ja	1. mars 2018	18/18/35	27/27/54	16/16/32	24/24/49
Rv 80 Røvika - Strømsnes	3	1,5	4,5	nei	april/mai 2018	-	-	-	-
Rv 80 Løding - Viken (Tverlandsbrua)	5	2,5	7,5	nei	april/mai 2018	-	-	-	-
Bypakke Bodø	20	9,8	29,8	nei	april/mai 2018	-	-	-	-
E6 Nord-Trøndelag grense - Korgen (Helgeland sør)	6	3,0	9,0	nei	april/mai 2018	-	-	-	-
E6 Korgen - Bolna (Helgeland nord)	4	2,0	6,0	nei	april/mai 2018	-	-	-	-
E6 Hålogalandsbrua inkl. E10 Trældal - Leirvik	8	3,9	11,9	nei	april/mai 2018	-	-	-	-
Vegpakke Harstad	11	5,4	16,4	nei	april/mai 2018	-	-	-	-
Utbetalt i 2017	320	157,4	477,4						
Rv 13 Hardangerbrua ²⁾	9	4,5	13,5	nei	-	-	-	-	-
Vossapakke ²⁾	8	3,9	11,9	nei	-	-	-	-	-
Overført til 2018	17	8,4	25,4						
Sum	337	165,8	502,8						

1) Evaluering av økonomien etter første innkrevingsår viste at takstane måtte aukast. Som følge av tilskotet er takstane likevel ikkje endra.

2) Midlane er overført til 2018 pga. manglande dokumentasjon av at føresetnadene for tilskot er oppfylt, jf. Prop. 13 S (2017-2018).

SPØRSMÅL NR. 917**Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen****Besvart 15. februar 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden følge opp anmodningsvedtaket om et identitetsavklaringsprogram for irakere i Norge, jf. Stortingets anmodningsvedtak 505 (2015-2016), Dokument 8:142 S (2014-2015), Innst. 157 S (2015-2016)?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok under behandlingen av Dokument 8:142 S (2014-2016) at «Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om et tidsavgrenset identitetsavklaringsprogram for irakiske statsborgere som har fått avslag på søknad om norsk statsborgerskap på grunnlag av manglende dokumentert identitet. Forslaget omfatter de saker hvor UDI ikke har lagt identitet til grunn som dokumentert, men likevel innvilget oppholdstillatelse», jf. vedtak 505 i Innst. 157 S (2015-2016).

Svar:

Departementet har arbeidet med flere mulige løsninger på Stortingets vedtak. Det har vært utfordrende å finne verifiseringsløsninger som ikke senker kravet til klarlagt identitet i statsborgerloven og som har kapasitet til å verifisere et større omfang saker. Tidligere forsøk på å verifisere saker i Irak har ikke ført frem, men høsten 2017 gjennomførte Utlendingsdirektoratet (UDI) i samarbeid med Politiets utlendingsenhet (PU) et vellykket pilotprosjekt. Til sammen 35 identiteter ble verifisert. Verifiseringene holdt den kvaliteten UDI krever for å legge verifiseringene til grunn for sin vurdering av identitet. PU vil kunne verifisere identiteten til alle dem som er omfattet av Stortingets vedtak, så lenge verifiseringene skjer i puljer.

Jeg ønsker å ta i bruk den gode muligheten vi nå har til å verifisere og deretter rapportere om gjennomføringen i statsbudsjettet for 2019. Dersom identitetsavklaringsprogrammet må behandles i Stortinget før det settes i verk, frykter jeg at muligheten til å verifisere kan gå tapt.

På denne bakgrunn vil jeg innen kort tid instruere UDI om å iverksette et tidsavgrenset identitetsavklaringsprogram for irakere som er omfattet av Stortingets vedtak 505. Identitetsprogrammet er utformet i samsvar med Innst. 157 S (2015-2016) og flertallets merknader. Departementet vil også instruere UDI om å prioritere sakene. I instruksjonen vil UDI bli bedt om å utarbeide et eget rundskriv til politiet vedrørende prioritering av saksforberedelsen og oversendingen av saker som er omfattet av verifiseringsprogrammet til UDI.

Hvem som er omfattet av identitetsavklaringsprogrammet

Anmodningsvedtaket er ment å gjelde irakere som har oppholdt seg i Norge i lang tid. Programmet vil derfor gjelde personer som har fått tillatelse i 2010 eller tidligere, og som fikk innvilget tillatelse på tross av kjent identitetstvil. Irakere som ikke hadde kjent identitetstvil da de fikk opphold i Norge, det vil si at de uriktige identitetsopplysningene først har kommet frem i ettertid, er følgelig ikke omfattet av programmet.

Både irakere som tidligere har fått avslag på søknad om statsborgerskap og irakere som ennå ikke har søkt om statsborgerskap, er omfattet av programmet. Irakere som tidligere har fått avslag på søknad om norsk statsborgerskap grunnet tvil om identitet vil ha førsteprioritet i verifiseringsprogrammet, jf. ordlyden i Stortingets vedtak 505.

Identitetsavklaringsprogrammet er avgrenset til å gjelde personer der det hefter tvil ved oppgitt navn og/eller fødselsdato, jf. ordlyden i representantforslaget. Irakere som har oppgitt feil geografisk tilknytning til Irak faller utenfor ordlyden. Irakere som ikke ville ha fått innvilget tillatelse dersom deres geografiske tilknytning til Irak var kjent, eller som viser seg å ikke være irakisk borgere, er dermed ikke omfattet av programmet.

Verifiseringsprogrammet vil omfatte irakere som kommer fra det kurdiske selvstyreområdet og Kirkuk. Det er irakere fra disse områdene som norske myndigheter nå har mulighet til å verifisere raskt. Personer som kommer fra Mosul og Sentral-Irak kan derfor ikke melde seg til programmet. Irakere som har tillatelse på bakgrunn av behovet for beskyttelse er ikke omfattet av Stortingets vedtak. Utlendingsmyndighetene vurderer at verifisering i slike saker vil kunne medføre risiko for den saken gjelder. På denne bakgrunn kan irakere som har beskyttelse ikke være omfattet av programmet.

Irakere som deltar i programmet og får verifisert sin identitet vil få godskrevet botid som er opparbeidet på uriktig identitet.

I representantforslaget foreslås det at straffedømte ikke skal være omfattet av programmet. Straffedømte som ikke blir utvist fra Norge, vil kunne fylle vilkårene for norsk statsborgerskap så lenge eventuell karenstid i henhold til statsborgerloven er utløpt. Hensynet til at personer som er ilagt straff ikke skal bli norske er allerede ivarettatt, jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav g.

Påmelding og gebyr

Påmelding til programmet skal skje ved at man fremmer en ordinær søknad om norsk statsborgerskap via søknadsportalen på UDIs hjemmesider. Søknadsgebyret for søknad om norsk statsborgerskap pålydende kroner 3700,- dekker deltagelsen i programmet.

Frist for å søke

Det er en forutsetning for deltakelse i programmet at søknad om statsborgerskap og anmodningen om å delta i programmet er fremmet innen 1. september 2018. Forlenning av fristen vil bli vurdert ved behov.

Konsekvenser av deltakelse i programmet

Søkere som ikke fyller de øvrige vilkårene for statsborgerskap etter endt verifisering vil få avslag på søknaden om statsborgerskap.

En positiv verifisering vil uavhengig av utfallet av søknaden om norsk statsborgerskap innebære at norske myndigheter anser søkerens identitet som klarlagt, jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav a.

UDI vil kun vurdere om det er grunnlag for tilbakekall av tidligere tillatelser dersom det er gitt uriktige opplysninger om geografisk tilknytning i Irak og tilknytningen hadde vesentlig betydning for at tillatelsen ble innvilget.

Informasjon

Det vil bli utarbeidet et eget informasjonsskriv som vil bli publisert på UDIs nettsider. Informasjonsskrivet vil bli sendt direkte til interessegrupper som NOAS og Aksjonsgruppe for norsk statsborgerskap, slik at de raskt kan spre informasjonen til sine brukere og medlemmer.

SPØRSMÅL NR. 918

Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes

Besvart 16. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«På Svartløken på Sunnmøre planlegges det firefelts motorvei rett ved populære skiløyper i et nesten uberørt friluftsområde som en del av fergefri E39. Lokalbefolkningen raser mot planene. Hvert år blir naturperler i folks nærområder bygget ned til tross for at de er viktige for aktivitet, helsebot og opplevelser i hverdagen. Vi må reise stadig lengre for å finne hvit snø og krystallklar luft.

Vil statsråden stanse planene av hensyn til natur og friluftsliv?»

Svar:

Jeg er opptatt av å bygge ut bedre infrastruktur slik at vi binder landet vårt bedre sammen, og har tillit til at Statens vegvesen sammen med lokale myndigheter, finner trase med gode og kostnadseffektive løsninger som er tilpasset lokale hensyn.

SPØRSMÅL NR. 919**Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes****Besvart 19. februar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Det har aldri vært farligere å kjempe for miljøet, i 2017 ble 197 miljøaktivister drept og 200 i 2016. De fleste drapene skjer i Brasil og det er ofte politi eller militære instanser som er mistenkte for drapene. Brasil er et av de viktigste samarbeidslandene for Norges internasjonale klima- og skogsatsing.

Hva vil utenriksministeren gjøre for å sikre at mennesker som vier livet sitt for å verne om naturen skal være trygge når de kjemper for sin sak i land som samarbeider med Norge om miljøspørsmål?»

Svar:

Globalt har det vært en økning i drap på og trakassering av miljøforkjempere de siste årene. Studier viser at det anten hver dag drepes en menneskerettighetsforsvarer som jobber for miljøraker. Dette henger ofte sammen med ulovlig avskoging og andre former for skogkriminalitet. Denne utviklingen er alvorlig, og Norge er en pådriver for økt internasjonal innsats.

Som ledd i vår klima- og skogsatsing, har Norge løpende dialog med brasilianske myndigheter for å bekjempe dette. Sakene er ofte uoversiktlige og krevende å etterforske. Myndighetene utsettes også for vold og trusler i sitt arbeid med å bekjempe miljøkriminalitet. I tillegg til ulike insentiver for å bevare skogen, er vårt skogsamarbeid med Brasil innrettet for å forebygge ulovlig hogst og utnyttelse av skogen. Det norskstøttede Amazonasfondet bidrar bl.a. til styrking av miljøpolitiet for å motvirke straffrihet. En annen komponent er styrking av sivilsamfunnsgrupper og urfolksorganisasjoner for at disse i større grad kan beskytte seg selv og sine territorier.

Det internasjonale samfunn må bidra til at det gjøres mer for å beskytte miljøforkjempere.

Norge gir i dag økonomisk og politisk støtte til en rekke menneskerettighets- og miljøforkjempere. Norge planlegger også å fremme en særskilt FN-resolusjon om miljøforkjempere i Menneskerettighetsrådet i mars 2019. Her vil koblinger til landrettigheter, urfolk og næringslivets rolle stå sentralt. Økt oppmerksomhet internasjonalt er et viktig steg på veien mot et større politisk engasjement i dette krevende landskapet.

SPØRSMÅL NR. 920**Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 22. februar 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden sørge for at unge som i dag har yrker i offentlig sektor som er så krevende at det ikke er mulig å jobbe etter fylte 62, 65 eller 67 år, skal bli økonomisk ivare tatt på en like god måte som de blir gjennom dagens offentlige tjenestepensjoner, og uten at de blir økonomiske tapere etter et langt yrkesliv?»

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslaget om pensjon på nrk.no torsdag 08.02.2018 som viser at unge arbeidstakere i offentlig sektor vil tape på modellen Arbeids- og sosialdepartementet nå har foreslått i forhandlingene. Viser videre til Arbeids-

ministerens svar om at det skal lønne seg å jobbe lenger. Og videre at offentlige ansatte skal kunne jobbe lenger for å kompensere for blant annet levealdersjusteringa. Vår bekymring dreier seg om dem som ikke klarer å stå lenge i jobb.

Svar:

Hensikten med pensjonsreformen var å sikre et mer bærekraftig pensjonssystem som både skal sikre velferden til kommende generasjoner og gjøre det mer lønnsomt å jobbe lenger etter hvert som levealderen øker. Levealdersjustering, som er ett av elementene i reformen, er allerede innført, også for offentlig tjenestepensjon, jf. stortings-

forliket fra mai 2005. Det betyr at pensjonsnivåene blir lavere når levealderen i befolkningen øker. Effekten av levealdersjusteringen kan motvirkes ved å stå lenger i jobb. Dagens pensjonssystem i offentlig sektor gjør det vanskeligere for offentlig ansatte å kompensere for effekten av levealdersjusteringen enn det som er tilfellet for ansatte i privat sektor. Samtidig hindrer dagen system mobilitet mellom privat og offentlig sektor.

Jeg viser til at det nå pågår en prosess med partene og at målet er å komme til enighet om en ny modell for of-

fentlig tjenestepensjon innen 2. mars. Jeg opplever at det er bred enighet om at pensjonssystemet i offentlig sektor bør reformeres og om hovedinnretningen for en ny løsning. Jeg ønsker ikke å kommentere innholdet i en framtidig løsning før denne prosessen er ferdig.

Den prosessen vi forsøker å komme i mål med nå handler om å gi offentlig ansatte bedre uttelling av å stå lenger i jobb slik at det blir enklere å kompensere for effekten av levealdersjusteringen. Det skal lønne seg å stå lenger i jobb, også for offentlig ansatte.

SPØRSMÅL NR. 921

Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 19. februar 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Gammel skog har stor verneverdi. Kun 2,4 % av den produktive skogen er anslått å være over 160 år. Derfor foreslo SV og Venstre et automatisk vern av skog eldre enn 160 år.

Vil klima- og miljøministeren ta initiativ til et slikt automatisk vern av den eldre skogen?»

Svar:

Skogene er levested for over 1100 truede arter. Dette utgjør nær halvparten av alle truede arter i Norge. Politikken for å sikre truet naturmangfold i skog omfatter både skogvern etter naturmangfoldloven, skogbrukets frivillige hensyn gjennom nøkkelbiotoper der det ikke skal hogges og de øvrige tiltakene i et samlet bærekraftig skogbruk.

Siden 2013 har det vært en betydelig økt satsing på skogvern. På de fire årene fra og med 2014 til og med 2017 ble det bevilget nær 1500 millioner kroner til skogvern. Satsingen på skogvern er dermed mer enn doblet de siste fire årene. I 2017 ble det vernet mer produktiv skog på ett år enn noen gang tidligere. Årets bevilgning på 464,6 millioner kroner til skogvern er den høyeste noen gang. Satsingen på skogvern vil bli videreført. Stortinget ba ved behandlingen av Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold om at regjeringen setter et mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 prosent av skogarealet. Det fremgår videre av Jeløya-plattformen at regjeringen vil verne 10 prosent av skogen gjennom privat frivillig vern og vern av offentlig eide skogarealer.

Som en oppfølging av Meld. St. 6 (2016-2017) Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog – og trenæring vil

Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet samarbeide om å kartlegge hvor den eldste skogen finnes, for å sikre god forvaltning av denne. En slik kartlegging vil være nyttig som grunnlag for videre arbeid med økt vern av skog. Også for skog som ikke skal vernes er det viktig å ha god kunnskap om hvor den eldste skogen finnes, for å sikre god forvaltning av disse areallene.

SPØRSMÅL NR. 922**Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 19. februar 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Arbeidet med marin verneplan startet i 2001. Per dags dato er sju områder vernet. I Meld. St. 35 (2016-2017) - Oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet, kommer det fram at det pågår verneprosess for Børgin og Skarnsundet i Trøndelag, men i statsbudsjettet for 2018 ble den videre prosessen stilt i bero. Området har korallrev og et særegent økosystem.

Vil statsråden ta opp igjen denne viktige vernesaken og sørge for at de innlemmes i den marine verneplanen?»

Svar:

Parallelt med at det nå er satt i gang arbeid med en helhetlig plan for marint vern, vil områder som oversendes med tilrådning fra Miljødirektoratet fortløpende gjøres klar for eventuell beslutning om vern ved kongelig resolusjon. De to verneforslagene for Skarnsundet og Børgin ligger til behandling i departementet, men har vært stilt i bero. Jeg vil gjøre en vurdering av om disse områdene nå skal klargjøres for politisk beslutning.

SPØRSMÅL NR. 923**Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 22. februar 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Nå som kulturministeren er blitt likestillingsminister, ser hun at det trengs sterkere tiltak for å bedre kjønnsbalansen i kulturlivet?»

BEGRUNNELSE:

Dagens regjering valgte i 2013 å fjerne målet om økt kvinnerepresentasjon foran og bak kamera i norsk filmindustri. Ap fikk så flertall for gjeninnføring av målet om minst 40 % kvinnerepresentasjon i norsk film i forbindelse med behandlingen av filmmeldingen i 2016. Statsråden, i sitt tidligere rolle som kulturminister, mente da at målet var "unødvendig", og at "bransjen må selv sørge for likestilling". Undertegnede mener at #metoo-kampanjen tydelig viser hvorfor Aps krav om mer likestilling i kulturlivet er så viktig. Ikke bare blir det bedre kunst og kultur når kvinner og menn slipper til på like vilkår, men det blir også bedre arbeidskultur av bedre kvinnerepresentasjon. Statsråden har ytret at hun er opptatt av å arbeide for tiltak mot seksuell trakassering.

Svar:

Arbeidet med likestilling er viktig for denne regjeringen, både for kulturministeren, barne- og likestillingsministeren så vel som for de øvrige statsrådene.

Jeg er enig i at det er positivt både for mangfold og kvalitet i norsk film at flere kvinnelige filmskapere slipper til. Jeg er som likestillingsminister glad for at kulturminister Trine Skei Grande er opptatt av likestilling både i filmbransjen og i kulturlivet generelt.

Kulturlivet i Norge mottar store summer fra fellesskapet. Da stiller regjeringen også krav. Vi forventer at varsling om seksuell trakassering og andre uønskede forhold blir fulgt opp i henhold til lovverket og tilskuddsbrev. Som kulturminister sørget jeg for at håndtering av trakassering skulle nevnes som eget punkt i Kulturdepartementets tildelings- og tilskuddsbrev for 2018.

Som barne- og likestillingsminister har jeg fortsatt dette arbeidet. 31. januar samlet jeg mer enn 60 organisasjoner, fagmiljøer og engasjerte enkeltpersoner til et særskilt innspillsmøte om hvordan #Metoo-kampanjen kan følges opp. Jeg er glad for at Balansekunst deltok aktivt

med innspill i møtet, og at de følger opp arbeidet for et likestilt kulturliv. Vi arrangerer også en større, nasjonal likestillingskonferanse som setter #Metoo på dagsorden 28. februar i år.

SPØRSMÅL NR. 924**Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 20. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden se nærmere på behovet for forebyggende lavterskel hjelpetilbud for pedofile som kan hindre at de begår overgrep, og kan statsråden gi en oversikt over hvilke tilbud som allerede eksisterer i Norge?»

Svar:

Da spørsmålet er todelt blir svarene nedenfor gitt i tråd med det.

1) Vil statsråden se nærmere på behovet for forebyggende lavterskel hjelpetilbud for pedofile

Jeg har bedt Helsedirektoratet vurdere spørsmålet og har fått en klar tilbakemelding fra direktoratet om at det er behov for å se nærmere på forebyggende lavterskeltilbud for pedofile.

Det mangler en helhetlig behandlings- og oppfølgingstjeneste til personer som står i fare for å begå seksuelle overgrep mot barn. I en rapport fra 2016 fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) vises det til at det manglene gjelder både lavterskeltilbud og det generelle behandlingstilbudet.

Internasjonale studier viser at personer med potensielt skadelige seksuelle interesser som tiltrekning til mindreårige, har liten sannsynlighet for å søke eller motta behandling før et seksuelt lovbrudd har blitt begått. Barrierer for å søke og motta hjelp inkluderer bekymringer om konfidensialitet, frykt for sosiale og juridiske konsekvenser og personlig skam. I tillegg har disse personene utfordringer med å finne behandlere som har kompetanse på pedofili eller seksuelle overgrep. Skam og hemmeligholdelse som er forbundet med pedofili, gjør at personer ikke søker profesjonell hjelp, og bare en liten andel har prøvd å snakke med noen om deres seksuelle interesser før de ble arrestert. Nasjonale og internasjonale undersøkelser tyder på at mellom 20 og 30 prosent av alle overgrep mot barn og unge begås av andre barn eller unge.

En viktig oppgave for oss er å redusere hindringer for personer som ønsker hjelp. Strategier for å engasjere personer som står i fare for å begå seksuelle overgrep i forebyggende og lavterskeltilbud inkluderer tilgjengelige og rimelige rådgivnings- eller hjelpetjenester og selvhjelpsmaterialer, hvor enkeltpersoner kan motta kostnadseffektiv og anonym hjelp og informasjon.

Redd Barna har utgitt rapporten «Hjelpelinje for personer med seksuelle følelser for barn – utredning av behov og ulike modeller» hvor de viser at behovet for en hjelpelinje er å tilstede. I tillegg presenterer rapporten ulike mo-

deller som utgangspunkt for videre utredning. Helse-direktoratet har hatt møte med Redd Barna. Organisasjonen har nå sendt brev til Helse- og omsorgsdepartementet og bedt om at de 3 mill. kroner som Stortinget bevilget til Redd Barna for å opprette en hjelpelinje i stedet blir tilstilt Helsedirektoratet for videre utredning av en slik tjeneste. I tråd med Redd Barnas anbefaling og Helsedirektoratets vurdering, vil jeg gi et oppdrag til direktoratet. Jeg vil også komme tilbake til Stortinget i revidert nasjonalbudsjett med et forslag til en slik omdisponering av midlene.

Fordi kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt, og de faglige og juridiske fallgruvne er mange, er det helt avgjørende at det gjøres en god og grundig utredning rundt opprettelsen av slike tilbud. Vi må ikke komme i en situasjon hvor vi tilbyr mennesker som søker hjelp et tilbud som ikke er virksomt, helhetlig og faglig forsvarlig. Jeg er særlig opptatt av at man i et slikt tilbud må ha kompetanse og grunnlag for å identifisere personer med høy risiko for å begå overgrep slik at disse raskest mulig kan sluses over i et spesialisert hjelpetilbud.

2) Kan statsråden gi en oversikt over hvilke tilbud som allerede eksisterer

Behandling av personer med seksuell interesse for barn har som formål å hindre at barn utsettes for overgrep. Det innebærer at behandlingen fokuserer på personens ansvar for egen atferd, og er orientert mot å hjelpe pasienten til å håndtere egne seksuelle impulser og tanker på måter som ikke skader andre. Utover dette overordnede målet, må behandlingen være individuelt tilpasset. For noen vil målet være å lære å leve med en avvikende seksuell orientering, mens andre trenger hjelp til å utvikle sosiale og emosjonelle ferdigheter som gjør det mulig å etablere nære og intime relasjoner med en likeverdig voksen. I noen tilfeller kan det være aktuelt med medikamentell behandling for å dempe kjønnsdriften, i tillegg til samtalebehandling.

Selv om det er begrenset hvor mange steder det er spesifikk kompetanse på behandling av pedofili/seksualovergrepere, er det mange helsearbeidere både i primær- og spesialisthelsetjenesten som har god kompetanse på behandlingsformer som er grunnleggende for behandling av volds-, seksualisert volds- og overgrepssproblematikk. Dette kan være kontakt-etablering og ulike metoder/teknikker for å skape endring og selvinnsikt. Dette er verktøy frivillige aktører, fastlege, kommune og spesialisthelsetjeneste kan bruke i møte med mennesker som selv er bekymret for at de skal begå overgrep.

Man kan skille mellom to grupper av personer med seksuell interesse for barn:

De som aldri tidligere har begått overgrep og selv søker hjelp fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten. En person med en pedofil forstyrrelse begår ikke nødvendigvis ulovlige handlinger, og kan ha voksne seksualpartnere. Det er ikke slik at alle pedofile misbruker barn. Det er heller ikke slik at alle som begår seksuelle overgrep mot barn har en pedofil forstyrrelse. Denne gruppen bør henvises på ordinær måte til spesialisthelsetjenesten for klinisk utredning, behandling og eventuelt risikoutredning.

De som den kommunale helse- og omsorgstjenesten er i kontakt med, hvor risiko for overgrep er et tema, for eksempel på grunn av vedkommendes tidligere overgrepssatferd. Her bør risikoutredning gjøres raskt, men de eksisterende utredningsverktøyene krever en utredning som de færreste kommunale helse- og omsorgstjenester har kompetanse til å gjennomføre. Disse pasientene bør derfor snarest henvises til spesialisthelsetjenesten for risikoutredning. I denne perioden må helsepersonell som er i kontakt med personen også vurdere om avvergeplikten i helse-personelloven bør brukes.

For veiledning og drøfting av enkeltkasus, kan helsepersonell kontakte Kompetansesenteret for sikkerhets-fengsels- og rettspsykiatri i sin helseregion, som har blant annet pedofile/seksual-overgripere som sitt spesialfelt. De regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) kan også kontaktes.

En oversikt over behandlingstilbudene for barn og unge som utøver vold og seksuelle overgrep, samt en oversikt over behandlingstilbudet for voksne som utøver vold er laget av NKVTS på oppdrag fra Helsedirektoratet. Det er behandlingstilbud for personer som utøver vold i alle helseregioner, men få spesialiserte tilbud. <https://www.nkvts.no/rapport/behandlingstilbudet-til-barn-som-er-ut-satt-for-og-som-utover-vold-og-seksuelle-over-grep-en-nasjonal-kartleggingsundersokelse/> <https://www.nkvts.no/rapport/behandlingstilbudet-til-voksne-som-utover-vold-en-nasjonal-kartleggingsundersokelse/>

Innen spesialisthelsetjenesten viser en kartlegging fra 2012 at ca. 10 pst. av psykiatere og psykologer har tilstrekkelig kompetanse til å behandle pedofilproblematikk. Denne kompetansen er ikke systematisk fordelt i tjenestene. Innen psykisk helsevern for barn og unge har det fra 2017 vært arbeidet med å styrke kompetansen og etablere behandlingstilbud i alle helseregioner.

Utvalgte avdelinger innen psykisk helsevern for voksne innehar ekspertkompetanse på risikoutredninger. Behandlingskompetansen er i stor grad lagt disse avdelingene. Behandlingskompetansen finnes også i andre deler av psykisk helsevern, eksempelvis i distriktpsikiatriske sentre og avtalespesialister.

Spesialiserte behandlingstilbud for denne gruppen er etablert noen få steder i landet som V27 i Bergen, Tvers i Vest-Agder, Rebessa i Trondheim og Institutt for klinisk sexologi og terapi i Oslo.

I tillegg finnes som nevnt ovenfor aktører som gir råd og veiledning. Noen enheter innen psykisk helsevern (fengselspoliklinikker og team i DPS) tilbyr behandling for innsatte i fengsel som er dømt for seksuelle overgrep/pedofili. Formålet er å redusere risiko for tilbakefall til ny kriminalitet.

Til slutt vil jeg kort omtale to andre, viktige tiltak for å styrke tilbudet til overgripere.

Helse Vest RHF er gitt i oppdrag å lede arbeidet med å styrke kompetansen og etablere behandlingstilbud i alle helseregioner for barn og unge med problematisk eller skadelig seksuell atferd. Helse Vest samarbeider med de øvrige RHFene om oppdraget. Arbeidet er i iverksett og vil pågå også i 2018.

Unge med skadelig seksuell atferd er en viktig målgruppe. Det kan være lettere å nå frem med behandling hos ungdom enn hos voksne som har hatt et avvikende seksuelt tenningsmønster i mange år. Mange behandlere i psykisk helsevern barn og unge opplever mangel på kompetanse til å behandle denne målgruppen. Forskningen viser at 20 til 50 pst. av seksuelle overgrep mot barn og unge under 18 år, blir begått av barn og unge under 18 år. Ofte begås overgrepene mot personer de unge har en relasjon til, som egne søsken, venner og kjærester. Over halvparten av alle domfelte er mellom 15 og 24 år. Målet er at dette tiltaket skal bidra til et landsdekkende spesialisert behandlingstilbud til barn og unge med skadelig seksuell atferd basert på beste tilgjengelige kunnskap på området].

Det er vesentlig å forebygge at nye overgrep skjer. Det er iverksatt et behandlingsprosjekt rettet mot seksuallovbruddsdømte i tre norske fengsler. Kriminalomsorgen, Oslo universitets-sykehus og Helsedirektoratet samarbeider om dette. Målet er å utrede og gi behandling til personer som anses å ha høy. Det er også et mål å øke kunnskapen om personer dømt for seksuallovbrudd. Det er bevilget penger til et treårig pilotprosjekt med vekt på individualbehandling av seksuallovbruddsdømte. Prosjektet startet opp i 2016.

SPØRSMÅL NR. 925**Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 20. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvordan jobber regjeringen videre med forebygging av selvmord og selvskading etter handlingsplanens utløp?»

BEGRUNNELSE:

I sak nr. 8 den 9. mai 2017, Interpellasjon fra representanten Kjersti Toppe til helse- og omsorgsministeren om forebygging av selvmord i befolkninga og Handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading 2014-2017, uttalte statsråden følgende:

"Arbeidet på selvmordsområdet må fortsette. Arbeidet er på langt nær slutt ved utløpet av handlingsplanperioden. Derfor har direktoratet i sitt tildelingsbrev for 2017 fått i oppdrag å gjøre opp status for arbeidet mot selvmord og selvskading og fremme anbefalinger for videre arbeid på området etter handlingsplanens utløp i 2017. Videre arbeid på dette området vil ta utgangspunkt i hva Helsedirektoratet legger fram."

Svar:

"Handlingsplan for forebygging av selvmord og selvskading 2014-2017" gikk ut i desember.

Helsedirektoratet har nylig levert sitt svar på oppdraget om å gjøre opp status for arbeidet mot selvmord og selvskading og fremme anbefalinger for videre arbeid på området etter handlingsplanens utløp.

Arbeidet mot selvmord og selvskading fortsetter med uforminsket styrke. Det viktige arbeidet og tiltakene som er igangsatt under handlingsplanen fortsetter. Intensjonen med tiltakene er nettopp å sørge for at de ordinære tjenestene blir bedre i møte med den enkelte. Bl.a. gjelder det det veiledende materialet for kommunene om forebygging av selvskading og selvmord og e-læringskurs i selvmordsrisikovurdering for fastleger og psykologer i kommunene, som ble utviklet i planperioden. Disse skal nå implementeres sammen med "Etter selvmordet – Veileder om ivaretagelse av etterlatte ved selvmord". Et nytt system for kartlegging av selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling er under implementering i spesialisthelsetjenesten. Systemet vil starte opp så snart alle nødvendige avtaler er på plass. Gjennom dette vil man få unik informasjon om pasientforløp og oppfølging fra tjenestene forut for selvmord. Dette er viktig kunnskap for å sikre læring slik at tjenestene blir i bedre stand til å forebygge selvmord. Videre er våre kunnskaps- og kompetansesentre på området viktige strukturer som forsetter sitt omfattende arbeid.

I handlingsplanens tidsperiode er det gjennomført store satsninger som har betydning for selvmords- og selvskadingsområdet, både med hensyn til forebygging og behandling. Strategi for god psykisk helse er utarbeidet, i likhet med Ungdomshelsestrategien. Program for folkehelse i kommunene er igangsatt for å bedre barn og unges psykiske helse. Videre er spesialisthelsetjenestens kompetanse i traumebehandling økt gjennom en særskilt satsning.

Regjeringen har på trappene flere store arbeider som har betydning for dette feltet.

På helsesektorens område gjelder det arbeid som Opptappingsplan for barn og unges psykiske, ny folkehelsemelding og ny Nasjonal helse- og sykehusplan.

Årsakene til selvskading og selvmordsforsøk er sammensatte og komplekse, og forebygging må skje på ulike arenaer samtidig. Derfor er det viktig å vurdere hvordan andre sektorer og departementer bør delta.

I det videre arbeidet er det viktig for meg å vurdere alle de nevnte forholdene. Dette sammen med Helsedirektoratets vurdering, vil danne grunnlag for departementets videre satsning på arbeidet mot selvmord og selvskading.

SPØRSMÅL NR. 926**Innlevert 9. februar 2018 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 19. februar 2018 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Hvor stort er investeringsbehovet i jordforbedrende tiltak med blant annet drenering og grøfting for å nå Stortingets mål i landbrukspolitikken og at jordressursen i Norge skal bli optimalt tilpasset et våtere klima?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har bestemt at forsterket matproduksjon på norske ressurser er et av hovedmålene for mat- og landbrukspolitikken. For å oppnå dette målet i en tid hvor klimaet i Norge blir våtere, vil det kreve at vi investerer i jordforbedring med eksempelvis drenering og grøfting. Det siste året har vært utfordrende for flere gårdbrukere som følge av store nedbørsmengder.

Svar:

Dreneringsforhold i norsk jordbruksjord

NIBIO publiserte den 8. februar 2018 ny jordsmonnsstatistikk (NIBIO rapport nr 13/2018). Rapporten inneholdt mellom anna ei vurdering av dreneringsforholda på norske jordbruksareal. NIBIO skriv i rapporten at produksjonsevna på jordbruksareal og drifta av areal i stor grad er avhengig av jorda si evne til å bli kvitt overflødig vatn. Jord som har god evne til å bli kvitt overflødig vatn, sjølvdrenerert jord, er enklare å drive. I eit framtidig våtere klima, med både auka nedbørsmengder og auka nedbørintensitet, vil sjølvdrenerert jord ha ein enno større fordel enn i dag.

Fullldyrka og overflatedyrka jord i Noreg er inndelt i fire klassar på bakgrunn av dreneringstilstand. Inndelinga tar omsyn både til eigenskapar ved jorda og topografien. Jordsmonnet sine dreneringseigenskapar og helling på arealet, er avgjerande for dreneringstilstanden til arealet. NIBIO anslår at 47 pst. av fullldyrka og overflatedyrka jord i Noreg har sjølvdrenerert jordsmonn (4 230 800 daa). Eit høgt innhald av vatn i jorda gir lite gunstige veksttilhøve for plantene og ei dårlegare avling per arealeining. Det vil òg gi auka risiko for uheldige miljøkonsekvensar, som auka risiko for overflateavrenning, erosjon og jordpakking. I Noreg er det anslått at 31 pst. av fullldyrka og overflatedyrka jord (2 780 100 daa) er flate og treng grøfting. Medrekna hellande areal treng 53 pst. av jordbruksarealet grøfting/drenering. Det er viktig med kunnskap om årsaka til behovet for drenering. Til dømes er dårleg vassleiingsevne den viktigaste årsaka til dårlege dreneringsegenska-

par på Austlandet. Dette heng saman med det dominerande opphavsmaterialet som er marin leire.

Investeringsbehov

Det kan vere kostnadskrevjande å gjere investeringar for å betre dreneringstilstanden på eit jorde, men dette handlar òg om god agronomi og om å gjere tiltak som bidreg til best mogleg jordbruksproduksjon. Difor må hovudansvaret for tilstrekkeleg drenering, grøfting og anna investering ligge hos den einskilde gardbrukar.

Landbruksdirektoratet har innhenta anslag for kostnadar med grøfting og drenering. Normalt vil kostnadene vere frå 5000 kroner per dekar i dei mest lettdrenete områda og opp til 10-12 000 kroner eller meir per dekar i andre område. Tilskot til drenering blei innført på nytt over jordbruksavtala frå 2013. Tilskotet er meint å vere eit incitament for auka grøfteaktivitet på dei areala som treng det. I fleire år har det vore låg oppslutning om tiltaket. I jordbruksoppgjæret 2017 blei difor satsen for tilskot dobla, frå 1000 til 2000 kroner per dekar. Eg har fått informasjon om at dette har bidrege til auka interesse for tiltaket frå sommaren 2017.

God handtering av overflatevatn og god tilstand på hydrotekniske anlegg knytt til jordbruksareal er òg viktige klimatilpassingstiltak. I åra med tilskot til senkings- og lukningsanlegg, blei det gjeve tilskot til om lag 40 000 anlegg i dei planerte leirjordsområda. Fleire av desse anlegga tar no til å fungere dårleg på grunn av alder, og på grunn av at dei ikkje er dimensjonert for å møte eit endra klima med auka og meir intens nedbør. Gamle rørgater og kummer, i samband med bekker som tidligare er lagt i rør, kollapsar i aukande grad. Dette kan potensielt gi store konsekvensar ved brot eller lekkasjar, med omfattande erosjon, partikkelforureining og tap av dyrka jord som resultat. Området blei av den grunn prioritert under jordbruksoppgjæret 2017, og det blei avsett ekstra midlar til føremålet både for 2017 og 2018.

Problemstillingar knytt til drenering blir vurdert jamleg i tilknytning til dei årlege jordbruksoppgjæra.

SPØRSMÅL NR. 927**Innlevert 12. februar 2018 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 16. februar 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Mener statsministeren barnehagene ikke skal regnes som en del av det hun selv kaller "den store kunnskapssatsingen"?»

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 7. februar 2018 fikk statsministeren spørsmål om hva hun mener er den prinsipielle forskjellen på skole og barnehage. Statsministeren sa: "Skole er et obligatorisk tilbud hvor innholdet er tydelig og klart regulert, og som er en del av den store kunnskapssatsingen. Barnehage er et frivillig tilbud, heldigvis går de fleste barn i barnehage.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Martin Henriksen til statsministeren som hun har bedt meg svare på.

Barnehagen er første del av utdanningsløpet, og nær 300 000 barn går i barnehage. Dette utgjør over 90 % av alle barn mellom ett og fem år.

Begrepet "kunnskapssatsing" kan brukes om både barnehage og skole, og regjeringen satser tungt på etter-

og videreutdanning i begge sektorer. I barnehagesektoren bruker vi over 400 millioner på kompetanse og kvalitet, og det tilsvarer en dobling siden 2013.

Fordi det er, og skal være, viktige forskjeller mellom barnehage og skole, vil satsingene innrettes forskjellig slik at tiltakene imøtekommer de særskilte behovene i begge sektorene. Disse forskjellene kommer blant annet til uttrykk gjennom rammeplanen for barnehagene og i overordnet del av rammeplanene i skolen.

Strategien "Kompetanse for fremtidens barnehage" som regjeringen lanserte i 2013, er revidert og gjelder for perioden 2018–2022. I motsetning til i skolen, er det i barnehagen et større mangfold av utdanning og kompetanse blant personalet, så kompetansetiltakene retter seg både mot barnehagelærere, barne- og ungdomsarbeidere og mot ansatte uten barne- og barnehagefaglig kompetanse.

Personalet er det viktigste for at barn skal trives og ha det godt i barnehagen. Vi må sikre at det er nok voksne og nok barnehagelærere i barnehagene, slik at alle barn opplever god kvalitet i barnehagen, uavhengig av hvor i landet de bor og hvilken barnehage de går i. Regjeringen ønsker derfor flere barnehagelærere og nok voksne i barnehagen, og innføring av skjerpet pedagognorm og bemanningsnorm skal sikre dette.

SPØRSMÅL NR. 928**Innlevert 12. februar 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 19. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Helseministeren har lovet at psykisk helse og rus skal få mer vekst i midler enn somatikken. Mye tyder på at løftet mange steder ikke følges. I Vestre Viken legger budsjettet for 2018 opp til 4,8 % vekst i somatikken mot 4,5 % vekst til rus og psykiatri. Flere sengeplasser legges ned slik jeg påpekte i spørsmål 760. Helseministeren sa da han la til grunn at foretaket vektlegger de statlige føringene.

Hva gjør helseministeren for å sikre at den gylne regel faktisk følges, og hva vil han gjøre med Vestre Viken nå?»

BEGRUNNELSE:

Alle tall er henta fra vedtatt budsjett og mål for Vestre Viken 2018. Se kapittel 3.3.3 om prioriteringsregelen, og ellers kapittel 5.5 om klinikk for psykisk helse og rus

<https://vestreviken.no/Documents/Styrepapirer/Styrem%C3%B8ter%202017/Styrem%C3%B8te-18-desember-2017.pdf>

Svar:

Som kjent ble "den gylne regel" gjeninnført av denne regjeringen fra 2014. Regelen medfører at veksten i spesialisthelsetjenesten innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusavhengige (TSB) skal være høyere enn for somatikken, målt på regionalt nivå. Det var daværende helseminister Ansgar Gabrielsen som innførte denne regelen i 2005. En sentral begrunnelse den gangen var å motvirke at somatikken som regel ble prioritert fremfor psykisk helsevern og TSB.

I årets oppdragsdokument til de regionale helseforetakene har jeg gitt følgende oppdrag: Det skal være høyere vekst innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling enn for somatikk på regionnivå. Distriktspsykiatriske sentre og psykisk helsevern for barn og unge skal prioriteres innen psykisk helsevern. Veksten skal måles i gjennomsnittlig ventetid, kostnader (kostnader til avskrivninger, legemidler og pensjon synliggjøres,

men holdes utenfor) og aktivitet (polikliniske opphold). Som det fremgår her, skal veksten måles på regionnivå, ikke for hvert enkelt helseforetak.

Jeg er orientert av Helse Sør-Øst RHF i sakens anledning. Her fremgår det at Helse Sør-Øst RHF i oppdrags- og bestillerdokumentene til helseforetakene for 2018 har understreket viktigheten av å prioritere psykisk helsevern og rusbehandling. Oppfølging av prioriteringsregelen og status for ventetid mv innen psykisk helsevern og rusbehandling gjennomgås og vil, etter det Helse Sør-Øst RHF opplyser, bli drøftet fortløpende i oppfølgingsmøter med alle foretakene.

Jeg kan videre opplyse om at jeg nylig i dialogen med styrelederne for de regionale helseforetakene har bedt disse – som øverste ansvarlige for de regionale helseforetakene – å ha særlig fokus på at prioriteringsregelen blir fulgt opp i tråd med oppdraget i oppdragsdokumentet for 2018.

SPØRSMÅL NR. 929

Innlevert 12. februar 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 20. februar 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Ved sykehusinnleggelser har sykehuset omsorgsansvaret for pasienten.

Hva har regjeringen gjort for å sikre at pasienter med manglende talespråk og utviklingshemming får forsvarlige omsorgstjenester under sykehusopphold?»

BEGRUNNELSE:

Norsk Forbund for Utviklingshemmede hevder at sykehusene ofte unngår å hente inn personell som pasienten kan forstå og som kan forstå pasienten. Denne kompetansen finner en blant pasientens tjenesteytere i kommunen. Resultatet blir at familie, slekt og venne må reise til sykehuset og bo ved sykehuset så lenge pasienten er innlagt. I de verste tilfellene har ikke pasienten nær familie som kan stille opp, da må pasienten leve i uvisshet, uten forståelse for hva som gjøres med henne og hvorfor dette gjøres. Hun vil heller ikke kunne uttrykke de enkleste ønsker og behov.

En kan ta forholdet opp med fylkesmannen, men det krever at noen med språklig kompetanse tar opp saken. Av frykt for å legge seg ut med et helsevesen som en er fullstendig avhengig av, er det mange som kvier seg for å

gå veien om Fylkesmannen. Sykehusinnleggelser er ofte akutt og saksbehandlingstiden hos Fylkesmannen er lang. Pasienten vil oftest være utskrevet lenge før Fylkesmannen kan bidra til å løse situasjonen.

Det må være en ansvarsfordeling mellom kommunen og sykehuset ved innleggelser, og lovverket gir en klar ansvarsfordeling. Utfordringen er at det ikke synes å være noe system som sikrer at ansvaret blir fulgt opp.

Svar:

Representanten Wilkinsons spørsmål er forelagt Helsedirektoratet, som er departementets faglige rådgiver, med ansvar for å følge med på forhold som påvirker folkehelsen og utviklingen i helse- og omsorgstjenestene.

Helsedirektoratet uttaler at pasienter med psykisk utviklingshemming rammes av de samme sykdommene som befolkningen for øvrig. Det er utfordrende at disse pasientene kan mangle språk og ikke selv er i stand til å kommunisere sine plager. Mennesker med psykisk utviklingshemming kan, ifølge direktoratet, dessuten ha overhyppighet av sykdom i ulike organer og ha uvanlige symptomer på mange sykdommer.

Helsedirektoratet viser til at når en pasient legges inn i spesialisthelsetjenesten, vurderer spesialisthelsetjenesten hvilken bistand som er nødvendig for at pasienten skal få forsvarlig helsehjelp, og dekker kostnadene til slik bistand. Fordi pasientene selv, pårørende og det kommunale hjelpeapparat vil kjenne pasientens behov best, bør behovet avklares i nært samarbeid med disse.

Pasienter/ tjenestemottakere med behov for langvarige og sammensatte tjenester har rett til individuell plan. Det er direktoratets vurdering at spørsmål om bistand under sykehusopphold bør inngå i den individuelle planen som utarbeides for pasienten. Samarbeidsavtaler mellom kommuner og helseforetak vil også være et aktuelt virkemiddel for å sikre gode løsninger.

Når det gjelder praksis ved sykehusene viser Helse- direktoratet til at noen helseforetak har utarbeidet retningslinjer for å klargjøre ansvarsforhold og fremgangsmåte. For eksempel har Ahus utarbeidet retningslinje for kommunalt personell som er ledsager til personer med spesielle oppfølgingsbehov som blir innlagt i sykehus.

Helsedirektoratet har finansiert et prosjekt om Helse- sjekk ved utviklingshemming. Et av heftene som er utarbeidet gir anbefalinger til helsepersonell ved sykehus. Her er det gitt anbefaling om å undersøke og be om veiledning når det gjelder kommunikasjonsutfordringer som personen med utviklingshemning har.

Kompetansetjenesten Aldring og helse har utarbeidet «Mitt sykehuspass», som er et hjelpemiddel for å samle viktig informasjon om personer med utviklingshemning ved sykehusinnleggelse. Det er beregnet på helsepersonell i sykehuset som ikke kjenner pasienten.

Helse- og omsorgsdepartementet har også bedt et av de regionale helseforetakene, Helse Midt-Norge RHF, om informasjon om hvilke praktiske tiltak sykehusene setter i verk for å sikre at personer med utviklingshemning og manglende talespråk får forsvarlige tjenester. På grunn av den knappe tidsfristen for å besvare skriftlige spørsmål, kom det ikke inn svar fra St.Olavs Hospital. Helse Nord-Trøndelag og Helse Møre- og Romsdal informerer om klare prosedyrer for å sikre at det gis forsvarlige tjenester. Det er personer ansatt i hjemkommunen som ofte kjenner pasienten. Sykehusene leier derfor inn disse kommunalt ansatte for å trygge sykehusinnleggelsen til pasientene. Det er utarbeidet retningslinjer for slikt samarbeid.

Det er etter min mening en svært viktig oppgave for helse- og omsorgstjenestene å ivareta pasientsikkerheten for mennesker med psykisk utviklingshemning. Det er kjent at enkelte ikke får den oppfølgingen de trenger, blant annet ved kombinasjon av psykisk utviklingshemning og psykiske lidelser. I Opptrappingsplanen for psykisk helse er det derfor et uttalt mål å sikre likeverdige tjenester til mennesker med psykisk utviklingshemning.

Det er nødvendig med høy bevissthet om behovene mennesker med psykisk utviklingshemning har, blant annet ved sykdom og miljøskifte ved innleggelse i sykehus. Helse Møre- og Romsdal omtaler rutinen med å leie inn personell som kjenner pasienten slik: "Etisk og moralsk mener vi at dette er riktig å gjøre for å trygge sykehusinnleggelsene til disse pasientene. Travle sengeposter med ukjent personell som ikke kan tolke pasientens behov er ikke gunstig sett fra et pasientsikkerhetsperspektiv".

SPØRSMÅL NR. 930

Innlevert 12. februar 2018 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 16. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hva er bakgrunnen for at Domstoladministrasjonen må vurdere å legge Halden Tingrett under felles ledelse med en annen tingrett?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge NRK Østfold skal Domstoladministrasjonen vurdere om Halden tingrett skal få felles ledelse med en annen tingrett når sorenskriver Bjørn Runar Haaland går av med pensjon fra og med 30. april i år. Konstituert sorenskriver,

Svein Magnussen, sier til Halden Arbeiderblad at det ikke er en optimal løsning. Det vil i praksis si at sorenskriveren vil få færre kontordager ved hver enkelt tingrett. Det å ha sorenskriveren på plass hver dag, er ikke minst viktig i forhold til beramming og gjennomføring av rettssaker.

Svar:

Domstoladministrasjonen fastsetter antall faste dommerstillinger for den enkelte domstol, og den kan opprette felles faste dommerstillinger for flere domstoler, jf. domstoloven § 33 c annet ledd første og annet punktum.

Domstoladministrasjonen kan etter annet ledd tredje punktum gi nærmere bestemmelser om organiseringen av disse dommernes tjenester. Domstoladministrasjonens styre kan etter forskrift gitt med hjemmel i denne bestemmelsen beslutte at flere domstoler skal ha felles ledelse. Hovedformålet med ordningen med felles ledelse er å øke fleksibiliteten, bedre ressursutnyttelsen og re-

duere sårbarheten i domstolene. Domstoladministrasjonens styre har av disse grunner vedtatt at felles ledelse skal vurderes når det blir ledig stilling som domstolleder i en tingrett eller jordskifterett. At det vurderes felles ledelse ved tilsetting av ny sorenskriver i Halden tingrett, er ikke særegent for denne tilsettingsprosessen.

SPØRSMÅL NR. 931

Innlevert 12. februar 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 20. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan samferdselsministeren legge fram en ukentlig statistikk på hvor mange innstillinger og forsinkelser det har vært på lokalavgangene Ski- Stabekk-Ski (L2 og L2X) siden 1. oktober 2017 og fram til dags dato, og er ministeren fornøyd med stabiliteten og sikkerheten i dette togtilbudet?»

BEGRUNNELSE:

Viser til artikkel i Aftenposten, og svar til representanten Lauvås' spørsmål om nedprioritering av avganger på Østfoldbanen. Reisende på Østfoldbanen opplever ofte at innsatstogene (L2X) innstilles, med det resultat at lokalavgangene blir både overfylt og forsinket. Dette gjør at folk har problemer med å rekke sine gjøremål både morgen og ettermiddag, enten det er å komme tidsnok på jobb eller rekke barnehagen før den stenger.

Statsråden skriver i sitt svar til Lauvås at Bane Nor "i noen tilfeller må innstille avganger". For reisende på lokalstrekningen Stabekk-Ski-Stabekk, oppleves dette som langt oftere enn i noen tilfeller. Når man ønsker at innbyggerne skal benytte seg av kollektive reisemidler, er stabilitet og sikkerhet viktig for at det skal fungere godt i hverdagen.

Svar:

Jeg er opptatt av at vi skal utvikle et bedre togtilbud, spesielt rundt storbyene hvor langt flere personer kan bruke jernbanen til pendling og daglig transport. I dag opplever vi tett trafikk på infrastrukturen. Svært høy utnyttelse av kapasiteten gjør at vi for ofte opplever forsinkelser og innstillinger i lokaltogtrafikken i Oslo-området. Det er jeg ikke fornøyd med. Derfor har vi de siste årene gjennomført kraftig økning i satsing på vedlikehold og fornyelse.

Men på områder hvor kapasiteten er sprengt, så er det viktig å bygge ny infrastruktur. Strekningen fra Oslo S mot Østfold er den strekningen i Norge hvor det nå satses størst midler på å øke kapasiteten. Follobanetunnelen koster titalls milliarder kroner å bygge, og vil når den er ferdig gi et bedre tilbud for hele regionen, også på dagens bane mellom Ski og Oslo.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet om ukentlig statistikk for innstillinger og forsinkelser opplyser Bane NOR at punktligheten var bedre for linje L2 og L2x i rushtrafikk enn for resten av Oslo-området, i perioden 1. oktober til dags dato. De fleste forsinkelsene for L2 og L2x var små og mellom 4 og 10 minutter. For denne perioden var punktligheten for L2 og L2X i rushtrafikk 80,8 %, målt innenfor 4 minutter og 95,4 % målt innenfor 10 minutter.

L2x har hatt dårligere punktlighet enn L2. Det skyldes at Strekningen Oslo S - Ski er overbelastet i rushtrafikk. Det er gjennomført analyser for å se om det var mulig å endre ruteplanen slik at L2x kunne få en mer robust rute. Denne analysen viste at det ikke var mulig. Bane NOR har vurdert det til at det beste for kundene på strekningen er at L2x kjøres selv om den ikke oppnår ønsket punktlighet.

Jeg har lagt ved tabeller som viser ukentlig statistikk for linje L2 og L2X. Tabellene viser store variasjoner fra uke til uke for innstillinger på disse linjene. Jeg er for øvrig gjort oppmerksom på at ved driftsavvik blir togene Stabekk-Ski ofte snudd på Oslo S. Dette gjøres blant annet for at L2 ikke skal pådra seg forsinkelsene som er oppstått i Oslostunnelen. På strekningen Stabekk-Oslo S er det svært mange andre avganger, slik at ulempen for passasjerene som tar L2 og L2x ikke blir så stor. På den måten kommer flest mulig passasjerer på Østfoldbanen så punktlig frem som mulig.

Vedlegg til svar:

L2 - alle tog

ÅR	YYYYWW	Antall planlagte avganger	Antall ikke-planlagte innstillinger	Antall planlagte innstillinger	Punktlighet endestasjon
2017	201739	58	0	0	97,4
	201740	529	2	0	95,0
	201741	529	40	76	92,8
	201742	529	4	8	91,5
	201743	529	7	8	91,3
	201744	529	14	0	93,4
	201745	529	3	0	96,4
	201746	529	19	0	94,6
	201747	529	31	4	90,4
	201748	529	46	5	90,1
	201749	529	18	0	94,3
	201750	514	28	0	91,3
	201751	494	35	0	91,0
	201752	433	24	0	96,9
2017 Totalt		6789	271	101	93,0
2018	201801	490	4	0	94,7
	201802	514	18	0	93,4
	201803	514	25	0	86,2
	201804	514	13	0	92,5
	201805	514	32	0	87,0
	201806	514	52	75	87,3
2018 Totalt		3060	144	75	90,3
Totalsum		9849	415	176	92,2

L2 - tog i rush

ÅR	YYYYWW	Antall planlagte avganger	Antall ikke-planlagte innstillinger	Antall planlagte innstillinger	Punktlighet endestasjon
2017	201739	0	0	0	0,0
	201740	95	0	0	92,0
	201741	95	9	0	87,7
	201742	95	0	0	84,0
	201743	95	3	0	85,6
	201744	95	7	0	89,7
	201745	95	0	0	89,1
	201746	95	4	0	88,2
	201747	95	2	3	84,1
	201748	95	13	4	76,4
	201749	95	6	0	91,0
	201750	80	4	0	85,2
	201751	80	12	0	83,9
	201752	48	0	0	96,9
2017 Totalt		1158	60	7	87,0
2018	201801	64	0	0	86,7
	201802	80	6	0	81,3
	201803	80	4	0	75,2
	201804	80	2	0	82,3
	201805	80	8	0	73,7
	201806	80	9	0	68,9
2018 Totalt		464	29	0	77,8
Totalsum		1622	89	7	84,2

L2x – kun rush

ÅR	YYYYWW	Antall planlagte avganger	Antall ikke-planlagte innstillinger	Antall planlagte innstillinger	Punktlighet endestasjon
2017	201739	0	0	0	0,0
	201740	40	0	0	80,0
	201741	40	3	0	71,6
	201742	40	5	0	64,0
	201743	40	4	0	67,1
	201744	40	2	0	68,8
	201745	40	0	0	85,0
	201746	40	0	0	80,0
	201747	40	1	14	73,7
	201748	40	8	13	69,4
	201749	40	3	0	82,4
	201750	55	4	0	74,4
	201751	55	7	0	76,2
	201752	0	0	0	0,0
2017 Totalt		510	37	27	74,5
2018	201801	44	2	0	76,4
	201802	55	8	0	64,6
	201803	55	12	0	66,7
	201804	55	8	0	76,7
	201805	55	13	0	80,0
	201806	55	11	0	65,0
2018 Totalt		319	54	0	71,5
Totalsum		829	91	27	73,5

SPØRSMÅL NR. 932**Innlevert 12. februar 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 16. februar 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Viser til svar på spørsmål nr. 865. Senest i 2017-rundskrivet står det som eksempel: «Videre har kommunen beregnet at den har finansiert totalt 75 timer i egendekning (arbeidsgiverperiode) ved sykemelding knyttet til tjenestetiltingen til denne personen, dette legges til kravet med kr. 15.000,-», rundskriv IS 4/2017 side 8. Endringen i rundskriv for 2018 er derfor en åpenbar innstramming og ikke en presisering, og medfører store tap for flere kommuner.

Hvorfor er ikke dette meddelt Stortinget?»

Svar:

Jeg viser til Prop. 1 S fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet under Kap. 575 Ressurskrevende tjenester, hvor det framgår at "formålet med ordningen er å legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester." I tildelingskriteriene i samme proposisjon heter det at "kommunene får refundert deler av utgiftene til tjenester til mennesker som mottar omfattende helse- og omsorgstjenester. Dette kan blant annet gjelde personer med psykisk utviklingshemming, nedsatt funksjonsevne, personer med rusmiddelproblemer og mennesker med psykiske lidelser". Videre slås det fast at "for 2018 foreslås

det at kommunene får kompensert 80 pst. av egne netto lønnsutgifter i 2017 til helse- og omsorgstjenester ut over et innslagspunkt på 1 235 000 kroner".

I rundskriv IS-4/2017 - Tilskuddsordning for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester, side 8, er det presisert at "ved sykdom eller permisjon, skal kun direkte lønnsutgifter til den som til enhver tid utfører tjenesten medtas (det innebærer at dersom det settes inn en vikar, så er det dennes utgifter og ikke den som normalt står i stillingen som kan søkes refusjon for)". Helsedirektoratet foretok høsten 2017 en evaluering av tilskuddsforvaltningen. I denne gjennomgangen framkom det at det har utviklet seg ulik praksis mellom kommunene om direkte lønnsutgifter også omfatter utgifter i arbeidsgiverperioden ved sykdom. Et konkret regneeksempel i rundskrivet (side 8), som det vises til i spørsmålet, har sannsynligvis medført at det har oppstått ulik praksis. Departementets vurdering er likevel at teksten i rundskrivet har vært tydelig på at det kun er direkte lønnsutgifter knyttet til den enkelte mottaker som skal tas med. Det har ikke vært ordningens intensjon at kommunene skal få dekket utgifter til sykepenger i arbeidsgiverperioden. Det kommer ikke mottakerne av ressurskrevende tjenester til gode, og gir heller ikke insentiver for kommunene til aktivt å arbeide for å redusere sykefraværet.

SPØRSMÅL NR. 933**Innlevert 12. februar 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 19. februar 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Høringsperioden for ekspertutvalgets rapport om desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene er utvidet fra seks uker til tre måneder. I høringsbrevet heter det: "Etter at regjeringen har mottatt høringsinnspillene vil departementene vurdere forslagene i rapporten." I første omgang sa statsråden at regjeringens forslag til opp-

gaveoverføring ville bli presentert i Kommuneproposisjonen for 2019.

Vil regjeringen fortsatt fremme forslag til oppgaveoverføringen i form av et samlet forslag for Stortinget?»

Svar:

Ekspertutvalget har levert en omfattende rapport med mange forslag, og jeg vil orientere om innholdet i rappor-

ten i kommuneproposisjonen for 2019. Regjeringen er allerede i gang med å følge opp overføring av oppgaver til fylkeskommunen som Stortinget behandlet i forbindelse med Prop. 84 S (2016–2017), inkludert anmodningsvedtak. I prosessen med å overføre ytterligere oppgaver til fylkeskommunene, er jeg utålmodig. Samtidig er jeg opptatt

av at regjeringen skal behandle disse sakene på en ordentlig måte, blant annet fordi de omhandler arbeidsplassene til mange mennesker. Rapporten er nå på høring, og regjeringen vil deretter ta stilling til hvordan ekspertutvalget skal følges opp.

SPØRSMÅL NR. 934

Innlevert 12. februar 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 19. februar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Viser til innlegg fra Benn Folkvord og Bernt Arne Ødegaard ved Universitet i Stavanger i Dagens Næringsliv 10. januar i år, hvor det beskrives hvordan utenlandske aksjonærer ved enkel skattetilpasning kan unngå norsk kildeskatt på aksjeutbytte.

Har finansministeren oversikt over hvor store skatteinntekter fellesskapet går glipp av som følge av denne typen skattetilpasning, og hva gjør regjeringen for å tette dette skattehullet?»

BEGRUNNELSE:

Professor i finans Benn Folkvord og professor i skatterett Bernt Arne Ødegaard, begge fra Handelshøgskolen ved Universitet i Stavanger, beskrev i Dagens Næringsliv 10. januar i år hvordan utenlandske aksjonærer kan tilpasse seg bort fra norsk kildeskatt på utbytte ved å midlertidig overføre sin aksje til noen andre rett før utbyttedato for så å få aksjen tilbake etter utbyttedato. Dette beskrives som parkering av aksjer og skjer i såkalte «dark pools», altså handelsplasser utenfor Oslo børs med begrenset offentlighet om aksjehandelen. De to professorene beskriver hvordan det er en ekstrem økning i handelen med Statoil-aksjer utenom Oslo børs uken før og uken etter utbyttedatoen, noe som er en sterk indikator på omfanget av slik skattetilpasning. Dette problemet er likevel ikke begrenset til Statoils aksjer, men omfatter sannsynligvis mange flere. Sigrid Klæboe Jacobsen og Gregar Berg-Rolness påpeker i innlegg i Dagens Næringsliv 18. januar at hele 16 av 20 av de største aksjonærene i Statoil er utenlandske. Av de 16 utenlandske eierne var 15 forvalterkontoer, noe som betyr at de virkelige eierne ikke er kjente. Heller ikke dette er begrenset til Statoils aksjonærer. Stortingets finanskomité påla i 2015 regjeringen å opprette et eierskapsregister. Fortsatt har ikke regjeringen fremmet noen sak om dette

for Stortinget. Det har heller ikke blitt foretatt noen andre grep for å tette dette konkrete skattehullet.

Svar:

Jeg er kjent med denne typen skattetilpasning, men det finnes ingen oversikt over hvilke beløp som ikke kommer til beskatning ved slike tilpasninger.

Kildeskattesatsen for utbytte utdelt til utenlandsk aksjonær er for tiden 25 prosent. For at en aksjonær skal ha rett til nedsatt kildeskatt etter skatteavtale eller fritak fra kildeskatt som utdeles fra norske selskaper, må aksjonæren være rette mottaker i henhold til tilordningsprinsippene i skattelovgivningen. Aksjonær hjemmehørende innenfor EØS-området må også være reelt etablert der for å dekkes av fritaksmetoden. Dersom kildeskatten skal reduseres som følge av skatteavtale, må aksjonæren være reell eier (beneficial owner) av utbyttet. Tilpasninger som beskrevet i spørsmålet vil kunne vurderes opp mot de alminnelige tilordningsprinsippene og kan eventuelt også vurderes etter den ulovfestede omgåelsesnormen. Dette må skje gjennom Skatteetatens alminnelige kontrollarbeid.

En forvalter som opptrer på vegne av aksjonæren og har en rolle ved denne typen tilpasninger, vil kunne bli ansvarlig for beløp som ikke har kommet til beskatning såfremt forvalteren har opptrådt på en slik måte at den trekkpliktige ikke har foretatt korrekt kildeskattetrekk.

Som representanten viser til, vedtok Stortinget i 2015 å innføre et norsk offentlig eierskapsregister for å sikre åpenhet rundt eiere i norske selskap. Næringsministeren jobber med å øke tilgjengeligheten på opplysninger om registrerte aksjeeiere. Hvitvaskingslovutvalget utredet nye regler om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering på bakgrunn av EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv. Utredningen inneholder forslag til regler om opprettelse av et register over reelle rettighetshavere. Finansdepartementet

arbeider med oppfølgingen av utredningen og regler om åpenhet om reelle rettighetshavere. Finansdepartemen-

tet samarbeider med Nærings- og fiskeridepartementet for å finne gode løsninger.

SPØRSMÅL NR. 935

Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen

Besvart 22. februar 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«I Stortingets muntlige spørretime 7. februar uttrykte Helseministeren velvilje for behovet for en evaluering av kapasiteten ved Sykehuset Østfold, Kalnes før sykehuset overtar ansvaret også for pasientene fra Vestby kommune 01.05.18.

Hvordan ser helseministeren for seg at en kan gå videre med denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Siden åpningen i 2015 har antallet korridorpasienter på sykehuset Østfold Kalnes doblet seg fra år til år og antallet pasienter på sykehuset har totalt økt med 10 prosent. Samtidig har man ikke fått ut pasienter fra akuttmottaket slik som det var forutsatt. Fra 1. mai i år vil sykehuset også motta alle pasienter fra Vestby kommune. I forkant av dette bør kapasiteten ved sykehuset evalueres spesielt med sikte på å bygge ut akuttmottaket ved sykehuset.

De fleste pasienter rapporterer om en god opplevelse på sykehuset på Kalnes, men presset på sykehuset er for stort og akuttmottaket er blitt for lite. Mens antallet korridorpasienter nasjonalt går ned, doubler det seg på Kalnes fra år til år. I 2017 var antallet korridorpasienter på sykehuset hele 3860.

Kommunene i Østfold tar et stort ansvar for de utskrivningsklare pasientene, og det får de også skryt for. Samtidig oppleves styret i Sykehuset Østfold og sykehuset selv dom proaktive og de tar grep for å håndtere situasjonen både for å forebygge innlegging og redusere pasientenes liggetid.

Det er ekstra trist at antallet korridorpasienter på Kalnes går opp når det er mot trenden i nasjonen for øvrig siden Kalnes er et nytt sykehus. Det er ikke bygd for korridorpasienter. Korridorene er ekstra smale og toalettforholdene for de på gangen er dårlige.

Antall korridorpasienter er et uttrykk for det presset sykehuset er under. Dette er et press som bare vil øke i tiden fremover. I tillegg til at antall pasienter totalt har økt med 10 prosent på to år, så får sykehuset også ansvaret for

alle pasientene fra Vestby kommune fra 1. mai i år. Befolkningen i Østfold øker også dramatisk. For hvert femte år vil det komme like mange nye pasienter som det nå kommer fra Vestby.

Det hører med til historien at styret ved sykehuset opprinnelig arbeidet for å kunne bygge et større sykehus basert på forventet behov, men at de ble gitt en absolutt ramme for prosjektet fra nasjonale myndigheter.

Styret i sykehuset Østfold har likevel lenge vært enig om at akuttmottaket er for lite og at presset på mottaket er for stort. I tillegg til den generelle pasientøkningen, har man heller ikke fått pasientene ut fra akuttmottaket like raskt som forutsatt. Men styret i sykehuset klarer ikke å finne disse midlene fra egen drift. Regjeringen og helsesatsråd Høie må derfor ta ansvar for å vurdere situasjonen spesielt med hensikt å bygge ut akuttmottaket allerede i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i år.

Selv om sykehusene styres etter en foretaksmodell kan det ikke være slik at Regjeringen kan fraskrive seg alt politisk ansvar. Statsråd Høie må være aktiv og følge opp situasjonen nøye slik at sykehuset kan fungere etter hensikten. Det minste regjeringen kan gjøre nå er å bidra til en evaluering av kapasitet og behov på Kalnes får pasientene fra Vestby kommer inn.

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar, både skriftlig og muntlig, knyttet til situasjonen med korridorpasienter ved Sykehuset Østfold generelt, og særlig nå i influensasезongen. Helse Sør-Øst innhentet i midten av januar en redegjørelse fra Sykehuset Østfold om utfordringer og tiltak for å forbedre situasjonen med korridorpasienter på kort og lang sikt. På kort sikt handler det om å håndtere situasjonen knyttet til influensautbruddet, blant annet ved å øke bemanningen på akuttmottaket, på døgnområdet og på laboratoriet som analyserer influensaprøver. På lengre sikt handler det om å forebygge innleggelser på sykehuset, blant annet ved å bedre samhandlingen med fastleger og primærhelsetjenesten. Det er igangsatt et nytt prosjekt for å styrke oppfølgingen av kronikere utenfor sykehuset og

forebygge innleggelser gjennom tidlig intervensjon. Videre ser sykehuset på måter å redusere liggetiden og på den måten frigjøre kapasitet. Det jobbes også tett med kommunene om rask utskrivning av pasienter som er ferdigbehandlet på sykehuset.

Styret i Helse Sør-Øst vedtok på møtet 18. desember 2014 i sak 090-2014 at spesialisthelsetjenestetilbudet for befolkningen i Vestby kommune overføres til Sykehuset Østfold fra 1. januar 2017, men endelig vurdering av overføringstidspunkt gjøres på grunnlag av driftserfaringene i Sykehuset Østfold HF i perioden 2015?2016. En forutsetning for overføring av sykehustilhørighet for Vestby kommune var at Sykehuset Østfold viste god driftsmessig utvikling i forhold til etablerte rammer og øvrige forutsetninger.

I forbindelse med styrebehandling av økonomisk langtidsplan 2017–2020 fattet styret i Helse Sør-Øst på møte 16. juni 2016 i sak nr 051-2016 om Økonomisk langtidsplan følgende vedtak: "Styret tar til etterretning at administrerende direktør ikke anbefaler overføring av spesialisthelsetjenestetilbudet for befolkningen i Vestby kommune fra Akershus sykehusområde til Østfold sykehusområde fra 1. januar 2017, men at ny vurdering av overføringstidspunkt vil gjøres ved årsskiftet 2016/17. Styret legger videre til grunn at administrerende direktør beslutter endelig overføringstidspunkt."

22. februar 2017 fastsatte adm. dir. i Helse Sør-Øst mandat for en arbeidsgruppe som skulle gjøre en fornyet vurdering av de driftsmessige forutsetningene ved Sykehuset Østfold for å overta ansvaret for spesialisthelsetjenestetilbudet for befolkningen i Vestby kommune. Arbeidsgruppen avla sin rapport 13.6.2017, og deres samlede vurdering var at forutsetningen for å overta spesialisthelsetjenestetilbudet for befolkningen i Vestby kommune pr. april 2017 var oppfylt innen alle tjenesteområder. På bakgrunn av behovet for nødvendig tid for planlegging, og for å unngå tidspunkt på året med normalt stor driftsmessig belastning, anbefalte arbeidsgruppen at Vestby kommunes befolkning ble overført fra Akershus universitetssykehus HF til Sykehuset Østfold HF 1. mai/1. juni 2018. Adm. direktør i Helse Sør-Øst RHF sluttet seg til arbeidsgruppens tilråding og fastsatte tidspunktet for overføringen til 2. mai 2018.

Etter at dato for overflytting ble fastsatt, startet detaljplanleggingen i de to sykehusene. Akershus universitetssykehus HF har etablert et prosjekt for å avgi pasienter. Sykehuset Østfold HF har på sin side etablert et mottaksprosjekt. De to sykehusene har inngått en samarbeidsavtale med et sett klare prinsipper for pasientoverføringen. Brukere og offentligheten kan følge de to sykehusenes planlegging på nettsiden www.sykehuset-ostfold.no/vestby.

Sykehuset Østfold opplyser at de gjennom tett samarbeid med Akershus universitetssykehus har god kunnskap om innbyggerne i Vestby sitt forbruk av spesialisthel-

setjenester, og dermed det økte ansvaret sykehuset tar på seg. Sykehuset Østfold sitt mottaksprosjekt er organisert slik at man innenfor hvert enkelt fagområde i sykehuset vurderer hvilke konsekvenser et økt opptaksområde vil gi. Det er beskrevet behov og løsninger for areal, utstyr og personale. De enkelte fagområdenes vurderinger er samlet i en detaljert plan for overføring av pasienter. Planen er omfattende, men et grep som går igjen innen flere fagområder er at man bemanner opp for å møte den økte aktiviteten.

Sykehuset Østfold opplyser at i forlengelsen av detaljplanleggingen er det gjennomført en risikovurdering. Det er identifisert 12 risikoområder. For hvert område er det adressert tiltak som konkretiseres i handlingsplaner der det er nødvendig. Foretakstillitsvalgte og hovedverneombud har deltatt i risikovurderingene og inngår i mottaksprosjektets styringsgruppe. Brukerutvalget er også representert i styringsgruppen.

Helse Sør-Øst konstaterer at det har vært en negativ utvikling i antall korridorpasienter med en vesentlig økning i forhold til nivået som lå til grunn på tidspunktet for beslutning om overføring av Vestby til Sykehuset Østfold. Helse Sør-Øst RHF vil i oppfølgingsmøte 1. mars 2018 med Sykehuset Østfold gjennomgå de identifiserte risikoområdene og status for gjennomføring av tiltak, og på den bakgrunn foreta en oppdatert risikovurdering knyttet til den planlagte overføringen av spesialisthelsetjenestetilbudet for Vestby kommune. Risikovurderingen vil omfatte en særskilt vurdering av kapasiteten i akuttmottaket. På bakgrunn av dette vil Helse Sør-Øst RHF gjøre en fornyet vurdering av overføringstidspunktet.

Helse Sør-Øst RHF viser ellers til at Sykehuset Østfold har gjennomført en egen evaluering etter 6 mnd. drift, at Høyskolen i Østfold har gjort en evaluering etter 1 år og at Sykehusbygg, Sykehuset Østfold og Helse Sør-Øst nå holder på med planlegging av en større evaluering av Sykehuset Østfold. Sykehusbygg holder på med utvikling av metodikk for systematisk evaluering av utbyggingsprosjekter og skal lage en veileder for dette, i tråd med mitt oppdrag av 16. januar 2018. En slik evaluering er viktig nettopp for å ta lærdom med tanke på nye utbyggingsprosjekter.

Helseforetaket og det regionale helseforetaket har et ansvar for å gjennomføre investeringer innenfor egen økonomisk bæreevne, og det er også de som vedtar rammer og igangsetting av prosjektene. Helse Sør-Øst har fått lån til bygging av nytt sykehus i Østfold i tråd med lånesøknad. Jeg er kjent med at Sykehuset Østfold vurderer behovet for en utvidelse av akuttmottaket, men saken er foreløpig ikke lagt fram og behandlet i styret i Sykehuset Østfold HF og i Helse Sør-Øst RHF.

Jeg mener det er riktig av Helse Sør-Øst RHF og Sykehuset Østfold HF å gjøre en fornyet vurdering av overføringstidspunktet for befolkningen i Vestby kommune.

Situasjonen ved Sykehuset Østfold vil for øvrig bli fulgt opp i styringsdialogen med Helse Sør-Øst RHF.

SPØRSMÅL NR. 936

Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 16. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Politiets ID-kontroller rettes vanligvis mot personer som mistenkes for straffbare forhold, eller i forbindelse med kontroll av utlendinger. Politiet i Oslo politidistrikt har også fra 1.- 8. februar en utvidet visitasjonsfullmakt for noen områder i Oslo uten krav til skjellig grunn til mistanke.

Vil justisministeren vurdere ulike tiltak for å sikre at IDkontroller og visitasjonsfullmakter er effektive, ikke er støtende eller diskriminerende?»

BEGRUNNELSE:

Lørdag 3.februar gikk flere politibetjenter inn på McDonald's på Grorud i Oslo, og ransaket og tok bilde av to restaurantgjester, menn med minoritetsbakgrunn på henholdsvis 19 og 20 år. I følge de to mennene

(gjengitt i Dagbladet 4.2) hevdet politiet at noe hadde skjedd på Linderud og at de derfor måtte innhente personinfo. Det er ikke kjent på hvilket grunnlag politiet valgte ut nettopp disse mennene for ID-sjekk og ransaking. I mangel av konkret kjennskap til personene, eller andre konkrete kriterier, kan det framstå som om utseende på individer er politiets grunnlag for hvem de kontrollerer. Det har også vært flere andre saker kjent gjennom mediene de siste årene som gir grunn til lignende antakelser.

Politiet har krav på seg på at ID-kontroll skal loggføres, registreringen skal inneholde tid og sted for kontrollen, antall kontrollerte, nasjonalitet og eventuelle reaksjoner. På tross av kravet loggfører ikke Oslo politidistrikt ID-kontroller (undersøkelse Bergens Tidende 7.11.2017).

Svar:

Det er en rekke bestemmelser som gir politiet adgang til å kontrollere identitet. Slike hjemler finnes blant annet i straffeprosessloven, utlendingsloven, politiloven og vegtrafikkloven.

I all politiets tjenesteutøvelse er det et krav om forholdsmessighet - politiet skal ikke ta i bruk sterkere mid-

ler enn hva som er nødvendig sett i forhold til situasjonens alvor, tjenestehandlingens formål og omstendighetene for øvrig. Videre skal politiet opptre saklig og upartisk og med omtanke for personers integritet, nettopp for at den som blir kontrollert ikke skal utsettes for offentlig eksponering i større grad enn hva gjennomføringen av kontrollen krever. Disse kravene er regulert i politiloven.

Politidirektoratet opplyser til meg at politiet har høy bevissthet rundt gjennomføring av kontroller. Politiet er avhengig av publikums tillit, og dette er førende for politiets fremgangsmåte og fremtoning i møte med befolkningen. Politiet skal møte den som kontrolleres med respekt og høflighet, og formålet med kontrollen skal kommuniseres på en god måte.

De hensyn jeg oppfatter at representanten er opptatt av, er ivaretatt gjennom de krav til tjenesteutførelse som politiet har i all sin virksomhet, i tillegg til de lover som regulerer politiets adgang til å gjennomføre kontroll. Med hensyn til praktiseringen av regelverket er jeg tilfreds med at Politidirektoratet opplyser at det er høy bevissthet rundt hvordan politiet møter publikum generelt, samt ved gjennomføring av kontroller spesielt. Jeg mener derfor at dagens regelverk og etablerte rutiner er tilstrekkelig.

SPØRSMÅL NR. 937**Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 20. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Vil de som arver 100 000 kroner ende opp med å betale mer eller mindre samlet i skatter, avgifter og gebyrer ved privat skifte dersom forslaget i høring om «Endringer i rettsgebyrloven (innføring av gebyr for skifteattest, uskifteattest og fullmakt)» blir vedtatt(,) sammenlignet med hva de samlet ville betalt i 2013?»

BEGRUNNELSE:

Fram til 2013 kunne man arve inntil 470 000 kroner uten å betale arveavgift. Dette ble foreslått økt til 1 mill. kroner i den rødgrønne regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014. Regjeringen Solberg fjernet arveavgiften som helhet, slik at også de som arver store beløp slipper å betale skatt av denne innsatsfrie inntekten. Finansminister Siv Jensen har kalt arveavgiften "skatt på død". Dette begrepet brukte hun blant annet i en artikkel i Aftenposten fra 12. november 2014, da hun uttrykte motstand mot å skattlegge de som får millioner i arv. I høringsnotat om «Endringer i rettsgebyrloven (innføring av gebyr for skifteattest, uskifteattest og fullmakt)» med høringsfrist 15. mars 2018 ønsker nå regjeringen, ved statsråd Sylvi Listhaug, å innføre en avgift på 1130 kroner på privat skifte gjennom å ta betalt for den nødvendige attesten hos domstolene. Dette beløpt er tilsvarende ett rettsgebyr i 2018, og forslaget legger til grunn at dette gebyret vil følge rettsgebyret i utvikling og derfor reguleres opp årlig. Dette innebærer at alle som mottar en liten arv må betale

mer i avgift enn de gjorde da de rødgrønne partiene satt i regjering, samtidig som de med store arvebeløp nesten ikke betaler noen ting. Dermed ønsker regjeringen å øke det finansministeren tidligere har kalt «skatt på død», og prosentmessig mest for dem med minst arv, stikk i strid med det de har hevdet tidligere. Det er anslått at forslaget vil innebære at staten tjener 39,5 mill. kroner på betaling fra pårørende.

Svar:

Fribeløpet for arveavgift på arv og gaver var 470 000 kroner i 2013. Det er i statsbudsjettet for 2018 lagt inn et gebyr på skifteattest som er nødvendig for å foreta privat skifte. Så vidt meg bekjent har ikke Sosialistisk Venstreparti tatt ut gebyret i sitt alternative statsbudsjett. Dersom ovennevnte gebyr blir vedtatt i lov, vil de som arver 100 000 kroner måtte betale gebyret.

I dag betales det gebyr for tjenestene domstolene yter ved offentlig skifte. Det nye gebyret vil bety at også brukere av domstolene betaler et gebyr tilsvarende de kostnader staten har ved å utstede skifteattest, uskifteattest og fullmakt ved privat skifte.

I henhold til selvkostprinsippet beregnes ikke gebyret etter størrelsen på arven eller gaven, men etter kostnaden av tjenesten. Departementet har foreslått et felles gebyr tilsvarende rettsgebyret, det vil si 1 130 kroner i 2018, som Domstoladministrasjonen har beregnet til å tilsvare selvkost.

SPØRSMÅL NR. 938**Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 20. februar 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hvorfor har ikke regjeringen satt i gang tiltak for å forhindre at firmaer organiserer sine arbeidstakere som såkalte enkeltmannsforetak for på den måten å slippe unna plikter som arbeidsgiver?»

BEGRUNNELSE:

I Klassekampen 13. februar beskrives en utvikling der arbeidskriminaliteten øker og bakmennene blir stadig slurre. Det fremkommer at det er en utfordring at firmaer organiseres med såkalt selvstendige næringsdrivende, men uten at arbeidstakerne reelt sett er selvstendig næringsdri-

vende. Saken beskrives slik: «Oppdraget var registrert på en mellomstor entreprenør, men alle de seks arbeiderne sto oppført som oppdragstakere med enkeltmannsforetak. Det til tross for at de jobbet med firmaets logo på klærne, og firmaets logo på bilen.

Svar:

Det er i utgangspunktet lovlig å etablere enkeltmannsforetak, men det er ikke tilstrekkelig for ikke å bli ansett som arbeidstaker etter arbeidsmiljøloven. Det er de reelle, underliggende forholdene som er avgjørende ved spørsmål om hvem som omfattes av lovens regler. Enhver som utfører arbeid i annens tjeneste, er arbeidstaker i arbeidsmiljølovens forstand. Hvem som er arbeidstaker avgjøres nærmere etter en helthetsvurdering i det enkelte tilfelle, hvor flere kriterier trukket opp i rettspraksis inngår. Vurderingen skal avklare om den som utfører arbeid står i en form for avhengighetsforhold til den som arbeidet utføres for, som er typisk for arbeidsforhold.

Arbeidstilsynet tar i forbindelse med tilsyn stilling til hvem som anses som arbeidstaker uavhengig av hva dis-

se omtales som, er registrert som eller hvilken logo som er å finne på arbeidsklær eller –bil. Dersom Arbeidstilsynet mener at de som utfører arbeid i realiteten er arbeidstakere, følger de også opp ev brudd på loven på vanlig måte, dvs. med pålegg, tvangsmulkt, overtredelsesgebyr mv. Myndighetene har derfor samme mulighet til å slå ned på brudd i slike tilfeller som ved ordinære arbeidsforhold. Bygge- og anleggsvirksomhet er den bransjen som har klart hyppigst tilsyn fra Arbeidstilsynet.

Departementet følger også utviklingen i arbeidslivet nøye gjennom prosjektet Tilknytningsformer i arbeidslivet. Prosjektet gjennomføres over en fireårsperiode (2014-2018) av Fafo i samarbeid med SNF. Informasjon fra prosjektet innhentet gjennom Arbeidskraftsundersøkelsen i 2016 viste at selvstendig næringsdrivende utgjør om lag 6 pst av de sysselsatte. Dette er ikke en stor andel sammenlignet med mange andre europeiske land. Det var ingen endringer i andel selvstendig næringsdrivende fra 2014 til 2015 og 2016, og heller ikke mellom selvstendig næringsdrivende med og uten ansatte.

Jeg ser på denne bakgrunn ikke behov for å iverksette ytterligere tiltak.

SPØRSMÅL NR. 939

Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 20. februar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hva er den samfunnsøkonomiske lønnsomheten og gevinsten ved samordningen av skatte- og avgiftsforvaltningen som ble initiert i 2014, når vesentlige forutsetninger for denne er falt bort, og vil finansministeren vurdere å stanse samordningsplanene når de økonomiske forutsetningene ikke lenger kan dokumenteres?»

BEGRUNNELSE:

PWC leverte i 2015 en samfunnsøkonomisk analyse av lønnsomheten ved samordningen av skatte- og avgiftsforvaltningen som ble initiert i 2014. Analysen forelå flere måneder etter at prosjektet var vedtatt. Stortinget ble orientert om lønnsomheten våren 2015. Det fremgår av PWC-rapporten at prosjektet hadde en positiv nåverdi med ca. 7 mrd. kroner. Denne konklusjonen er basert på fire overordnede tiltak:

- statliggjøring av skatteoppkrevingen som foretas av kommunene
- overføring av dokumentavgiften fra Statens Kartverk til Skatteetaten
- overføring av særavgiftene fra Toll- og avgiftsdirektoratet til Skatteetaten
- innlemming av Statens Innkrevingsssentral i Skatteetaten.

PWC var av den oppfatning at ca. 40 % av gevinsten ble utgjort av statliggjøring av skatteoppkrevingen. Stortinget sluttet seg ikke til dette slik at skatteoppkrevingen fortsatt er en kommunal oppgave. Dokumentavgiften ble ikke overført til Skatteetaten angivelig fordi Skatteetaten mente den ikke har IT-systemer som kan ta seg av en slik oppgave. Statens Innkrevingsssentral har slike systemer som kan gjøre dette effektivt og tvangsinndriver i dag ubetalte dokumentavgifter.

Når det gjelder særavgiftene har innkrevingen blitt videreført i 2015, 2016 og 2017 og det er først i den senere

tid at man har begynt å benytte deler av IT-systemene på Statens Innkreivingsentral. Dermed har man spart noen hundre millioner i investeringer i nye systemer for særavgiftene. Det foreligger ingen opplysninger om i hvilken grad de effektiviseringsmuligheter dette innebærer faktisk er utnyttet. Det foreligger heller ikke noen oversikt over tap som måtte ha oppstått fordi man har latt være å iverksette tiltak som kunne vært iverksatt i 2015. Dette tapet er sannsynligvis betydelig.

Når det gjelder innlemmingen av Statens Innkreivingsentral har man så langt ikke realisert noen gevinster bortsett fra de sparte investeringer som nevnt ovenfor. Man har konsentrert seg om å fragmentere en vellykket organisasjon som tidligere var en egen etat. IT-avdelingen og datahallen med utstyr flyttes til Oslo uten noen som helst beregninger av gevinsten. Tvert imot er det vel heller slik at datakostnadene ved Statens Innkreivingsentral har økt de siste årene og svekket organisasjonen, noe som vil gjøre Statens Innkreivingsentral mindre robust i årene framover.

Svar:

Som omtalt i Prop. 1 LS (2015-2016) Skatter, avgifter og toll 2016 gjennomførte PWC en samfunnsøkonomisk analyse for hele reformen av skatte- og avgiftsforvaltningen. Analysen viste en samlet netto nåverdi på 7,4 mrd. kroner, hvorav flyttingen av skatteoppkreivingen fra kommunene til Skatteetaten utgjorde 4,5 mrd. kroner (om lag 60 pst.). Stortinget ønsket ikke å gjennomføre flyttingen av skatteoppkreivingen, og Arbeiderpartiet stemte imot, men resten av reformen var fortsatt svært samfunnsøkonomisk lønnsom med en estimert netto nåverdi på 2,9 mrd. kroner. Rapporten konkluderte også med at det var langt flere positive enn negative virkninger av ikke-prisatte effekter. Jeg kan ikke se hvilket grunnlag stortingsrepresentanten har for å hevde at "de økonomiske forutsetningene ikke lengre kan dokumenteres". Endringene i skatte- og avgiftsforvaltningen er gjennomført og arbeidet med å høste gevinstene av reformen pågår for fullt i Skatteetaten.

Dersom stortingsrepresentanten er opptatt av økt lønnsomhet regner jeg med at hun i fremtiden støtter forslag som legger til rette for dette, både i skatte- og avgiftsforvaltningen og på andre områder der regjeringen foreslår forenklinger og forbedringer for å bruke fellesskapets ressurser mer effektivt og målrettet.

Overføring av dokumentavgiften fra Kartverket til Skatteetaten var ett av forslagene som skulle vurderes nærmere. Det var lagt til grunn at en eventuell overføring skulle skje på en slik måte at prosessen med overføring av fast eiendom skulle bli minst like god for publikum som den eksisterende løsningen. Etter at en arbeidsgruppe med deltakere fra blant annet Skatteetaten og Kartverket utredet saken, anbefalte Skattedirektoratet å behol-

de dagens løsning inntil videre, jf. omtale i Prop. 1 S for Finansdepartementet (2016-2017). Årsaken var at det på kort sikt ikke kunne etableres god nok systemstøtte for flere av oppgavene og at det ikke var ønskelig at brukerne måtte forhold seg til mer enn ett kontaktpunkt. Skatteetaten benyttet på det tidspunktet utdaterte systemer de "arvet" fra Tolletaten, inntil etaten fikk utviklet et eget, nytt særavgiftssystem (se omtale under). Kartverket arbeidet samtidig med utviklingen av elektronisk tinglysning, som ble innført våren 2017. Når nye IT-systemer er på plass i både Kartverket og Skatteetaten, skal det på nytt vurderes om det ligger til rette for en overføring.

Som jeg også opplyste i mitt svar av 26. januar 2018 på stortingsrepresentant Lyngedals spørsmål nummer 744, utvikles nå SAFIR-systemet for forvaltning av særavgiftene i Skatteetaten. Dette arbeidet startet allerede i 2015 og pågår noe ut i 2019. Å fremstille det som at Skatteetaten ikke har gjort noe fra 2015 til 2017 blir svært misvisende. Som jeg skrev i mitt svar var Tolletatens systemer utdaterte og måtte utvikles nye. Slik utvikling tar nødvendigvis noe tid. Som omtalt allerede i Prop. 1 S (2015-2016) for Finansdepartementet valgte Skatteetaten tidlig å benytte SIs løsning for reskontro, regnskap og innkreiving. Dette innebar en besparelse på om lag 30 mill. kroner sammenlignet med å utvikle en ny reskontroløsning. Etaten har med andre ord ikke spart "noen hundre millioner", slik stortingsrepresentant Lyngedal hevder. Innføringen av SAFIR pågår gradvis og de første særavgiftstypene ble behandlet i SAFIR allerede i 2016. Utviklingen av IKT-støtte til særavgiftsforvaltningen i Skatteetaten ble for øvrig om lag 200 mill. kroner billigere enn det var estimert at tilsvarende systemer i Tolletaten ville koste.

Det er vanskelig å vite hva stortingsrepresentant Lyngedal sikter til når hun hevder at det sannsynligvis har oppstått et betydelig tap som følge av at man ikke "iverksatte tiltak" i 2015. Jeg mener det tvert imot ble iverksatt tiltak allerede i 2014 for å sikre en bedre og mer effektiv skatte- og avgiftsforvaltning og at arbeidet har spart staten for betydelige beløp, jf. omtalen over.

Når det gjelder påstanden om at "IT-avdelingen og datahallen med utstyr flyttes til Oslo", viser jeg til mitt svar på spørsmål nummer 744 fra Lyngedal. Her fremgikk det at Skatteetaten har besluttet å utrede om datahallen ved SI bør flyttes til Oslo og at enkelte funksjoner rent organisatorisk har blitt overført fra SI til Skatteetatens IT- og servicepartner (SITS) som er lokalisert i Oslo og Grimstad. Ingen ved SI har måttet skifte arbeidssted som følge av disse endringene – det er rapporteringslinjene og den organisatoriske innplasseringen av funksjonene som er endret. Det blir dermed ikke riktig å hevde at IKT-avdelingen ved SI er flyttet til Oslo.

SPØRSMÅL NR. 940**Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 19. februar 2018 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Har fiskeriministeren planer om å koble behovet for områder som nå trenger stimulanse til aktivitet og omstilling, med behandlingsrekkefølgen på utviklingskonsesjoner med tanke på prioritere teknologitunge søknader som kan skape ringvirkninger til utsatt industri?»

BEGRUNNELSE:

Rogaland fylke er det største teknologifylket innen norsk havbruk, og de to største leverandørbedriftene Akva Group og Steinsvik holder til her. Men av de tolv utviklingskonsesjonene som nå enten har fått tilsagn, eller som har fått beskjed om at de er innenfor ordningen, så er kun en av disse tolv som hører hjemme i Rogaland. Av de ytterligere 67 søknader som enda ikke er behandlet, er 10 hjemmehørende i Rogaland. Rogaland har som kjent, hatt en tøff tid etter fallet i oljepris, og fylket har nå mye ledig kapasitet både til å bygge og utvikle ny teknologi.

Svar:

Ordningen med utviklingstillatelser er etablert med det formål å legge til rette for utvikling av ny teknologi som kan bidra til å løse miljø- og arealutfordringer knyttet til havbruksnæringen.

Det er fastsatt i forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) 22. desember 2004 nr. 1798, hva som er kriteriene for å få til-

delt tillatelser. Det er også gitt utfyllende retningslinjer til forskriften.

Når det gjelder behandlingsrekkefølgen på søknader om utviklingstillatelser, behandles disse i den rekkefølgen de er kommet inn til Fiskeridirektoratet. Det følger av retningslinjene at det ikke skal tildeles tillatelser til like eller tilnærmet like prosjekter, da dette ikke vil bidra til å oppnå formålet med ordningen. Forutsatt at begge/alle søknadene oppfyller vilkårene for å få tildelt tillatelse, er det den søknaden som kom først inn til Fiskeridirektoratet som eventuelt kan tildeles tillatelse. Dersom to eller flere like eller tilnærmet like søknader kommer inn samme dag, vil det bli foretatt loddtrekning.

Når det gjelder spørsmålet om søknader fra Rogaland kan prioriteres vil jeg vise til vilkårene for tildeling som fremgår av laksetildelingsforskriften. Det fremgår av disse at distriktpolitiske hensyn ikke er et relevant moment i vurderingen av søknadene. Rogaland har et sterkt teknologimiljø knyttet opp mot havbruksnæringen og mange bedrifter fra fylket er involvert i søknader om utviklingstillatelser. Det er fortsatt mange søknader som gjenstår å behandle og tiden vil vise hvor mange søkere fra Rogaland som får tildelt utviklingstillatelser.

For øvrig er det hyggelig å registrere at Rogaland, som har hatt en utfordrende situasjon de siste årene og har vært og fortsatt er i en omstillingsperiode, nå opplever optimisme.

Konjunktur nedgangen etter 2014 er over og situasjonen er nå i ferd med å snu på Sør- og Vestlandet.

SPØRSMÅL NR. 941**Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 19. februar 2018 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Hva skal til for en positiv visningstillatelse i tilknytting til Maritimt vitensenter i Randaberg kommune?»

BEGRUNNELSE:

Jærmuseet har søkt om visningstillatelse i tilknytting til Maritimt Vitensenter i Randaberg kommune. Alle parter som er involvert i dette flotte initiativet er skuffet over at departementet har gitt avslag. Departementets påpekninger i avslaget vil være enkelt å svare opp da dette er ting som allerede er ivarettatt. Vitensenteret vil være en

fantastisk arena for å rekruttere ungdom til havbruksnæringen, være en ny turistattraksjon som vil kunne fortelle historien og framtiden til norsk maritim næring og ikke minst la barn og unge aktivt prøve seg på forskjellige utfordringer knyttet til næringen gjennom Vitensenteretknning.

Svar:

Begrunnelsen for spørsmålet opplyses å være at det er søkt om en visningstillatelse for Jærmuseet og at søknaden er avslått av departementet. Videre vises det til at det vil være enkelt å svare opp de påpekninger som departementet har kommet med i avslaget.

Spørsmålet knytter seg til en søknad fra Bremnes Seashore AS som i samarbeid med Jærmuseet har søkt om én akvakulturtillatelse til produksjon av laks til visningsformål i Randaberg kommune i Rogaland.

Søknaden som det vises til er behandlet av Fiskeridirektoratet og ikke av Nærings- og fiskeridepartementet. Fiskeridirektoratet avslo søknaden i vedtak 5. januar 2018. Det er varslet at vedtaket vil bli påklaget og det er gitt utsatt klagefrist i saken. En slik klage skal først vurderes av Fiskeridirektoratet. Dersom Fiskeridirektoratet opprettholder sitt vedtak, skal saken oversendes Nærings- og fiskeridepartementet som klageinstans.

Jeg ønsker derfor ikke å uttale meg om saken.

SPØRSMÅL NR. 942

Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 22. februar 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hva kan statsråden gjøre for å legge til rette for at en bedrift som Conmodo får støtte til lærlinger etter prinsippet om at halve tida er lære og halve tida er verdiskapning også for 18 måneder læretid?»

BEGRUNNELSE:

Conmodo i Sør-Odal driver reparasjon av mobiltelefoner og annet elektronisk utstyr.

Conmodo har 100 ansatte. De er en viktig lærebedrift og har 12 lærlinger og tar inn rundt 6 i året hovedsakelig fra den videregående skolen i området. Det er hovedsakelig innen lærefaget dataelektronikk med lengre skoleløp enn mange yrkesfag og 18 måneder i lære. Det betyr at utdanningsløpet er noe annerledes bygd opp enn den vanligste varianten med to år skole og to læretid. De får ikke tilskudd på linje med andre lærebedrifter for lærlinger i 18 måneder i læretid da løpet skiller seg fra prinsippet med 2+2 hvor tanken er at det skal være et år læring og et år verdiskapning, og at støtten er bygd opp deretter.

Svar:

Etter gjeldende regelverk utbetales kun læretilskudd for opplæringsstid i bedrift, og ikke for verdiskapingsstiden. Det er fylkeskommunene som utbetaler tilskuddet. Fylkeskommunene har anledning til å utbetale mer enn det som settes som nedre grense i regelverket. Opplæringsloven åpner for at lærebedriften kan ta ansvar for den opp-

læringen som normalt skjer i skole, og dermed få tilskudd. En slik løsning forutsetter at bedriften er i stand til å gi opplæring i tråd med kompetansemålene i læreplanen. Denne løsningen forutsetter enighet mellom fylkeskommunen, bedriften og lærlingen.

Dataelektronikerfaget består normalt av tre år på skole (Vg1 elektrofag, Vg2 data og elektronikk og Vg3 dataelektronikerfaget) etterfulgt av 18 måneders verdiskapning i bedrift. Opplæringsmodellen som er valgt for dette faget er bestemt av myndighetene etter innspill fra det faglige rådet for elektrofag. Det har tidligere vært diskusjoner i rådet om dataelektronikerfaget bør endre modell slik at noe av opplæringen legges til bedrift. Rådet har hittil ikke foreslått en slik endring for myndighetene. Fordi dataelektronikerfaget kun har verdiskapning i bedrift, har den nevnte bedriften ikke krav på tilskudd etter gjeldende regelverk.

Et argument for at opplæring i dataelektronikerfaget er strukturert med tre år på skole og 18 måneders etterfølgende verdiskapning, er at faget er teoritungt. Det kreves inngående kunnskap i matematikk, måleteknikk, dataelektroniske systemer og infrastruktur, samt inngående kjennskap til ulike apparater og utstyr. Faglig råd for elektrofag har hittil ment at denne opplæringen best tilrettelegges og gjennomføres i skole. Dersom det faglige rådet skulle komme til at opplæringen bør følge en annen modell, så vil myndighetene vurdere et slikt eventuelt forslag.

SPØRSMÅL NR. 943**Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Zaineb Al-Samarai****Besvart . av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«På hvilken måte vil statsråden sørge for en bred sammen-setning av utvalget, og vil han sørge for at brukerne selv, brukerrepresentanter og andre som har nær kontakt med de mest utsatte brukerne involveres for å sikre at kunnskap om lavterskel og skadereduksjonsperspektivet ivaretas?»

BEGRUNNELSE:

I regjeringserklæringen heter det at regjeringen skal gjennomføre en rusreform for å sikre et bedre tilbud til rusavhengige, der ansvaret for samfunnets reaksjon på bruk og besittelse av illegale rusmidler til egen bruk overføres fra justissektoren til helsetjenesten. Regjeringen vil snarlig nedsette et offentlig utvalg som forbereder gjennomføring av denne reformen. Når mandatet skal omfatte en dreining fra justis til helse, er brukerperspektiv og lavterskel helsetjenester avgjørende inn i arbeidet.

Svar:

Mitt utgangspunkt er pasientens helsetjeneste både innenfor psykisk helse- og rusfeltet så vel som somatikk, og derfor legger jeg avgjørende vekt på brukermidvirkning. Når jeg setter ned et utvalg som skal forberede en reform som innebærer et slikt skifte i norsk ruspolitikk, kan jeg forsikre representant Al-Samarai at brukersiden vil være representert i utvalget.

Mandatet for utvalget er under utarbeiding, og det vil være det endelige mandatet som legger føringer for hvilken kompetanse og hvilke fagområder som må være representert i utvalget. Jeg vil sikre at utvalget vil ha den bredden som er nødvendig for å løse oppgaven.

Jeg vil imidlertid vekte utvalgets størrelse opp mot behovet for effektivitet med tanke på hvor mange brukerrepresentanter og hvilke deler av fagfeltet som skal være representert.

Utover dette følges de anbefalingene som ligger i veileder for utvalgsarbeid i staten samt de retningslinjer som regjeringen følger vedr. sammensetting av utvalg, herunder kjønnsbalanse, geografisk spredning, mv.

SPØRSMÅL NR. 944**Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Knut Arild Hareide****Besvart 21. februar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hva konkret gjør Norge for å følge opp forpliktelsen til å arbeide for økt oppmerksomhet om kasteproblematikken og kastediskriminering i internasjonale fora?»

BEGRUNNELSE:

I Melding til Stortinget nr. 10, «Muligheter for alle – menneskerettighetene som mål og middel i utenriks- og utviklingspolitikken», settes det tre hovedområder for norsk utenrikspolitikk. En av de tre er «Likeverd og like muligheter». Det konstateres at dette området skal «legge vekt på likestilling og utsatte grupper i samfunnet med det utgangspunkt at alle innbyggere i staten har samme

rettigheter» (s. 16). Kastediskriminering nevnes som et «stort problem» (s. 33) og det sies videre at «Norge arbeider for økt oppmerksomhet om kasteproblematikken i internasjonale fora» (s. 33).

Kastediskriminering berører rundt 260 millioner mennesker rundt om i verden og er en av verdens største menneskerettighetsutfordringer. Kaste går i arv og daliter fødes inn i et system hvor de anses som mindre verdt og urene «undermennesker» i samfunnet. Dette forekommer særlig i Sør Asia, men finnes også både i andre deler av Asia så vel som i Afrika, Midtøsten, i samfunn i Stillehavet og i enkelte diaspora-samfunn rundt i verden. Kastediskriminering medfører grove brudd på menneskerettighetene og en de-facto ekskludering fra beslutningsprosesser og meningsfull deltakelse i det offentlige og det sivile

samfunn. De siste årene har kastediskriminering kommet tydeligere frem på den internasjonale menneskerettighetsagendaen, bl.a. i FN gjennom tidligere spesialrapportør for minoriteter Rita Izsák-Ndiaye sin rapport til menneskerettighetsrådet i mars 2016. Spesialrapportøren konstaterte at sivilsamfunnsorganisasjoner spiller en instrumentell rolle i å fremme daliter og kasteberørte gruppers sak gjennom påvirkningsarbeid nasjonalt og internasjonalt.

En mulig samarbeidspartner for Norge i dette spørsmålet er International Dalit Solidarity Network (IDSN). Det er et internasjonalt nettverk som siden år 2000 har jobbet for å øke bevisstheten rundt kastediskriminering internasjonalt samt for å fremme daliters menneskerettigheter. Nettverket samler nasjonale plattformer i kasteberørte land, nasjonale solidaritetsnettverk i Europa, internasjonale menneskerettighetsgrupper og utviklingsorganisasjoner til felles kamp. IDSN har et eget solidaritetsnettverk her i Norge, bestående av ni organisasjoner fra norsk sivilsamfunn. Norge har tidligere støttet IDSN med økonomisk støtte til arbeidet.

Svar:

Diskriminering basert på kaste er en alvorlig menneskerettighetsutfordring.

Norge tar opp kastebasert diskriminering i relevante sammenhenger i FN. Dette gjelder særlig i de såkalte landhøringene (Universal Periodic Review) i FNs menneskerettighetsråd. For eksempel stilte Norge ved Indias landgjennomgang våren 2017 spørsmål om hvordan India følger opp de anbefalte tiltakene mot diskriminering av daliter, og andre sårbare grupper, fra FNs spesialrapportør for menneskerettighetsforsvarere. Dette var en oppfølging av vår anbefaling fra Indias landgjennomgang i 2012 om likebehandling av daliter.

FNs spesialrapportør for minoritetsrettigheter har gjentatte ganger satt kastediskriminering på dagsorden, og viet i 2016 hele sin årsrapport til denne rettighetsutfordringen. Norge deltar i spesialrapportørens interaktive dialoger i Menneskerettighetsrådet.

Norge har siden 2014 støttet det internasjonale solidaritetsnettverket for dalitene (IDSN). Gjennom Utenriksdepartementet og våre ambassader har vi god kontakt også med det norske og internasjonale solidaritetsnettverket for daliter, og møter dem både på politisk og embetsnivå.

SPØRSMÅL NR. 945

Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 20. februar 2018 av utviklingsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

«Hvordan mener statsråden at en halvering av kulturbistanden fører til en sterk og fri kultursektor, og hvordan mener statsråden at kutt til norske samarbeidspartnere, som tiltak gjennom for eksempel Oslo World Music Festival og som har vært en viktig støttespiller for søsterfestivalen Beirut and Beyond, styrker ytringsfriheten i land i sør?»

BEGRUNNELSE:

I Klassekampen torsdag 8. februar kunne vi lese at det i budsjettet for 2018 er lagt inn en halvering av kulturbistanden til utviklingsland. Samtidig uttaler statssekretær Jens Frølich Holte «En sterk og fri kultursektor bidrar til mer informerte og åpne samfunn. Dette er viktigere enn støtte til enkelttiltak og produksjoner [...] Vi vil transformere, ikke produsere».

Svar:

Norsk støtte til kultur i utviklingsland har som mål å bidra til endring av kulturlivets betingelser. Kulturbistanden skal bedre kunstneres og kulturaktørers vilkår knyttet til rettigheter, kompetanse, mobilitet og markedstilgang. Målet er en sterk og fri kultursektor, med gode rammebetingelser, slik vi har i vårt eget land.

Utenriksdepartementet støtter dette arbeidet gjennom flere kanaler: UNESCO, internasjonale rettighetsorganisasjoner og nettverk, noen norske aktører, og ikke minst gjennom lokale aktører i utviklingsland.

I Klassekampens artikkel 8. februar blandes imidlertid Utenriksdepartementets støtte til kultursektoren i utviklingsland, som finansieres fra bistandsbudsjettet, sammen med arbeidet for å fremme norsk kultur i utlandet. Ordningene er forskjellige og har ulike formål. Vi kan ikke bruke bistandsbudsjettet til å fremme norsk kultur

og norske kunstnere, dette kommer også klart frem av OECDs ODA-regelverk.

Reisestøtten til norske kunstnere var tidligere en del av bistandsbudsjettet, da som en del av utvekslingsprosjekter med kunstnere i utviklingsland. Når målet er å endre kulturlivets betingelser i utviklingsland, gir utveksling svært begrensede resultater. Reisestøtte til norske utøvere for å skape endring av kulturlivets betingelser i utviklingsland, viste seg ikke å være en god strategi. Ordningen var i en gråsone ifølge OECD og tas derfor ut av bistandsbudsjettet. Norske kunstnere mottar fremdeles reisestøtte for å nå internasjonale markeder og scener, men ikke over bistandsbudsjettet.

Det er altså ikke riktig, som Klassekampen hevder, at reisestøtteordningen blir avvirket for norske artisters samarbeid med musikere og arrangører i utviklingsland. Utenriksdepartementet opprettholder også reisestøtte

for kunstnere i utviklingsland, for å bidra til at også de kan delta på internasjonale kunstscener og få markedstilgang i utlandet. For å nå bedre ut til denne målgruppen, vil støtten forvaltes gjennom ordninger i land i sør, og ikke gjennom norske organisasjoner. Ordningen består, men kanalen er ny.

Regjeringen vil ha størst mulig utviklingseffekt av pengene vi bruker på utviklingsarbeid, resultater som er bærekraftige og som bidrar til varige endringer. Disse prinsippene er styrende for vår innsats og valg av kanaler. Det er tiltakets innhold og utviklingseffekt som skal være avgjørende, ikke hvorvidt tiltaket har norsk tilknytning. Gode utviklingsprosjekter med norske partnere kan selvsagt også videreføres.

Avtalen med Oslo World om støtte til festivalen Beirut and Beyond, berøres ikke av de endringene som er gjort.

SPØRSMÅL NR. 946

Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 16. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Etter at regjeringa la fram sitt framlegg til ny våpenlov, uttalte både tidlegare justisminister Amundsen og statsminister Solberg seg som om forboda i forskrifta skal gå lenger enn proposisjonen når det gjeld halvautomatiske rifler til jaktbruk. Dette har skapt uro blant dei som lovleg eig slike rifler no.

Har statsråden oversikt over kor mange som eig rifler av typen Ruger Mini 14 og meiner ho at det bør innførast eit forbod med tilbakeverkande kraft mot denne og liknande rifler utan kompensasjonsordning?»

GRUNNGJEVING:

Eg har tidlegare fått signal frå fleire hald om at regjeringas framlegg til ny våpenlov ikkje er lett å tolke når det gjeld mellom anna halvautomatiske rifler. Sitat frå pressemeldinga frå justisminister Amundsen 01.09.2017:

”I lovforslaget er det foreslått å innføre et forbud mot halvautomatiske rifler som opprinnelig er konstruert for helautomatisk funksjon eller for militæret eller politiet. –Forbudet skal gjelde for allerede tildelte våpentillatelser og vil omfatte den våpenkategorien som ble benyttet til ugjerningen på Utøya den 22. juli 2011. Det er foreslått å gi unntaksregler på strenge vilkår for blant annet enkelte former for sportsskyting og våpensamlere, sier Amundsen.”

Eg har fått opplyst at problemet med denne formuleringa er at det våpenet som vart nytta på Utøya var ein Ruger Mini, eit våpen som ikkje opprinneleg har vore konstruert for heilautomatisk eld eller for militæret eller politiet. Ein kan derfor lure på kva som eigentleg skal forbys, om det er sivile jaktvåpen som Ruger Mini og tilsvarende halvautomatiske rifler, eller om det er dei militære våpna som uansett allereie er forbodne og som ein berre kan få dispensasjon til å kjøpe om ein driv med dynamisk sportsskyting.

I det siste tilfellet blir det i praksis inga endring. Viss derimot også sivile halvautomatiske jaktrifler blir forbodne er det viktig å få klargjort grunngjevinga for dette, samt kva som skjer med dei som allereie har slike våpen. Det er mange som lurar på om desse vil få inndratt våpna sine, eller om dei vil kunne behalde dei utan høve til å selge dei vidare. Våpna har stor økonomisk verdi, så viss våpna skal inndragast og eventuelt destruerast blir det eit spørsmål om staten skal betale erstatning for inndregne/destruerte våpen. Det er verdt å merke seg at sjølv om dynamiske sportsskyttarar vil kunne få løyve til å kjøpe dei våpna som blir forbodne til jakt, er det lite aktuelt for desse dynamiske sportsskyttarane å kjøpe dei. Dette handlar om at våpna ikkje er særleg godt eigna til føremålet dynamisk sportsskyting, men heller til jakt som dei no blir brukte

til. Statsråden bør gi ei grunngjeving for kvifor desse våpna skal bli ulovlege og inndregne sjølv om dei ikkje tilhøyrrer gruppa av våpen konstruerte for heilautomatisk eld eller for militæret eller politiet. Gjørvtkommisjonen (NOU 2012:14) konkluderte med at det var registrert mellom 123 og 1105 eksemplar av modellen Ruger mini 14, som Breivik brukte på Utøya. 123 var registrerte som den konkrete modellen Ruger mini 14, og 982 våpen kunne vera denne modellen, men også ein annan modell, fordi dei ikkje kunne identifiserast sikkert med data frå våpenregisteret. Det vil vera interessant å høyre om det er lettare å identifisere våpenmodellane no i 2018, i tilfelle desse skal vera av dei som blir omfatta av eit forbod med tilbakeverkande kraft.

Det kan hende uttalelsen frå statsråden og statsministeren var ubetenksame, men medlemmar av regjeringa bør tenkje over korleis uttalelsane deira blir tolka av dei som uroar seg for lovendringar som kan ramme dei sjølve og aktiviteten dei driv med. Det er ønskjeleg at den nye justisministeren klargjer kva regjeringa meiner.

Svar:

Jeg takker for muligheten til å svare på viktige spørsmål i forbindelse med ny våpenlov. Jeg viser også til svar på skriftlig spørsmål nr. 128 av 3. november 2017 fra tidligere statsråd Amundsen.

SPØRSMÅL NR. 947

Innlevert 13. februar 2018 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 20. februar 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«I Dagsrevyen 21 den 17.1.18 sa statsråden; «Vi er nødt til å få en avklaring i reservatet. Og så må vi tenke kreativt for å redusere konfliktnivået, for det er for høyt konfliktnivå når det gjelder rovdyrpolitikken i Norge». Det er bra at statsråden ser at konfliktnivået er for høyt, men bruken av ordet «reservat» er ikke konfliktdempende.

Innser statsråden at det var uheldig å bruke et slikt ord når målet er å dempe konfliktnivået og at bruken av et slikt ord ikke er i tråd med stortingsflertallets syn?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok et nytt ulveforlik forsommeren 2016. Forliket ble etterfulgt av store demonstrasjoner utenfor

Når det gjelder spørsmålet om hvor mange som eier rifler av typen Ruger Mini 14, har jeg innhentet informasjon fra Politidirektoratet. Direktoratet opplyser at det ifølge våpenregisteret er i underkant av 900 personer som eier halvautomatiske rifler av denne typen. Direktoratet viser til at det kan være feilkilder og at det kan være noen flere.

Når det gjelder andre del av spørsmålet, viser jeg til Prop. 165 L (2016-2017) Lov om våpen, skytevåpen, våpendelar og ammunisjon (våpenlova) side 32. Som det fremgår av proposisjonen foreslår departementet at et forbud mot halvautomatiske rifler med størst skadepotensiale også skal gjelde allerede tildelte våpentillatelser. Forslaget er begrunnet i at skytevåpen har lang levetid, og om reglene ikke får virkning for allerede gitte tillatelser, vil slike våpen være tilgjengelig over lang tid. En slik løsning vil derfor langt på vei undergrave virkningen av et forbud.

Det foreslås i proposisjonen overgangsregler på tre år fra lovens ikrafttredelse slik at våpeneiere kan avhende våpen som rammes av forbudet. Selv om slike våpen ikke lett kan avhendes i Norge, vil de likevel kunne avhendes til land som fremdeles tillater våpentypen. De våpen som ikke er avhendet innen fristen må innleveres eller deaktiveres. Det er ikke lagt opp til noen kompensasjonsordning.

Stortinget vinteren 2016/2017 med krav om at Stortingets vedtatte politikk og intensjoner måtte følges opp. Dette ble også debattert flere ganger i Stortinget vinteren og våren 2017. Stortinget var da svært tydelige på at ulvesona IKKE skulle utvikles til å bli et reservat og at folks livskvalitet og andre interesser enn bare tap av husdyr også skulle ha veie tungt i avgjørelsen om uttak. Uansett var Stortinget svært tydelig i innst. 330S (2015-2016) der man skriver at «bestandsmål fastsatt av Stortinget er det klart overordnede vedtak». Det å skape tillit til at bestandsmålet skal innfris er helt sentralt for både å dempe konfliktnivået og avverge at noen føler at de bor i et reservat der alle andre interesser skal vike for en russisk, innvandrende ulv.

Konfliktnivået er høyt. Det kan ikke forundre noen. Realitetene i denne konflikten er at det er et stort, uberørt flertall som har vedtatt at et mindretall av befolkningen

skal leve med ulv tett innpå seg. Ulvesona gjør at de selv føler seg trygge på at de selv aldri får dette tett på seg. Ulvepolitikken sliter med troverdigheten rent generelt grunnet faglig uklarhet på opprinnelse og uenighet mht. om den ulven vi nå har er en art vi ihht. Naturmangfoldloven og definisjonen av fremmede arter, har ansvar for eller ikke. Statsråden må innse at ulvekonflikten er langt mer enn bare tapte husdyr. Husdyr finnes ikke mer i de sentrale deler av ulvesona som har levd med belastningen lengst. Der er beiterettighetene beslaglagt uten kompensasjon. Der er alt fra tapt livskvalitet i form av frykt og at f.eks. barn ikke bruker utmarka fritt lenger til jakt og trussel mot hund en sterk driver av konflikten. For hver gang statsråden gjentar at tap av husdyr er minimalt, strør han sand i alle disse sårene og forsterker konfliktnivået.

Svar:

Det er en bred enighet i Stortinget om at vi skal ha en ulvesone i Norge. Som klima- og miljøminister stiller jeg meg bak denne enigheten. På et så konfliktfylt område som ulvepolitikken blir valg av ord lagt merke til. Ikke bare av representanten Vedum. Som ansvarlig statsråd legger jeg derfor stor vekt på å ordlegge meg i tråd med stortingsflertallet syn. Det jeg derimot ikke kan styre er hvor godt de som lytter til meg faktisk hører hva jeg sier.

Hvis representanten Vedum hadde satt seg ned og lyttet til det jeg sa i Dagsrevyen 21 ville han oppdaget at jeg ikke sa reservatet. Ordet jeg brukte var rettsapparatet. Denne vesentlige forskjellen ble ikke fanget opp av tekstene i NRK. Det er mulig å forstå, all den tid de nok ikke har ulvepolitikken som sitt hovedområde. Jeg har også forståelse for at representanten Vedum i en travel hverdag velger å lese NRKs teksting fremfor å høre hva jeg sier.

Reservater er ikke en del av norsk ulveforvaltning. Dermed er det heller ingen behov for avklaringer. I rettsapparatet derimot står vi foran viktige avklaringer i forståelsen av rekkevidden av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen. Disse avklaringene vil få betydning for den videre forvaltningen av ulv i Norge.

Når det gjelder omtale av tap av beitedyr til rovdyr i Norge vil jeg understreke at jeg har stor forståelse for de som har store tap av beitedyr til rovdyr. Samtidig er det viktig å synliggjøre at tapene til rovvilt er redusert med mer enn 50 % de siste ti årene, i en periode hvor antall sau på utmarksbeite har økt. Selv om vi fortsatt skal jobbe aktivt for å redusere tap og konflikter knyttet til rovvilt mener jeg at den positive trenden viser at vi lykkes bra med den rovviltforvaltningen vi fører i Norge.

SPØRSMÅL NR. 948

Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen

Besvart 26. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvordan er fordelingen av midler bevilget over statsbudsjettet til riksvegutbygging for henholdsvis Nordland, Troms og Finnmark for årene 2014, 2015, 2016, 2017 og 2018?»

BEGRUNNELSE:

Vegmidlene til Nord-Norge omtales ofte under ett, men Nord-Norge er arealmessig et stort område, og det er ønskelig med en oversikt over fordelingen av midler imellom de tre fylkene Nordland, Troms og Finnmark.

Svar:

så langt tilbake som ved Stortingets behandling av St. meld. nr. 41 (1993-94) Nytt overordnet styringssystem for

Statens vegvesen, jf. Innst. S. nr. 184 (1993-94). Stamvegnettet, dvs. dagens riksvegnett, ble da inndelt i ruter, uavhengig av fylkesgrensene. Bakgrunnen for dette var stamvegnettets funksjon som transportåre til/fra utlandet og mellom landsdeler. Statlige midler til riksveginvesteringer fordeles derfor rutevis, ikke fylkesvis. Det foreligger derfor ikke fylkesvise oversikter over tildelingene av midler over statsbudsjettet til vegformål.

For Nord Norge har dog budsjettutviklingen vært svært positiv. I årene 2010-13 ble det bevilget i snitt 1.366 mill. kr årlig (2018 kr) til investeringer i riksveinettet, mens dette har økt til et snitt på 3.127 mill. kr årlig i perioden 2014-17. I 2018 er det bevilget 3.454 mill. kr. I tillegg kommer satsing på vedlikehold og fornying, som har økt kraftig de siste årene slik at forfallet nå reduseres etter lang tid med økende forfall.

SPØRSMÅL NR. 949**Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 22. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden bidra til at jernbanetraseen som deler Skogmo Industripark i to, blir frigitt slik at arealet kan brukes til utvikling av industriparken?»

BEGRUNNELSE:

Skogmo Industripark ligger i Overhalla i Nord-Trøndelag og har drøye 40 medlemsbedrifter. Industriparken har de senere år hatt en stor industriell vekst og har hatt en omsetningsvekst fra ca. 600 mill. kr i omsetning i 2007 til 2,5 mrd. kr i 2017. I samme tidsrom har antall ansatte økt fra ca. 300 til 650.

Gjennom Skogmo Industripark går jernbanelinja til Namsosbanen som ble lagt ned i 1978. I dag er mesteparten av traseen gjengrodd med lauvtre, og sannsynlighet for at det skal rulle tog på denne strekningen er minimal. Imidlertid er ikke denne banestrekningen formelt nedlagt og således gjelder fortsatt de samme begrensninger knyttet til aktivitet ved banen som ved en bane hvor tog ruller daglig. Eier av banen er Jernbaneverket.

Mulighetene for ytterlig vekst i industriparken er definitivt til stede, men den må da utvikles, både når det gjelder helhetlig plan og infrastruktur. I industriparken opplever man det som svært frustrerende at en nedgrodd jernbanelinje deler Industriparken i to.

Overhalla Kommune og Trøndelag fylkeskommune har hatt dialog med Jernbaneverket om saken, men lokalt etterlyses det framdrift i saken.

Svar:

Persontogtrafikken på Namsosbanen ble nedlagt i 1978. Drøye tjue år senere, i 1999, ble den ordinære godstrafikken til Namsos lagt ned. Det var frem til 2005 godstransport (korn) frem til Skogmo Industrispor. Selv om det ikke har vært trafikk på banen de siste tretten årene, er strekningen ikke formelt lagt ned. Det er imidlertid inngått flere avtaler med kommuner/private aktører for bl.a. dresinkjøring, tursti og fiskecamp.

Bane NOR Eiendom fikk i 2017 to henvendelser om kjøp av arealer i området Skogmo Industripark. Arealene ble imidlertid ikke frigjort ettersom Namsosbanen formelt sett ikke er nedlagt.

Jeg ser at det er uheldig dersom jernbanestrekninger uten trafikk legger beslag på attraktive arealer. Det kan være til hinder for annen næringsutvikling, men man kan også gå glipp av god alternativ bruk av jernbanestrekningene. Enkelte steder kan hele eller deler av strekningene omgjøres til attraktive sykkel-/turtraseer, som gir tryggere ferdsel for myke trafikanter. Under reiser i Trøndelag har lokale partifeller luftet tanken om at man kan få på plass en gang- og sykkelvei mellom Namsos og Grong. Dette hensynet må imidlertid veies opp mot hvorvidt det kan være aktuelt med framtidig trafikk, som f.eks. godstrafikk på deler av Namsosbanen.

Det er flere banestrekninger uten ordinær trafikk på jernbanenettet. Jeg mener det er naturlig at Jernbanedirektoratet gjør en vurdering om noen av disse strekningene bør legges ned formelt. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte med ev. forslag til strekninger som kan legges ned.

SPØRSMÅL NR. 950**Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 22. februar 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Finnes det studier som sammenligner kvalitet i tjenestene fra aktører etter eierskap i barnevernet?»

BEGRUNNELSE:

Da statsråden møtte årskonferansen i Ideelt barnevernforum på Gardermoen i forrige uke, hevdet hun "... det er ingen tvil om at private aktører gir bedre kvalitet og lavere

kostnader, sammenliknet med en situasjon hvor du bare har offentlige tjenester og aktører.”

Svar:

Det finnes ingen studier som sammenligner kvalitet i tjenestene fra aktører etter eierskap i barnevernet. Kunnskap fra økonomifaget tilsier imidlertid at dersom private aktører benyttes på en god måte, kan dette bidra til et tilbud med bedre kvalitet og lavere kostnader, sammenliknet med en situasjon med kun offentlige aktører. I tillegg er det viktig å sikre et mangfold i tilbudet sånn at barn og unge får den hjelpen de trenger og som passer best for dem. Departementet har de siste årene sett behov for å

vurdere rammene for bruk av private aktører i barnevernet og varslet i Prop. 73 L (2016-2017) Stortinget om dette. Vi må være sikre på at aktørene brukes på en måte som er i tråd med barnas beste og bidrar til effektiv ressursbruk.

Barne-, ungdoms- og familieetatsens (Bufetat) erfaringer som tilbyder av statlige barnevernstiltak gir ikke grunnlag for å si at det er systematiske kvalitetsforskjeller i tilbudet til barna mellom statlige og private barnevernstiltak. Når det gjelder barnevernsinstitusjonene er statlige og private institusjoner underlagt de samme kravene til kvalitet. Bufetats nasjonale brukerundersøkelser sier noe om hvordan barn selv opplever opphold ved henholdsvis statlige og private barnevernsinstitusjoner, og statlige og kommunale fosterhjem.

SPØRSMÅL NR. 951

Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 7. mars 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«I sammenliknbare tall år for år, hvor mange soldater har Norge bidratt med i FN-operasjoner siden 1968?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president 14. februar 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om hvor mange soldater pr. år Norge har bidratt med i FN-operasjoner siden 1968. Jeg viser videre til midlertidig svar sendt Stortingets president 20. februar om at departementet ville trenge noe mer tid til å skaffe tilveie informasjonen som er etterspurt.

Vedlagt følger oversikt over Norges bidrag til FNs fredsbevarende operasjoner i antall personer fra Forsvaret fra 1968 – 2017. Forsvaret har registrert antall personer som har tjenestegjort i FNs fredsbevarende operasjoner hvert enkelt år, uavhengig av lengden på tjenesten. Det er betydelige variasjoner i tjenestelengden for den enkelte. Antallet kan dermed virke høyere enn det er ettersom flere personer kan ha tjenestegjort innenfor samme stilling i samme kontingent. Dermed gir ikke tallene et presist og sammenlignbart bilde av omfanget av de norske personellbidragene år for år.

Selv om tabellen ikke nødvendigvis gir et presist sammenlikningsgrunnlag for Forsvarets personellbidrag til FN-operasjoner, fremkommer to historiske hovedtrender med tydelighet. For det første var Forsvarets bidrag til FNs

fredsbevarende operasjoner høyt fra 1978 til 1998 som følge av de store norske kontingentene til FN-operasjonene i Libanon og på Balkan. For det andre har Forsvarets personellbidrag til FNs fredsbevarende operasjoner vært på omtrent det samme nivået i løpet av de siste 20 årene, med unntak av enkelte større tidsbegrensede avdelingsbidrag.

Siden årtusenskiftet har Norge tre ganger hatt betydelige militære bidrag til FN-operasjoner. Første gang var i seks måneder mellom 2006 og 2007 med et maritimt bidrag til UNIFIL II i Midtøsten. Andre gang var fra 2009 til 2010 med et feltsykehus i ett år til FN-operasjonen MINURCAT i Tsjad og Den sentralafrikanske republikk. Tredje gang var i 2016 med et C-130J Hercules transportfly i ti måneder til FN-operasjonen MINUSMA i Mali. Utover disse tre toppene har de norske militære bidragene til FN-operasjoner siden årtusenskiftet i hovedsak vært på omkring det samme nivået som det er i dag.

Når det gjelder bidrag de kommende år har regjeringen vedtatt å sende ett norsk C-130J Hercules til MINUSMA. Her skal flyet inngå i den norskledede flernasjonale rotasjonsordningen for transportfly med base i den norske FN-leiren i Mali. Norge, Sverige, Danmark, Portugal og Belgia har på norsk initiativ gått sammen om å stille med en forutsigbar og kostnadseffektiv leveranse av militære transportfly til MINUSMA i fire år.

Samtidig som denne regjeringen har videreført nivået på den norske FN-deltakelsen har vi vært opptatt av å

fornye innholdet i våre bidrag. Forsvarets bidrag er i dag rettet mot innovative nisjebidrag som bidrar til reform av FN-operasjonene, ofte omtalt som smart fredsbevaring.

La meg nevne to eksempler på denne formen for fornyelse av FN-innsatsen. For det første har rotasjonsordningen for transportfly i seg selv vært et viktig bidrag til reform av FNs styregenereringssystem. Før rotasjonsordningen kom på plass var dette en ressurs FN hadde problemer med å generere. Det at Norge drifter FN-leiren, hvor transportflyene baseres i hele perioden, har senket terskelen for potensielle partnerland til å tilby sine transportfly til denne FN-operasjonen. Ordningen gjør det enklere for FN å få medlemslandene til å tilby etterspurte militære kapasiteter på en kostnadseffektiv måte. FN selv har ved flere anledninger fremhevet rotasjonsordningen

som en fremtidsrettet modell til etterfølgelse for andre land. For det andre spilte Norge en sentral rolle i etableringen av FNs første moderne etterretningsenhet ASIFU i den norske FN-leiren i MINUSMA. Etableringen av etterretningskapasiteter som dette er helt nødvendig for at FN skal kunne operere effektivt og på en måte som ivaretar personellsikkerheten i høyrisikoområder som Mali. I tillegg til at disse bidragene i seg selv har vært viktige leveranser, har de bidratt til reform av FN på felt som vi fra norsk side har vært opptatt av å modernisere.

Vedlegge til svar:

Oversikt over Norges bidrag i FN-operasjoner fra 1968

Tallene er årlig fra 01.01 - 31.12. Tallene er unike personer, ikke størrelsen på styrkebidrag i antall stillinger.

ÅR	FN
1968	30
1969	28
1970	28
1971	30
1972	30
1973	30
1974	30
1975	30
1976	31
1977	36
1978	1858
1979	2370
1980	2355
1981	2197
1982	2219
1983	2309
1984	2365
1985	2278
1986	2229
1987	2292
1988	2394
1989	2483
1990	2399
1991	2426
1992	2714
1993	3409
1994	3827
1995	3864
1996	1789
1997	1414
1998	1186
1999	203
2000	54
2001	57
2002	54
2003	45
2004	33

2005	73
2006	305
2007	339
2008	102
2009	437
2010	279
2011	73
2012	76
2013	86
2014	138
2015	149
2016	318
2017	92

SPØRSMÅL NR. 952**Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Gina Barstad****Besvart 21. februar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«I Klassekampen onsdag 14. februar svarer Forsvarsdepartementet at det er «inngått en juridisk avtale for tilrettelegger for at Forsvaret kan delta i kapasitetsbygging i Niger».

Mellom hvem er denne avtalen inngått, når ble den inngått, hva er hovedtrekkene i avtalen, og kan Stortinget få tilsendt avtalen?»

Svar:

Regjeringen har ved flere anledninger konsultert Stortinget gjennom den utvidede forsvars- og utenrikskomite om at Forsvaret i perioder vil kunne bidra til en begrenset kapasitetsbyggingsinnsats i land i Sahel-regionen, herunder redegjort for behovet for juridisk rammeverk. I den forbindelse vurderer regjeringen om Forsvaret inneværende år skal delta i kapasitetsbyggingsaktiviteter i Niger.

Når norske styrker sendes til utlandet er det viktig å sikre at deres rettslige status og rettigheter er ivaretatt.

Dette er bakgrunnen for at det er fremforhandlet en avtale mellom Norge og Niger. Avtalen planlegges undertegnet i løpet av våren. Forsvaret er dekket av slike avtaler i mange land der vi har, eller planlegger, en militær aktivitet. Det å sende og motta militære styrker krever en særskilt rettslig avklaring på grunn av særegenheter knyttet til militære aktiviteter. Avtalen sikrer at soldatene er underlagt norsk straffejurisdiksjon. Videre omhandler den regler knyttet til innreise og utreise, enkelte fritak fra skatter og avgifter, bæring av uniform og øvrige forhold som er normalt å regulere når en norsk militær styrke sendes til et annet land. Avtalen krever ikke lovendring i Norge og har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning. Den medfører ingen gjensidige forpliktelser for Norge.

Avtalen er foreløpig ikke inngått, og det er fast praksis for ikke å offentliggjøre avtaler som ikke er undertegnet. Når avtalen er inngått vil den bli publisert og forelegges Stortinget ved det årlige traktatforelegget.

SPØRSMÅL NR. 953**Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Gina Barstad****Besvart 21. februar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«I Klassekampen 14. februar (sak om at NATO venter migrantkrise) svarer Forsvarsdepartementet at Norge vurderer om norske styrker skal bidra i Niger, men at det ennå ikke er besluttet.

Er dette i så fall første gang norske styrker deltar med soldater i et annet land der formålet er å hindre folk i å flykte fra landet, og hvis ikke, hvilke andre land har Norge sendt styrker til med det formål?»

Svar:

Påstandene som er fremsatt i media om at en mulig nors innsats i Niger er knyttet til å hindre migranter medfører ikke riktighet. Premisset for representanten Barstads spørsmål blir dermed feil, da det ikke foreligger noen planer om å sende norske styrker til verken Niger eller andre land i regionen for å forhindre migrasjon. Dette er heller ikke noe som har vært gjort tidligere.

Regjeringen har ved flere anledninger konsultert Stortinget gjennom den utvidede forsvars- og utenrikskomite om at Forsvaret i perioder vil kunne bidra til en begrenset kapasitetsbyggingsinnsats til land i Sahel-regionen, og herunder redegjort for behovet for juridisk rammeverk. I denne forbindelse vurderer regjeringen om Forsvaret inneværende år skal delta i kapasitetsbyggingsaktiviteter i Niger. For å sikre personellens juridiske rettigheter og status dersom det skulle bli aktuelt å gjennomføre disse aktivitetene, er det nylig fremforhandlet en avtale med nigerske myndigheter. Avtalen vil etter planene bli undertegnet i løpet av våren, og vil blant annet sikre at norske soldater er underlagt norsk straffejurisdiksjon, regulere

inn- og utreise, gi fritak for enkelte skatter og avgifter, og ivareta øvrige forhold som er normalt å regulerer når norske styrker sendes til et annet land.

En eventuell kapasitetsbyggingsinnsats i Niger vil konkret gå ut på å trene, rådgi og mentorere nigerske sik-

kerhetsstyrker med den hensikt å styrke deres evne til å ivareta sikkerheten i eget land. Videre vil slik kapasitetsbyggingsinnsats også kunne bidra til å ivareta Forsvarets evne til å kunne håndtere krisesituasjoner som involverer norske borgere i konfliktutsatte områder som Sahel.

SPØRSMÅL NR. 954

Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 21. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvordan ser samferdselsministeren på en utvidelse av bompengeneinnkrevningstiden ved fergeavløsningsprosjekt, slik at den blir lik endringen i fergeavløsningsperioden med inntil 40 år?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt å legge til grunn inntil 40 år med fergeavløsning for fylkesvegferger, jf. Innst. 375 S (2014-2015). Selv om ordningen kan gjelde for inntil 40 år, skal det likevel ikke kompenseres for mer enn totalkostnaden for prosjektet.

Et fergesamband vil alltid utløse kostnader til fergebillet for de reisende.

Flere ferjeavløsningsprosjekt beregner bompengeneinnkrevning for å kunne realiseres. Denne skal med dagens regler ikke kunne kreves inn for lengre tid enn 15 år. 40 års bompengeneinnkrevning vil være langt bedre å foretrekke enn fergebillet for evig tid.

En samordning av ferjeavløsning og bompenger med forlenget innkrevningstid for bompenger vil for eksempel kunne realisere et ferjefritt samband over Todalsfjorden.

Svar:

Som representanten Leirtrø viser til, legges det normalt til grunn en innkrevingsperiode på inntil 15 år for bompengeprojekter. For flere ferjeavløsningsprojekter er det imidlertid lagt til grunn inntil 20 års innkrevingsperiode. Begrunnelsen for dette har nettopp vært at for ferjeavløsningsprojekter er alternativet å betale fergebillet så lenge ferjesambandet opprettholdes. La meg i den anledning minne representanten Leitrøen om at hennes partifeller i forrige stortingsperioden i en del debatter om finansiering av E18 gjennom Vestfold, var sterkt kritisk til å utvide finansieringstiden fra 15 til kanskje 20 år.

Argumentene som da ble brukt kan også brukes vedrørende tidslengde for nedbetaling av fergeavløsningsprosjekt:

- Bompengebidraget til ferjeavløsningsprosjekter – og andre enkeltprosjekter – finansieres gjennom låneopptak. Dersom nedbetalingsperioden for lånet øker, vil rentekostnadene øke.
- Det er knyttet usikkerhet til de forutsetninger som legges til grunn i finansieringsberegningene for et bompengeprojekt. Denne usikkerheten blir høyere dess lenger fram i tid en kommer. Forlenget innkrevingsperiode kan øke bompengeselskapets risiko, noe som kan føre til dårligere rentebetingelser.

SPØRSMÅL NR. 955**Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 22. februar 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Stortinget har bedt om forslag til tiltak som styrker de grunnleggende rettighetene til mennesker med utviklingshemming. NOU 2016: 17 er levert.

Når får Stortinget sak til behandling med forslag til tiltak for at utviklingshemmede skal få oppfylt sine menneskerettigheter på lik linje med andre?»

BEGRUNNELSE:

I NOU 2016: 17 På lik linje — Åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming, påvises det at personer med utviklingshemming diskrimineres på en rekke samfunnsområder, både gjennom direkte forskjellsbehandling og gjennom manglende tilpasning og tilrettelegging, samt en rekke andre brudd på utviklingshemmedes grunnleggende rettigheter. Utvalget foreslår åtte løft som er nødvendige for at utviklingshemmede skal få oppfylt sine menneskerettigheter på lik linje med andre. Hvert av de åtte løftene inneholder flere anbefalte tiltak som sammen skal bidra til bedring. Utvalgets gjennomgang og forslag viser at det er nødvendig og realistisk å endre situasjonen for personer med utviklingshemming, slik at de kan delta i samfunnet på lik linje med andre.

Bakgrunnen for det offentlige utvalgets arbeid er at Stortinget i forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen «Frihet og likeverd – om mennesker med utviklingshemming» ba regjeringen sette ned et utvalg som skal foreslå tiltak som styrker de grunnleggende rettighetene til mennesker med utviklingshemming.

Svar:

NOU 2016: 17 På lik linje – åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming ble overlevert til Barne- og likestillingsdepartementet 3. oktober 2016. Utredningen ble sendt på høring i desember 2016, med tre måneders høringsfrist. Departementet mottok 139 høringsinnspill. Utredningen foreslår åtte løft (tiltaksplaner) som skal bidra til å virkeliggjøre grunnleggende rettigheter for mennesker med utviklingshemming. Utvalgets forslag spenner over flere sektorer, som helse, arbeid, utdanning og bolig. Regjeringen legger i hovedsak sektoransvarsprinsippet til grunn for oppfølgingen av forslagene i utredningen. Det vil si at hver statsråd følger opp forslagene innenfor sitt ansvarsområde.

Som koordinerende departement har Barne- og likestillingsdepartementet orientert relevante sektordepartement om utvalgets forslag og innkomne høringsuttalelser.

Jeg er kjent med at flere av de ansvarlige sektordepartementene allerede har igangsatt flere større arbeider som helt eller delvis er en oppfølging av NOU 2016: 17 På lik linje. For eksempel har Kunnskapsdepartementet nedsatt en ekspertgruppe for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging der NOU 2016: 17 nevnes i mandatet. Arbeids- og sosialdepartementet har igangsatt forsøk med å gi kommunen ansvar for å arrangere tilrettelagt arbeid for personer med varig nedsatt arbeidsevne blant annet basert på forslag i NOU 2016: 17.

I tillegg til at forslagene i NOU 2016: 17 følges opp sektorvis har regjeringen igangsatt et arbeid med en sektoroverskridende strategiplan for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne. Dette arbeidet er blant annet en oppfølging av forslagene i løft 8 i NOU 2016: 17 "målrettet styring". Tema for strategiplanen er politikken for personer med funksjonsnedsettelse generelt, men politikk og tiltak som ivaretar personer med utviklingshemming vil også tas med i arbeidet.

Strategiplanen skal inneholde en strategidel og en handlingsplandel. Strategidelen skal inneholde en strategi for hvordan staten kan drive en helhetlig og samordnet innsats for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse. Handlingsplandelen skal gi en oversikt over pågående statlige tiltak som har som mål å bidra til økt likestilling av personer med funksjonsnedsettelse. Denne vil tilsvare Barne- og likestillingsdepartementets publikasjon Deltakelse og mangfold - regjeringens innsats for personer med funksjonsnedsettelse (2014-2017). Handlingsplandelen skal også utforme og beskrive eventuelle nye tiltak for likestilling. Barne- og likestillingsdepartementet koordinerer arbeidet med strategiplanen. Funksjonshemmedes organisasjoner, andre berørte fra sivil samfunn, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene, kommunene og relevante fagmiljøer skal involveres på en hensiktsmessig måte i arbeidet med strategiplanen.

Stortinget orienteres dermed om regjeringens oppfølging på ordinær måte gjennom de ulike prosessene og tiltak som er under oppfølging i sektordepartementene.

SPØRSMÅL NR. 956**Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 20. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Det er via media gjort kjent at en nylig avgått sykehusdirektør er gitt en sluttavtale som sikrer svært rause vilkår.

Mener statsråden dette er riktig forvaltning av helsemidlene, og er denne type sluttavtaler, lederlønninger og avtalevilkår vanlig praksis i helseforetakene?»

Svar:

I eierkrav til de regionale helseforetakene har Helse- og omsorgsdepartementet gjort det klart at statens retningslinjer for lederlønn og annen godtgjørelse gjelder for både de regionale helseforetakene og helseforetakene. Dette innebærer blant annet at lederlønningene skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende. Det skal videre legges vekt på moderasjon.

Det er som kjent styrene i helseforetakene som ansetter leder og som inngår avtaler om godtgjørelse mv., men det er en klar forutsetning at avtaler skal være innenfor

statens retningslinjer. Disse avtalene vil naturlig nok kunne ha individuelle forskjeller pga. den enkelte leders bakgrunn og krav.

Ut fra den informasjon departementet har mottatt synes ikke den aktuelle avtalen det vises til å være i strid med eierkravene vi har stilt. Jeg vil på bakgrunn av denne saken likevel vurdere behovet for endringer i eierkravene mine overfor helseforetakene.

Når det gjelder praksis i landets øvrige helseforetak, så har man for alle helseforetak vedtektsfestet at styrene skal utarbeide en erklæring om lønn og annen godtgjørelse. Denne fremgår i egne noter i årsregnskapene som godkjennes av de regionale helseforetakene. Disse årsregnskapene er offentlige og vil kunne finnes på det enkelte helseforetaks hjemmesider.

Helse- og omsorgsdepartementet har ikke oppfattet at noen helseforetak har meldt at deres lederlønninger eller annen godtgjørelse er i strid med statens retningslinjer.

SPØRSMÅL NR. 957**Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 20. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener statsråden at RHF Helse Sør-Øst ved å ha 70 fast ansatte i Oslo, 71 på Hamar og 20 i Skien/Tønsberg på en tilfredsstillende måte oppfyller Stortingets vedtak om at hovedkontoret skal ligge på Hamar?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 885 der statsråden bekrefter fordelingen av arbeidsplasser knyttet til RHF Helse Sør-Øst.

Svar:

Jeg viser til mine to nylige skriftlige svar til stortingsrepresentant Slagsvold Vedum vedrørende Helse Sør-Øst RHF lokasjoner i Oslo og på Hamar, henholdsvis spørsmål nr.

771 og nr. 885. Slik det fremgår av disse, er besøksadressen til Helse Sør-Øst RHF på Hamar, de har et betydelig antall ansatte på Hamar og ledelsen i Helse Sør-Øst RHF er svært tydelige på at hovedkontoret ligger på Hamar.

Jeg mener det er viktig at Helse Sør-Øst RHF har nødvendig fleksibilitet til å innrette den daglige driften på en hensiktsmessig og rasjonell måte. Samtidig registrerer jeg at Helse Sør-Øst RHF i sitt svar på spørsmål 885 skriver at de skal "... ha en gjennomgang av møtepraksisen for møter som ikke omfatter representanter fra helseforetak eller eksterne samarbeidsparter med uforholdsmessig lang reisevei til Hamar. Dersom det viser seg å ha skjedd en utglidning ved at slike møter legges til Oslo fremfor til hovedkontoret, vil vi stramme inn på dette."

I sum mener jeg at Helse Sør-Øst RHF oppfyller Stortingets vedtak om at hovedkontoret skal ligge på Hamar.

SPØRSMÅL NR. 958**Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen****Besvart 26. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Over 200 000 personer i Norge er i dag avhengige av livsnødvendige stoffskiftemedisiner. Siden 2004 har antallet resepter eksplodert med 54 prosent. Det er ingen tegn til redusert vekst. På tross av dette finnes det ingen nasjonal strategi eller samordnet handling for å forebygge og behandle denne glemte folkesykdommen.

Vil statsråden ta initiativ til et løft på dette området?»

BEGRUNNELSE:

Over 200.000 personer i Norge er i dag avhengige av livsnødvendige stoffskiftemedisiner. Siden 2004 har antallet resepter eksplodert med 54 prosent. Det er ingen tegn til redusert vekst, og i dag kjenner de fleste noen som har den komplekse sykdommen.

Vi må tilbake til 1960-70-tallet for å finne bevegelser på feltet som er av særlig medisinsk betydning, og norske politikere har knapt omtalt tematikken siden en offentlig utredning om kvinners helse ble presentert i 1999 på tross av at dette er en sykdom som rammer ti prosent av alle kvinner over 35 år. Det bør nå tas et grep for å unngå å gamble med helsen til nok en generasjon av unge kvinner som har fremtiden foran seg.

Flere etterlyser nå en offensiv satsing og et politisk prosjekt som kan bremse veksten av denne glemte folkesykdommen. Det er på tide å realisere «pasientenes helsetjeneste», helse- og omsorgsminister Bent Høies uttalte satsing på å sette pasienten i sentrum også på dette området.

Svar:

Representanten Jacobsen viser i sitt spørsmål til vekst i bruk av stoffskiftemedisiner og etterspør tiltak for å forebygge og behandle stoffskiftesykdom. Representantens spørsmål har blitt forelagt Helsedirektoratet til uttalelse. Helsedirektoratet er Helse- og omsorgsdepartementets faglige rådgiver. I rollen som faglig rådgiver har Helsedirektoratet ansvar for å følge med på forhold som påvirker folkehelsen og utviklingen i helse- og omsorgstjenestene. Ett av Helsedirektoratets virkemidler for å forbedre helse-tjenestene er utarbeiding av nasjonale faglige retningslinjer. Gjennom anbefalinger i nasjonale faglige retningslinjer opptrer Helsedirektoratet nasjonalt normerende på utvalgte områder. Helsedirektoratet skal utvikle, formidle og vedlikeholde nasjonale faglige retningslinjer som understøtter de mål som er satt for helse- og omsorgstjenesten.

Helsedirektoratet viser i sitt svar til direktoratets ansvar for at ledere og personell i helse- og omsorgstjenesten har relevant informasjon som grunnlag for planlegging, styring og kvalitetsforbedring, slik at tjenesten oppleves og fungerer som pasientens helsetjeneste. Helsedirektoratet leverer analyser, utredninger, retningslinjer og veiledere og andre tiltak som støtter opp under ledelse, forvaltning, kvalitet, pasientsikkerhet og innovasjon i tjenestene.

Helsedirektoratet tar i sitt svar opp at begrepet stoffskiftesykdommer medisinsk sett kan omfatte flere sykdomskategorier. I vurderingen av representantens spørsmål har Helsedirektoratet valgt å tolke begrepet stoffskiftesykdommer som synonymt med lidelser som skyldes unormal produksjon eller effekt av hormoner fra skjoldbruskkjertelen, oftest i form av for høy eller for lav produksjon av stoffskiftehormoner (hyper- eller hypothyreose). Sykdommene som hører inn under begrepet stoffskiftesykdom behandles ifølge direktoratet normalt av allmennleger i samarbeid med spesialisthelsetjenesten.

Helsedirektoratet uttaler at det er utarbeidet kunnskapsbaserte nasjonale retningslinjer for noen av sykdomsgruppene, men ikke for alle. Nasjonale faglige retningslinjer vil ikke bli utarbeidet på alle fagområder. Direktoratet påpeker at det er tid- og ressurskrevende å utarbeide gode kunnskapsbaserte retningslinjer. De nasjonale faglige retningslinjene skal være nyttige i arbeidet med kontinuerlig forbedring av virksomhet og tjenester. De utvikles på områder med prioritert behov, og i tett samarbeid med relevante fagmiljøer og pasient- og brukerrepresentanter. For å gjøre gode prioriteringer i utvelgelsen av fagområde, vil Helsedirektoratet ta i bruk tydelige og transparente kriterier. Disse vil ta utgangspunkt i områder der man ser behov for å sikre god kvalitet og riktige prioriteringer i forhold til nytte, alvorlighet og ressursbruk, bidra til å hindre uønsket variasjon, løse samhandlingsutfordringer og sikre helhetlige pasientforløp.

Helse- og omsorgsdepartementet hadde høsten 2017 et møte med Stoffskifteforbundet, som er en interesseorganisasjon for personer med sykdom i skjoldbruskkjertelen. På møtet la brukere og fagpersoner frem flere temaer innen forskning og behandling av stoffskifte-sykdommer.

Jeg har tillit til at Helsedirektoratet følger med på sykdomsutviklingen og gjør sine vurderinger basert på god faglig kunnskap, i nært samarbeid med fagpersoner og brukere.

Departementet har samtidig behov for innspill fra fagpersoner ute i helsetjenestene og fra pasient- og brukerrepresentanter. Informasjon jeg får fra pasienter, bru-

kere og pårørende er det viktigste grunnlaget for det politiske arbeidet med å skape pasientens helsetjeneste.

Stoffskifteforbundet ble i møtet med Helse- og omsorgsdepartementet anbefalt også å ta kontakt med Helsedirektoratet om de aktuelle spørsmålene.

SPØRSMÅL NR. 959

Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 22. februar 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kan statsråden vise til noen andre yrkesgrupper eller profesjoner der alle yrkesutøverne mister retten til å utøve hele eller deler av yrket sitt dersom de ikke skaffer seg ekstra formell utdanning (videreutdanning)?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt spørsmål besvart 14.februar om statsrådens uttalelser i politisk kvarter, der statsråden i svaret til meg ikke utdyper bakgrunnen for sin egen uttalelse, og jeg har derfor behov for å ytterligere presisere spørsmålet. Jeg legger merke til at statsråden bruker begrepet «etter- og videreutdanning» som inneholder et vidt spekter av formell og uformell kompetanseutvikling, og jeg håper derfor at et tydeligere avgrenset spørsmål kan bringe klarhet i hva statsråden selv henviste til. Meg bekjent er det ikke andre eksempler på at kompetansekrav eller lignende gis tilbakevirkende kraft slik regjeringen har gjort for lærerne.

Svar:

Regjeringens mål med å stille krav til lærernes kompetanse er å sikre at elevene lærer mest mulig og best mulig. Lærere med høy kompetanse og fordypning i fagene de underviser i er etter vårt syn det beste tiltaket for å heve kvaliteten på elevenes opplæring. Vi skal ha høye ambisjoner for skolen og for alle elever.

Det er et par forhold jeg vil trekke fram i mitt svar til representanten. For det første vil jeg minne om at kravene til fordypning i norsk, matematikk og engelsk er noe flertallet på Stortinget har sluttet seg til, også representantens eget parti. For det andre mener jeg det er lite hensiktsmessig å fortsette ordbruken om at kravene har tilbakevirkende kraft. Det har de opplagt ikke. Stortinget har selvfølgelig ikke vedtatt lovregler som er i strid med Grunnlovens forbud mot tilbakevirkning. Kravene gjelder bare framover i tid, og det er gitt dispensasjon fra kravene fram til

1. august 2025. Til sist er det behov for å understreke at ingen lærere har mistet eller vil miste retten til å utøve sitt yrke på grunn av disse kompetansekravene. Ingen lærere kan miste jobben på grunn av kravene. Det er skoleeierne som skal sørge for at kravet oppfylles, og legge til rette for at lærere som ønsker det kan ta videreutdanning.

Regjeringen har tredoblet antallet lærere som får videreutdanning. Siden satsingen startet i 2013 har rundt 20.000 lærere over hele landet tatt videreutdanning i ulike fag. Dette viser at skoleeiere er opptatt av å tilrettelegge for at norske klasserom skal ha best mulige lærere.

På politisk kvarter viste jeg til at svært få protesterer når det stilles krav til at ulike profesjoner må holde sin utdanning oppdatert og ta etter- eller videreutdanning. Tvert imot opplever jeg at dette er noe mange mener øker tilliten til profesjonene det gjelder. I flere sektorer har denne typen ordninger vært etterspurt av arbeidstakersiden som et gode for arbeidstakerne.

SPØRSMÅL NR. 960**Innlevert 14. februar 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 20. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Det er rundt 100 dager igjen til EUs personvernforordning (GDPR) har virking i EU-landene og det er fortsatt uklart når de norske reglene kommer og hva de vil inneholde. Dette skaper usikkerhet hos forbrukere og bedrifter som per nå ikke vet hvordan de skal forberede seg til regelverket.

Kan statsråden redegjøre for den videre prosessen og når en kan forvente at forordningen vil gjelde i Norge?»

BEGRUNNELSE:

EU har vedtatt en personvernforordning, den såkalte GDPR, som trådte i kraft 24. mai 2016. Den har virkning i medlemslandene fra 25. mai 2018. Forordningen er EØS-relevant, men den er etter det jeg forstår ikke tatt inn i EØS-avtalen ennå. Stortinget er dermed ikke forelagt noen samtykkeproposisjon.

Det etterspørres fra flere hold hva den videre prosessen er. Departementet har så vidt jeg vet hatt på høring et forslag til ny personopplysningslov basert på forordningen. Noe lovforslag er ennå ikke sendt Stortinget.

Forordningen gir rettigheter til forbrukere og personer. Den vil gjelde likt for alle personer og bedrifter i hele EØS-området, uansett hvor man er hjemmehørende. For både personer/forbrukere og bedrifter – norske og utenlandske – vil rettighetene og forpliktelsene være basert på at forordningen er gjennomført i norsk lovgivning. Forordningen har dessuten muligheter for nasjonale regler.

Svar:

EUs personvernforordning (GDPR) begynner å gjelde direkte i EUs medlemsland 25. mai 2018. Jeg mener EUs personvernforordning bør implementeres i norsk rett så raskt som mulig. Dette er et prioritert arbeid for regjeringen og er særskilt nevnt i regjeringsplattformen. Forordningen gir et godt og sterkt personvern og innebærer at vi får et mer enhetlig personvernregelverk i EØS-området. Dette kommer både norske individer og norsk næringsliv til gode. I betydelig grad er det nye norske regelverket allerede kjent ettersom den nye personopplysningsloven vil gjennomføre forordningen ved inkorporasjon, slik dette er foreskrevet i EØS-avtalen.

Før forordningen kan bli gjeldende som norsk rett, må den innlemmes i EØS-avtalen og gjennomføres ved et nasjonalt lovvedtak. I høringsnotatet om ny personopplysningslov, som ble sendt på høring 6. juli 2017 med frist 16. oktober 2017, ga departementet uttrykk for at det tas

sikte på at den nye norske personopplysningsloven skal tre i kraft 25. mai 2018, dvs. samtidig som i EU. Departementet viste til at ikrafttredelse på dette tidspunktet forutsetter at forordningen formelt er innlemmet i EØS-avtalen, og at Stortinget har samtykket til innlemmelsen.

Departementet er for tiden i tett dialog med Island, Liechtenstein og EU om et utkast til EØS-komitebeslutning med tilpasningstekst som inlemmer forordningen i EØS-avtalen. Departementet legger til grunn at utkastet formelt vil bli presentert for EU i løpet av kort tid. Deretter vil utkastet være gjenstand for behandling internt i EU før det kan fattes en formell innlemmingsbeslutning i EØS-komiteen, noe som forutsetter enstemmighet hos EØS/EFTA-landene og EU. For å sikre at fremdriften i innlemmingsprosessen ikke forsinkes fra norsk side, tar departementet sikte på å be om Stortingets samtykke til innlemmelse før den formelle beslutningen er fattet i EØS-komiteen, slik at det ikke er nødvendig å ta konstitusjonelt forbehold.

Departementet tar sikte på å fremme forslag for Stortinget om ny personopplysningslov og be om Stortingets samtykke til innlemmelse av forordningen i EØS-avtalen samtidig i en Prop. LS. Stortinget er varslet om at det vil fremmes proposisjon om ny personopplysningslov i april d.å., og departementet arbeider med sikte på å fremme proposisjonen så raskt som mulig. Det foreligger imidlertid en viss usikkerhet om forordningen vil være formelt innlemmet i EØS-avtalen innen 25. mai 2018 slik at loven kan settes i kraft på dette tidspunktet. Dette beror særlig på behandlingen av utkastet til EØS-komiteens beslutning internt i EU. Norge vil benytte de muligheter vi har for å påvirke at denne prosessen skal få en så hurtig fremdrift som mulig.

SPØRSMÅL NR. 961**Innlevert 15. februar 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 19. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden forsvare UNN sin avtale med nylig avgått direktør Tor Ingebrigtsen der han sikres en årslønn på 1,9 millioner ut året og deretter 85 prosent av lønnen til han blir pensjonist, mener statsråden at dette er naturlig konsekvens av trussel- saken og en praksis som UNN og andre helseforetak kan fortsette med, eller vil statsråden gi gripe inn og sette en stopper for ukulturen og sette klare rammer for lønns- og/eller etterlønnsavtaler for ledere i norske helseforetak?»

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i NRK Nordland 13/2-18 og VG 14/2-18 om arbeidsavtalen og tilleggsavtalen mellom Universitetssykehuset i Nord- Norge og nylig avgått direktør Tor Ingebrigtsen. Sykehusdirektøren valgte å gå av som direktør etter at styreleder i helseforetaket, Marianne Telle, opplevde at direktøren truet henne. Helseminister Høie har selv uttalt til Dagens medisin 10/2-18 at han ville ha grepet inn overfor Helse Nord dersom trussel- saken ikke hadde fått konsekvenser. Undertegnede vil spørre om statsråden mener at det å få millionlønn fram til pensjonsalder kan oppfattes som at trussel- saken har fått konsekvenser, eller om ikke dette heller bør oppfattes som en belønning. Spørsmålsstiller viser også til at det ikke er første gangen det oppstår situasjoner der det blir kjent at helseledere i norske helseforetak mister eller må gå fra stillingen, mens

millionlønningene består. Spørsmålsstiller mener at dette rokker med tilliten til vårt felles helsevesen, som hver dag står i krevende prioriteringsbeslutninger. Millionlønninger og ekstremt lukrative fallskjermers avtaler til avgåtte helseledere er etter spørsmålsstillers syn ikke i samsvar med de verdier som vårt offentlige helsevesen ellers er tuftet på.

Svar:

I eierkrav til de regionale helseforetakene har Helse- og omsorgsdepartementet gjort det klart at statens retningslinjer for lederlønn og annen godtgjørelse gjelder for både de regionale helseforetakene og helseforetakene. Dette innebærer blant annet at lederlønningene skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende. Det skal videre legges vekt på moderasjon.

Det er som kjent styrene i helseforetakene som ansetter leder og som inngår avtaler om godtgjørelse mv., men det er en klar forutsetning at avtaler skal være innenfor statens retningslinjer. Disse avtalene vil naturlig nok kunne ha individuelle forskjeller pga. den enkelte leders bakgrunn og krav.

Ut fra den informasjon departementet har mottatt synes ikke den aktuelle avtalen det vises til å være i strid med eierkravene vi har stilt. Jeg vil på bakgrunn av denne saken likevel vurdere behovet for endringer i eierkravene mine overfor helseforetakene.

SPØRSMÅL NR. 962**Innlevert 15. februar 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 21. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener statsråden Beslutningsforums avgjørelse om aldersgrense 0- 18 år for tilgang til legemiddelet nusinersen (Spinraza) er riktig praktisering av prioriteringskriteriene bestemt ved behandlingen av prioriteringsmeldingen og vil effekt for voksegruppen noen gang kunne dokumen-

teres på en slik måte at det regnes som forskningsbasert medisinsk evidens?»

BEGRUNNELSE:

Nyttekriteriet, ressurskriteriet og alvorlighetskriteriet ble i Prioriteringsmeldingen Meld. St. 34 (2015–2016) nedfelt

som de tre hovedkriteriene for prioriteringsbeslutninger i helsetjenesten.

Om alder oppga regjeringen, og Stortinget sluttet seg til, at:

”Verken i beslutningssituasjoner på klinisk nivå eller i beslutningssituasjoner på gruppenivå skal alder, i tråd med dagens praksis i helsetjenesten, være et selvstendig prioriteringskriterium. Alder vil imidlertid indirekte inngå i prioriteringsvurderinger som følge av riktig bruk av de tre hovedkriteriene.”

I media (NTB 12.02.18) oppgir leder i Beslutningsforum om aldersgrensen som er satt at det ikke finnes ”dokumentert effekt” for voksne. Spørsmålsstilleren mener at det kanskje aldri vil komme forskningsresultater for voksne med muskelsykdommen Spinal Muskelatrofi (SMA) sin effekt av legemiddelet nusinersen (Spinraza) på gruppenivå, som vil regnes som medisinsk evidens etter vanlige kriterier for dette. Dette er en liten gruppe pasienter, hvor gjennomsnittlig levetid er lav for alle typene SMA. Aldersgrensen som er satt er tilfeldig, også dersom man la krav om ”dokumentert effekt” til grunn.

SPØRSMÅL NR. 963

Innlevert 15. februar 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 21. februar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Finansministeren har nylig besvart tre spørsmål om skattedirektørens forslag til omorganisering, som er starten på en sannsynlig demontering av Statens Innkrevingssentral i Mo i Rana.

Hvilke kriterier er det skattedirektøren med tilslutning fra finansministeren har lagt til grunn for lokaliseringen av den nye innkrevingssentralen til Trondheim, og hvilke faglige begrunnelser er lagt til grunn for at det minste fagmiljøet på innkreving i skatteetaten velges som lokaliseringssted for innkreivingsdivisjonen?»

BEGRUNNELSE:

Plassering av innkreivingsdivisjonen ble drøftet med de tillitsvalgte i Skatteetaten den 28. nov 2017. Til grunn for drøftingen forelå det to alternativer, nemlig Oslo og Mo i Rana, og der Oslo var prioritert først. Disse to alternativene var utredet internt i etaten der man hadde kommet frem til følgende kriterier i prioritert rekkefølge: effektiv og fremtidsrettet oppgaveløsning, sterke kompetente fag-

Svar:

Prioriteringsmeldingen slo fast at alder ikke er et selvstendig prioriteringskriterium. Meldingen slo samtidig fast at ”Alder kan imidlertid være relevant hvis den har betydning for risikoen ved eller effekten av den medisinske behandlingen. Alder kan også si noe om risikoen for ulike tilstander og om hvor alvorlig en sykdom kan forventes å bli.”

Meldingen slo videre fast at det som grunnlag for prioriteringsbeslutninger på gruppenivå skal gjennomføres en metodevurdering i tråd med prinsippene for prioritering. Både metodevurderinger og skjønnsmessige vurderinger, bl.a. av kvaliteten på dokumentasjonen og budsjettkonsekvensene, inngår i totalvurderingen av et tiltak. En slik totalvurdering vil kunne gi opphav til beslutninger om innføring som omfatter deler av en større pasientgruppe, bl.a. basert på vurderinger av dokumentert effekt. Det er de regionale helseforetakene sitt ansvar å fastsette ev. slike vilkår for bruk av et legemiddel.

miljø og god geografisk fordeling. Etter møtet konkluderte skattedirektøren overraskende med å foreslå Trondheim som lokaliseringssted. Dette førte til at de tillitsvalgte ved Statens Innkrevingssentral (SI) sendte et brev til skattedirektøren den 6. desember 2017 der de tillitsvalgte ba om en tilbakemelding om hvilke vurderinger som ligger til grunn da Mo i Rana ble vraket som lokaliseringssted. Det ble vist til at SI er det fjerde største kontoret i skatteetaten, er landsdekkende og størst på innkreving. Dessuten oppfyller de alle kriterier som er nevnt ovenfor.

Fordi dette brevet til skattedirektøren ikke ble besvart sendte de tillitsvalgte en ny henvendelse til skattedirektøren 9. januar d.å. På et orienteringsmøte på SI 8. jan. d.å. opplyste Skatteetaten at Trondheim ikke oppfyller kravene som var satt for lokalisering, men var valgt etter skjønnsmessig vurdering. Skattedirektøren besvarte henvendelsen i en e-post 23. jan., men de tillitsvalgte oppfatter ikke at dette er et svar på deres henvendelse og viser til oppdragsbrevet av 9. mai 2014 om innlemming av SI i skatteetaten hvor hensikten med innlemmingen er omtalt og stiller spørsmål om hvordan intensjonen om

helhetlig innkreving i Skatteetaten er tenkt fulgt opp og hvilke vurderinger som ligger til grunn for ikke å velge Mo i Rana som lokalisering av innkrevingsdivisjonen. I eposten opplyser skattedirektøren at Trondheim er valgt ut fra en helhetsvurdering og et ønske om å legge flere ledere på Niva 2 utenfor Oslo.

De tillitsvalgte gir i sitt svarbrev datert 24. jan. d.å. uttrykk for at det er uro blant de ansatte etter skatteetatens orientering på SI den 8. jan. d.å. Det er en kjent sak at uro forringer arbeidsmiljøet i en situasjon der SI svekkes og som derigjennom kan sette arbeidsplasser i fare.

Denne situasjonen forsterkes ved at det ser ut til at finansministeren har gitt skattedirektøren sin fulle tilslutning mht. Trondheim som lokalisering av innkrevingsdivisjonen. I finansministerens svar til representantene Lyngedal, Jøsevold og Gjeldsvik innføres et nytt kriterium for valg av Trondheim, nemlig provenyet som kreves inn som grunnlag for lokaliseringen. Disse kriteriene har ikke vært utredet. Som det fremgår virker saksbehandlingen uryddig der kriterier endres over tid og der det stadig innføres nye kriterier.

Svar:

Jeg vil innledningsvis imøtegå representantens påstand om at ny organisering av Skatteetaten innebærer «starten på en sannsynlig demontering av Statens Innkrevingsentral i Mo i Rana». Dette mener jeg kommer tydelig frem i mine svar på spørsmål 731, 744 og 748 av 26. og 29. januar 2018.

Planene for ny organisering av Skatteetaten innebærer at all innkreving i etaten organisatorisk samles i en felles innkrevingsdivisjon. Denne innkrevingsdivisjonen vil bestå av fem avdelinger, hvor innkrevingsmiljøet i Mo i Rana vil utgjøre en egen avdeling. Det er riktig at ledelsen for hele innkrevingsområdet i Skatteetaten legges til Trondheim, men både ledelse og arbeidsplasser ved SI vil forbli i Mo i Rana. En ny organisasjonsmodell i Skatteetaten vil altså ikke ha betydning for antall arbeidsplasser i Mo i Rana. Innkrevingsmiljøet i Mo i Rana vil bestå som en viktig og kompetent del av den nye innkrevingsdivisjonen i Skatteetaten. En egen innkrevingsdivisjon vil dessuten gi en sterkere og mer helhetlig oppfølging av innkrevingsoppgavene i hele Skatteetaten og vil bidra til at dette området får økt oppmerksomhet i Skatteetatens toppledelse. Å påstå at dette innebærer en demontering av Statens innkrevingsentral (SI) blir rett og slett ikke riktig.

Den nye organiseringen av Skatteetaten innebærer at store deler av oppgaveløsningen i etaten organisatorisk samles i seks divisjoner med landsdekkende ansvar for hver sine oppgaver. Skatteetaten har vektlagt følgende kriterier i prioritert rekkefølge ved valg av geografiske plassering av ledelsen for divisjonene: effektiv og fremtidsrettet oppgaveløsning, sterke og kompetente fagmiljøer og god geografisk fordeling. Ifølge Skatteetatens egen utredning innebærer dette at ledelsen for divisjonene bør være plassert sammen med et stort fagmiljø og med gode stabs- og støttefunksjoner. For å få en god geografisk fordeling er det lagt vekt på at noen av divisjonsdirektørene plasseres utenfor Oslo.

Ved plasseringen av ledelsen for divisjonene har skattedirektøren, med basis i disse kriteriene, gjort en helhetlig vurdering av hva som samlet sett vil bli best. Jeg har merket meg at innspill fra de hovedtillitsvalgte i Skatteetaten er hensyntatt i disse vurderingene og at Skatteetaten selv mener plasseringen av ledelsen for innkrevingsdivisjonen i Trondheim også isolert sett tilfredsstillende etatens kriterier.

I valget av Trondheim er det lagt vekt på at Skatteetaten har en bred portefølje av innkrevingsoppgaver. Skatteetaten har ansvar for innkreving av merverdiavgift, særavgifter, inntekts- og formueskatt, arbeidsgiveravgift og trygdeavgift, i tillegg til kravene som ligger til SI. Fagområdet er stort og komplekst, og består også av utvikling, drift og forvaltning av IKT-systemer, skatte- og avgiftsregnskaper, saksbehandlingssystemet for de kommunale skatteoppkreverne, regelverksforvaltning og skatteoppkrever utland. I 2018 blir også NAV innkreving (NAVI) i Kirkenes en del av Skatteetatens innkrevingsmiljø. Hovedformålet med en egen innkrevingsdivisjon er å legge godt til rette for en mer samordnet og effektiv innkreving av alle kravene Skatteetaten har ansvaret for. For å oppnå dette, har Skatteetaten vurdert det som viktig at divisjonsledelsen kan spille på gode stabs- og støttefunksjoner og fagmiljøer med helhetlig kompetanse på innkrevingsområdet. Trondheim har i dag et stort skattekontor (om lag 240 årsverk) med bred skattefaglig kompetanse og stabs- og støttefunksjoner som har erfaring med å styre en oppgaveløsning som er spredt geografisk. Dette skattekontoret omfatter også en egen innkrevingsavdeling (om lag 35 årsverk) med regionalt ansvar for innkreving av merverdiavgift og særavgifter samt faglig styring og kontroll av skatteoppkreverne i Midt-Norge. Skatteetaten har ut fra dette vurdert det slik at skattekontoret i Trondheim er godt egnet til å understøtte den nye divisjonsledelsen for innkreving.

SI besitter i mindre grad kompetanse som dekker bredden av Skatteetatens innkrevingsportefølje. Det er derfor gode grunner for at Skatteetaten ikke har landet på at ledelsen for all innkreving i Skatteetaten samles i Mo i Rana. Dette var heller ikke et uttalt mål ved innlemmingen av SI i Skatteetaten.

Representanten Fagerås hevder Trondheim har det minste fagmiljøet på innkreving i Skatteetaten. Dette er direkte feil. Det er flere skattekontor som har innkrevingsmiljø som er av mindre eller på om lag samme størrelse som Trondheim.

Representanten Fagerås hevder Trondheim har det minste fagmiljøet på innkreving i Skatteetaten. Dette er direkte feil. Det er flere skattekontor som har innkrevingsmiljø som er av mindre eller på om lag samme størrelse som Trondheim.

I begrunnelsen for spørsmålet forsøker representanten å gi en detaljert beskrivelse av de interne prosessene i

Skatteetaten som har ledet frem til at ledelsen for innkrevingsdivisjonen ble plassert i Trondheim. Ifølge opplysninger jeg har fått fra Skattedirektoratet, er det flere feil i denne fremstillingen. I utredningene ble ikke bare Oslo og Mo i Rana vurdert som mulig lokasjon, men også Tromsø, Trondheim, Bergen og Skien. Det stemmer heller ikke at Mo i Rana ble lagt frem som et alternativ sammen med Oslo i drøftingene med hovedtillitsvalgte. I disse drøftin-

gene var det kun Oslo som var arbeidsgivers forslag. Etter drøftingene med tillitsvalgte falt valget på Trondheim.

Den nye organiseringen av Skatteetaten er fornuftig og velbegrunnet. Jeg har derfor gitt tilslutning til at Skatteetaten innfører ny organisering i tråd med hovedlinjene i etatens utredning, med sikte på implementering 1. januar 2019.

SPØRSMÅL NR. 964

Innlevert 15. februar 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 22. februar 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«I Jeløyaerklæringen står det at regjeringen vil lovfeste retten til et leirskoleopphold i løpet av grunnskolen. Dette er ei lovfesting SV har etterlyst og vi ønsker å takke regjeringen for nå kommer på plass. En lovfesting er en etterlengtet og gledelig avgjørelse som er viktig for mangfoldet i grunnskolen og elevenes opplæringstilbud.

Kunne ministeren si noe om hvilken prosess han har tenkt at denne lovendringen skal ha og hvordan fremdriften i saken blir?»

BEGRUNNELSE:

Skolebarn i hele Norge har grunn til å glede seg over at det nå ser ut til at retten til et leirskoleopphold i grunnskolen nå skal bli lovfestet. Å ta i bruk naturen som læ-

ringsarena er en av leirskolens kjennetegn. At det også gir skolebarn kjennskap til utfordringer naturen gir gjennom mestring og benytte naturen som arena, at hele skoleklasser deltar sammen og at et leirskoleopphold har viktige elementer som folkehelse, kulturformidling og inkludering gjør at et opphold på leirskole er og bør være en viktig del av skoleløpet.

Svar:

Jeg vil raskt følge opp Jeløya-plattformens punkt om lovfesting av retten til et leirskoleopphold i løpet av grunnskolen. Kunnskapsdepartementet utreder nå lovforslaget i tråd med utredningsinstruksens krav, og vil før sommeren sende på høring et forslag om endring i opplæringsloven som gir elever rett til leirskoleopphold.

SPØRSMÅL NR. 965

Innlevert 15. februar 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 28. februar 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre bedre samhandling mellom barnevern og det psykiske helsevern?»

BEGRUNNELSE:

Det skjer fra tid til annen tragiske hendelser med barn under barnevernets omsorg. Slike hendelser gjør dypt inntrykk på alle, med er først og fremst tragiske for de som blir rammet. Nylig var det en slik hendelse på Sørlandet

der en ung kvinne mistet livet og en annen ble alvorlig skadet.

I noen av disse hendelsene viser det seg at både offentlige og private tjenester har sviktet. Noen ganger er det det kommunale barnevernet eller helsetjenesten som faktisk begår lovbrudd. Slike lovbrudd er ekstra alvorlige når konsekvensene er død eller sterk skade.

Regjeringen har varslet en rekke tiltak, inklusive egne omsorgs- og behandlingsinstitusjoner for barn som trenger langvarig omsorg utenfor hjemmet, og som samtidig har et stort behov for psykisk helsehjelp. Det er også andre tiltak som sikter mer inn mot å forbedre prosessene.

Det viktigste er kanskje å sørge for at de «varsellamper» som lyser blir tatt tilstrekkelig alvorlig. Når barn og unge med psykiske helseproblemer trenger hjelp er det kritisk at de får slik hjelp til riktig tid. Samspillet mellom barnevernet, institusjonene og helsevesenet skal og må fungere sømløst i alle tilfeller.

Svar:

Det er godt dokumentert at mange barn i barnevernet også har behov for hjelp fra psykisk helsevern. Bildet bekreftes av enkelthistorier som vi har blitt kjent med gjennom ulike avisoppslag og tilsynsrapporter.

Barnevernet og helsetjenestene samarbeider ikke alltid godt nok. I likhet med representanten er jeg derfor svært opptatt av at barn i barnevernet får nødvendig psykisk helsehjelp. Barne- og likestillingsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet samarbeider for å få et bedre tilbud på plass. Våre underliggende direktorater og regionale helseforetak har fått en rekke felles oppdrag. Jeg benytter anledningen til å fortelle nærmere om noen av tiltakene som er på plass, eller som er i ferd med å komme på plass:

I høst skal vi etablere to omsorgs- og behandlingsinstitusjoner for barn som trenger langvarig omsorg utenfor

hjemmet, og som samtidig har et stort behov for psykisk helsehjelp. 40,7 millioner kroner er bevilget til etableringen av disse institusjonene. De to institusjonene skal ligge i Barne-, ungdoms- og familieetaten i region Sør og region Nord, i kommunene Søgne og Bodø. Institusjonene vil være i barnevernet og regulert av barnevernloven. Psykisk helsevern skal gi helsehjelp i barnevernsinstitusjonen, der barnet bor, i det omfang og på den måten som er nødvendig for det enkelte barn. Departementene tar sikte på gradvis å utpeke en institusjon i hver av de fem barnevernsregionene.

De regionale helseforetakene har i år fått i oppdrag å styrke ambulante BUP-tjenester overfor barn i barnevernsinstitusjon. Slik skal barnet få behandling der det bor, om barnet selv ikke ønsker å oppsøke sykehuset. Ansatte i barnevernsinstitusjonene skal slik også kunne få veiledning.

Barnevernsinstitusjonene har fått en funksjon med helseansvarlig. Nå etablerer BUPene en tilsvarende funksjon som barnevernsansvarlig ved sine kontorer. Disse skal bidra til lett og tett samarbeid for å gi barna den hjelpen de trenger.

Det er et mål at alle barn i barnevernet som har behov for det blir utredet for psykiske helseplager. Derfor er det satt i gang et arbeid med å utvikle samhandlingsforløp som involverer barnevern og BUP. Det skal bidra til forutsigbarhet, raskere og bedre utredninger, og ikke minst - bedre samarbeid mellom tjenestene.

Det skal også videreutvikles nasjonale føringer for innhold i samarbeidsavtaler mellom kommunalt og statlig barnevern, kommune og spesialisthelsetjeneste, for å understøtte nødvendigheten og behovet for samarbeid.

Jeg vil følge med på utviklingen på området. Målet er at barn i barnevernet skal få helhetlig og riktig hjelp, uavhengig av hvilken tjeneste som gir hjelpen.

SPØRSMÅL NR. 966

Innlevert 15. februar 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 22. februar 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Klassekampen hadde 12. februar 2018 en artikkel om de nye kravene til kurs og fagprøver for helsepersonell fra tredje land, for å få autorisasjon i Norge. Den enkelte søker må selv dekke kostnadene. Det kan føre til at flyktning

ger og andre forsinkes i sin integreringsprosess, fordi de må ha jobb ved siden av studier/integreringsprogram for å ha råd til å gå opp til prøve.

Vil statsråden ta initiativ til en stipend- og/eller låneordning, f.eks. gjennom Statens Lånekasse, for dem dette gjelder?»

BEGRUNNELSE:

Den nye forskriften for autorisasjon av helsepersonell fra tredjeland trådte i kraft 1. januar 2017, for å sikre kvalitet og kompetanse i yrker som lege, sykepleier, tannlege mv. Det er kompetanse som Norge trenger. Kostnaden ved å gjennomføre kursene og avlegge prøve kan imidlertid lett bli for store å dekke for personer med lav inntekt, for eksempel introduksjonsstønad. I nevnte artikkel er det det en flyktning og en doktorgradsstudent som viser til at de må skaffe seg jobb i tillegg til studier, nødvendige kurs og introduksjonsprogram. Det betyr at de forsinkes i framdrift og integrering, noe som er lite ønskelig både for den enkelte og for samfunnet som helhet.

Regjeringen uttaler imidlertid i samme artikkel at det er ønskelig at innvandrere som kommer til Norge, får nyttiggjort sin kompetanse, og at helsepersonell med bakgrunn fra ulike land utgjør en viktig ressurs i norsk helse-tjeneste.

Da den nye forskriften var på høring, mente Legeforeningen at det faglig sett var riktig med kompetansekrav, og at det derfor var lite rimelig at kostnaden ved fagprøven måtte dekkes av den enkelte. Ut fra Klassekampens oppslag er det mye som tyder på at det ikke først og fremst er kostnaden i seg selv, men vel så mye tidspunktet, det at man må betale utgiftene før man er i inntektsgivende arbeid, som kan være problematisk. I tillegg kommer at det å måtte jobbe ved siden av, gir mindre tid til å konsentrere seg om det faglige, og dermed muligens økt sjanse for ikke å bestå. Det vil i så fall medføre ytterligere tap av tid og nye kostnader ved å måtte gå opp til prøve på ny.

En stipend- og/eller låneordning for disse gruppene, ville dermed være en enkel løsning på problemet, med positive effekter i form av raskere integrering og selvfor-sørgelse, pluss raskere tilgang på en kompetanse norsk arbeidsliv har bruk for, blant annet i helsevesenet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at flyktninger og innvandre-re får nyttiggjort sin kompetanse slik at de kan komme i arbeid. Den norske velferdsmodellen er avhengig av høy arbeidsdeltakelse.

Problemstillingen som tas opp i spørsmålet berører flere departementers ansvarsområde, og for å utforme et svar har det derfor vært dialog mellom Kunnskapsdepar-tementet og Helse- og omsorgsdepartementet.

Representanten viser til forskrift om tilleggskrav for autorisasjon for helsepersonell med yrkeskvalifikasjo-ner fra land utenfor EØS og Sveits. Formålet med krave-ne er å bidra til at helsepersonell som er utdannet i land utenfor EØS og Sveits har nødvendige kvalifikasjoner og kunnskaper for å få norsk autorisasjon. Helsedirektoratet har inngått avtaler med universiteter og høyskoler, som

arrangerer kurs og fagprøver. Kostnaden for fagprøve ble satt ut fra gitte kostnader i de inngåtte avtaler. Det er den enkelte søker som betaler for kurs og fagprøve, og kost-nadsbelastningen kan for enkelte være høy.

Representanten viser videre til introduksjonsstøna-den og begrensninger ved denne. Regjeringen planlegger å reformere introduksjonsprogrammet. Deltakelse i intro-duksjonsprogrammet utløser rett til introduksjonsstønad (introduksjonsloven § 8). Som det fremgår av Rundskriv til introduksjonsloven (G-01/2016) beregnes stønaden ut fra en enhetlig sats som gjelder for hele landet, og skal dekke alle løpende utgifter deltakeren måtte ha til et nøk-ternt forbruk (husholdningsutgifter, utgifter til bolig og barn/barnetilsyn). Det er ikke lagt opp til egne satser eller behovsprøvde ytelser for bestemte formål. Stønaden ut-gjør to ganger folketrygdens grunnbeløp (G) på årsbasis.

Korte kurs i nasjonale fag som tilleggskrav for å få au-torisasjon som helsepersonell for personer med utdan-ning fra land utenfor EU/EØS og Sveits gir ikke i dag rett til støtte i Lånekassen. Imidlertid gir Lånekassen støtte til lengre og mer omfattende programmer i Norge, som kva-lifiserer personer med utdanning fra utenfor EU/EØS-om-rådet for autorisasjon som helsepersonell i Norge.

Lånekassens ordninger er i hovedsak utformet for å treffe bredt, uten at de er knyttet til særskilte fagdisipliner. Det legges vekt på regler som i stor grad er enkle og gene-relle.

Det er regjeringens mål at kvalifiseringen skal starte så tidlig som mulig, og at det skal være en sammenheng i de kvalifiserende tiltakene fra ankomst frem til den enkelte har kommet i arbeid eller utdanning. Blant annet arbeider regjeringen for å gjøre det enklere for innvan-drere å få godkjent utdannelse fra hjemlandet. Ulike tiltak og regelverk bør ses i sammenheng for å sikre et sømløst kvalifiseringsforløp. Prosessen for å få godkjent medbrakt utdanning kan for enkelte starte tidligere. For en del vil denne prosessen kunne starte mens de er i introduksjons-programmet.

I Jeløya-plattformen skriver regjeringen at vi vil vur-dere hvordan det kan bli enklere å få finansiering av livs-opphold for voksne som ønsker å studere for å gjøre seg mer attraktive i arbeidsmarkedet. På generell basis ønsker jeg derfor å vurdere nærmere om utdanningsstøtteord-ningene i større grad enn i dag bør åpne for kortere kurs, og skape større fleksibilitet enn vi har i dag.

SPØRSMÅL NR. 967**Innlevert 15. februar 2018 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 23. februar 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

«På hvilken måte vil forsknings- og høyere utdanningsministeren jobbe for at universitetene og høyskolene forholder seg til sensurfristen som fremgår av uhl. § 3-9?»

BEGRUNNELSE:

For eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering hvor resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakteren for vedkommende studium, følger fristen for sensur av universitets- og høyskolelovens § 3-9 fjerde ledd:

Sensuren skal foreligge innen tre uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. (...)

Ved flere av lærestedene forekommer det avvik fra sensurfristen utover det som kan hjemles i lov. Slike fristbrudd er å regne som lovbrudd og må påkalle oppmerksomhet.

Ifølge Studentmediene i Stavanger (SmiS) var det på Universitetet i Stavanger rundt 3 200 forsinkede eksamensresultater forrige vårsemester. 21 prosent av alle karakterene ble forsinket, en økning på tre prosentpoeng sammenlignet med samme periode i fjor. Selv om UiS er tatt som eksempel her, gjelder utfordringen langt flere læresteder i hele landet.

Studentene har krav på å få sensur etter tre uker. Fristen er absolutt, med mindre særlige grunner gjør det nødvendig å bruke lengre tid. Det virker likevel som om enkelte institusjoner ser på den som veiledende.

Svar:

Etter lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15 (uhl.) § 3-9 fjerde ledd er hovedregelen at sensur skal foreligge innen tre uker etter at eksamen eller prøve er avlagt hvis ikke særlig grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid.

Jeg er enig med stortingsrepresentant Stokkebo at det er uheldig dersom det forekommer avvik fra sensurfristen. Regelen om sensurfrist på tre uker er en viktig bestemmelse som er satt av hensyn til studentene. I forarbeidene, blant annet i Ot. prp. nr. 62 (1988-1989), fremkommer det følgende: "Selv om det nok kan være problemer i enkelte fag å gjennomføre sensuren innen denne fristen, mener man at bestemmelsen er så viktig av hensyn til studentene at det er forsvarlig å fastsette en slik bestemmelse."

Regelen skal fortolkes strengt, og den enkelte institusjon må beregne hvor mye ressurser som trengs slik at sensuren ikke overstiger tre kalenderuker.

Dersom institusjonen likevel finner at det vil bli nødvendig med mer tid til sensur, må dette bestemmes og begrunnes særskilt i hvert enkelt tilfelle, jf. uhl. § 3-9 fjerde ledd andre punktum. Det fremgår her at styret kan gjøre unntak for enkelteksamener, og kan i midlertidig forskrift fastsette en lengre frist når det ikke er mulig å skaffe nok kvalifiserte sensorer. Departementet har tidligere uttalt at unntak for den enkelte eksamen bare kan gis i enkeltstående, uforutsette tilfeller. Imidlertid er det i vurderingen av om man skal gjøre unntak fra fristen viktig å være bevisst bestemmelsens klare utgangspunkt, som er hensynet til studentene, og at unntak må vedtas av styret i hvert enkelt tilfelle.

For fristberegning gjelder forvaltningslovforskriften § 41 Fristforlengelse på grunn av lørdager og helligdager mv. Det fremgår av denne bestemmelsen: "Dersom saksbehandlingsfristen løper ut på en lørdag, helligdag eller dag som etter lovgivningen er likestilt med helligdag, forlenges fristen til nærmeste virkedag."

Jeg forutsetter at institusjonene er seg sitt ansvar bevisst og sikrer en faglig betryggende bedømmelse innenfor den ordinære fristen. Eventuelle overskridelser av fristen må begrunnes i samsvar med bestemmelsene i universitets- og høyskoleloven.

SPØRSMÅL NR. 968

Innlevert 15. februar 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 20. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange ansatte som har vært innbeordret (hospitert) til POD fra særorgan og politidistrikt i 2016, 2017 og per dags dato, fremstilt med oversikt per politidistrikt/særorgan, samt hvem som dekker kostnadene?»

Svar:

Politidirektoratet har opplyst at det har vært 55 innbeordringer/hospiteringer i 2016, 44 i 2017 og at de har 20 innbeordringer/hospiteringer pr. 20. februar 2018.

Det gjøres oppmerksom på at tallene ikke viser perioden innbeordring eller hospitering gjelder for, men viser antall personer som har vært innbeordret eller har hospitert til POD i løpet av året. Innbeordringene har som regel hatt en varighet på to år, og noen av personene er derfor telt med for flere av årene.

Vedlagt følger en oversikt over hvor de innbeordrede/hospitantene kommer fra og hvem som er belastet lønnsutgiftene.

Oversikt over innbeordringer og hospiteringer til Politidirektoratet

Kilde: Politidirektoratet

Politidistrikt/særorgan	2016		2017		Pr. 20. februar 2018	
	Antall	Lønnskostnader belastet	Antall	Lønnskostnader belastet	Antall	Lønnskostnader belastet
Oslo politidistrikt	13	7 POD og 6 Oslo	11	5 POD og 6 Oslo	4	1 POD og 3 Oslo
Oslo politidistrikt/PIT	1	Oslo/PIT				
Øst politidistrikt	7	4 POD, 2 Øst og 1 POD/Øst	7	2 POD, 4 Øst og 1 POD/Øst	4	Øst
Innlandet politidistrikt	2	1 POD og 1 Innlandet	1	Innlandet		
Sør-Øst politidistrikt	5	1 POD, 3 Sør-Øst og 1 POD/Sør-Øst	3	1 POD og 2 Sør-Øst	2	1 POD og 1 Sør-Øst
Agder politidistrikt	1	1 POD, 3 Sør-Øst og 1 POD/Sør-Øst			1	Agder
Sør-Vest politidistrikt	3	1 POD, 1 Sør-Vest og 1 POD/Sør-Vest	4	2 POD, 1 Sør-Vest og 1 POD/Sør-Vest	2	POD
Vest politidistrikt	2	POD	2	POD		
Møre og Romsdal politidistrikt	1	Møre og Romsdal	2	Trøndelag	1	Trøndelag
Trøndelag politidistrikt	2	1 POD og 1 Trøndelag			1	POD
Nordland politidistrikt	1	POD	1	POD		
Troms politidistrikt	1	POD	1	POD		
Finnmark politidistrikt	9	6 POD, 2 Kripos og 1 Kripos/POD	6	3 POD og 3 Kripos	2	Kripos
KRIPOS	1	Økokrim	1	Økokrim	1	Økokrim
Økokrim	1	POD	1	POD		
Utrykningspolitiet	1	POD				
Politiets IKT-tjenester (PIT)	1	Politiets utlendingsenhet	1	POD	1	POD
Politiets utlendingsenhet	1	Politiets utlendingsenhet	3	POD	1	POD
Politihøgskolen kap. 442	4	POD				
SUM	55		44		20	

SPØRSMÅL NR. 969

Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 23. februar 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Regjeringa vil forhandle med EU om felles gjennomføring av utslippskutt i ikke-kvotepliktig sektor.

Kan klima- og miljøvernministeren garantere at regjeringa ikke framforhandler en avtale med EU på vegne av Norge som medfører at økt avvirkning av norsk skog fram mot 2030, også medfører en ytterligere økning av utslippsforpliktelsen for ikke-kvotepliktig sektor?»

BEGRUNNELSE:

I Jeløya-plattformen slår regjeringa fast at de vil følge opp Norges klimaforpliktelse i Paris-avtalen gjennom en avtale om felles gjennomføring med EU. Regjeringa har som mål å kutte klimagassutslippene med 40 prosent i ikke-kvotepliktig sektor (avfall, transport, bygg og jordbruk) innen 2030. Dette er i tråd med forventet utslippsforpliktelse Norge vil få dersom det oppnås enighet med EU om felles gjennomføring av utslippskutt i ikke-kvotepliktig sektor, og er den høyeste utslippsforpliktelsen man kan få tildelt i henhold til EUs klimareglar. Et så stort utslippskutt utgjør en krevende oppgave for Norge som i motsetning til mange europeiske land allerede har et svært lavt klimaavtrykk i byggsektoren, grunnet bruk av ren norsk vannkraft.

En tilknytning til EUs klimaregime for ikke-kvotepliktig innebærer også en tilknytning til EUs regler for bokføring av karbonbinding og frigivelse av karbon fra jord og skog (LULUCF). Klimareglene innenfor LULUCF er utformet gjennom krevende forhandlinger mellom medlemslandene i EU og gjenspeiler ifølge Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) i liten grad den faktiske karbonbindingen fra jord og skog. Likevel er klimareglene koblet slik at øker de bokførte karbonutslippene fra jord og skog, kan dette i praksis medføre en strengere utslippsforpliktelse i ikke-kvotepliktig sektor.

I Meld. St. 41 (2016-2017) «Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i europeisk samarbeid» fastslår regjeringa at hvis Norge får en høyere utslippsforpliktelse som følge av reglene for skog og arealbruk, vil dette trolig kunne dekkes gjennom bilaterale fleksible mekanisme. Dette avhenger imidlertid av handlingsrommet vi oppnår gjennom de kommende forhandlingene med EU om felles gjennomføring. Senterpartiet er svært kritiske til en ytterligere økning av norsk utslippsforpliktelse i ikke-kvotepliktig sektor, utover forventet nivå på 40 prosent innen 2030. Det vil legge et utilbørlig press på konkurransekrafta i norsk næringsliv og hindre økt norsk matproduksjon på norske ressurser i tråd med Stortingets mål. Samtidig me-

ner Senterpartiet at det er viktig å realisere potensialet for økt avvirkning av norsk skog, både av hensynet til klima og behovet for nye, norske arbeidsplasser.

Svar:

EU har ønsket velkommen Norges ønske om felles oppfyllelse av klimaforpliktelsen for 2030.

Felles oppfyllelse vil innebære at vårt samarbeide med EU vil omfatte alle de tre pilarene i EUs klimaregelverk:

- EUs kvotesystem: Norge har siden 2008 vært med i EUs kvotehandelssystem (EU ETS). Dette systemet setter et tak på utslippene fra industri, kraftproduksjon, petroleum og luftfart. Kvotemengden i 2030 skal være 43 prosent lavere enn 2005-utslippene fra de sektorene som omfattes.
- Innsatsfordelingsforordningen (for ikke-kvotepliktig sektor) dekker utslippene fra transport, jordbruk, avfall, bygg, samt de delene av industrien og petroleumsvirksomheten som ikke er med i kvotesystemet. Utslippstaket i EU i 2030 skal være 30 % lavere enn 2005-utslippene fra sektorene som omfattes. Hvert land får et bindende nasjonalt mål for perioden 2021-2030. Nasjonalt mål kan oppfylles gjennom innenlandske utslippsreduksjoner og/eller avtaler om utslippsreduksjoner i andre europeiske land.
- Regelverket om bokføring av utslipp og opptak av CO₂ i skog og andre landarealer ("skogregelverket") stiller krav om at det skal være netto null utslipp fra skog og andre landarealer i perioden 2021-2030 sett under ett. Regelverket bestemmer hvordan utslipp og opptak i skog og annen arealbruk skal regnes med i denne forpliktelsen. For å oppfylle skogforpliktelsen åpner regelverket også for mulighet til å kjøpe skogkreditter fra andre europeiske land og/eller ytterligere reduksjoner under innsatsfordelingen.

Skogregelverket som EU ble enig om før jul, er endret fra Kommisjonens forslag til regelverk. Ordlyden i regelen for bokføring av forvaltet skog er endret og i tillegg er det åpnet for at land som får beregnet et netto utslipp fra forvaltet skog kan kompensere utslippene opp til et visst nivå. Forvaltet skog er skogarealer som driftes med hogst og gjenplantning. Finland har i tillegg fått en egen kompensasjon på 10 millioner tonn CO₂ over perioden.

Med Kommisjonens forslag lå Norge an til å måtte bokføre et netto utslipp fra skog- og arealbrukssektoren.

I Meld. St. 41 (2016-2017) Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i europeisk samarbeid ble utslippet på usikkert grunnlag anslått til 15 mill. tonn CO₂ før forvaltet skog er regnet med. Det endelige regelverket i EU er i hovedsak uendret for alle arealkategorier med unntak av forvaltet skog. Eventuelle beregnede utslipp eller opptak i forvaltet skog kan påvirke dette tallet.

Klima- og miljødepartementet arbeider nå sammen med andre departementer, med å klarlegge hvordan regelverket skal tolkes og få klarhet i hva regelverket innebærer for Norge. Norge vil i dette arbeidet ha dialog med andre skogland og kommisjonen. Jeg vil komme tilbake til Stortinget om saken på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 970

Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 23. februar 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil statsråden sette i verk tiltak slik at statistikkene for gjestedøgn vert meir korrekte og dekkande, og i tilfelle kva tiltak?»

GRUNNGJEVING:

Delingsøkonomi innan utleige av husvære har vore veksende, og mange privatpersonar leiger ut ledige rom, hytter og hus i tider der dei ikkje nyttar det sjølv. Det er òg mange som driv avgrensa utleigeverksemd som del av anna næring utan at dei er pålagt rapporteringsplikt på tal gjestedøger som følgje av dette. Fleire fylke tildeler midlar til reiselivssatsingar basert på gjestedøgntal, og gjestedøgntal vert òg nytta som argument i mellom samferdselsdebattar. Det er viktig at statistikk som vert publisert er mest mogeleg korrekte og dekkande og inkluderer nye utleigeformer.

Svar:

For at overnattingsstatistikken skal fungere som eit felles faktagrunnlag for reiselivsnæringa, er det viktig at flest mogleg av formidlarane av overnattingstenester rapporterer aktivitetane sine til dei nasjonale statistikkbyråa, på ein god og dekkjande måte for verksemda si.

Statistisk Sentralbyrå (SSB) er ansvarleg for overnattingsstatistikken. SSB gjer no eit arbeid for å betre statistikken, mellom anna ved å innlemma ein større del av overnattingane som vert formidla av dei minste aktørane. SSB har også signalisert at dei vil gjera endringar i statistikken for hytteformidling, som for nokre reisemål representerer den viktigaste marknaden for overnatting.

Utanlandsbaserte formidlarar av overnattingstenester, som delingsøkonomiplattformer (Airbnb o.l.) og meir

tradisjonelle verksemdar, rapporterer ikkje til SSB i dag. Dette har SSB til felles med mange nasjonale statistikkbyrå i Europa. Norge tek difor del i samarbeid på både nordisk og europeisk nivå for å diskutera denne problemstillinga, mellom anna gjennom SSB si deltaking i Eurostat (EU sitt statistikkbyrå).

Finansdepartementet arbeider no med eit framlegg om opplysningsplikt for formidlingsselskap til skattemyndighetene, og tek sikte på å sende framlegget på vanleg høyring. Dersom nye rapporteringsløyseringar for skattefremål vert etablerte, vil SSB kunne nytte data frå desse kjeldene i sin statistikkproduksjon.

Finansdepartementet har sett ned eit utval som skal gå gjennom den norske statistikklovgivinga. Utvalet skal levere utgreiinga si i mars 2018. I samband med oppfølginga av statistikklovutvalet sitt arbeid vil regjeringa sjå nærare på ulike delar av statistikkregelverket. SSB sin tilgong på naudsynnte data er eit av mange spørsmål som truleg vil inngå i denne prosessen.

SPØRSMÅL NR. 971**Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 27. februar 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Kan statsråden gi en oversikt over provenyet/kronevirkningen av alle endringer i brukerbetalinger (egenandeler, gebyrer, mm) i perioden 2013-2018 (hvert år og samlet), fordelt på hver enkelt brukerbetaling, fordelt på ulike sektorer, fordelt på hver person i ulike inntektsintervaller og fordelt på hver person i ulike formuesintervaller?»

Svar:

Statlig tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse finansieres normalt ved bevilgninger over statsbudsjettet. Enkelte statlige tjenester finansieres helt eller delvis av brukerne gjennom gebyr eller avgifter med sektorformål. Disse betalingsordningene fastsettes av det enkelte departement som har ansvar for tjenesten. Siden 2013 er statens samlede inntekter fra gebyrer og avgifter med sektorformål reelt om lag uendret.

Gebyrer kan kreves for en klart definert tjeneste og skal ikke finansiere noe annet eller mer enn kostnaden av tjenesten. Sektoravgifter skiller seg fra gebyrer ved at det ikke er en direkte sammenheng mellom betalingen for og leveringen av tjenesten, og ved at flere betaler enn de som mottar tjenesten. Det er et krav at sektoravgifter avgrenses til den sektoren eller næringen som nyter godt av tjenesten, for eksempel til enhetene innenfor et tilsynsområde. Finansdepartementet har fastsatt overordnede bestemmelser for statlig gebyr- og avgiftsfinansiering (rundskriv R-112/2015), som setter krav til innføring og gjennomføring av gebyr eller sektoravgift.

Utviklingen i statens inntekter fra gebyrer, sektoravgifter og betalingsordninger utenfor statsbudsjettet er beskrevet i Prop. 1 LS (2017–2018) Skatter, avgifter og toll 2018, kapittel 12. Av en samlet gebyr- og avgiftsfinansiering på vel 9,2 mrd. kroner i 2016 utgjorde gebyrinntektene halvparten, mens sektoravgifter utgjorde vel 2,4 mrd. kroner og avgifter utenfor statsbudsjettet knapt 2,2 mrd. kroner. Bompengefinansiering, lufthavnavgifter, kringkastingsavgiften, egenandeler i helsevesenet, gebyrer til låne- og garantiordninger og mulkt eller straffegebyrer inngår ikke i disse tallene.

Statens samlede inntekter fra sektoravgifter anslås til vel 3,4 mrd. kroner i 2018. I 2013 var inntekten fra sektoravgifter vel 1,9 mrd. kroner. Veksten skyldes i hovedsak at tidligere avgifter utenfor statsbudsjettet og enkelte gebyrer er omgjort til sektoravgifter. For eksempel ble påslaget på nettariffen og forskningsavgift på landbruksprodukter tatt inn på statsbudsjettet i 2017, mens gebyrer til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet ble omgjort til sektor-

avgift. Oppgaver som i dag finansieres helt eller delvis av sektoravgifter er blant annet sektorrettet tilsyn og kontroll, energisparing og klimatiltak, sektorrettet forskning og ressurovervåkning, lostjenesten, vilt- og fiskepleie, miljøtiltak på Svalbard og tiltak for å beskytte kulturminner. Prop. 1 LS (2017–2018), tabell 12.1 gir en oversikt over innbetalte sektoravgifter i 2016 og anslag for inntektene i 2017 og 2018.

Finansdepartementet utarbeider ikke oversikt over hvordan brukerbetaling belastes henholdsvis privatpersoner eller næringer og hvordan innbetalingene fordeler seg på ulike inntekts-/formuesintervaller. Departementet gir av den grunn ikke anslag på fordelingsvirkninger av endringer i gebyrer eller sektoravgifter. For øvrig gjør jeg oppmerksom på at egenandelsregisterforskriften ikke gir hjemmel til å koble egenandelsdata med andre registre slik at det kan gjøres analyser etter for eksempel inntekt og egenandelsutgifter.

SPØRSMÅL NR. 972**Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 22. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Når fremmer regjeringen sitt forslag om å la Statens vegvesen få fullmakt til ved kontroll på veien å kreve dokumentasjon fra lastebil- og bussjåfører som viser at deres arbeidsavtale er i tråd med allmenngjorte lønns- og arbeidsvilkår?»

BEGRUNNELSE:

Stortingets flertall stemte 15. desember 2017 ned forslag fra Ap, SV og Sp om å gi fullmakt til at Statens vegvesen kan kreve dokumentasjon fra lastebil- og bussjåfører som viser at deres arbeidsavtale er i tråd med allmenngjorte lønns- og arbeidsvilkår. Til Aftenposten 6. februar forklarer statsråden dette med at " ... det ikke var noen vits i å stemme for, så lenge dette arbeidet for lengst er i gang".

Svar:

I desember 2013 la SD frem en rapport om kabotasje på veg i Norge. Som en oppfølging av kabotasjerapportens tiltak 6.1.3 om økt samarbeid mellom ulike tilsynsetater ble det utarbeidet en rapport om Strategi for økt samarbeid mellom ulike kontroll- og tilsynsetater på vegtrafikkområdet. Sistnevnte rapport ble utarbeidet av Vegdirektoratet i samarbeid med Arbeidstilsynet, politiet, Tolletaten og Skatteetaten.

På bakgrunn av denne rapporten ble det besluttet å opprette et operativt samarbeid mellom de overnevnte etatene, med hensikt å foreta felles kontrollaksjoner

både langs veg og i bedrift. Kontrolletatene vil i et slikt samarbeid samordne kontrollen slik at etatene har felles kontroll, dog slik at hver etat kontrollerer i forhold til sitt regelverk. Dette samarbeidet vil foregå i regi av Statens vegvesen og det vil bli etablert samarbeidsgrupper i alle regioner med sikte på at første felles aksjon gjennomføres mellom april og juni 2018.

Det er i rapporten om Strategi for økt samarbeid videre foreslått å vurdere en utvidelse av Statens vegvesens kontrollmyndighet slik at de ved kontroll på veg kan kreve dokumentasjon fra lastebil- og bussjåfører som viser at deres arbeidsavtale er i tråd med allmenngjorte lønns- og arbeidsvilkår. Jeg har vært i kontakt med Arbeids- og sosialdepartementet som har stilt seg positive til en slik løsning. Dette er imidlertid et tiltak som vil kreve endringer i regelverket. Statens vegvesen har nedsatt en prosjektgruppe som skal utrede dette spørsmålet, og de har varslet at de vil sannsynligvis komme med en anbefaling innen sommeren 2018.

Når det gjelder det foreslåtte anmodningsvedtaket som det vises til i bakgrunnen for spørsmålet, var arbeidet med å utrede regelendringer som anmodningsvedtaket gjaldt, allerede satt i gang på det aktuelle tidspunktet. Om det er aktuelt å gjennomføre et slikt tiltak, må man komme tilbake til etter at utredningen foreligger. Gjennomføring av felles kontroller som ikke krever regelendringer, vil kunne bidra til mer effektive kontroller sammenliknet med i dag. Uansett er det derfor viktig å få etablert ordningen med samordning av kontrollen mellom kontroll- og tilsynsetatene.

SPØRSMÅL NR. 973**Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 20. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av den juridiske siden av samboeres rettigheter?»

BEGRUNNELSE:

Dagens ekteskapslov gir regler for hvem som kan gifte seg i Norge, for hvordan man inngår ekteskap, først gjennom prøving og så vigsel. Den gir regler for hvordan ekteskap oppløses gjennom separasjon og skilsmisse. Når man gif-

ter seg, får man rettigheter og plikter, og loven regulerer formuesforholdene mellom de som gifter seg.

Dagens barnelov inneholder regler om farskap, foreldreansvar, samværsrett og underholdsplikt.

Dagens arvelov regulerer hvordan arv skal fordeles etter en persons bortgang. Loven klargjør blant annet hvem som har rett til å arve, i hvilken rekkefølge man arver, hvor mye en har krav på å arve (pliktdel), samt hvordan og hva en kan testamentere bort av eiendeler, eiendom og formue.

Mange samboere opplever en vanskelig økonomisk situasjon, for eksempel ved samlivsbrudd eller arv. Dette skjer spesielt i situasjoner der den ene eller begge parter har unnlatt å benytte de muligheter som ligger i samlivskontrakt og/eller testamente. Dette tema er løftet frem av flere, for eksempel har organisasjonen JURK nettopp lansert forslag om en egen samboerlov.

Samtidig vet vi at andelen par som velger å bo i samboerforhold er økende, og det er stadig flere barn som vokser opp med samboende foreldre.

Svar:

Reglene om samboeres rettigheter har vært vurdert i ulike sammenhenger gjennom årene. Den siste mer generelle gjennomgåelsen av samboeres rettsstilling skjedde som ledd i oppfølgingen av Samboerutvalgets utredning i NOU 1999: 25 Samboere og samfunnet, jf. St.meld. nr. 29 (2002-2003) og Innst. S. nr. 53 (2003-2004), se særlig punkt 2.7 i komiteinnstillingen. På bakgrunn av dette ble det med ikrafttredelse fra 1. juli 2009 innført regler i arveloven om arverett og rett til uskifte for visse samboere, jf. Ot.prp. nr. 73 (2007-2008) og Innst. O. nr. 14 (2008-2009). Reglene om samboeres arverettigheter vil være et tema også i proposisjonen en ny arvelov, som det for tiden arbeides med i Justis- og beredskapsdepartementet, jf. NOU 2014: 1. Jeg har godt håp om at regjeringen vil kunne fremme en lovproposisjon om en ny arvelov i løpet av inneværende år.

Utover dette foreligger det for tiden ikke konkrete planer om å gjennomgå samboeres rettsstilling med sikte på en privatrettslig regulering. Jeg har likevel merket meg

forslaget fra JURK om en egen samboerlov, som ble mottatt av Justis- og beredskapsdepartementet 16. februar 2018. Forslaget vil bli vurdert av departementet.

SPØRSMÅL NR. 974

Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 23. februar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hvordan følger utenriksministeren opp budsjettvedtaket om at «Stortinget ber regjeringen sikre at en tilstrekkelig grad av bistanden til Myanmar går til humanitære tiltak for fordrevne rohyingaer»?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med budsjettbehandlingen for 2018 ble Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig folkeparti enige om at mer av bistanden til Myanmar skal kanaliseres til tiltak for fordrevne rohyingaer. Forfølgelsen av rohyinga-minoriteten i delstaten Rakhine tilspisset seg i løpet av 2017 og den humanitære situasjonen for minoritetsbefolkningen har forverret seg betraktelig. Forslaget ble fremmet for å sikre at norsk bistand i tilstrekkelig grad går til å bedre den humanitære situasjonen for denne grupperingen. Myndighetene i Myanmar har gjort det vanskelig for internasjonale hjelpeorganisasjoner å få tilgang til Rakhine, og norske og andre myndigheter har

derfor måttet fokusere på de som har flyktet landet og nå oppholder seg i Bangladesh.

Svar:

Norge har et bredt bistandssamarbeid med Myanmar. Myanmar er et partnerland, og i 2017 var samlet norsk bistand til Myanmar i overkant av 240 millioner kroner. Nivået vil være høyt også i 2018. Gjennom engasjement overfor myndigheter, etniske grupper og sivilt samfunn, ønsker vi å styrke demokratisering og støtte fredsprosessen i landet.

I tillegg til langsiktig bistand gir Norge humanitær hjelp. Behovet er stort, både i Bangladesh og i Myanmar. Siden august 2017, da rohingya-krisen eskalerte, har Norge gitt 134 millioner kroner i humanitær bistand. Dette inkluderer Norges andel (24 millioner kroner) av FNs nødhjelpsfond (CERF). 105 millioner kroner er gått til nødhjelpstiltak for flyktningene i Bangladesh. Der er behovene størst, og det er humanitær tilgang. Norge har

blant annet støttet etablering av et feltsykehus i Cox's Bazar gjennom Norges Røde Kors. I tillegg støtter vi arbeidet til Flyktninghjelpen, Den internasjonale Røde Kors-komiteen (ICRC) og FN. I 2018 vil vi søke å styrke arbeidet mot seksualisert vold, både i flyktningeleirene i Cox's Bazar og i Rakhine.

Myanmars myndigheter begrenser tilgangen til Nord-Rakhine. 29 millioner kroner har gått til humanitære tiltak i Rakhine. Røde Kors-alliansen, med ICRC og Myanmar Røde Kors, leverer nødhjelp til deler av befolkningen, og Verdens matvareprogram (WFP) har også tillatelse til å distribuere mat. Dette er kanaler som også støttes fra norsk side.

På mellom- og lang sikt er det, i tillegg til humanitære midler, øremerket 12,5 millioner kroner i overgangsbi-stand (5 millioner kroner til Myanmar og 7,5 millioner kroner til Bangladesh). Vi er i gang med å identifisere prosjekter der disse midlene kommer til best mulig nytte.

Retur må være frivillig, trygg og verdig. På grunn av sikkerhetssituasjonen i Rakhine, kan ikke flyktningene vende hjem ennå. Dette begrenser inntil videre mulighetene for å starte opp relevante mellom-/langsiktige tiltak i Myanmar. Vi må derfor ta høyde for at krisen kan bli langvarig, og jobbe for å ivareta flyktningene i Bangladesh på

best mulig måte. Overgangsbistanden til rohyingaene vil opprettholdes i årene fremover. Humanitær bistand og utvikling må selvsagt sees i sammenheng.

I regjeringens satsning på tros- og livssynsfrihet og beskyttelse av religiøse minoriteter er Myanmar tildelt øremerkede midler i 2018 som et av satsningslandene.

Norge har støttet Rakhine-kommisjonen, ledet av Kofi Annan, som har kommet med en rekke anbefalinger om tiltak som også Myanmars myndigheter har sluttet seg til. Vi har også tilbudt å bistå i den praktiske gjennomføringen av anbefalingene.

Norge har gjennom flere år støttet prosjekter i Rakhine-staten. Det inkluderer Flyktninghjelpens arbeid for utdanning og husly for internt fordrevne, arbeid mot menneskehandel og prosjekter for å bygge dialog og relasjoner på tvers av etniske og religiøse skillelinjer. I den grad det er mulig, vurderes det fra norsk side løpende hvordan dette arbeidet kan styrkes i dagens situasjon.

Rohingya-krisen er høyt prioritert og vi følger utviklingen tett. Vårt budskap til myndighetene i Myanmar er tydelig: volden må stoppes, det må gis humanitær tilgang og flyktningene må få en trygg og verdig retur. Jeg tok se- nest dette opp med Aung San Suu Kyi da vi møttes under Asia-Europa-møtet (ASEM) i Myanmar i november 2017.

SPØRSMÅL NR. 975

Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 23. februar 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Miljødirektoratet setter etter initiativ fra Naturvernforbundet i gang en undersøkelse av plastforurensningen knyttet til gruvedriften ved de seks sjødeponiene som eksisterer i Norge, samt de planlagte deponiene i Førdefjorden og Repparfjorden.

Vil statsråden sørge for at det stilles krav om at det ikke skal slippes ut plast fra disse virksomhetene?»

Svar:

Plast som brukes i sprengningsarbeid kan følge steinmassene og ende opp som forsøpling i havet. I brev til Klima- og miljødepartementet tok Naturvernforbundet opp den særskilte problemstillingen med utslipp av plastpartikler fra gruver som benytter sjødeponi. For å følge opp dette har Klima- og miljødepartementet bedt Miljødirektoratet gi sin vurdering av opplysningene fra Naturvernfor-

bundet. Miljødirektoratet har nå gitt pålegg til mineralvirksomhetene som benytter eller planlegger å benytte sjødeponi om å redegjøre for innholdet av plast i avgangsmassene (avfallet som blir igjen etter prosessen med å skille ut mineraler fra stein). Virksomhetene har fått frist til 1. juni for å besvare dette pålegget.

Forurensningsloven gir adgang til å endre eller skjerpe vilkår i en tillatelse, for eksempel ved nye opplysninger om skader eller ulemper ved utslippene. Miljødirektoratet er gitt ansvar for å følge opp tillatelsene, og har myndighet til å endre vilkårene i disse. Når Miljødirektoratet har mottatt informasjon om plast i avgangsmassene, vil direktoratet vurdere om det er grunnlag for å sette nye vilkår i tillatelsene.

I stortingsmeldingen Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi (Meld. St. 45 (2016-2017)) som skal behandles i Stortinget 27. februar fremgår det at regjeringen vil stille krav til behandling og disponering av

blant annet sprengningsmasser som er iblandet plast. Det bør også vurderes om plastarmeringer brukt i sprengning kan erstattes av armeringer av stål der dette er mulig.

Jeg vil følge opp dette for å sørge for en forsvarlig håndtering av plastavfall fra sprengning og minimere risikoen for utslipp av sprengningsplast til naturen og sjøen.

SPØRSMÅL NR. 976

Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 22. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvor stor var endringen i kostnadsanslaget for E16 Nybakk-Slomarka fra behandling av Nasjonal transportplan (NTP) i 2013 til behandling av NTP i 2017 (i samme kronerverdi), og hvor mye av dette skyldes endring i regelverk for føring av merverdiavgift (moms)?»

Svar:

I Meld. St. 26 (2012-2013) Nasjonal transportplan 2014-2023 var det lagt til grunn et kostnadsoverslag for de to E16-prosjektene Slomarka - Herbergåsen og Herbergåsen

– Nybakk på til sammen 4 700 mill. 2013-kr. Omregnet til 2017-prisnivå blir dette 5 160 mill. kr.

I Meld. St. 33 (2013-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 er det lagt til grunn et kostnadsoverslag for prosjektet E16 Slomarka – Herbergåsen – Nybakk på 7 100 mill. 2017-kr. Kostnadsøkningen er følgelig 1 940 mill. 2017-kr. I Nasjonal transportplan 2018-2029 er det også vist til at strekningen Herbergåsen – Nybakk alene har en kostnadsøkning på 1 360 mill. 2017-kr.

I alle overslagene er oppheving av vegfritaket i merverdiavgiftsloven fra 1. januar 2013 lagt til grunn. Følgelig er det ikke noe av kostnadsøkningen som skyldes denne endringen i regelverket.

SPØRSMÅL NR. 977

Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 22. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Det har vakt sterke reaksjoner blant togpendlere at det nå skal innføres betaling ved jernbanestasjoner det tidligere var gratis å parkere ved, og at prisen økes vesentlig ved stasjoner der det i dag er innført betaling.

Hvilke politiske vurderinger ligger bak dette, mener samferdselsministeren det er en god ide med denne prisøkningen, og medfører det riktighet at det ved enkelte stasjoner kun vil være mulig å betale for dagparkering (ikke ukes- eller månedsparkering)?»

Svar:

Jeg ønsker å legge til rette for at flere kan reise med jernbanen. Parkering ved jernbanestasjoner er et viktig virkemiddel for at flere skal kunne ta toget inn til de største byene.

Bakgrunnen for at Bane NOR nå har valgt å innføre betaling for parkeringstilbudet ved en del stasjoner, er at parkeringssituasjonen ved disse stasjonene er utfordrende. Bane NOR er opptatt av at parkeringsplassene ved jernbanen forbeholdes reisende med toget, og spesielt reisende med en viss avstand mellom bolig og stasjon. Ved noen stasjoner benyttes parkeringsplassene av andre enn reisende, og mange steder fylles parkeringen opp tidlig

om morgenen. Reisende som ankommer stasjonen senere, f.eks. fordi de har fulgt barn i barnehagen, får ofte ikke parkeringsplass.

Det tilbys pendlerparkering ved de fleste stasjonene hvor det nå innføres betaling. Pendlerparkering er et rimelig parkeringstilbud forbeholdt pendlere med gyldig periodebillett på toget. Bane NOR opplyser at ved noen få bynære stasjoner innføres kun dagparkering. Dette er enten knutepunktstasjoner, som Lysaker stasjon, som er viktige kollektivknutepunkt med et godt utbygd kollektivtilbud og stor trafikkbelastning, eller det er lokalstasjoner som først og fremst brukes av lokalbefolkningen i nærheten av stasjonen. Her vil mange av de reisende ha mulighet til å gå, sykle eller reise med lokal kollektivtransport til stasjonen.

Jeg ønsker som nevnt å legge til rette for at flere kan reise med jernbane, også de som bruker bilen på en del av reisen. Det er viktig å legge til rette for et mangfold av transportløsninger, og mange togreisende kan ha transportbehov utover sin egen jobbreise hvor bilen er det mest rasjonelle valget på deler av strekningen. Jeg er

opptatt av at vi skal forsøke å øke parkeringskapasiteten, men erkjenner at dette på kort sikt kan være utfordrende enkelte steder av arealmessige årsaker. I områder med lite eller ingen kollektivtrafikk som korresponderer med toget, og med lange avstander mellom bolig, barnehage og skole, er mange helt avhengige av å kunne kjøre bil til stasjonen. Pendlerparkering er derfor et viktig virkemiddel for å gjøre toget til et attraktivt og konkurransedyktig alternativ til å kjøre bilen hele veien inn til de største byene. Parkerings-arealet er ofte begrenset, og de meste populære innfartsparkeringene fylles ofte opp tidlig.

Bane NOR har opplyst at de nå gjør seg nødvendige erfaringer, og at de vil evaluere ordningen om et par måneder. På denne måten vil vi få bedre kunnskap om tiltaket med betaling bidrar til at flest mulig velger jernbanen til sine daglige reiser, eller om flere velger bilen hele veien frem til ankomststed. Jeg vil følge nøye med på evalueringen. Målet må være å gi de reisende et totalt sett best mulig tilbud, hensyntatt de lokale forhold, uten at myndighetene skal overprøve de transportvalg folk tar i hverdagen.

SPØRSMÅL NR. 978

Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 20. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hvor lang tid mener statsråden det er rimelig at en eldre og syk asylsøker skal måtte vente på svar fra offentlige instanser som UNE, mens livet settes på vent?»

BEGRUNNELSE:

70 år gamle Almetu Gudissa sitter på mottak i Kvæfjord kommune. Hun har vært asylsøker i Norge siden 2003, og har i løpet måttet flytte rundt på mange ulike mottak på denne tiden. De siste årene har hun fått bo i Harstad og Kvæfjord, der hun har fått et nettverk av støttespillere som kan bistå henne. Kvæfjord mottak er nå vedtatt lagt ned, og Gudissa må flytte. Enda er det uvisst hvor i landet hun blir plassert.

Gudissa sliter med flere helseutfordringer, som leddgikt og revmatisme. Lederen ved Kvæfjord mottak advarer derfor sterkt mot å flytte henne andre steder i landet, der hun vil stå uten nettverk. Hun lever i en usikker situasjon, uten trygghet for bosted i nærmeste fremtid. Det arbeides

med å skaffe henne en bopel i Kvæfjord eller nabokommunen Harstad.

Det er ni måneder siden støttegruppa for Gudissa søkte UNE om å få gjenoppta saken. De har purret to ganger på svar, og to ganger bidratt med tilleggssopplysninger etter anmodning fra UNE. I mellomtiden er altså mottaket Gudissa skal bo i vedtatt lagt ned inne kort tid, og hun lever i uvisse om sin situasjon. Denne behandlingen av en eldre kvinne med dårlig helse opprører mange.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at jeg ikke kjenner den konkrete saken som representanten viser til, og jeg kan ikke kommentere denne. På generelt grunnlag vil jeg imidlertid opplyse at personer som har fått avslag på søknad om asyl både i førsteinstansen Utlendingsdirektoratet (UDI) og i klageinstansen Utlendingsnemnda (UNE), eventuelt har valgt ikke å påklage UDIs vedtak innen klagefristen, har fått et endelig vedtak fra forvaltningen. Et endelig avslagsvedtak innebærer at søkeren plikter å forlate Norge. Vi opplever imidlertid at flere søkere ikke

respekterer lovlig fattede vedtak fra norske myndigheter. Mange nekter å samarbeide om retur og fremmer i stedet gjentatte omgjøringsbegjæringer til UNE. UNE prioriterer nye saker, og ikke søknader der det allerede foreligger

flere avslag og der sannsynligheten for et annet resultat er liten. Slik jeg ser det, er det i slike saker ofte søkerne selv som velger å sette sitt liv «på vent».

SPØRSMÅL NR. 979

Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 26. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hva vil justisministeren gjøre for sikre at anmeldte seksuallovbrudd mot barn blir etterforsket og ikke liggende hos politiet uforholdsmessig lenge, og vil Statsråden foreslå en økning i politiets budsjetter for å øke kapasiteten til etterforskning av seksuallovbrudd mot barn i revidert nasjonalbudsjett?»

BEGRUNNELSE:

NRK avdekket 16.2.18 store forsinkelser og brudd på tidsfrister knyttet til avhør av barn knyttet til mulig seksuallovbrudd. NRK har gjennomgått alle statsadvokatenes tilsynsrapporter om hvordan politiet jobber med saker hvor det er gjennomført tilrettelagte avhør. Rapportene viser at kun 52 prosent av førstegangsavhørene er gjennomført innen frist. Etter første tilrettelagte avhøret er tatt, kan mange saker bli liggende i måneder og år. Politiet bruker store ressurser på å få gjennomført tilrettelagt avhør, deretter blir saken liggende uten videre etterforskningskritt. Politiet varsler også selv at ressursmangel er årsaken til nesten sju av ti volds- og overgrepssaker mot barn ble henlagt i 2017.

Svar:

Føringene som er gitt gjennom statsbudsjett, tildelingsbrev og Riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv er svært klare på at den alvorlige kriminaliteten skal prioriteres, herunder alvorlig integritetskrenkende kriminalitet som vold og overgrep mot barn. Det er viktig at etterforskningen kommer raskt i gang, og at den totale saksbehandlingstiden fra anmeldelse til ferdig etterforsket sak gjøres så kort som overhodet mulig.

Riksadvokaten ga i mål- og prioriteringsskrivet for 2017 føring om at statsadvokatene ved tilsyn av politidistriktene skulle rette særskilt oppmerksomhet mot

tilrettelagte avhør og politiets oppfølging av sakene etter initialfasen.

Jeg er tilfreds med at Riksadvokaten gjennom sin fagledelse har spesielt oppmerksomhet på behandlingen av disse sakene, og jeg forventer at funnene fra disse tilsynene vil gis den nødvendige oppfølging for å sikre prioritering av dette feltet. Dette er et område som jeg vil følge nøye med på fremover.

Politiet og Statens barnehus har blitt tilført betydelige midler til bekjempelse av vold og overgrep mot barn de siste årene. I statsbudsjettet for 2018 ble bevilgningen til Statens barnehus økt med 13 mill. kroner, det ble bevilget 40 mill. kroner til styrking av politiets kapasitet og kompetanse til etterforskning i saker som gjelder vold og overgrep mot barn, det ble satt av 11 mill. kroner til arbeidet mot internettrelaterte overgrep mot barn og 45 mill. kroner til Kripos (til økt satsing i det digitale rom og en styrking av seksjon for seksuallovbrudd).

Ytterligere økning av bevilgningene til dette formålet må behandles i den ordinære budsjettprosessen. Jeg kan derfor ikke gå inn på spørsmålet om fremtidige forslag til bevilgninger nå.

SPØRSMÅL NR. 980**Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 28. februar 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Hvorfor kreves barnetrygden tilbake når far ville hatt rett på den samme barnetrygden for barna om kvinnen ikke hadde fått dem?»

BEGRUNNELSE:

For mange år siden flyttet en kvinne til Norge fra Djibouti. Hun giftet seg med en norsk mann, sammen fikk de fire barn. I dag bor familien i Lyngdal. De har et barn på fem år, tvillinger på åtte år og et barn på tretten år. Det har senere blitt oppdaget at kvinnen ikke snakket sant om hvor hun kom fra da hun ankom Norge. Som straff for dette er hun varslet utvist til Djibouti. Hun skal kunne søke om familiegjenforening derfra. Familien er blitt bedt av NAV om å betale tilbake barnetrygd på 50 440 kr, i tillegg til 245 464 kr for mottatt AAP, sykepenger og kontantstøtte. Far er norsk og ville hatt rett på barnetrygd om ikke kvinnen hadde fått dem.

Svar:

Innledningsvis vil jeg si at jeg ikke kan kommentere enkeltsaker. Jeg har ikke oversikt over hele saksforholdet, og

jeg kjenner ikke til de vurderingene NAV har gjort knyttet til om det bør åpnes tilbakekrevingssak. Jeg vil derfor kun gi en kort og generell redegjørelse for regelverket, basert på svar jeg har innhentet fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Ved innvilgelse av barnetrygd vurderer NAV om vilkårene for dette er oppfylt. De ser blant annet på om barnet og den barnet bor fast hos har lovlig opphold i Norge. Vurderingen gjøres for den forelderen som mottar ytelsen. Hvis det viser seg at mor ikke har hatt lovlig opphold i Norge mens hun har mottatt barnetrygd, har hun ikke hatt rett til å motta ytelsen. I så fall kan NAV vurdere å kreve tilbake feilutbetalt beløp.

Dersom barnets far fyller vilkårene for å motta barnetrygd, kan han søke om å få utbetalt dette inntil tre år tilbake i tid. Dette inkluderer den perioden som barnets mor må betale tilbake feilutbetalt barnetrygd.

De fleste vedtak om innvilgelse av barnetrygd fattes automatisk. Da er det barnets mor som settes som mottaker. Det samme er tilfellet om foreldrene bor og søker om barnetrygd sammen. Foreldrene kan imidlertid bestemme at det er far som skal stå som mottaker av ytelsen. Dette kan for eksempel være aktuelt der barnets mor ikke oppfyller vilkårene for å motta barnetrygd.

SPØRSMÅL NR. 981**Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes****Besvart 23. februar 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Etter omfattende jakt på gaupe de siste årene har arten blitt enda mer truet. Gaupa er flyttet fra status sårbar (Norsk rødliste 2010) til sterkt truet (Norsk rødliste 2015) For femte år på rad ligger vi langt under det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger som Stortinget har vedtatt. I 2017 ble bare 55 ynglinger registrert. Regjeringen har nå gitt tillatelse til en ny omfattende gaupejakt i 2018. Mange dyr er allerede skutt.

Hva er statsrådets plan for å få gaupa ut av rødlista?»

Svar:

Stortinget har gjennom rovviltforlikene av 2004 vedtatt et bestandsmål for gaupe på 65 årlige ynglinger. Dette ble videreført i rovviltforliket av 2011.

Som representanten viser til ble det i 2017 registrert 55,5 ynglinger av gaupe i Norge. Dette tilsvarer ca. 330 dyr. Dette er godt under det vedtatt bestandsmålet. Bestandsstatus for 2017 innebærer en liten økning fra 2016, da det ble registrert 52 familiegrupper i Norge. I perioden 2006 - 2012 lå vi i Norge på eller over det nasjonale bestandsmålet for gaupe. Siden 2012 har vi ligget under det nasjonale bestandsmålet.

For 2018 er det åpnet opp for kvotejakt på gaupe i tre regioner (region 1 Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane, region 3 Oppland og region 6 Møre og Romsdal og Trøndelag) med bakgrunn bl.a. i faktagrunnlaget fra Rovdata og den faglige tilrådingen fra Miljødirektoratet. I de øvrige fem regionene som omfatter de resterende fylkene i Norge er det ikke åpnet for jakt på gaupe i 2018. Bakgrunn for dette er at man ligger under bestandsmålet for gaupe i disse regionene. Ut fra datagrunnlaget og de faglige vurderingene, ligger fellingskvotene på et slikt nivå at det etter jakt 2018 er et godt grunnlag for en økning i den norske gaupebestanden. Siktemålet er å nå bestandsmålet så raskt det lar seg gjøre.

Representanten påpeker at gaupa er klassifisert som en sterkt truet art på Norsk rødliste for arter 2015, mens

den i 2010 var klassifisert som sårbar og spør hva slags plan jeg har for å få gaupa ut av rødlista. Den norske bestanden av gaupe må sees i sammenheng med den svenske. Den svenske bestanden av gaupe ble klassifisert til sårbar i 2015, bl.a. fordi antall familiegrupper i Sverige hadde gått drastisk ned fra 2011/2012 til 2013/2014. I Norge var det en vekst av gaupe i 2014.

Stortinget har vedtatt et bestandsmål for gaupe på 65 årlige ynglinger. Selv om Sverige får en bestand av gaupe slik de hadde før utarbeiding av rødlista i 2010, er det stor sannsynlighet for at den norske gaupa vil forbli truet på Norsk rødliste for arter. Klassifiseringen er særlig avhengig av bestanden i Sverige, og mest sannsynlig vil arten pendle mellom sårbar og sterkt truet på Norske rødlista for arter gitt Stortingets vedtatte bestandsmål for gaupe.

SPØRSMÅL NR. 982

Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes

Besvart 26. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«De såkalte "oktoberbarna" får nå rett å få saken vurdert på nytt. De det gjelder må be om ny behandling innen 90 dager etter at bestemmelsen trer i kraft 1. februar. Nå bor mange av dem på gata i Paris.

Hva gjør regjeringen for å informere dem om at de har rett til ny asylbehandling?»

Svar:

Rett til ny behandling etter utlendingsforskriften § 8-8 a forutsetter at det fremmes ny søknad om asyl (beskyttelse) for Utlendingsdirektoratet (UDI). Personer i målgruppen som bor i mottak i Norge forutsettes å få nødvendig informasjon om ordningen på mottakene, jf. nedenfor. Flere i målgruppen har imidlertid valgt å forlate mottaket og Norge, og de oppholder seg nå på ukjent adresse i Norge, i andre europeiske land, i land utenfor Europa eller i hjemlandet. Det vil ikke være praktisk mulig for utlendingsmyndighetene å ta direkte kontakt med hver enkelt.

For å nå målgruppen har UDI lagt ut nærmere informasjon om hvordan søkerne skal forholde seg på sine nettsider, i tillegg til et eget søknadsskjema som kan benyttes. Informasjonen er oversatt til engelsk, dari og pashoto. UDI har også sendt ut informasjon via fylkesmennene til representantene (vergene), og de har gått bredt ut med informasjon til en lang rekke organisasjoner og instanser,

herunder NGOer, rettshjelpsorganisasjoner, alle mottak, samtlige flyktningkonsulenter i kommunene og politidistriktene. Videre har Utlendingsnemnda (UNE) lagt ut informasjon på sine nettsider. Det samme har Justis- og beredskapsdepartementet gjort, se www.regjeringen.no og departementets Facebook- og Twittersider. Utvalgte norske utenriksstasjoner er orientert om ordningen, og for eksempel har Norges ambassade i Paris lagt ut nærmere informasjon på sine nettsider. I sum mener jeg at vi har iverksatt tilstrekkelig med informasjonstiltak for å sørge for at de det gjelder blir informert om muligheten til å søke om opphold på nytt.

Hele sakskomplekset vedrørende de voksne mennene som ikke hadde grunnlag for beskyttelse eller annet opphold (av mange beskrevet som «oktoberbarn»), har dessuten vært mye omtalt i media som følge av stortingsvedtakene og regjeringens oppfølging av dem. Tidligere representanter (verger) og støttegrupper for personer i målgruppen har vært engasjert i den offentlige debatten og har trolig videreformidlet informasjon dersom de sitter på kontaktinformasjon. Sist, men ikke minst, vil jeg tro at «jungeltelegrafene» medvirker sterkt til at muligheten for ny behandling av asylsaken i Norge blir kjent også utover landets grenser.

SPØRSMÅL NR. 983**Innlevert 16. februar 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 22. februar 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Jeg viser til Dokument nr. 15:880 (2017-2018) hvor jeg viste til følgende sitat i Meld. St. 40 (2016-2017) Eksport av norske velferdsytelser: "I avsnitt 2.3 gis en nærmere omtale av det internasjonale rammeverket for trygdeeksporten. Det er viktig å være klar over at bestemmelsene i de internasjonale avtalene griper inn i det nasjonale regelverket og går foran, dersom det er motstrid mellom de to regelsettene."

Kan statsråden bekrefte eller avkrefte om dette utdraget fra stortingsmeldingen medfører rettighet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg kan ikke se at statsråden i Dokument nr. 15:880 (2017-2018) svarer på mitt spørsmål.

Svar:

Som vist i mitt svar av 13. februar til Dokument nr. 15:880 (2017-2018), reguleres den internasjonale koordineringen av norske trygdeytelser av EØS-avtalen, bilaterale trygdeavtaler og Nordisk konvensjon om trygd, jf. avsnitt 2.3 i Meld. St. 40 (2016-2017).

Hva gjelder EØS, er trygdekoordineringen regulert i forordning nr. 883/2004. Forordninger skal i henhold til EØS-avtalens artikkel 7 bokstav a "som sådan" gjøres til del av avtalepartenes interne rettsorden.

§ 2 i lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) m.v. (EØS-loven) lyder:

"Bestemmelser i lov som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, skal i tilfelle konflikt gå foran andre bestemmelser som regulerer samme forhold. Tilsvarende gjelder dersom en forskrift som tjener til å oppfylle Norges forpliktelser etter avtalen, er i konflikt med en annen forskrift, eller kommer i konflikt med en senere lov."

Norges bilaterale trygdeavtaler og Nordisk konvensjon om trygd er inngått med hjemmel i § 1-3 første ledd i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd, som lyder:

"Kongen kan inngå gjensidige avtaler med andre land om rettigheter og plikter etter denne loven. Herunder kan det gjøres unntak fra lovens bestemmelser."

Formålet med avtalene er først og fremst å sikre rettighetene til egne borgere under og etter opphold i andre avtaleland. For å oppnå dette, vil det normalt være nødvendig å tilby tilsvarende rettigheter for det andre landets borgere. For å åpne opp for dette, kan det i slike tilfeller med hjemmel i ovennevnte bestemmelse gjøres unntak fra lovens øvrige bestemmelser.

I lys av ovenstående, kan det følgelig bekreftes at bestemmelser i bi- og multilaterale avtaler på trygdeområdet, som i medhold av EØS-loven eller folketrygdloven er gjort til del av norsk rett, i tilfelle motstrid går foran de ellers gjeldende bestemmelsene i folketrygdloven.

SPØRSMÅL NR. 984**Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbekk****Besvart 26. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Alle bør ha tilgang på psykisk helsehjelp om de trenger det, uavhengig av størrelsen på lommeboka. Unge i 20-åra er ofte studenter uten inntekt eller har svært lav inntekt. Dette er kanskje noe av grunnen til at de har fått gratis psykisk helsehjelp som unge til nå.

Nå må unge i Vestfold betale 345 kr for 45 min. Gjelder dette alle unge i Norge, hvorfor ble det endret og har statsråden informert stortinget om endringen?»

BEGRUNNELSE:

I et innlegg i Dagsavisen beskriver fylkessekretær og leder i Fellesorganisasjonen i Vestfold om den nye bruken av

egenandel for unge innen spesialisthelsetjenesten. Vidar Byholt og Lise Holm skriver:

”Forebygging og tidlig hjelp er en grunntanke i norsk rusbehandling. Å innføre egenandel for ungdom er å torpedere denne tankegangen. Egenandel blir et hinder for å oppsøke behandling. Problemene får vokse seg større før den unge får rett hjelp. I verste fall vil vanskene øke og ungdommen trenge døgnbehandling. Egenandelen er en inntekt for sykehusene, som kan komme til å koste dyrt. Høyere terskel inn i behandling gir økte menneskelige plager, med de alvorlige sosiale og samfunnsmessige omkostninger det fører til.”

Kilde: <https://www.dagsavisen.no/nyemeninger/ingen-penger-ingen-behandling-1.1101363>

Svar:

Det er i forskrifts form fastsatt flere bestemmelser som gir særskilte pasientgrupper fritak for betaling av egenandel i helsetjenesten. Helt siden 1980-årene har pasienter under 18 år vært fritatt for betaling av egenandel innenfor poliklinisk psykisk helsevern. Dette gjelder for behandling på sykehusenes poliklinikker, hos avtalespesialister innen

både psykologi og psykiatri og ved øvrige private aktører som har offentlig avtale. Aldersgrensen for fritak for betaling av egenandel for disse tjenestene har altså ligget fast lenge og er ikke endret fra årsskiftet.

Imidlertid har det vist seg å være en praksis hos flere av helsetjenesteyterne der det ikke kreves egenandel fra pasienter som er eldre enn den fastsatte fritaksgrensen. Dette gjelder så vidt departementet har oversikt over akkurat nå ikke alle helsetjenesteyterne som er nevnt over, men hos flere av poliklinikkene som er organisert som barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker (BUP) og ved såkalte psykiatriske ungdomsteam (PUT).

Jeg vil vurdere den fastsatte aldersgrensen for egenandelsfritak for pasienter ved barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker nærmere. I forbindelse med dette arbeidet vil praksis for egenandelsinnkreving undersøkes. Jeg vil for ordens skyld understreke at de aktuelle egenandelene inngår i grunnlaget for egenandelstak 1, sammen med egenandeler for somatiske helsetjenester herunder konsultasjoner hos fastlegen. Egenandelstaket i 2018 er 2 258 kroner.

SPØRSMÅL NR. 985

Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 26. februar 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

«SV ønsker at alle eldre som trenger det skal få sykehjemsplass, og at alle som skal bo fast på sykehjem skal få dobbeltrom. Det er en egen verdi å kunne lukke døra bak seg å vite at man er hjemme hos seg selv. Fortsatt tvinges mange eldre til å bo på dobbeltrom med en fremmed mot sin vilje, men vi vet ikke hvor mange.

Hvor mange eldre tvinges til å bo på dobbeltrom mot sin vilje?»

BEGRUNNELSE:

I debatten i stortingssalen 13. februar sa eldreminister Michaelsen at hun ville besvare spørsmål om hvor mange eldre som tvinges til å bo på dobbeltrom mot sin vilje om jeg sendte inn skriftlig spørsmål. Jeg vil gjerne takke statsråden så mye for at vi nå kan få klarhet i dette.

Jeg spurte tidligere helse- og omsorgsminister Bent Høie om det samme, men fikk ikke konkret svar. Derfor er det ekstra hyggelig at eldreministeren nå vil følge opp.

Om mulig vil jeg gjerne ha en oversikt ned på kommunenivå om hvor mange eldre som tvinges til å bo på dobbeltrom mot sin vilje.

Svar:

Statistikk fra SSB viser at 97,6 pst. av rommene i kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner i 2016 var enerom. Vi har ikke statistikk som viser hvordan det enkelte beboerrom i institusjon blir brukt til enhver tid. Bruk av rommene vil variere over tid, og ofte fra dag til dag. Vi har derfor heller ikke tall på hvor mange eldre i sykehjem som bor på dobbeltrom mot sin vilje.

En eventuell kartlegging som viser hvor mange eldre som bor på dobbeltrom mot sin vilje vil være svært vanskelig å fremskaffe, uten å måtte pålegge kommunene ekstra rapporteringskrav. En slik kartlegging ville heller ikke vise annet enn situasjonen en gitt dag. Jeg er derfor i tvil om den praktiske nytten av en slik kartlegging.

Stortinget vedtok ved behandlingen av statsbudsjettet for 2014 å innføre redusert egenandel for beboere på langtidsopphold i kommunale helse- og omsorgsinstitusjoner.

sjoner som mot sin vilje bor på dobbeltrom. Motivasjonen for å innføre redusert egenandel var todelt. På den ene siden skulle det fungere som motivasjon for kommunene for videre utbygging av enerom. På den andre siden skulle det gi kompensasjon til beboere som ikke fikk den

bokkvalitet som kreves av et moderne sykehjem i dag. I den politiske plattformen for regjeringen som ble utarbeidet på Jeløy varsles at regjeringen ytterligere vil redusere egenandelen for personer som legges på dobbeltrom mot sin vilje.

SPØRSMÅL NR. 986

Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 1. mars 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Det er mangel på jordmødre i oppfølgingen av gravide. I Dagsavisen 12. februar kan vi lese om en kvinne som blir nektet retten til å velge jordmor. Kommunene tjener mer på å sende mødre til fastlegen enn til jordmødre.

Hva vil helseministeren gjøre for å rette skjevheten for kommunene, og sikre alle kvinner muligheten til å velge jordmor?»

BEGRUNNELSE:

Dagsavisen 12. februar 2018, s. 10-11.

Den gravide har rett til å velge om hun vil ha oppfølging fra jordmor eller fastlege. Forskning viser det er bedre å gå til jordmor. Vi har også fastlegemangel i Norge. De har nok annet å gjøre.

Helsedirektoratet anbefaler kvinner å klage, men gravide har bedre ting å ta seg til enn å fylle inn klageskjemaer og vente muligens månedsvis på saksbehandling.

I spørsmål 297 fra SV til statsbudsjettet for 2018 "Kostnad for oppfølging hos jordmor vs. fastlege" spurte SV om forskjellene for kommunene om kvinnen bruker jordmor eller fastlege til oppfølging under graviditet. Finansdepartementet svarer blant annet at det er "økonomisk fordelaktig for kommunen å benytte fastlege i svangerskapsomsorgen framfor å ansette jordmor."

Svar:

Jeg vil takke representanten for å sette fokus på en så viktig tjeneste som svangerskapsomsorgen. Helsefremmende og forebyggende arbeid for gravide og deres partnere/familie skal bidra til å legge et godt grunnlag for barnets og familiens helse og videre liv. Svangerskapsomsorgen i Norge er et omfattende forebyggende program som de fleste gravide slutter opp om.

Som representanten peker på, er det ikke kostnadsnøytralt for kommunen om svangerskaps-omsorgen utføres av fastlege eller jordmor. Hovedmodellen i fastlegeordningen er basert på selvstendig næringsdrift der kommunen betaler et per capitatilskudd per innbygger på fastlegens liste. Tilskuddet utgjør 25-30 pst. av fastlegens inntekt. Til sammenligning er de fleste kommunale jordmødre ansatte i helsestasjon med 100 pst. lønn betalt av kommunen. Takstene jordmor tjener inn, tilfaller kommunen som arbeidsgiver.

Det fremgår av Helsedirektoratets Retningslinjer for svangerskapsomsorgen fra 2005 at omsorg for friske gravide med normale svangerskap kan ytes av lege, jordmor eller av både lege og jordmor. Det betyr at både allmennlege/fastlege og jordmor er kvalifiserte til å følge opp gravide med ukompliserte svangerskap. Fastlege og jordmor skal ved behov henvise til spesialisthelsetjenesten.

Jeg er ikke kjent med undersøkelser som viser at "det er bedre å gå til jordmor", slik representanten peker på. Helsedirektoratet har nylig hatt på høring en Nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen, og i denne opprettholdes anbefalingen fra 2005 om fastlege og/eller jordmor for friske gravide. Det fremgår at fastlege og jordmor er primære ansvars-personer for tjenesten i et tverrfaglig samarbeid med annet helse- og omsorgspersonell. Målet er et sammenhengende og godt forløp. Helsedirektoratet viser til undersøkelser som har kartlagt gravides ønsker og behov. Disse kan sammenfattes med at gravide ønsker et ukomplisert svangerskap og fødsel, kontinuitet med samme helsepersonell og et helsepersonell med evne til å informere. Det synes altså ikke å være viktigst for den gravide om hun følges opp av lege eller jordmor i svangerskapet, men at det er kontinuitet i oppfølgingen og at ivaretagelsen og forløpet er godt. Pasient- og brukerrettighetsloven stiller krav til delaktighet og medbestemmelse, og det skal sikres at den gravide forstår informasjonen som blir gitt.

Det er et ønske at gravide selv skal kunne få velge om de skal få oppfølging i svangerskapet av lege eller jordmor. Som representanten peker på, er det utfordringer i noen kommuner med å rekruttere både fastleger og jordmødre.

Fra 1. januar i år er det tatt inn i helse- og omsorgstjenesteloven at alle kommuner skal ha jordmorkompetanse som del av sin kjernekompetanse. Kommuner kan samarbeide om tjenester. Dette kan være nødvendig i mindre kommuner der det ikke alltid vil være pasientgrunnlag for hele stillinger for all type kompetanse.

Som det også fremgår av Finansdepartementets svar på spørsmål 297 til Prop. 1 S for 2018, kan kommunen velge om den vil inngå avtale med, eller ansette personell til å utføre tjenestene den har behov for. Gjennom forskrift om utgifter til jordmørhjelp er det lagt til rette for at kommunen kan inngå driftsavtale med privatpraktiserende jordmor der jordmor tildeles et driftstilskudd avhengig av praksisens omfang. En kommune kan også velge å an-

sette en lege, men til en høyere bruttolønn enn jordmor. Takstene legen tjener inn, vil tilfalle kommunen som arbeidsgiver.

Når det er sagt, vil jeg minne om at denne regjeringen har styrket helsestasjons- og skolehelsetjenesten betydelig i perioden 2014-2018 og at det i 2018 er bevilget over en milliard kroner til tjenesten. Gjennom budsjettforliket ble det i tillegg bevilget 20 mill. kroner i øremerket tilskudd til jordmortjenesten i kommunene. Det er opp til kommunene å styrke tjenesten med den kompetanse de ser størst behov for, f.eks. jordmorkompetanse. Antall jordmorårsverk er styrket med 74 årsverk fra 2014-2016, og i juni i år får vi tall fra SSB som, forhåpentligvis, vil vise en fortsatt vekst i 2017. Jeg arbeider også med å styrke fastlege-ordningen, blant annet gjennom 13,9 mill. kroner i rekrutteringstilskudd i 2018. I tillegg vil den planlagte evalueringen av ordningen kunne gi grunnlag for nye tiltak.

SPØRSMÅL NR. 987

Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 22. februar 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

«I 2014 ble det etablert ingeniørutdanning på bachelornivå ved Campus Helgeland. For å sikre rekrutteringen har det vært gjennomført årlige forkurs. UiT har fått tildeelt ramme fra departementet til forkurs på 6 klasser i Nord-Norge. Likevel ønsker UiT å avvikle forkurset ved Campus Helgeland fra høsten 2018.

Er statsråden enig med næringslivets organisasjoner i Nordland i at UiT har et ansvar for å bidra til god rekruttering til ingeniørutdanningen i den viktigste industri- og eksportregion?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom direkte støtte fra departementet etablerte UiT fra 2014 ingeniørutdanning på bachelornivå ved Campus Helgeland i Mo i Rana og Bodø. Samtidig ble det etablert forkurs som har rekruttert en stor andel av studentene. Disse forkursene har vist seg å være utviklende og helt nødvendige for å sikre rekrutteringen i Mo. Bortsett fra siste år har forkurset sikret opp til 50-60 % av studieplassene på denne treårige utdanningen på Helgeland. Dette til tross for at det har vært usikkerhet om finansieringen fra år til år.

Departementet har gitt en ramme til UiT for fast finansiering av inntil 6 forkurs eller inntil 180 studieplasser i Nord-Norge. I 2016 kom også Campus Helgeland fast med i ordningen og skulle sikres via UiT Narvik.

Både NHO og LO i Nordland, Mo Industripark, Kunnskapsparken Helgeland, NITO Nordland og andre aktører har engasjert seg sterkt for å få en mer stabil finansiering av forkurset. Forkurset bidrar generelt til å styrke rekrutteringen til teknologiske og naturvitenskapelige utdanninger i Norge, og bidrar spesielt til å sikre rekrutteringen på Helgeland.

Departementet fattet en framsynt beslutning om å gå inn med øremerkede finansiering av ingeniørutdanningen på bachelornivå i Mo i Rana og Bodø fra 2014. Pilene peker oppover for en av største industri og eksportregionene i Norge. Eksporten fra Nordland var på nær 30 mrd. i 2017. Veksten er betydelig høyere på Helgeland og i Nordland enn nasjonalt. Rekruttering av kompetanse er nøkkelen til utløsning av større potensialer for videre vekst.

Derfor er det positivt at UiT har etablert partnerskapsavtale med Mo industripark for å styrke satsningen på teknologiske fag. Aktørene i regionen opplever at UiT vil satse videre på ingeniørutdanningen på Helgeland ved å utvikle et sterkere fagmiljø rundt ingeniørutdan-

ningen ved Campus Helgeland. Da må man også sikre for-
kurset, som har høy søkning, og ikke skape usikkerhet om
dette tilbudet fra år til år. Og derfor fremstår ønsket om
avvikling av tilbudet helt uforståelig.

Svar:

Samarbeid med lokalt og regionalt samfunns- og arbeids-
liv inngår i samfunnsoppdraget til alle universiteter og
høyskoler, og regionale behov skal inngå i institusjonenes
vurderinger av egne prioriteringer og strategier. Samtidig
må institusjonene gjøre helhetlige vurderinger som sikrer
høy kvalitet i utdanning og forskning.

Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet
(UiT) har et særlig ansvar for å drive forskning og utdan-
ning som kan skape attraktive og levedyktige samfunn i
nord. Dette ansvaret er utvidet og styrket gjennom struk-
turen og fusjonene med de tidligere høyskolene i
Tromsø, Finnmark, Narvik og Harstad. Samfunnsansvaret

innebærer blant annet å forsyne landsdelen med kvalifi-
serte kandidater fra sentrale profesjonsutdanninger.

Ingeniørutdanningen er særlig viktig for å utvikle et
konkurransedyktig næringsliv som sikrer arbeidsplasser,
verdskapning og velferd i framtiden. Jeg er derfor enig
med næringslivets organisasjoner i Nordland i at UiT har
et ansvar for å bidra til god rekruttering til ingeniørutan-
ningen i sin region. Høy kvalitet og god relevans i ingeni-
ørutdanningen krever at universitetet samarbeider godt
med relevant arbeidsliv i privat og offentlig sektor, blant
annet om innhold, dimensjonering, rekruttering, etter-
og videreutdanning, praksis og FoU-arbeid.

Det er likevel styret ved UiT som innenfor egne ram-
mer, strategier og prioriteringer må vurdere hvordan
oppgaven med å ivareta regionens behov for arbeidskraft
best mulig kan løses. Universitetet må derfor selv vurdere
hvordan studieplasser og midler til forkurs bør disponeres
på kort og lang sikt sett i lys av behovet for rekruttering til
ingeniørutdanningen.

SPØRSMÅL NR. 988

Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 22. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Støtter regjeringen forslaget fra Jens Nilsson om strenge-
re kabotasjeregler, og hva gjør regjeringen for å synliggjø-
re Norges syn i prosessene som nå pågår i EU-parlamentet
i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

EU-parlamentets transportkomite behandler nå et for-
slag fra EU-parlamentariker Jens Nilsson (S) om strengere
kabotasjeregler og parlamentet skal trolig stemme over
forslaget i juli. Medlemslandene jobber for å oppnå enig-
het innen august, for deretter å nå en beslutning innen
EU-valget i mai 2019.

Svar:

EU-kommisjonen la den 31. mai 2017 fram forslag til re-
gelverksendringer i den såkalte mobilitetspakken. Mobi-
litetspakken inneholder forslag til regelverksendringer
på en rekke områder som skal legge til rette for å etablere
konkurransedyktige tjenester og bidra til et velfungeren-
de indre marked. Pakken inneholder forslag til endringer

i reglene om yrkes- og markedsadgang, herunder kabota-
sjereglene, samt endringer i reglene om kjøre- og hviletid,
kontroll og utsending av arbeidstakere til et annet land
enn der de er hjemmehørende.

Regjeringen er opptatt av å aktivt fremme norske po-
sisjoner til de enkelte deler av pakken og vi har involvert
berørte aktører i arbeidet med å komme frem til norsk
posisjon til forslagene. Når det gjelder forslag til endrede
kabotasjeregler, går forslaget i retning av å liberalisere ad-
gangen til å drive kabotasje. Dette er en utvikling vi ikke
ønsker nå.

Saken er nå til behandling i EU-parlamentet. Rap-
portør Jens Nilsson har lagt fram forslag til strengere
kabotasjeregler enn det EU-kommisjonen har foreslått.
Regjeringen er svært opptatt av like konkurransevilkår i
vegtransportsektoren og regjeringsplattformen fra Jeløya
slår fast at regjeringen skal bidra til ryddige konkurranse-
forhold innen transportnæringen, og arbeide aktivt mot
liberalisering av kabotasjeregulverket. Forslaget fra rap-
portør Jens Nilsson er derfor et skritt i riktig retning når
det gjelder regelverket for kabotasje.

Det er viktig at transportsektoren er regulert på en
god måte slik at de aktørene som driver lovlig kan drive

sin virksomhet på en effektiv og trafikksikker måte, og at de som driver ulovlig skal kunne lukes ut av markedet. Siden vegtransport i stor grad er internasjonalisert, er det også viktig at man i fellesskap med EU, oppnår enighet om hvilke regler som skal ligge til grunn for det indre transportmarkedet. For å styrke vår mulighet til å få gjennomslag for norske synspunkt deltar Norge i Road Alliance sammen med 9 andre land, som har samme hovedsyn som oss. Vi deltar her både på politisk nivå og på embetsnivå, og dette arbeidet vil også bli prioritert fremover.

I november i fjor sendte jeg brev til Rådet og Parlamentet i EU, hvor Norge presenterte sine posisjoner til

de ulike forslagene. I tillegg hadde statssekretær Tommy Skjervold møte med rapportør Jens Nilsson i desember i fjor der vi fremla Norges posisjoner når det gjelder kabotasje. Etter planen skal Parlamentet behandle forslaget i løpet av våren. Det vil deretter følge triologiforhandlinger mellom Rådet, Parlamentet og Kommisjonen, men dette er avhengig av at Rådet også har ferdigstilt sin posisjon til forslaget. Vi følger nøye med i prosessen i EU når det gjelder behandlingen av mobilitetspakken, og vi vil fortsette å fremme norske posisjoner der det er naturlig.

SPØRSMÅL NR. 989

Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Solveig Horne

Besvart 27. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Vil statsråden se nærmere på dagens lovverk og/eller rettspraksis for å sørge for at nære omsorgspersoner lettere kan straffes for vold mot spedbarn?»

BEGRUNNELSE:

I 2017 ble ingen dømt for grov vold mot «Jacob», en 6 uker gammel baby. Dette på tross av at den lille gutten hadde 19 ribbensbrudd, og dommerne var sikre på at en eller begge foreldrene hadde utført den grove volden mot sitt eget barn. Domstolen klarte ikke å bevise hvem av foreldrene som hadde begått voldshandlingene.

Nå har vi igjen fått en tilsvarende sak i norske domstoler. I en nylig dom fra Lofoten tingrett ble begge foreldrene frifunnet for grov vold mot eget spedbarn. Barnet hadde brukket begge kravebeina, flere ribbein, begge armer og lårbein. Både mot og stefar ble frifunnet, siden begge nekter for å ha utført ugjerningen, og domstolen ikke klarte å få klarhet i hvem av omsorgspersonene som hadde utøvd volden. Også i denne saken var domstolen klar på at det måtte være enten mor eller stefar som hadde gjennomført ugjerningen, eventuelt begge i fellesskap. Spørsmålsstiller mener det er spesielt at påtalemyndighetene avsto fra å anke saken, og er sterkt bekymret for at det nå skapes en særdeles uheldig presedens i denne typen saker.

I strafferetten er en lov eller en doms allmennpreventive effekt en sentral begrunnelse for straff. At forbrytere vet at lovbrudd straffes, og at strafferammen er høyere desto grovere kriminaliteten er, skal

bidra til å avskrekke potensielle kriminelle fra å begå kriminalitet. Disse to dommene viser at spebarn ofte står uten rettsvern når de utsettes for grov vold fra nære omsorgspersoner. Dagens praksis bidrar til å undergrave straffens allmennpreventive effekt generelt, så vel som den individpreventive effekt i de konkrete sakene.

At så grov mishandling mot forsvarsløse spebarn ikke får konsekvenser, bryter mot vanlige folks rettsoppfatning. Norge er etter Barnekonvensjonen pålagt å sikre barnas rettigheter, og ha barnets beste i fokus. Vi skal ta på alvor at forsvarsløse spebarn settes for ekstremt grov og potensielt dødelig vold av sine egne omsorgspersoner. Barn som ikke kan prate eller kommunisere har også krav på rettsikkerhet og oppreisning. Dessverre ivaretar ikke dagens praksis barna på en god nok måte i disse sakene.

Svar:

Vold og overgrep mot barn skal være svært høyt prioritert av politi og påtalemyndighet. Riksadvokaten påpeker også i mål og prioriteringer for 2018 at alvorlige volds- og seksuallovbrudd, ikke minst overgrep mot barn, skal gis høyeste prioritet. Riksadvokaten viser blant annet til at alle muligheter for avklaring av årsaks- og ansvarsforhold som hovedregel skal være utprøvd før en slik sak henlegges.

De strafferettslige ansvarsreglene går langt i å sikre at foreldre som enten selv utøver vold mot et barn, eller som på andre måter medvirker til at barnet blir utsatt for vold, kan holdes strafferettslig ansvarlig. Det er særlig verdt å merke seg at foreldre og steforeldre har en plikt til å søke

å forhindre at barn, som de har omsorg for, blir utsatt for lovbrudd. I saker som gjelder vold og overgrep mot barn, kan det altså være aktuelt å straffe foreldrene for å ha unnlatt å beskytte barnet mot å bli utsatt for vold (passiv medvirkning). Det forutsetter imidlertid at foreldrene er klar over eller regner det som mest sannsynlig at barnet vil bli utsatt for vold.

Som statsråd ønsker jeg ikke å gå nærmere inn på enkeltavgjørelser som avsies av domstolene. På generelt grunnlag vil jeg imidlertid bemerke at bevissituasjonen i saker som gjelder alvorlig vold mot små barn, kan være krevende. I mange tilfeller vil det være mulig å konstatere at barnets foreldre enten selv har utøvd vold, eller at foreldrene har vært klar over at barnet blir utsatt for vold og at vedkommende dermed hadde plikt til å søke å forhindre dette. Andre ganger er ikke bevisene tilstrekkelige til

å konstatere dette. I slike tilfeller vil strafferettens strenge beviskrav om at enhver rimelig tvil skal komme mistenkte til gode, stenge for domfellelse, til tross for at det er på det rene at barnet har blitt utsatt for vold.

Jeg skjønner at det kan oppleves som urettferdig at begge foreldre blir frifunnet der domstolen er sikker på at én av dem har påført barnet alvorlige skader. Som statsråd er jeg åpen for å vurdere innspill som kan medføre at de som er ansvarlige for alvorlig vold mot små barn, i enda større utstrekning kan bringes til ansvar og domfelles. Samtidig er det viktig at eventuelle endringer i straffelovgivningen er forenelige med grunnleggende rettsstatsprinsipper. Jeg vil ta opp temaet med politi og påtalemyndighet og forhøre meg om det trengs endringer i regelverket sett fra deres ståsted i denne typen saker.

SPØRSMÅL NR. 990

Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 26. februar 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvor mange helseforetak som nå tar egenandel for psykisk helsehjelp for personer under 30 år, samt hvilke andre behandlinger/tjenester i helseforetakene som fra 1.januar 2018 får ny eller høyere egenandel?»

BEGRUNNELSE:

Forrige uke kom det fram at en regelendring fra 1.januar i år innebærer at personer over 18 år må betale egenandel for psykisk helsehjelp. Ifølge NTB, var alle under 30 år som søkte hjelp i psykiatriske ungdomsteam eller ved Barne- og ungdomspsykiatriske klinikker (BUP) fritatt for egenandel frem til 2018. Men ved innføring av et nytt innsatsstyrt finansieringssystem for helseforetakene forsvant fritaket.

Svar:

Det er i forskrifts form fastsatt flere bestemmelser som gir særskilte pasientgrupper fritak for betaling av egenandel i helsetjenesten. Helt siden 1980-årene har pasienter under 18 år vært fritatt for betaling av egenandel innenfor poliklinisk psykisk helsevern. Dette gjelder for behandling på sykehusenes poliklinikker, hos avtalespesialister innen

både psykologi og psykiatri og ved øvrige private aktører som har offentlig avtale. Aldersgrensen for fritak for betaling av egenandel for disse tjenestene har altså ligget fast lenge og er ikke endret fra årsskiftet.

Imidlertid har det vist seg å være en praksis hos flere av helsetjenesteyterne der det ikke kreves egenandel fra pasienter som er eldre enn den fastsatte fritaksgrensen. Dette gjelder så vidt departementet har oversikt over akkurat nå ikke alle helsetjenesteyterne som er nevnt over, men hos flere av poliklinikkene som er organisert som barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker (BUP) og ved såkalte psykiatriske ungdomsteam (PUT).

Jeg vil vurdere den fastsatte aldersgrensen for egenandelsfritak for pasienter ved barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker nærmere. I forbindelse med dette arbeidet vil praksis for egenandelsinnkreving undersøkes. Jeg vil for ordens skyld understreke at de aktuelle egenandelene inngår i grunnlaget for egenandelstak 1, sammen med egenandeler for somatiske helsetjenester herunder konsultasjoner hos fastlegen. Egenandelstaket i 2018 er 2 258 kroner.

Egenandelene øker med 1,8 pst. i 2018, jf. Prop. 1 S (2017-2018) og Innst. 11 S (2017-2018). Mens de fleste egenandelene under tak 1 øker fra 1. juli, økte egenandelen for pasientreiser og opphold ved opptreningsinstitusjoner og behandlingsreiser til utlandet fra 1. januar.

SPØRSMÅL NR. 991**Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 26. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Kan statsråden vise vedtaket i Stortinget om å innføre «dødsgebyret»?»

GRUNNGJEVING:

«Dødsgebyr» er nytta som nemning for gebyr for skifteattest, uskifteattest og fullmakt. Regjeringa legg opp til å hente inn kring 40 millionar kroner frå innkrevjing frå pålegg av 35 000 slike nye gebyr årleg.

I eit innlegg i avisa Nationen skriv statsråden:

«Det nye gebyret for skifteattest ble vedtatt i statsbudsjettet høsten 2017, altså lenge før jeg ble justisminister.»

Det er så vidt eg ser ikkje spor av eit slik vedtak i statsbudsjettet.

Det er og underleg at departementet sender på høyring eit framlegg om å innføre ei avgift om det er slik at Stortinget alt har vedteke den. Like vanskeleg er det å for-

stå kvifor departementet ikkje i det heile har omtala vedtaket i sitt høyringsdokument.

Statsråden hevda i stortinget at Senterpartiet hadde røysta for gebyret. Det er grunn til å gjera merksam på at rammeområde 5 (justis) er vedteke med røystene til H, Frp, V og KrF. Her kan det sjå ut som statsråden har gjeve ukorrekt informasjon til Stortinget. Det bør i så fall rettast opp att.

Svar:

Stortinget har i Innst 6 S (2017-2018), vedtatt 11.12. 2017 lagt effekten av et gebyr for skifteattester mv. inn i statsbudsjettet for 2018 med halvårsvirkning fra 1. juli 2018. Innføringen av gebyret betinger i tillegg et lovvedtak, herunder en høring av et utkast til et slikt vedtak. Dette følger jeg nå opp.

Se også redegjørelsen for regjeringens budsjettforslag til Stortinget i Prop. 1 s (2017-2018) Justis- og beredskapsdepartementet punkt. 9.4.2 Nytt gebyr for skifteattest m.m.

SPØRSMÅL NR. 992**Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 26. februar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener regjeringen det er en styrking av avrusningstilbudet å la psykiatere ta seg av daglig drift og vaktteneste i stedet for rus- og avhengighetsmedisinere, er det bedre for gravide rusmiddelmissbrukere at en stykker opp tilbudet, og hvorfor skal gravide tas imot på nytt ø-hjelp rustilbud, når det står et kompetansemiljø klart som håndterer dette i dag?»

BEGRUNNELSE:

Et avrusningstilbud ved Blå Kors Borgestadklinikken er i ferd med å avvikles. Avdelingen har fem spesialister i rus- og avhengighetsmedisin og fire leger i spesialisering. Helseforetakets nye avrusingsavdeling skal overta. Avde-

lingen har ingen spesialister i rus- og avhengighetsmedisin, ingen leger i spesialisering og er ikke godkjent for slik utdanning.

Vi er mange som frykter at avrusningstilbudet svekkes i prosessen, og at gravide rusmiddelmissbrukere rammes ved at de får et oppstykket tilbud med mindre kompetanse. Det er vanskelig å se at HSØs beslutninger er i tråd med Stortingets vedtak og føringer.

Det ser derimot ut til at Helse Sør-Øst (HSØ) reduserer avrusningskapasiteten. Det er vanskelig å forstå at det er en styrking av avrusningstilbudet å la psykiatere ta seg av daglig drift og vaktteneste i stedet for rus- og avhengighetsmedisinere, at det er bedre for gravide rusmiddelmissbrukere at en stykker opp tilbudet, at gravide skal tas imot på nytt ø-hjelp rustilbud, når det står et kompetansemiljø

klart som håndterer dette i dag. Det er vanskelig å se at det kan være klokt å legge ned et godkjent utdanningstilbud når en er i stort behov av flere spesialister.

et er vanskelig å forstå hvorfor Borgestadklinikken ikke skal drive ø-hjelp rus når de har alle spesialistene, og ideelle i andre helseregioner drifter denne tjenesten på måten pasientene beskriver som den beste løsningen.

Svar:

Det ligger til de regionale helseforetakene sitt sørge for-ansvar å tilby befolkningen i egen helseregion de spesialisthelsetjenester innbyggerne i helseregionen har behov for – i dette tilfellet helsetjenester innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Jeg er orientert av Helse Sør-Øst RHF i sakens anledning.

Som kjent var det Blå Kors Borgestadklinikken selv som i 2016 sa opp sin avtale med Helse Sør-Øst RHF. Oppsigelsestiden i denne avtalen var 2 år. Ettersom Helse Sør-Øst RHF hadde en omfattende avtale med Blå Kors Borgestadklinikken, var det nødvendig for Helse Sør-Øst RHF å foreta en vurdering av det samlede behandlingsbehovet for pasienter med rus-og/eller avhengighetsproblematikk i helseregionen.

Ved anbudsutlysningen ble det i følge Helse Sør-Øst RHF etterspurt følgende 5 delytelser:

1. Døgnbehandlingsplasser for pasienter med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse som iht. nasjonal faglig retningslinje skal behandles innenfor TSB
2. Døgnbehandlingsplasser til frivillig innleggelse av gravide pasienter og innleggelse av pasienter med små barn i en familiekontekst
3. Døgnbehandlingsplasser til unge pasienter med behov for utredning, behandling og rehabilitering i et langvarig forløp.
4. Døgnbehandlingsplasser til pasienter med ulik avhengighetsproblematikk som ikke kan nytte seg poliklinisk behandling.
5. Poliklinisk behandling med særlig tilbud om behandling i et familie- og generasjonsperspektiv.

I hver av delytelsene ble det blant annet lagt til grunn at det skulle være et inkludert tilbud om utredning og tilbud om abstinensbehandling før innleggelse eller ved behov, under oppholdet. For delytelse 5 ble det forutsatt et poliklinisk tilbud om abstinensbehandling.

Helse Sør-Øst RHF opplyser videre at man ved å stille krav som inkluderer tilbud om abstinensbehandling for alle delytelsene, vil oppnå en mer integrert behandling og man får utnyttet den samlede behandlingskapasiteten på en bedre måte.

SOM REPRESENTANTEN BOLLESTAD SKRIVER, SKAL SYKEHUSET TELEMARKE HF I 2018 OPPRETTE EN EGEN AV-

RUSNINGSENHET. HELSE SØR-ØST RHF OPPLYSER AT DENNE ENHETEN I EN OPPSTARTSEFASE SKAL LEDES AV OVERLEGE MED SPESIALITET I PSYKIATRI. HELSE SØR-ØST RHF VISER TIL AT DENNE PSYKIATEREN HAR LANG ERFARING FRA FAGFELTET TSB OG AT ENHETEN ER BEMANNET MED KOMPETENT HELSE- OG SOSIALFAGLIG PERSONELL. VIDERE VISES DET TIL AT SYKEHUSET TELEMARKE HF PLANLEGGES Å REKRUTTERE EN SPESIALIST I RUS- OG AVHENGIGHETS MEDISIN. DET UNDERSTREKES VIDERE AT EN VIKTIG BEGRUNNELSE FOR Å ETABLERE DEN NYE ENHETEN VED SYKEHUSET TELEMARKE HF ER MULIGHETEN FOR ET TETT OG FORPLIKTENDE SAMARBEID MED PSYKISK HELSEVERN OG SOMATISK SPESIALISTHELSETJENESTE FOR Å SIKRE ET HELHETLIG OG GODT AVRUSNINGSTILBUD AV GOD KVALITET.

Helse Sør-Øst RHF viser videre til at flere helseforetak til nå ikke har hatt tilstrekkelig tilgang på leger med spesialitet i rus- og avhengighetsmedisin. Slik Helse Sør-Øst RHF vurderer det, er dette ikke uforsvarlig; også leger med annen spesialitet kan behandle pasienter i en avrusningsfase. Når tilgangen på spesialister øker fremover vil i følge Helse Sør-Øst RHF alle TSB-avdelinger/enheter bemannes med legespesialister i rus- og avhengighetsmedisin.

Når det gjelder tilbud til gravide rusavhengige viser Helse Sør-Øst RHF til at det skal, i henhold til Nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering av rusmiddelproblemer og avhengighet, tas imot som øyeblikkelig hjelp. Alle helseforetak skal ha akutttilbud til ruspasienter. Sykehuset Telemark HF har hatt akuttplasser for ruspasienter i flere år, og disse plassene blir nå sett i sammenheng med avrusningsenheten. Ingen private aktører har akuttplasser eller ansvar for øyeblikkelig hjelp, heller ikke Borgestadklinikken.

Videre viser Helse Sør-Øst RHF til Nasjonal faglig retningslinje der det anbefales at gravide avruses i avrusningssenheter i helseforetak med tilgang på annen spesialisthelsetjeneste (somatikk, gynekologi, psykiatri). Gynekologisk avdeling ved sykehuset i Telemark har lang erfaring med gravide rusavhengige.

I SIN BEGRUNNELSE FOR SITT SPØRSMÅL OMTALER REPRESENTANTEN BOLLESTAD OGSÅ SPESIALISTUTDANNINGEN I RUS- OG AVHENGIGHETS MEDISIN. HELSE SØR-ØST RHF VISER HER TIL AT EN SLIK SPESIALISERING KREVER TJENESTE I ULIKE AVDELINGER INNENFOR TVERRFAGLIG SPESIALISERT RUSBEHANDLING OG TJENESTE I PSYKIATRISK AVDELING. KUN HELSEFORETAK KAN SIKRE ET KOMPLETT UTDANNINGSLØP. PRIVATE AKTØRER KAN FÅ GODKJENNELSE FOR DELER AV TJENESTEN OG ER ET VIKTIG SUPPLEMENT.

Videre viser Helse Sør-Øst RHF til at stadig flere helseforetak søker om og får godkjenning som utdanningsinstitusjon i rus- og avhengighetsmedisin. I Helse Sør-Øst RHF har tre av helseforetakene fått slik godkjenning (Sørlandet sykehus HF, Sykehuset i Vestfold HF og Sykehuset Østfold HF), og to (Oslo universitetssykehus HF og Sykehuset Innlandet HF) har søknader under behandling. Vi-

dere opplyses det at tre private aktører (A-senteret i Oslo, Trasoppklinikken i Oslo, Borgestadklinikken avdeling Skien) har fått godkjenning for deler av utdannelsen og tjeneste i poliklinikk som har ansvar for LAR-behandling. Disse kan godkjennes for deler av utdanningsløpet selv om de ikke har egen avrusningsenhet.

Avslutningsvis viser Helse Sør-Øst RHF til at det i dag er ca. 130 godkjente spesialister i rus- og avhengighetsmedisin og at dette er den raskest voksende spesialiteten i Legeforeningen. Det er i tillegg ca. 100 leger i spesialistutdanning, og i løpet av de neste 2-3 år vil de fleste av disse ha oppnådd spesialistgodkjenning.

SPØRSMÅL NR. 993

Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 26. februar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Anser forsvarsministeren at plikten til å avtjene verneplikt i forsvaret gir tilstrekkelige rettigheter ved uhell, skade og sykdom som fører til dimittering, bør de store forskjellene i rettigheter mellom befal, fast ansatte og personell som er pålagt verneplikt opprettholdes som i dag eller vil ministeren vurdere endringer i regelverket?»

BEGRUNNELSE:

Tidligere ankemulighet og sivil etterprøving av legevurderinger i forsvaret blir nå fjernet. Samtidig mottar Stortinget bekymringsmeldinger om at vernepliktige ungdommer blir dimittert på mistanke om sykdom, og at uriktig dimittering kan føre til at unge mennesker blir fratatt alt av sikkerhetsnett, oppfølging og forsikringer.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 19. februar 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad. Spørsmålet gjelder om plikten til å avtjene verneplikt gir tilstrekkelig rettigheter ved uhell, skade og sykdom som fører til dimittering. Videre hevder representanten at det er store forskjeller i rettigheter mellom befal, fast ansatte og personell i verneplikten. Hun spør om disse forskjellene skal opprettholdes, eller om statsråden vil vurdere endringer i regelverket. Bakgrunn for spørsmålet er at tidligere ankemulighet og sivil etterprøving av legevurderinger nå angivelig skal fjernes.

Vernepliktige som er inne til tjeneste anses som arbeidstakere etter yrkesskadeforsikringsloven, og er derfor dekket for yrkesskader som oppstår i arbeidstiden på lik linje med alminnelige arbeidstakere, jfr. yrkesskadeforsikringsloven §§ 10 og 11.

I folketrygdloven § 13-8 er det gitt særlige yrkesskade-regler for vernepliktige, hvilket innebærer at vernepliktige er yrkesskadedekket ved enhver skade og sykdom som er påført eller oppstått i tidsrommet fra de møter til tjeneste til de blir dimittert, herunder også for skader som har oppstått på fritiden frem til man er dimittert fra førstegangstjenesten. Dette betyr at vernepliktige har døgnkontinuerlig vern frem til de dimitteres.

I tillegg til ovennevnte ordninger, kan vernepliktige som blir skadet eller påført sykdom under førstegangstjenesten ha krav på engangserstatning, jfr. forsvarsloven § 33. Engangserstatningen etter forsvarsloven kommer i tillegg til lovbestemte trygdeytelser, men kommer til fradrag i erstatning fra staten på annet grunnlag, jfr. vernepliktsforskriften § 84. I sistnevnte tilfelle innebærer ordningen at vernepliktige får en raskere utbetaling gjennom engangserstatningen, men vil verken få mer eller mindre utbetalt.

Vilkåret for å få utbetalt denne engangserstatningen er at skaden eller sykdommen resulterer i varig men som kvalifiserer for en medisinsk invaliditetsgrad. Engangserstatningens størrelse avhenger av den medisinske invaliditetsgraden, samt om skaden har skjedd i eller utenfor tjenesten. Sistnevnte innebærer at vernepliktige også får utbetalt engangserstatning for skader som oppstår på fritiden og under permisjon.

Det følger av forsvarsloven § 11 at et vedtak om helse-tilstand kan påklages. En klage på vedtak om helsetilstand skal avgjøres av en legemennd, jfr. vernepliktsforskriften § 20. Slike vedtak kan også prøves rettslig. Det skjer altså ingen lovendring hva gjelder disse overprøvningsmulighetene.

Jeg er svært opptatt av å ivareta alt personell i Forsvaret ved eventuell skade eller sykdom. Dette skal gjelde uavhengig av om personellet er ansatt eller vernepliktige.

Når det gjelder grunner til dimittering, har Forsvaret et regelverk og faste kriterier for dette. Dersom vernepliktige ikke er i stand til å tjenestegjøre, på grunn av sykdom, skade eller andre forhold, er det uforsvarlig å la dem tje-

nestegjøre videre. Når soldater dimitteres handler dette altså om ivaretagelse av den enkelte, samt hensynet til Forsvaret, slik at en krevende tjeneste utføres av personell som er i stand til å gjøre jobben.

SPØRSMÅL NR. 994

Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen

Besvart 26. februar 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Ferske tilsynstall fra Arbeidstilsynet viser at sju av ti utenlandske sjåfører som er kontrollert på turer med transport innenlands i Norge de to siste årene kjører med ulovlig lav lønn. Dette er ulovlig sosial dumping som bidrar til å konkurrere ut norsk lastebilnæring.

Hvilke tiltak vil ministeren sette i verk for å forhindre dette, og hva slags særskilt ansvar mener ministeren at statlig eide norske selskap som Posten og Bring har i denne sammenheng?»

BEGRUNNELSE:

Når utenlandske sjåførene kjører innenlands transport, skal de ha minstelønn på 167 kroner og 50 øre. Det er det mange som ikke får ifølge Arbeidstilsynets kontroller. 7 av 10 av de kontrollerte utenlandske sjåførene i perioden 2016–2017 har ulovlige lønnsbetingelser. Det skaper ugreie forhold for sjåførene når de kjører i ett høykostland som Norge. Enkelte sjåfører får betalt under femti kroner timen i lønn.

Til nå har arbeidstilsynet utført 184 tilsyn av utenlandske sjåfører på kabotasjetur. 115 av dem er ferdig konkludert og av disse har 74 prosent fått ulovlig lav lønn.

Når de utenlandske sjåførene kjører med for lav lønn og diett, virker det konkurransedrivende fordi de fleste norske sjåfører lønnes langt over minstelønnen

Dette er sosial dumping som systematisk bidrar til å utkonkurrere norsk lastebilnæring. Det sier seg selv at når norske sjåfører kanskje får 200 kroner timen sliter norske transportører med å konkurrere med dem som får rundt en femtilapp i timen.

Spesielt uheldig er det at statlige eide selskaper som Posten og Bring ikke er seg sitt ansvar bevisst.

Det er bra at Arbeidstilsynet prioriterer transportsektoren slik at dette problemet blir dokumentert og synliggjort, men det bør også utvikles et sett med sanksjoner, slik som bøter, for å kunne bekjempe problemet.

Svar:

Spørsmålene faller også inn under ansvarsområdet til Samferdselsministeren, og er utarbeidet med innspill fra, Samferdselsdepartementet.

Trygge og gode arbeidsforhold er et mål for regjeringen. Arbeidslivskriminalitet og useriøsitet er uakseptabelt, både for arbeidstakerne og for bedrifter som følger loven. Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet er utarbeidet i samarbeid med partene og skal sikre en bred og felles innsats mot useriøs virksomhet og arbeidslivskriminalitet.

Transportbransjen er en av bransjene med utfordringer knyttet til useriøsitet. Som spørsmålsstilleren peker på har tilsyn avdekket at det er for mange som ikke følger de regler som gjelder for transport innenfor Norges grenser. Arbeidstilsynet gjennomførte i 2017 ca. 800 tilsyn innen gods- og turbilbransjene for å avdekke ulovlige arbeidsforhold og håndheve allmenngjøringsbestemmelsene, men også for å føre tilsyn på temaer innen forbyggende HMS-arbeid. Arbeidstilsynet viser til at i perioden 2015–2017, er det avdekket brudd på minstelønn for utenlandske sjåfører innen godstransport i 74 % av tilfellene. Arbeidstilsynet vil fortsette med omfattende tilsynsaktiviteter også i 2018.

Regjeringen jobber langs flere linjer for å bekjempe arbeidslivskriminalitet og urettferdig konkurranse fra virksomheter som ikke følger norsk lov i transportbransjen.

Det er etablert et treparts bransjeprogram for godstransport på vei- og turbil som en langsiktig satsing for å oppnå varige forbedringer av arbeidsvilkårene i transportbransjen. Arbeidet ledes av Arbeidstilsynet, og Statens vegvesen deltar. I tillegg til bred deltagelse fra partene i sektoren. Bransjeprogrammet har blant annet utarbeidet en veileder rettet mot bestillere av transporttjenester. Dette er et tiltak for å øke kunnskapen om og etterlevelsen av regelverket hos disse, og på denne måten bidra til å luke ut de useriøse aktørene i bransjen.

I 2015 vedtok Tariffnemnda å allmenngjøre tariffavtale for godstransport på vei. Forskriften gjelder også for utenlandske virksomheter ved kabotasjekjøring og kombinert transport som foregår i Norge. Ettersom det fortsatt er utfordringer i transportbransjen, vedtok Tariffnemnda 31. mars 2017 å videreføre allmenngjøringsforskriften. Arbeidstilsynet fører tilsyn med at lønns- og arbeidsvilkår er i tråd med forskriften.

Regjeringen har i strategien mot arbeidslivskriminalitet lagt vekt på at etatene må samarbeide mer og bedre. Felles kontroller og informasjonsdeling mellom etater gjør det lettere å avdekke ulovlige arbeidsforhold og gir mer effektiv myndighetsutøvelse. Statens vegvesen har opprettet en egen enhet for trafikk- og kjøretøyskriminalitet som koordinerer sin innsats med politiet, Tolletaten og Arbeidstilsynet. En slik koordinering gjør kontrollen på veien mer effektiv og er et bidrag i arbeidet mot arbeidslivskriminalitet i vegtransportsektoren.

Flere etater har sammen utarbeidet en rapport til Samferdselsdepartementet med forslag til ulike tiltak som vil gjøre kontrollen i transportsektoren enklere. I rapporten: "Strategi for økt samarbeid mellom kontroll- og tilsynsetatene og politiet innenfor vegtransporten/vegtrafikkområdet" foreslås det blant annet et mer operativt samarbeid mellom etatene med felles aksjoner både langs veien og i bedriftene. Det foreslås også at det gjennomføres større aksjoner med deltakelse fra Statens vegvesen, Arbeidstilsynet og politiet. Et annet tiltak som etatene trekker fram er å gi Statens vegvesen kontrollmyndighet for allmenngjøringsbestemmelsen for gods- og turbil. Et tredje tiltak som vurderes er bruk av gebyr eller forenklet forelegg ved brudd på kabotasjeregulene, kjøre- og hviletidsbestemmelsene og eventuelle andre lovbrudd der denne sanksjonen egner seg. Dette er forslag som Samferdselsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet nå vurderer i fellesskap.

Det er også viktig å se utfordringene i et videre perspektiv. I november 2017 foreslo statsminister Erna Solberg overfor EU-kommisjonen et styrket samarbeid mot arbeidslivskriminalitet på europeisk nivå. Et av tiltakene Norge foreslår er et styrket europeisk kontrollsamarbeid innen vegtransport. Som en respons på dette har Nederland tatt initiativ overfor Norge om et konkret samarbeid for å bekjempe arbeidslivskriminalitet innen vegtransport mellom landene i Norden, Baltikum og BeNeLux. Vi ser nå på muligheten for et slikt samarbeid.

Offentlige innkjøp er et annet sentralt område i strategien mot arbeidslivskriminalitet. Det offentlige foretar betydelige anskaffelser av varer, tjenester og bygg- og anleggsarbeider fra eksterne leverandører. Offentlig sektor har et særlig ansvar for å sikre ryddige forhold i norsk arbeidsliv og hindre arbeidslivskriminalitet ved å medvirke til at ingen arbeidstakere utnyttes. Regjeringen har besluttet å gi alle offentlige virksomheter en fellesføring gjennom tildelingsbrevene for 2018, om at de må gjennomføre og følge opp anskaffelsene sine på en slik måte at det motvirker arbeidslivskriminalitet. Virksomhetene skal redegjøre for hvilke systemer og rutiner de har for kontraktsinngåelse og for oppfølging av inngåtte kontrakter slik at det ikke forekommer arbeidslivskriminalitet i anskaffelsene deres. Fellesføringen er knyttet til virksomhetenes oppfølging av de pliktene de allerede er pålagt som oppdragsgivere gjennom lov om offentlige anskaffelser. Dette gjelder blant annet krav til attest for skatt- og avgift, krav til lønns- og arbeidsvilkår, kontroll med leverandørkjeden og bestemmelsen om begrensning i antall ledd i leverandørkjeden.

Det offentlige må være sitt ansvar bevisst og gå foran som et godt eksempel. Tiltakene som er nevnt her skal bidra til et ekstra støt for å forhindre arbeidslivskriminalitet i transportsektoren. Målet er at transportvirksomhet på vei skal skje i ordnede former.

SPØRSMÅL NR. 995

Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 28. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Aftenposten har i dag, 19. februar en artikkel der Bane NOR sier at det må mer penger til for å holde forutsatt framdrift når det gjelder Ringeriksbanen.

Hva vil statsråden gjøre for å holde valgloftet fra Høyre og Frp i 2017 om byggestart innen 2021?»

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget behandlet Nasjonal Transportplan 19. juni 2017, var anleggsstart for Ringeriksbanen fastsatt til 2021/2022. Det vakte sterke reaksjoner både fra kommuner, fylkeskommune og næringsliv. I valgkampen 2017 lovte Høyre og Frp å sørge for anleggsstart i 2021, i første

fireårsperiode av den nye planen. Da Stortinget behandlet samferdselsbudsjettet for 2018, så vi allerede de første tegnene til at valgløftet som ble gitt i 2017 ikke kom til å bli holdt. Anleggsstart sto fortsatt til 2021/2022. Arbeiderpartiet foreslo i sitt alternative budsjett for 2018 å øke bevilgningene til jernbane med 647,5 mill. kr., herunder 200 mill. kr. til investeringer. Dette var blant annet forutsatt å gå til å sikre oppstart av Ringeriksbanen i 2021, men vi ble nedstemt.

Med bakgrunn i Aftenpostens oppslag i dag, ser det ut til at vi må vente enda lenger - vedtak om finansiering først i 2023 og ferdigstilling i 2031, først sju år seinere enn forutsatt for kort tid siden. Med i dette bildet hører at regjeringen så seint som i 2015 hadde kakefest på Sundvol den for å feire oppstart i 2019.

Svar:

Regjeringen har en historisk høy satsing på samferdsel. I de fem statsbudsjett som er vedtatt etter regjeringsskiftet i 2013 er det bevilget totalt 108 milliarder kroner til jernbanen. Tilsvarende tall i de fem foregående statsbudsjett er 60 milliarder kroner. Det bekrefter en sterk ambisjon om å styrke jernbanens rolle i transportsystemet. Denne satsingen vil fortsette også fremover. I Nasjonal transportplan 2018-29 er det prioritert over 1.000 milliarder kroner til infrastrukturformål. 45 prosent av pengene til investeringsprosjekter i Nasjonal transportplan 2018-2029 går til bygging av ny infrastruktur på jernbanen. Dette er et massivt løft for å få flere til å velge tog i og mellom de store byområdene, og få mer gods over på skinner. Prioriteringene og tidsanslagene som ble gjort i NTP var basert på best tilgjengelig informasjon fra fagetatene på det tidspunktet dokumentene ble fremlagt.

Bane NOR har nylig lagt frem sitt innspill til Jernbanedirektoratets handlingsprogram. Innspillet er Bane NORs forslag til hvordan Nasjonal transportplan 2018-2029 kan realiseres. Jeg har merket meg at Bane NOR foreslår endringer i rekkefølge for selve utbyggingen av infrastruktur. Det betyr ikke at regjeringens ambisjoner er endret. Det er dog bra at Bane NOR har gjort et grundig arbeid med hvordan de skal minimere transportutfordringene i byggeperiodene og sikre at prosjekter er best mulig koordinert opp mot kapasiteten i anleggssektoren. Det er også bra at Bane NOR har en mening om hvordan prosjekter kan gjennomføres på en mest mulig rasjonell måte, slik at skattebetalernes penger bruker på en best mulig måte.

La meg samtidig minne om at Bane NORs innspill til handlingsprogrammet skal også vise at byggestart for Ringeriksbanen i 2021 er gjennomførbart.

Jernbanedirektoratet skal nå utarbeide jernbanesektorens handlingsprogram. Bane NORs innspill er et innspill til dette arbeidet. Handlingsprogrammet skal konkretisere gjennomføringen av prosjektene i Nasjonal transportplan 2018-2029. Etter gjennomført høring

vil Jernbanedirektoratet fastsette handlingsprogrammet sommeren 2018. Hvordan den endelige tilrådingen om utbyggingsrekkefølge vil se ut, må dermed vente på handlingsprogrammet.

Regjeringen prioriterer utbygging av InterCity-strekningene på Østlandet, inkludert Ringeriksbanen, høyt. For å realisere nye prosjekter har vi siste årene satt av veldig mye penger til planlegging for å gjøre prosjektene klare til anleggsstart.

Representanten Christoffersen viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett for 2018 satte av 100 millioner kroner mer til planlegging og 100 millioner kroner mer til investeringer. I følge representanten Christoffersen skulle disse midlene sikre fremdriften i Ringeriksbaneprojektet. Imidlertid lovet AP i Trøndelag at de samme pengene skulle gå til Trønderbanen og på Jæren ble de lovet til Jærbanen. Jeg tror ikke vi hadde fått raskere oppstart av Ringeriksbanen med en tilnærming der de samme pengene brukes tre ganger!

Ringeriksbanen har vært planlagt siden 1800-tallet. Det har vært mye prat, men denne regjeringen vil realisere prosjektet. Jeg er trygg på at vi med Jernbanedirektoratets handlingsprogram vil ha et godt fundament for å kunne prioritere prosjektet i de kommende budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 996**Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Else-May Botten****Besvart 28. februar 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for status for oppfølging av stortingets vedtak til St.meld.nr 14 (2006-2007) om at utslipp og bruk av miljøgifter kontinuerlig skal reduseres med den hensikt å stanse utslippene innen 2020 og oppfølging av handlingsplan for å stanse utslipp av miljøgifter, som ble lagt fram i 2015?»

BEGRUNNELSE:

I 2015 ba Stortinget Regjeringen utarbeide en handlingsplan for en giftfri hverdag. Bakgrunnen for vedtaket i stortinget var representantforslag Dokument 8:87 S (2013-2014). I vedtaket fra Stortinget bes regjeringen utarbeide en handlingsplan for en giftfri hverdag. Handlingsplanen må inkludere tiltak mot miljøgifter både nasjonalt og internasjonalt, tiltak for økt tilsyn og kontroll, forbrukerinformasjon og bransjedialog.

Spesielt ble det pekt på behovet for at særlig barn må sikres bedre mot farlige miljøgifter, og samfunnets mål må være at barn ikke utsettes for farlige stoffer.

Regjeringen la i 2015 fram en handlingsplan for å stanse utslipp av miljøgifter som utgjør en alvorlig trussel mot helse og/eller miljø, og at disse kontinuerlig skal reduseres i den hensikt å stanse utslippene innen 2020.

I handlingsplan for en giftfri hverdag viser Regjeringen til at den viktigste prioriteringen i miljøgifts arbeid fram mot 2020 er seks hovedområder:

- økt tilsyn og analyser av forbrukerprodukter
- mer bevisstgjøring av bransjen og forbrukere
- økt kunnskap og forskning
- økt innsats overfor EU for å sikre strengere regelverk
- vurdere hvordan en kan merke klær og leker som inneholder miljøgifter
- bedre tilsyn og kontroll.

De langsiktige politiske målene i Norge samsvarer med generasjonsmålet og er forankret blant annet i St. meld. nr. 14 (2006–2007). Ved behandling av stortingsmeldingen slo Stortingets energi- og miljøkomité fast at kjemikaliepolitikken skal bygge på et føre-var-prinsipp.

Barn og unge er en spesielt sårbar gruppe når det kommer til kjemikalieeksponering, både gjennom klær og leker. Derfor er det behov for at barn sikres bedre mot farlige miljøgifter, og samfunnets mål må være at barn ikke utsettes for farlige stoffer. I en dansk ekspertrapport fra det Danske miljøvernministeriet ble det slått fast allerede i 2009 at den risikotilnærmingen man har til enkelte

kjemikalier, tar ingen høyde for blandingsvirkninger av flere kjemikalier sammen.

Allerede i 2000 ble regelverket styrket, ved at virksomheter som bruker produkter med innhold av farlige kjemikalier ble pålagt å vurdere om det finnes alternativer som medfører mindre risiko og at virksomheten i så fall skal velge dette alternativet. Formålet med "substisjonspliketen" er bl.a. å minske bruken av helse- og miljøfarlige stoffer, inklusive miljøgifter. Likevel avdekkes det stadig nye funne av miljøgifter i både barneklær og leker.

I handlingsplanen som ble lagt fram i 2015 skriver Klima og miljødepartementet at de vil styrke arbeidet for å mindre miljøgifter i særlig bransjer og produktgrupper og at det skal legges vekt på å styrke arbeidet for å redusere og stanse miljøgiftinnholdet i ulike produkter. Videre skrives det at det er av særlig betydning å unngå mulige miljøgifter i produkter som brukes av barn og som kan frigi giftstoffer.

Svar:

Arbeidet med å fase ut bruk av miljøgifter er den viktigste delen av kjemikaliepolitikken. Kjemikalier som utgjør en alvorlig trussel mot helse og miljø, settes på den norske prioritetslisten over miljøgifter miljømyndighetene arbeider systematisk med å fase ut. I dag er det ca. 35 stoff og stoffgrupper på listen. Det er oppnådd store reduksjoner i bruk og utslipp av mange av miljøgiftene på prioritetslisten. Siden 1997 er utslippene redusert med 90 prosent for mange av stoffene. Resultatet er oppnådd gjennom strenge krav i industriens utslippstillatelser, forbud mot miljøgifter, krav til avfallsbehandling og oppryddingstiltak.

Prioritetslisten gir et viktig signal til næringslivet om å jobbe for reduksjon i bruk og utslipp. Industrien har strenge krav til hva de kan slippe ut og må rapportere sine utslipp av stoffer på prioritetslisten. I tillegg har den som bruker farlige kjemikalier en substitusjonsplikt, og det vil si at en plikter å vurdere om det finnes alternativer som medfører mindre risiko. Det ryddes også opp i grunn og sedimenter for å hindre at miljøgifter som tidligere har blitt sluppet ut ikke spres til naturen. Det er strenge krav til at farlig avfall håndteres på en sikker måte. På nettstedet miljøstatus.no kan en følge utviklingen for hvert enkelt stoff. Utviklingen for å nå målet om å fase ut miljøgifter er positiv, men det er likevel gjenstående utfordringer. De viktigste prioriteringene i miljøgiftsarbeidet fra handlingsplanen som ble lagt fram i 2015 følges opp tett.

Internasjonal innsats er viktigst

Miljøgifter langtransporteres gjennom luft- og havstrømmer og for flere av stoffene er dette en dominerende tilførselsvei til norsk natur. Miljøgifter i importerte produkter er også en økende kilde til utslipp. Det mest effektive er derfor at flere land sammen blir enige om forbud og reguleringer. Det internasjonale arbeidet prioriteres og det er ingen tvil om at internasjonale reguleringer er det virkemiddelet som vil ha størst effekt for å nå målet.

EØS-regelverket REACH er det klart beste og mest omfattende kjemikalierregelverket i verden, og regelverket gir oss gode muligheter til å fremme europeiske forbud. Vi har også produktspesifikke EØS-regelverk for leketøy, batterier, elektriske og elektroniske produkter og biocider. Det er et omfattende arbeid å evaluere stoffer og levere restriksjonsforslag. REACH-regelverket legger opp til at det skal være en arbeidsdeling mellom landene i EØS-området og alle EØS-land plikter å bidra til å redusere risikoen ved bruk og utslipp av miljøgifter. Norge er blant de landene som er mest aktive når det gjelder å fremme forbud og evaluere stoffer. Globale avtaler som Stockholmkonvensjonen for tungt nedbrytbare organiske miljøgifter som langtransporteres og Minamatakonvensjonen for kvikksølv er dessuten viktig.

Norge arbeider svært aktivt i EU og globalt og får gjennomslag for at det skal innføres strenge reguleringer av miljøgifter. Norge har særlig prioritert arbeidet med å stanse bruk og utslipp av miljøgifter som er tungt nedbrytbare, bioakkumulerende (konsentreres i kroppen), giftige, og/eller har hormonforstyrrende egenskaper. Norske data fra miljøgiftovervåkning er viktig i dette arbeidet. Norske data er etterspurt internasjonalt og veier tungt i behandlingen av reguleringsforslag i EU og globalt. De senere årene er det innført strengere grenseverdier for kjemikalier i leketøy, blant annet for tungmetaller og kreftfremkallende, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige stoffer. Barn og fostre er ekstra sårbare overfor helsefarlige stoffer. Hensynet til sårbare grupper er viktig aspekt når miljømyndighetene jobber for regulering av de farligste stoffene.

Noen viktige stoffer som prioriteres

Perfluorerte stoffer er en gruppe med flere tusen organiske fluorholdige forbindelser, og flere av stoffene har vist å gi reproduksjonsskader, organskader og muligens kreft. Stoffene er svært tungt nedbrytbare og kan hope seg opp i næringskjeden. Flere av de perfluorerte forbindelsene kan fraktes over lange avstander. Norge i samarbeid med Tyskland har fått gjennomslag i EU for forbud mot det perfluorerte stoffet PFOA og PFOA-relaterte stoffer. Det er også et globalt forbud i prosess. Norge har videre fremmet forslag om globalt forbud mot en annen perfluorert forbindelse, PFHxS. For mange andre perfluorerte forbindelser er det internasjonale reguleringer i prosess, som

vi støtter oppunder. Regulering av stoffer gjøres i dag mer og mer som grupper av stoffer. Det er mer effektivt enn å ta et stoff om gangen.

Norge har fått gjennomslag for globalt forbud mot de bromerte flammehemmerne dekaBDE og HBCD. Norge innførte tidlig et totalforbud mot kvikksølv, har vært initiativtaker og pådriver for globalt forbud og i tillegg stått bak forbud mot visse kvikksølvforbindelser i EU. Norge har sammen med flere EU-land og det europeiske kjemikaliebyrået ECHA en sentral rolle i arbeidet med å forby de verste tatoveringsfargene under kjemikalierregelverket REACH. Av andre viktige reguleringer kan det nevnes forbud mot ftalater i leketøy og småbarnsprodukter og forbud mot bly i smykker og andre produkter som barn kan putte i munnen.

Norge er også aktive i arbeidet med å sørge for at forbrukere og arbeidstakere får informasjon om fare og rett håndtering av kjemikalier. Norge har i dette arbeidet fått gjennom ny fareklassifisering for mange reproduksjonsskadelige og kreftfremkallende stoffer. For å styrke informasjonen til forbrukere om produkter er det viktigst å arbeide for gode internasjonale merkeordninger. Nettstedet erdetfarlig.no gir generelle råd om adferd og valg for å beskytte egen helse og miljøet. Miljømerkene Svanemerket og Blomsten hjelper forbrukerne å velge miljøvennlige alternativer.

Håndheving av regelverket

Tilsyn, kontroll og reaksjoner ved brudd på regelverket er viktig for å påse at virksomhetene overholder sine plikter. Myndighetene utfører risikobasert tilsyn og har i mange år prioritert tilsyn av forbrukerprodukter. En viktig del av kontrollen er også å veilede og bevisstgjøre bransjen. På bakgrunn av økte midler til analyser av produkter har Miljødirektoratet kunnet kontrollere og analysere et økende antall produkter fra 2015 og fram til nå. Det vil fortsatt være fokus på forbrukerprodukter framover. Prioriterte produktgrupper er blant annet leketøy og småbarnsprodukter, sport, fritid, elektriske og elektroniske produkter. Tilsynsmyndighetene i Europa samarbeider om felles tilsynsprosjekter.

Oppsummering

De viktigste prioriteringene i miljøgiftsarbeidet fra handlingsplanen i 2015 følges opp tett, og jeg viser også til Jeløya-plattformen. Gjennom å stille strenge krav til industriutslipp, rydde opp i tidligere forurensning, fremskaffe kunnskap ved miljøovervåking, fremme forbud mot miljøgifter i EU og globalt, håndheve regelverket og bevisstgjøre bransjen, har vi oppnådd gode resultater i Norge. Utviklingen for å nå målet om å fase ut miljøgifter er positiv. Det er likevel gjenstående utfordringer særlig knyttet til importerte produkter og langtransportert foru-

rensning. Jeg prioriterer det videre arbeidet med å fase ut miljøgifter høyt fremover.

SPØRSMÅL NR. 997

Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Liv Gustavsén

Besvart 28. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke grep vil statsråden ta for å sørge for like konkurransevilkår for kommersielle virksomheter ved Evenes, slik at også private næringsutøvere kan delta og styrke forutsetningen for et best mulig servicetilbud for flypassasjerene?»

BEGRUNNELSE:

Forsvarsbygg, med Kommunal- og moderniseringsdepartementet som ansvarlig planmyndighet, arbeider nå med utarbeidelsen av en ny statlig reguleringsplan for Evenes flystasjon og Harstad I Narvik lufthavn. Naboeiendommen, gnr. 4 bnr. 106 til Evenes Flystasjon eies av privat grunneier. Grunneier har i mange år drevet parkeringsvirksomhet på Eiendommen, og har i lang tid hatt omfattende utbyggingsplaner for Eiendommen. Eiendommen ligger - etter anmodning fra Avinor - i sin helhet innenfor Forsvarsbyggs forslag til planprogram, noe som har satt en foreløpig stopp for Grunneiers utbyggingsplaner. Avinor har imidlertid på sin side gått ut med konkrete planer for utbygging av sine arealer på Evenes Flystasjon. Avinors planer inkluderer, som Grunneiers planer, både hotell og utvidet parkering.

Av Forsvarsbyggs planforslag som ble kunngjort i juli 2017 fremgår det at formålet med reguleringsplanen er å « [...] legge til rette for utbygging som dekker Forsvarets og Avinors behov [...] ». Kommunal- og moderniseringsdepartementet skal dog under planarbeidet ha uttrykt overfor Forsvarsbygg at kommersielle reguleringsformål ikke er forenlig med en statlig reguleringsplan.

Forsvarsbygg hadde av sikkerhetsmessige årsaker opprinnelig kun medtatt den sørlige delen av gnr. 4 bnr. 106 i planområdet, dvs. den delen som ligger sør for riksvei 833 og grenser direkte til Forsvarets område. Forsvarsbygg oversendte allerede ved e-post av 31. mars 2017 sitt planutkast med tilhørende avgrensning til Avinor. Avinor ble da gitt anledning til å kommentere planavgrensningen, og anmodet om at gnr. 4 bnr. 106 i sin helhet, dvs. også den nordlige delen, ble inntatt i planområdet. For-

svarsbygg endret deretter planområdet iht. Avinors anmodning. Hele den innledende fasen i planarbeidet, herunder inntakelsen av deler av gnr. 4 bnr. 106 og utvidelsen til hele Eiendommen, skjedde uten at Grunneier - som er den grunneieren utover Avinor som i det alt vesentligste blir berørt av planarbeidet - verken ble gitt varsel eller fikk samme mulighet som Avinor til å kommentere planområdet i forhold til gnr. 4 bnr. 106.

Det er følgelig Avinors, og ikke Forsvarets, interesser som har medført at gnr. 4 bnr. 106 i sin helhet er inntatt i planområdet, og som dermed har satt en foreløpig stopp for den private grunneierens utbyggingsplaner. Avinor har utarbeidet en masterplan for Evenes lufthavn. Masterplanen viser med tydelighet at det er Avinors kommersielle interesser som har vært retningsgivende for Avinors arbeid i saken.

Masterplanens vedlegg, dvs. Avinors plankart datert 17.10.2017; Fase 1- nåværende regulering med hotell inntegnet; Fase 2- Avinors parkering anlagt på Grunneiers areal; Fase 3 - Avinors forslag til endring av trase for RV833), viser at Avinor ønsket gnr. 4 bnr. 106 medtatt for å muliggjøre egne kommersielle utbyggingsplaner i form av hotell og utvidet areal for parkeringsplasser. Avinors utbygging av terminalbygningen og flyoppstillinger kan skje uten at gnr. 4 bnr. 106 berøres. Derimot strekker Avinors nye kommersielle utbyggingsplaner, dvs. hotell og parkering, inn på Eiendommens vestre side (av den sørlige delen). Avinor foreslår videre at Rv. 833, som i dag deler Eiendommen i to, skal legges inn på den nordlige delen av Eiendommen. Dette for at Avinor får bedre plass til å tilrettelegge for sine kommersielle utbyggingsplaner på egen eiendom. Dersom Eiendommen reguleres i utnyttet iht. Avinors planer, vil ikke Grunneiers utbyggingsplaner kunne gjennomføres, og Grunneiers parkeringsvirksomhet kan ikke drives regningssvarende. Avinor har dermed kvittet seg med en konkurrent.

Det er i dag to tilbydere av parkering ved Evenes Flystasjon. Dette er i) Avinor, og ii) Grunneier. At Avinors forslag mht. reguleringsarbeidet skyldes egne kommersielle planer og for å kvitte seg med en konkurrent, fremgår

klart av masterplanen. Følgende står uttrykkelig i Avinors masterplan:

«Parkering er en av lufthavnas hovedinntektskilder med om lag 1000 parkeringsplasser. Den er i de seinere år under hardt press pga. lokal konkurrent med areal nært terminal, med svært lave priser» (side 11).

Mens Grunneier tilbyr parkering til kr. 40 per døgn, ligger Avinors priser mellom kr. 105 - 235 per døgn. Spørsmålsstiller er av den oppfatning at konkurranse er skjerpende for alle aktører, og viktig for å gi brukerne ett best mulig tilbud.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at kommersielle aktører får like vilkår, uansett om de er offentlige eller private foretak. Jeg mener dessuten at Avinor i større grad bør legge til rette for at kommuner og private kan delta i utvikling av og rundt lufthavner, jf. Meld. St. 30 (2016-2017) Verksemda til Avinor. Samtidig viser jeg til at det er et mål at Avinor

i størst mulig grad skal være selvfinansiert gjennom inntekter fra hovedvirksomheten og annen forretningsvirksomhet i tilknytning til lufthavnene.

Departementet er kjent med Avinors arbeid for å legge til rette for etablering av et hotell ved Evenes lufthavn. Avinor har ikke til hensikt selv å oppføre et slikt hotell, men ønsker å legge til rette for mulig salg eller bortfeste av tomt til private aktører som kan realisere prosjektet. Avinor arbeider nå med å avklare interessen blant private eiendomsaktører og hotell drivere.

Jeg vil for øvrig vise til Kommunal- og moderniseringsministerens svar på spørsmål nr. 998 når det gjelder den statlige reguleringsplanen. Som det framgår her, er planprosessen i startfasen. Reguleringsplanen som nå utarbeides av Forsvarsbygg gjelder forhold som ivaretar den militære virksomheten på Evenes flystasjon. Eventuelle utbyggingsplaner knyttet til kommersiell virksomhet håndteres som egne detaljplaner gjennom ordinære planprosesser med kommunen som planmyndighet. Dette gjelder like mye for Avinor som for andre berørte grunneiere og Evenes Utvikling.

SPØRSMÅL NR. 998

Innlevert 19. februar 2018 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen

Besvart 27. februar 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Er det i tråd med statlige føringer at et statlig aksjeselskap som Avinor, fritt kan utnytte sin monopolstilling til i reguleringsprosessen å hindre andre konkurrerende private i å utøve næringsvirksomhet, og hvilke tiltak vil statsråden ta for å sikre at dette ikke skal skje?»

BEGRUNNELSE:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet er ansvarlig planmyndighet for Forsvarsbyggs pågående arbeid med utarbeidelsen av en ny statlig reguleringsplan for Evenes Flystasjon og Harstad I Narvik lufthavn.

Naboeiendommen, gnr. 4 bnr. 106 til Evenes Flystasjon eies av privat grunneier. Grunneier har i mange år drevet parkeringsvirksomhet på Eiendommen, og har i lang tid hatt omfattende utbyggingsplaner for Eiendommen. Eiendommen ligger - etter anmodning fra Avinor - i sin helhet innenfor Forsvarsbyggs forslag til planprogram,

noe som har satt en foreløpig stopp for Grunneiers utbyggingsplaner.

Avinor har utarbeidet en masterplan for Evenes lufthavn. Masterplanen viser med tydelighet at det er Avinors kommersielle interesser som har vært retningsgivende for Avinors arbeid i saken.

Dersom Eiendommen reguleres i utnyttes iht. Avinors planer, vil ikke Grunneiers utbyggingsplaner kunne gjennomføres, og Grunneiers parkeringsvirksomhet kan ikke drives regningssvarende. Avinor har dermed kvittet seg med en konkurrent.

Det er i dag to tilbydere av parkering ved Evenes Flystasjon. Dette er i) Avinor, og ii) Grunneier. At Avinors forslag mht. reguleringsarbeidet skyldes egne kommersielle planer og for å kvitte seg med en konkurrent, fremgår klart av masterplanen. Følgende står uttrykkelig i Avinors masterplan:

«Parkering er en av lufthavnas hovedinntektskilder med om lag 1000 parkeringsplasser. Den er i de seinere år under hardt press pga. lokal konkurrent med areal nært terminal, med svært lave priser» (side 11).

Mens Grunneier tilbyr parkering til kr. 40 per døgn, ligger Avinors priser mellom kr. 105 - 235 per døgn. Det er spørsmålsstillers oppfatning at konkurranse medfører lavere kostnader og ett bedre tilbud for flyreisende. Det er derfor uheldig om Avinor bidrar til å hindre nødvendig konkurranse.

Svar:

Forsvarsbygg har av Forsvarsdepartementet, i samråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), fått i oppdrag å utarbeide statlig reguleringsplan med konsekvensutredning for Evenes flystasjon. Bakgrunnen for planarbeidet er Stortingets beslutning om bruk av Evenes lufthavn som fremskutt operasjonsbase for F-35, og base for Forsvarets maritime overvåkningsfly, med tilhørende støttefunksjoner. KMD er planmyndighet i saken, og Forsvarsbygg forestår alt praktisk planarbeid på vegne av Forsvarsdepartementet.

Reguleringsplanen som skal utarbeides av Forsvarsbygg, skal gjelde for den militære delen av flyplassen. Av hensyn til Forsvarets interesser, har det vært nødvendig å ta med hele flyplassen, blant annet for å kunne gjøre nødvendige sikringstiltak rundt kritiske objekter i den militære delen. For eksempel er én av løsningene for plasseringen av hangarer for de nye jager- og overvåkningsflyene, lokalisert tett opp mot eksisterende bygninger på den sivile flyplassen. Slike momenter vil gjøre det nødvendig

med sikringstiltak som kan innebære høyde- og innsynsbegrensninger for nye bygg i reguleringsplanen som skal utarbeides.

Planprosessen er i startfasen. Neste milepæl er fastsettelse av planprogrammet, som var ute på høring i perioden 19. juni til 1. oktober 2017. Det kom flere innspill, deriblant fra nevnte grunneier og Evenes Utvikling, om forholdene som omtales i representantens begrunnelse. Både Avinor og Evenes Utvikling ønsker å utnytte sine eiendommer til kommersiell virksomhet gjennom blant annet å bygge hotell, samt drive parkering innenfor planområdet.

Det fattes ikke noen vedtak om arrondering eller arealbruk i planprogramfasen av planprosessen. Slike tema, samt spørsmål knyttet til Forsvarets interesser, vil avklares i det videre arbeidet med reguleringsplanen og konsekvensutredningen.

Forsvarsbygg har gitt klart uttrykk for at reguleringsplanen kun skal ta for seg de forhold som ivaretar den militære virksomheten på Evenes flystasjon. Eventuelle utbyggingsplaner knyttet til kommersiell virksomhet, må tas som egne detaljplaner gjennom ordinære planprosesser med kommunen som planmyndighet. Dette gjelder like mye for Avinor som for andre berørte grunneiere og Evenes Utvikling.

Regjeringen er opptatt av at kommersielle aktører får like vilkår, uansett om de er offentlige eller private foretak, og jeg vil i denne og lignende saker bidra til at partene får mest mulig like vilkår til å utvikle sine virksomheter.

SPØRSMÅL NR. 999

Innlevert 20. februar 2018 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 1. mars 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvor mye har statlig eide selskaper fordelt etter selskap hatt i inntekter som følge parkeringsavgift ved buss, tog og flyplasser på i 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 og hva er forventede inntekter i 2018?»

BEGRUNNELSE:

I dag er det mange som benytter seg av parkeringsmulighetene kollektivknutepunkt. Mange er avhengig av å bruke bilen for å komme seg til kollektivmulighetene. Etter denne representantens syn må det være ønsket politikk at flest mulig skal benytte seg av kollektivreise for å komme

seg inn til de store byene. Noen steder er en avhengig av flyet for å komme seg frem, andre steder er det alternativer som buss og tog. Det er ofte offentlig styrte selskaper som administrer disse parkeringsplassene. Ved togstasjonene er det Bane Nor og ved flyplassene er det Avinor. I den siste tiden er det kommet flere medieoppslag om at det er innført betaling på parkering på slike plasser som før var gratis. Det siste eksempelet er at det er innført parkering ved Tangen stasjon. Det er også kommet meldinger om at det har vært en kraftig økning i prisene på steder hvor det allerede har vært betaling. Det er grunn til å tro at innføring og økt prising av parkeringsplassene fører til at færre velger kollektivt ved pendlerreiser, samtidig som

reisende som bare har fly som alternativ opplever betydelig høyere kostnader ved reise.

Svar:

Staten, eller selskap eid av staten, eier ikke rene bussterminaler/rutebilstasjoner, og Samferdselsdepartementet har derfor ikke oversikt over parkeringsfasiliteter ved disse.

Bane NOR har oppgitt inntekter fra parkeringsvirksomhet ved jernbanestasjoner, som fremgår av tabellen under.

2013	2014	2015	2016	2017	2018(bud)
7,8 mill. kr	9,2 mill. kr	9,8 mill. kr	12,7 mill. kr	18 mill. kr	31,1 mill. kr

I dag erfarer Bane NOR at parkeringsplassene ved mange stasjoner blir fylt opp svært tidlig om morgenen, til dels av bilister som bor i nærheten av stasjonen. Ved å sette en pris på parkering, forventer Bane NOR at flere reisende vil velge å gå, sykle eller kjøre kollektivt til stasjonen. På denne måten vil flere reisende som bor et stykke unna eller har ærend på veien til/fra stasjonen, finne en ledig plass. Meningen er at dette tiltaket skal gi flere mulighet til å velge toget, ikke færre.

Bane NOR har opplyst at de nå gjør seg nødvendige erfaringer, og at de vil evaluere ordningen om et par måneder. På denne måten vil vi få bedre kunnskap om tiltaket med betaling bidrar til at flest mulig velger jernbanen til sine daglige reiser, eller om flere velger bilen hele veien frem til ankomststed. Jeg vil følge nøye med på evalueringen. Målet må være å gi de reisende et totalt sett best mulig tilbud, hensyntatt de lokale forhold, uten at myndighetene skal overprøve de transportvalg folk tar i hverdagen.

Ettersom Vedum nevner Tangen stasjon, kan jeg opplyse at de fleste parkeringsplassene ved denne stasjonen blir forbeholdt pendlere og prisen blir 100 kroner per 30-dagersperiode, det vil si om lag 5 kroner per arbeidsdag. Bane NOR opplyser at parkeringsplassene ved stasjonene Stange og Hamar allerede er prislagt i dag, og at foretaket har valgt å se Tangen stasjon i sammenheng med disse.

Som eier av Bane NOR er det selvsagt slik at vi ikke har formidlet noen signaler om at Bane NOR skal bidra til nullvekstmålet gjennom sin parkeringsstrategi. Nullvekstmålet er en politisk ambisjon i de største byområdene, og skal søkes oppnådd gjennom felles virkemiddelbruk regulert i byvekstavtaler.

Avinor har oppgitt inntekter fra parkeringsvirksomhet på lufthavnene, som fremgår av tabellen under.

2013	2014	2015	2016	2017	2018(bud)
813 mill. kr	884 mill. kr	868 mill. kr	871 mill. kr	940 mill. kr	993 mill. kr

SPØRSMÅL NR. 1000

Innlevert 20. februar 2018 av stortingsrepresentant Jorunn Gleditsch Lossius

Besvart 26. februar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Ifølge NRK den 16.02.18 fremgår det av tilsynsrapporter fra statsadvokatembete at alvorlige vold- og overgrepssaker mot barn blir liggende hos politiet uten at det tas videre etterforskingsskritt.

Har statsråden iverksatt tiltak for å få oversikt over behovene for etterforskningsressurser i politiet eller andre steder for å forebygge, bekjempe vold- og overgrep mot barn, er andre tiltak iverksatt, og når vil statistikk for hvor mange tilrettelagte avhør som ender med dom foreligge?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt klare frister for når tilrettelagt avhør skal foreligge ved Statens Barnehus. Det er viktig for så sikre at barn og unge som har blitt utsatt for vold og overgrep, eller har vært vitne til dette, skal få rask og god hjelp.

Tilsyn utført av statsadvokatembete viser at alt for mange saker blir liggende hos politiet, etter at tilrettelagt avhør har blitt utført. Det er alvorlig. Både Riksadvokaten og Politidirektoratet har vært tydelige på at disse sakene skal prioriteres. Det er bra, men når det nå vises at sakene faktisk blir liggende for lenge uten at etterforskningssteg blir tatt må noe gjøres. Politiet må prioritere dette arbeidet. Barn og unge som utsettes for denne grove kriminaliteten må få hjelp raskt, og da er det svært uheldig om etterforskningsarbeidet tar lang tid.

I forbindelse med behandlingen av opptrappingsplanen mot vold mot barn, vedtok Stortinget våren 2017 at regjeringen skal utarbeide en rapport på lik linje som da opptrappingsplanen for psykisk helse ble utarbeidet, og som skal være grunnlag for vurdering av de økonomiske behovene knyttet til bekjempelse av vold og overgrep i planperioden. Det er viktig at denne rapporten utarbeides snarlig slik at man kan målrette innsatsen slik at flere barn og unge får den hjelpen de trenger.

Barneombudet har også uttrykt stor bekymring knyttet til funnene i tilsynsrapportene. De har fått bekymringer om at politiet ikke bruker tilgjengelig personell i disse sakene. Hun etterlyser nye måltall, og statistikk på hvor mange saker som medfører domfellelser. Stortinget vedtok våren 2017 at regjeringen må forbedre tilgangen på relevant statistikk over hvor mange tilrettelagte avhør som medfører domfellelse. Denne må snart komme på plass, og kvaliteten på etterforskningsarbeidet må styrkes.

Svar:

Føringene som er gitt gjennom statsbudsjett, tildelingsbrev og riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv er svært klare på at den alvorlige kriminaliteten skal prioriteres, herunder alvorlig integritetskrenkende kriminalitet som vold og overgrep mot barn. Politimesteren har ansvaret for at alle saker i distriktet som faller innenfor Riksadvokatens prioriteringer gis forrang dersom det er knapphet på ressurser. Det påligger derfor politimesteren å sørge for en hensiktsmessig ressursallokering som sikrer at de prioriterte sakene gis den nødvendige oppfølging.

Jeg er tilfreds med at Riksadvokaten gjennom sin fagledelse har en særlig oppmerksomhet på behandlingen av disse sakene, og jeg har forventer at funnene fra disse tilsynene vil gis den nødvendige oppfølging for å sikre prioritering av dette feltet. Dette er et område som jeg vil følge nøye med på fremover.

Opptrappingsplanen for å bekjempe vold og seksuelle overgrep mot barn og ungdom (2017-2021), inneholder en rekke tiltak som skal bidra til å forebygge og avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn og unge. Den inneholder også tiltak som retter seg mot å heve kompetansen om politiets etterforskning av disse sakene.

Når det gjelder spørsmålet om hvor mange saker der det gjennomføres tilrettelagt avhør som fører til fellende dom, vil jeg vise til den analysen Statistisk Sentralbyrå (SSB), nå foretar på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet. Analysen innebærer en gjennomgang av saker om vold i nære relasjoner og vold og seksuelle overgrep mot barn fra anmeldelse, gjennom alle ledd i straffesakskjeden, til eventuell dom. Dette er en analyse som vil gi oss et bredere kunnskapsgrunnlag om utfallet av disse sakene i straffesakskjeden.

SPØRSMÅL NR. 1001

Innlevert 20. februar 2018 av stortingsrepresentant Stefan Heggelund

Besvart 27. februar 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

«Hva er OsloMets navn på nynorsk og bokmål?»

BEGRUNNELSE:

I følge rundskriv V-9B/2016 skal alle statlige virksomheter som faller under målloven ha navn på både nynorsk og bokmål, dersom det ikke passer med det samme navnet

i begge målformer. "OsloMet" stemmer ikke med noen av målformene.

Svar:

Ved kongelig resolusjon 12. januar 2018 er det fastsatt at navnet er OsloMet – storbyuniversitetet. Dette er navnet på både nynorsk og bokmål. Navnet ble fastsatt før det ble gjort endringer i regjeringen 17. januar 2018. For videre

vurderinger av navnet viser jeg til tidligere kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksens svar på spørsmål nr. 622 fra representanten Heggelund, og mine svar på spørsmål nr.

704 fra representanten Heggelund og nr. 788 fra representanten Tore Storehaug.

SPØRSMÅL NR. 1002

Innlevert 20. februar 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 1. mars 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Kan statsministeren gi noen eksempler på hva «litt bredere sivile kriser» er, og som ikke kan håndteres med de heimlane me allereie har?»

GRUNNGJEVING:

På sosiale medier-nettstaden Twitter skreiv statsminister Erna Solberg 19.02.18 at «Når vi setter ned et utvalg ser vi på litt bredere sivile kriser, men som kan skape tidsproblemer». Ho sikta då til utvalet som var sett ned 09.02.18 og som skal sjå på endringar i beredskapslovgivinga.

Svar:

I mandatet for utvalget som skal utrede en sektorovergripende fullmaktsbestemmelse mv., nevnes naturkatastrofer, ulykker, pandemier, sammenbrudd i infrastruktur og høy tilstrømning av asylsøkere som eksempler på situasjoner hvor det er aktuelt å vurdere behovet for en slik hjemmel. Alt dette kan dreie seg om slike «litt bredere sivile kriser» som statsministeren viser til.

Når det gjelder avvik fra plan- og bygningsloven og grannelova, har Stortinget selv forutsatt at det er behov for en særlig hjemmel for unntak fra disse lovene ved en nasjonal flyktningkrise. Jeg viser til anmodningsvedtak 10. mai 2016 (nr. 646), som er gjengitt i utvalgets mandat, sammenholdt med Innst. 229 L (2015–2016). Proposisjonen som dannet bakgrunn for Stortingets anmodningsvedtak, beskriver konkret behovet for å gjøre unntak fra plan- og bygningsloven og grannelova i slike tilfeller. Jeg viser til beskrivelsene i Prop. 43 L (2015–2016) punkt 3, 5 og 6. Det kan ikke på forhånd utelukkes at sammenlignbare behov for innkvartering e.l. kan oppstå i andre ekstraordinære situasjoner som jeg har nevnt foran, for eksempel der et stort antall mennesker må evakueres fra en del av landet på grunn av en naturkatastrofe e.l.

Behov for unntak fra lovgivningen kan for øvrig dreie seg om dagligdagse plikter som det kan bli vanskelig eller

umulig å etterleve i en omfattende krisesituasjon, med negative konsekvenser for private. Jeg nevner ett eksempel med utgangspunkt i regnskapsloven § 8-2: Senest én måned etter fastsetting av årsregnskapet skal regnskapspliktige sende årsregnskapet til regnskapsregisteret. Samme paragraf gir departementet hjemmel til i forskrift å gjøre unntak fra plikten for «visse regnskapspliktige», men bestemmelsen har noe usikker rekkevidde med sikte på en omfattende krisesituasjon. Manglende oppfyllelse av plikten gir grunnlag for forsinkelsesgebyr etter regnskapsloven § 8-3. En generell hjemmel til å gjøre unntak fra lovgivningen kan bidra til at den enkelte regnskapspliktige ikke blir lovbrøyer og risikerer negative reaksjoner, f.eks. i en situasjon der omfattende sammenbrudd i IKT-systemer forårsaker at fristen ikke kan overholdes, og hvor det kan ta nokså lang tid å skaffe tilbake nødvendig dokumentasjon mv.

Fra helse- og omsorgstjenestemålsloven nevner jeg et eksempel knyttet til pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 c. Asylsøkere og deres familie som er medlem av folketrygden, har etter loven rett til å stå på liste hos lege med fastlegeavtale. Dette innebærer bl.a. at vedkommende har rett til å skifte fastlege inntil to ganger i året, og rett til å få en ny vurdering av sin helsetilstand hos en annen lege med fastlegeavtale. I en situasjon der mange asylsøkere befinner seg i en eller noen få kommuner, kan det av kapasitetsgrunner være at lovens grunnleggende rett til å få nødvendige helsetjenester fra kommunen gjennom den ordinære fastlegeordningen, ikke kan oppfylles. I slike situasjoner kan det være nødvendig å åpne for at kommunene lovlig kan tilby at helsehjelpen i en periode må organiseres på annen måte for denne gruppen personer. Det kan tenkes å skje f.eks. gjennom en særskilt organisert turnusordning eller legevaksordning hvor kommunens leger (inkludert fastleger) og/eller andre leger leies inn for å tilby nødvendige helsetjenester til asylsøkerne. Dette kan f.eks. organiseres ved at det etableres en midlertidig «legestasjon» i tilknytning til eller i nærheten av et asylmottak. En slik modifikasjon av måten kommunen opp-

fyller sine plikter, og måten den enkelte pasient får sine rettigheter oppfylt på, er det i dag neppe hjemmel for. Jeg understreker at den grunnleggende retten til helsehjelp, som følger av lovens § 2-1 a, ikke skal berøres i et slikt tilfelle, slik det også tydelig fremgår av mandatet til utvalget.

Ytterligere et eksempel kan hentes fra forvaltningsloven, som i utgangspunktet gjelder på alle forvaltningsområder: Etter forvaltningsloven § 34 tredje ledd må melding om endring av et pålagt vedtak til skade for klageren sendes innen tre måneder etter at underinstansen mottok klagen. Etter loven er det ikke anledning til å forlenge denne fristen i noe tilfelle. Det kan tenkes ekstraordinære krisesituasjoner der tilnærmet alle ressurser hos en instans, f.eks. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, i en periode

må rettes inn mot krisen, slik at det i praksis blir umulig å overholde tremånedersfristen, og at behovet for å avgjøre klagesakene på feltet ikke fremstår som akutt. I en slik situasjon kan det vise seg å være tilstrekkelig behov for en unntakshjemmel som gir anledning til å utvide saksbehandlingsfristen.

En nærmere kartlegging av lovverket vil kunne avdekke en rekke eksempler av lignende art.

Jeg understreker at regjeringen ikke har tatt stilling til om vi har tilstrekkelige hjemler til å håndtere alle tenkelige situasjoner. Dette er et sentralt spørsmål for utvalget. Jeg understreker også at Stortinget normalt selv vil kunne vurdere behovet for supplerende lovgivning også i krisesituasjoner, noe flyktningkrisen i 2015 illustrerer.

SPØRSMÅL NR. 1003

Innlevert 20. februar 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 28. februar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Når vil statsråden legge frem kostnadsoversikt for å beholde 2. bataljon på Skjold med minimum én stridsgruppe med ett til to kompanier med støtteelementer, og kan statsråden redegjøre for hvorfor regjeringen ikke hadde oversikt over kostnadene ved å beholde 2. bataljon på Skjold under behandlingen av Landmaktproposisjonen høsten 2017?»

BEGRUNNELSE:

Under behandlingen av Landmaktproposisjonen, Prop. 2 S(2017–2018), gjorde Stortinget følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen innen 1. kvartal 2018 komme tilbake med en kostnadsoversikt for å beholde 2. bataljon oppsatt med minimum én stridsgruppe med ett til to kompanier med støtteelementer på Skjold. Før endelig beslutning om endret sammensetning i 2. bataljon skal kostnadsoversikten foreligge.»

Svar:

Regjeringen anbefalte i Prop. 2 S (2017-2018) å gjøre om 2. bataljon på Skjold fra en infanteribataljon til en mekanisert bataljon. I det daglige vil bataljonen være bemannet med nøkkelpersonell med ansvar for å forvalte avdelingens materiell og mobiliseringspersonell samt å planlegge repetisjonsøvelser.

Jeg vil i løpet av første kvartal informere Stortinget om kostnadene knyttet til 2. bataljon i tråd med vedtaket fra Innst. 50 S (2017-2018).

Regjeringen presenterte i landmaktproposisjonen de samlede økonomiske, administrative og operative konsekvensene av sine anbefalinger. Regjeringen har også hele tiden hatt god kunnskap om alternative tiltak, herunder også hvilke følgekonssekvenser tiltak på ett område har for kostnader og operativ evne på andre områder. Jeg vil, med bakgrunn i Stortingets vedtak, redegjøre for kostnader og konsekvenser av den konkrete løsningen Stortinget etter-spør.

SPØRSMÅL NR. 1004**Innlevert 20. februar 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 1. mars 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Det har vært en høring om et forslag om å sentralisere videre arbeid med vannforskriften.

Hvorfor mener statsråden at den organiseringen regjeringen foreslo i høringsbrevet gir bedre framdrift i nødvendige miljøforbedringer, og vil omorganiseringen ivareta medvirkning fra kommuner og sivilsamfunn på en like god eller bedre måte slik forskrift og vanndirektiv krever?»

Svar:

Høringen av forslaget ble avsluttet den 15. januar i år, og det har kommet mange høringsinnspill som jeg nå er i ferd med å vurdere.

Jeg kan forsikre om at jeg er opptatt av å sikre fortsatt stor grad av lokal og regional medvirkning i vannforvaltningen og god fremdrift i gjennomføringen av miljøforbedrende tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1005**Innlevert 20. februar 2018 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 28. februar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«For hvilke typer forsvarsmateriell ble det utstedt utførselslisenser for til Saudi-Arabia i 2017, fordelt på A-materiell, B-materiell, flerbruksvarer til militær sluttbruk og tjenester/reparasjoner, og fordelt etter vareposisjonene i liste I (ML 1-ML 22)?»

Svar:

Norge utsteder ikke eksportlisenser for A-materiell til Saudi-Arabia.

Utenriksdepartementet har siden 1996 fremlagt årlige meldinger til Stortinget om eksporten av forsvarsmateriell, fordelt på A- og B-materiell. Meldingen gir også informasjon om eksport av flerbruksvarer til militær bruk, samt verdien av tjenesteytelser og reparasjoner knyttet til Utenriksdepartementets liste I (forsvarsmateriell).

Verdien av denne eksporten i 2017 vil foreligge i neste stortingsmelding om eksport av forsvarsmateriell fra Norge i 2017, eksportkontroll og internasjonalt ikke-spretningsarbeid. Departementet jobber med meldingen om eksporten i 2017. Meldingen planlegges fremlagt for Stortinget i løpet av første halvår 2018, så sant det er praktisk mulig.

SPØRSMÅL NR. 1006**Innlevert 20. februar 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 1. mars 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvem mener statsråden har det overordnede ansvaret for at tilbudet fra de regionale helseforetakene er godt nok, og hva har han selv tenkt å gjøre i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Som vist av NRK og Aftenposten, opplever pasienter ved Oslo universitetssykehus kanselleringer og uakseptabel lang ventetid på transport til og fra behandling. Syke mennesker må vente i flere timer på drosje midt på vinteren. Tone Tellevik Dahl, Byråd for eldre, helse og arbeid i Oslo kommune har sendt en bekymringsmelding til statsråden der hun skriver at hun er «engstelig for at innbyggere i Oslo på denne måten påføres unødvendige påkjennelser og i verste fall at helsetilstanden forverres på grunn av ventetid og kanselleringer.»

I Aftenposten viser statsråden til at det påligger de regionale helseforetakene gjennom sørge-for-ansvaret at pasienter får et godt transporttilbud. Dette er noe man må anta at helseforetakene er klar over.

Svar:

Jeg vil innledningsvis minne om at spesialisthelsetjenestelovens § 2-1 a fastslår at de regionale helseforetakene har en plikt til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten slik at tjenestens omfang og innhold er i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift. Tjenestene kan ytes av de regionale helseforetakene selv, eller ved at de inngår avtale med andre tjenesteytere. Spesialisthelsetjenestelovens § 2-2 angir at helsetjenester som tilbys eller ytes i henhold til loven skal være forsvarlige. Spesialisthelsetjenesten skal tilrettelegge sine tjenester slik at personell som utfører tjenestene blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter, og slik at den enkelte pasient/bruker gis et helhetlig og koordinert tjenestetilbud.

Det følger videre av paragraf 2-1 a i loven at de regionale helseforetakene skal sørge for at personer i helseregionen tilbys spesialisthelsetjenester, herunder transport til undersøkelse eller behandling i helse- og omsorgstjenesten. Pasientens rett til dekning av utgifter ved reise følger av pasient- og brukerrettighetsloven § 2-6 og pasientreiseforskriften. Regelverket legger ingen spesifikke føringer for hvor lang ventetid og reisetid pasienter må regne med til og fra behandling, men kravet til forsvarlighet vil kunne sette grenser for ventetid/reisetid.

Hva som er forsvarlig ventetid/reisetid må vurderes konkret med utgangspunkt i pasientens helsetilstand, og

det er derfor vanskelig stille særskilte krav til dette. Her er det viktig at behandleren gir nødvendig informasjon om behovet for tilrettelagt transport ved rekvireringen av reisen og blant annet vurderer om pasienten kan vente noe tid på transport.

Vurdering av tjenestens forsvarlighet ligger til tilsynsmyndighetene. Ansvaret for dette tilligger Statens helse-tilsyn og fylkesmennene. Statens helsetilsyn har det overordnede faglige tilsyn med helse- og omsorgstjenesten i landet og skal utøve myndighet i samsvar med det som er bestemt i lover og forskrifter. Fylkesmannen er tillagt myndighet til å føre tilsyn med helse- og omsorgstjenesten og er da underlagt Statens helsetilsyn. Det er satt krav om at enhver som yter helse- og omsorgstjenester skal etablere et internkontrollsystem for virksomheten og sørge for at virksomhet og tjenester planlegges, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lover og forskrifter.

Når det gjelder nærmere omtale av aktuelle problemstillinger vedrørende pasienttransport og de regionale helseforetakenes og helseforetakenes ansvar og håndtering av dette, vil jeg avslutningsvis vise til mine svar til Stortinget til spørsmål nr. 903, og representantforslag om tiltak til å forbedre og forenkle pasientreiseordningen i dokument 8:98 S (2017-2018). I disse svarene er utfordringene i Oslo særskilt omtalt. Her er min forventning at Oslo universitetssykehus ivaretar sitt ansvar som angitt ovenfor, og sikrer seg at de transportørene som har inngått avtale om pasienttransport oppfyller krav i avtalen med helseforetaket.

SPØRSMÅL NR. 1007

Innlevert 21. februar 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 2. mars 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hva er de totale inntektene (skatteinntekter fratrukket utgifter) til staten fra hvert av de oljeselskapene som har mottatt utbetalinger gjennom leterefusjonsordningen i perioden 2008-2016?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom leterefusjonsordningen har flere oljeselskaper fått utbetalt store beløp i forbindelse med leteaktivitet på norsk sokkel. Ordningen innebærer at selskaper som går i underskudd får dekket 78 prosent av letekostnadene. Dette korresponderer med det fradraget selskaper i skatteposisjon får, og med inntektsskatten. Med denne refusjonsordningen får selskapene dette fradraget utbetalt direkte, som de senere ville kunne trekke fra skatten når de etterhvert går med overskudd. Det siste fordrer imidlertid at de kommer i en posisjon hvor de går med overskudd.

Svar:

Refusjon for skatteverdien av letekostnader gir alle petroleumsselskaper lik økonomisk verdi av skattefradraget uavhengig av om selskapet er i eller utenfor skatteposisjon. Denne likebehandlingen legger til rette for et mangfold av aktører, små som store, på norsk sokkel.

Reglene om refusjon av skatteverdien av letekostnader (leterefusjon) i petroleumsskatten innebærer at selskaper som går med underskudd, kan velge mellom å få utbetalt skatteverdien av letekostnadene umiddelbart fra staten, eller å fremføre underskuddet med rentekompensasjon til fradrag senere år når selskapet har skattbart overskudd. Dermed kan de få utnyttet fradraget for letekostnader tidligere. Med reglene om rentefremføring av underskudd samt utbetaling av skatteverdien av underskudd ved opphør av petroleumsvirksomhet, har leterefusjon likevel ingen effekt på nåverdien av skattefradragene eller provenyet fra petroleumsvirksomheten.

Tabellen under viser en oversikt over leterefusjon over årene 2008 til 2016.

Tabell 1: Refusjon for skatteverdien av letekostnader 2008-2016

År	Skatteverdien av letekostnader. 2016 kroner (mrd.)	Antall selskaper
2008	7,5	38
2009	10,4	42
2010	11,4	38
2011	10,8	36
2012	12,9	43
2013	11,1	38
2014	14,2	40
2015	13,8	39
2016	7,7	38
Sum 2008-2016	99,8	

Kilde: Skatteetaten.

Skatteetaten publiserer årlige skattelister med en oversikt over inntekt og skatt fra petroleumsvirksomheten, se:

<http://www.skatteetaten.no/globalassets/pdf/orsk--oljeskattkontoret/skattelite-2016.pdf>

Negativ skatt i skattelisten kan innebære at selskapet har fått utbetalt skatteverdien av letekostnader eller fått

utbetalt skatteverdien av underskudd ved opphør av virksomheten på norsk kontinentalsokkel.

Etter skatteforvaltningsloven § 3-1 har skattemyndighetene taushetsplikt om enkeltselskapers inntektsforhold og økonomiske og bedriftsmessige forhold. Det kan derfor ikke oppgis detaljer om enkeltselskapers skattemessige forhold utover det som fremkommer av de offentlige skattelistede.

SPØRSMÅL NR. 1008**Innlevert 21. februar 2018 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 28. februar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Det er nå blitt kjent at Bane NOR vil utsette intercitysatsingen med flere år.

Hadde statsråden eller departementet på noen som helst vis informasjon om problemene med tidsfristene, som ligger i nasjonal transportplan, før planen ble vedtatt av Stortinget?»

Svar:

Regjeringen har en historisk høy satsing på samferdsel. I de første fem statsbudsjett vedtatt under dagens regjering har bevilgningene til jernbaneformål vært rundt 108 milliarder kroner. Til sammenligning ble det bevilget rundt 60 milliarder kroner i de foregående fem statsbudsjett. Regjeringen legger opp til at satsingen vil fortsette også i årene fremover. Fram til 2029 er det i Nasjonal transportplan prioritert over 1.000 milliarder kroner til infrastrukturformål. 45 prosent av pengene til investeringsprosjekter i Nasjonal transportplan 2018-2029 går til bygging av ny infrastruktur på jernbanen. Dette er et massivt løft for å få flere til å velge tog i og mellom de store byområdene, og få mer gods over på skinner.

Regjeringen prioriterer utbygging av InterCity-strekningene på Østlandet høyt. For å realisere nye prosjekter har vi de siste årene satt av veldig mye penger til planlegging for å gjøre prosjektene klare til anleggsstart.

Stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan er basert på den informasjonen om kostnader og fremdrift som forelå på tidspunktet meldingen ble utarbeidet. Jeg har merket meg at Bane NOR i sitt innspill til Jernbanedirektoratets handlingsprogram foreslår endringer i rekkefølge for selve utbyggingen av infrastrukturen. Det betyr

ikke at regjeringens ambisjoner er endret. Det er dog bra at Bane NOR har gjort et grundig arbeid med hvordan de skal minimere transportutfordringene i byggeperiodene og sikre at prosjekter er best mulig koordinert opp mot kapasiteten i anleggssektoren. Det er også bra at Bane NOR gir innspill til hvordan man kan få mest mulig jernbane for skattebetalernes penger.

Jernbanedirektoratet skal nå utarbeide jernbanesektorens handlingsprogram. Bane NORs innspill er et bidrag inn i dette arbeidet. Handlingsprogrammet skal konkretisere gjennomføringen av prosjektene i Nasjonal transportplan 2018-2029. Etter gjennomført høring vil Jernbanedirektoratet fastsette handlingsprogrammet sommeren 2018. Hvordan den endelige tilrådingen om utbyggingsrekkefølge vil se ut, må derfor avvende handlingsprogrammet.

Jeg håper representanten Vedum vil støtte opp om regjeringens arbeid for en bedre jernbane. Jeg merket meg at representanten Navarsete på NRK i 8. april 2017 advarte mot regjeringens storstilte satsing på jernbane.

”Den tidlegare samferdsleministeren frå Senterpartiet seier at grunnen til at Vestlandet no kjem dårlegare ut, er at regjeringa satsar meir på jernbane enn det dei raudgrøne gjorde.”

Nå var det ikke riktig at Vestlandet kom dårlig ut. Landsdelen får mer midler pr innbygger og som andel av totalen i nåværende NTP sammenlignet med forrige. Men jeg håper ikke dette utspillet var et forvarsel om omkamp fra Senterpartiet for å redusere regjeringens jernbanesatsing.

Avslutningsvis vil jeg minne representanten Slagsvold Vedum om at Nasjonal transportplan er en stortingsmelding, og ikke en proposisjon.

SPØRSMÅL NR. 1009**Innlevert 21. februar 2018 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 2. mars 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Er klima- og miljøministeren enig i Miljødirektoratets tolkning av forurensningsloven § 26, første ledd, eller er

det innenfor lovverket mulig for kommuner å stille krav om tømning av slike anlegg, men slik at boligeiere selv har ansvaret for å organisere tømningen?»

BEGRUNNELSE:

Som svar på henvendelse fra Oslo kommune ved Vann- og avløpsetaten har Miljødirektoratet 22. januar i år i en e-post opplyst følgende:

”Kommunen skal i henhold til forurensningsloven § 26, første ledd ”sørge for tømning av mindre renseinnretninger som slamavskillere og samlekkummer for avslamming av sanitært avløpsvann og overvann. Det samme gjelder for oppsamlingstanker for ubehandlet sanitært avløpsvann.”

Bestemmelsen er omtalt i ot.prp. nr. 11 (1979-80) s. 131. Der fremgår det at bestemmelsen innebærer at det innføres en plikt for kommunene til å ha tvungen renovasjon når det gjelder anleggene som er omtalt i bestemmelsen. Med tvungen renovasjon menes monopol på tjenesten i den forstand at innbyggerne plikter å delta i kommunens tømmeordning og at kommunen får enerett til å tilby tjenesten.”

Dette innebærer i så fall at Oslo kommune i en årrekke har handlet i strid med lovverket når kommunen i stedet har lovpålagt de berørte boligeiere å organisere tømningen selv. Spørsmålet er om dette er riktig tolkning av bestemmelsen.

Svar:

Miljødirektoratet har redegjort for forståelsen av forurensningsloven § 26 første ledd i e-post av 22. januar 2018 og i brev av 16. februar 2018 til Vann- og avløpsetaten i Oslo kommune. Klima- og miljødepartementet slutter seg til Miljødirektoratets vurderinger.

Kommunen plikter å etablere et system for tømning av slamavskillere og eierne av anleggene plikter å betale gebyr for dette. Det er ikke i strid med ordlyden at anleggseier organiserer tømning selv, men det fører ikke til fritak fra gebyrplikten. Firmaer som tømmer slamavskillere må også ha samtykke fra kommunen, jf. forurensningsloven § 26 jf. § 30 tredje ledd andre setning. Kommunen kan slik regulere om den ønsker at private firmaer skal kunne tilby slamtømmetjenester i kommunen. Dette innebærer at dersom kommunen ikke gir samtykke til private tømmefirmaer, så har heller ikke anleggseier mulighet til å organisere tømning selv, fordi ingen utenom kommunen da kan levere tjenesten.

Kommunen kan etter søknad unnta bestemte eiendommer fra den kommunale tømmeordningen, jf. § 26 jf. § 30 annet ledd siste setning.

SPØRSMÅL NR. 1010

Innlevert 22. februar 2018 av stortingsrepresentant Steinar Reiten

Besvart 1. mars 2018 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at fiskerimeldingen som nå er under utarbeidelse, inneholder et eget kapittel om forvaltning og effektiv utnyttelse av reker som ressurs for norske foredlingsbedrifter?»

BEGRUNNELSE:

Vi har i dag en situasjon der det er store ubenyttede rekeressurser i Barentshavet, samtidig som rekeindustrien i Nord-Norge sliter med å skaffe tilstrekkelige mengder med råvare. Kvoteanbefalingene fra ICES når det gjelder rekefisket i Barentshavet har de senere årene ligget på ca. 70 000 tonn pr år.

Samtidig viser statistikk fra Norges Råfisklag at det de seneste årene er blitt fisket vesentlig lavere volumer av Barentshav-reker enn kvoteanbefalingene fra ICES skulle tilsi:

- I 2015 ble landet ca. 24 000 tonn Barentshav-reker, derav ca. 14 000 tonn fra norske fartøyer.
- I 2016 ble det landet ca. 18 000 tonn Barentshav-reker, derav ca. 10 000 tonn fra norske fartøyer.
- Pr uke 45 i 2017 var det landet ca. 11 000 tonn Barentshav-reker, derav ca. 5 500 tonn fra norske fartøyer.

Ifølge Nærings- og fiskeridepartementet er det i dag 48 norske havfiskefartøyer med konsesjon for rekefiske. Likevel var det, så vidt spørsmålsstiller har brakt i erfaring, bare 9 av disse fartøyene som drev rekefiske i 2017.

Det kan synes som om fartøyer som både har torke- og rekekonsesjoner, i stadig mindre grad utnytter rekekonsesjonen til å drive fiske etter denne viktige ressursen. Sett i lys av at gjenværende bedrifter i rekeindustrien opplever råstofftilgangen som stadig mer prekær, gir dette grunn til bekymring. Forslagsstiller mener derfor at det vil være naturlig å inkludere en bred gjennomgang av forvaltning og effektiv utnyttelse av reker som ressurs for

norske foredlingsbedrifter, i den kommende fiskerimeldingen.

Svar:

La meg innledningsvis få understreke at jeg i likhet med representanten Reiten har et sterkt ønske om at rekefisket i Barentshavet skal øke, blant annet for å sikre råstoff til nordnorsk rekeindustri. Det er utvilsomt biologisk forsvarlig med en betydelig økning i aktiviteten i dette fisket.

Hovedårsaken til den lave aktiviteten er etter min vurdering manglende lønnsomhet i fisket, og dette er det ikke uten videre så mye myndighetene kan eller bør gjøre noe med. Tilgang til ressursene og bunkerskostnader er i praksis betydelige utfordringer for aktørene, og andre fiskerier med større lønnsomhet, som for eksempel torske-trål, blir da mer attraktive.

Både denne og den forrige regjeringen har likevel satt i verk en rekke ulike tiltak for å fjerne unødvendige hindre for mer rekefiske i Barentshavet. Blant tiltakene som har blitt satt i verk nevner vi:

- Utlysning av tre nye reketråltillatelser
- Tilbaketrekking av alle passive reketråltillatelser
- Unntak fra kravet om kondemnering i strukturvoteforordningen dersom fartøyet bare skal brukes til reketrålning
- Unntak fra kravet om driftsgrunnlag ved splitting av reketråltillatelser

- Åpning for at pelagiske trålere og ringnotfartøy kan tildeles reketråltilatelse uten hensyn til gjeldende lasteromsgrense for reketråltilatelser.

Tiltakene har likevel hatt begrenset effekt på ressursuttaket, noe som nok i stor grad skyldes manglende lønnsomhet.

Jeg mener på tross av dette at det fortsatt er grunn til å snu hver eneste stein for å se om det er noe som kan gjøres for å bedre situasjonen for rekeindustrien. Det er utvilsomt bedre å snu en stein for mye enn en for lite. Dette er bakgrunnen for at jeg nylig sendte på høring nye alternative tiltak for å øke rekefisket i Barentshavet. Høringsfristen er 27. april 2018, så det gjenstår å se hva som blir utfallet av høringen.

Når det gjelder representantens omtale av "fiskerimeldingen" regner jeg med at det siktes til stortingsmeldingen som regjeringen skal legge fram som en oppfølging av NOU 2016: 26 Et fremtidsrettet kvotesystem (Eidesen-utvalget). Stortinget har allerede i vedtak nr. 142 (2017-2018) bedt

"... regjeringen snarest legge frem en stortingsmelding om fiskeripolitikken med utgangspunkt i oppfølgingen av Eidesen-utvalget."

Dette vil regjeringen selvfølgelig følge opp overfor Stortinget, og jeg tar sikte på at det legges fram en melding for behandling i 2019. Dersom høringen nevnt ovenfor viser at det er tiltak som bør iverksettes, ser jeg likevel ingen grunn til å vente med det til meldingen er behandlet.

SPØRSMÅL NR. 1011

Innlevert 22. februar 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 1. mars 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Når vil statsråden legge frem sin anbefaling om NH-90-helikoptrene og vurderer han det som mulig å møte Kystvaktas behov, gitt problemene og kostnadene knyttet til driften av NH-90?»

BEGRUNNELSE:

Aldrimer.no skriver i en artikkel 26. januar i år at statsråden under en tale i Bergen og Sjømilitære samfunn at regjeringen vil «gjøre noe» med NH-90-skandalen innen kort tid.

Undertegnede spurte 7. februar i år statsråden blant annet om Stortinget kan forvente å få en avklaring på fremdriftsplan for å sikre Kystvakten helikopterkapasitet til Kystvakta før sommeren. Dette unnlater statsråden å svare på, men skriver blant annet at

«Langtidsplanen legger opp til at NH90-helikoptrene skal være operativ på Kystvakten i 2022 med en gradvis oppbygging i perioden. Når NH90-helikoptrene går over i en fase med normal drift, kan vi konkludere med hvor mange flytimer det er hensiktsmessig å få ut av de 14 helikoptrene vi skal ha».

BFO skriver på sine hjemmesider datert 26. januar blant annet følgende:

«Driftskostnadene for NH90 varierer med antall flytimer. Med nåsituasjonens antall timer i luften, mangel på reservedeler og utbedring av feil koster det 175.000 NOK å drifte NH90 per flytime. Til sammenligning koster eksempelvis Sikorsky's Seahawk MH-60R 34.000 NOK per time. Det operative miljøet rundt NH90 har derimot liten tro på en vesentlig bedring av situasjonen.»

BFO viser i samme artikkel til at forhenværende forsvarsminister uttalte under Stortingsmøtet 22. mai 2017 at regjeringen ikke utelukket en terminering av kontrakten med leverandørene av NH-90.

Nordlys skriver i en artikkel 23. januar at de kjenner til konklusjonene i en rapport der det kommer frem at problemene knyttet til NH90 kan lamme kystvakten de 10 neste årene. Videre skriver Nordlys blant annet følgende:

«Problemene står fortsatt i kø, og NH-90 vil trolig aldri kunne dekke det behovet for helikopterstøtte som lå til grunn for bestillingen i 2001. Forsvarsstaben mener dagens reelle behov for helikoptertimer er 5400 pr. år. Analyser fra Luftforsvaret peker mot at NH-90 i beste fall vil kunne levere 2100 flytimer – fra 2030!»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 22. februar 2018 med spørsmål fra stortings-representant Willfred

Nordlund om når en anbefaling om NH90 vil legges frem, og en vurdering om det er mulig å møte Kystvaktens behov.

Vi skal finne løsninger som gjør at Forsvaret kan levere på det nivået som er forutsatt i langtidsplanen for Forsvaret, både når det gjelder Fregattvåpenet og Kystvakten. Langtidsplanen legger opp til at NH90-helikoptrene skal være operative på fregattene og kystvaktfartøyene i 2022 med en gradvis oppbygging i perioden.

Det første vi må gjøre er å avklare hva som er forventet realistisk flytimeproduksjon med NH90 når helikoptrene er på plass i strukturen og i en normal driftsfase. Hva som er realistisk å få ut av NH90 avhenger av en rekke faktorer, blant annet økonomi, organisasjon og vedlikeholdskonsept. Det er behov for å gjennomføre ytterligere vurderinger for å skaffe til veie et nødvendig beslutningsgrunnlag for gode og kostnadseffektive løsninger. I dette arbeidet vil departementet også innhente analyser fra Forsvarets forskningsinstitutt for å belyse relevante problemstillinger omkring mulig flytimeproduksjon, driftskostnader, organisering og andre relevante forhold.

Med et avklart ambisjonsnivå for flytimeproduksjon fra NH90, kan vi vurdere innretningen på den fremtidige bruken av NH90 og hvor mye av det operative behovet som kan dekkes med disse helikoptrene.

SPØRSMÅL NR. 1012

Innlevert 22. februar 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 28. februar 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Den samiske reindrifta i Nordland sliter med svært store tap. Tilgangen til kalv etter tap er nede i under 40 % og kalvetapet har vært katastrofalt stort over flere år i et område med både nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk reindrift. Rovvilt holder på å knekke en næring, og i reindrifta kan ikke beitesesongen reduseres med senere slipp og tidlig sanking.

Hvordan vil ministeren redusere rovviltbestanden i Nordland slik at den samiske reindrifta og de unge reineierne som satser i Nordland har en framtid?»

Svar:

I Norge i dag drives det tamreindrift på over 40 % av landarealet. I Nordland dekker reinbeiteområdene nesten hele fylket. Samtidig er det vedtatt regionale bestandsmål for

rovvilt i Nordland, og det skal settes av tilstrekkelige områder der rovvilt skal ha prioritet fremfor beitedyr. Dette betyr at det i mange områder vil være overlapp mellom reinbeiteområder og områder som er prioritert til rovdyr. Dette er en realitet vi ikke kan se bort fra, og som gjør det krevende å finne løsninger som på best mulig måte ivaretar hensyn til både rovvilt og tamrein.

De utfordringer tamreinnæringen har er sammensatte, og selv om rovvilt er av betydning i noen distrikt, gir ikke dagens kunnskap grunnlag for representantens påstand om at rovvilt "holder på å knekke" tamreinnæringen. Jeg viser også til at bestanden av både gaupe, jerv og bjørn i dag er under de regionalt vedtatte bestandsmålene, og at det dermed er færre rovvilt i fylket enn det som er vedtatt. Det er ikke vedtatt bestandsmål for ulv i områder med samisk tamreindrift. Dette er gjort av hensyn til reindriftsnæringen.

Videre viser jeg til at det av hensyn til tamreinnæringen, praktiseres en lavere terskel for å ta ut rovdyr i kalvingsområder som ligger i prioriterte rovdyrrområder, enn ellers i slike områder. Rovviltforvaltningen har dessuten høy beredskap for å ta ut rovdyr som utgjør et skadepotensial, og det er satt av betydelige midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak samt midler til full erstatning for tamrein tatt av rovvilt.

Som representanten Mossleth er kjent med, har det over flere år vært utfordringer knyttet til en hensiktsmessig soneinndeling mellom områder prioritert til henholdsvis beitedyr og rovdyr i Nordland. Dette følger av forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland, som rovviltneemnda i regionen har utarbeidet. Rovviltneemnda i

Nordland vedtok en ny forvaltningsplan for rovvilt i 2017. I Miljødirektoratets uttalelse til forvaltningsplanen, konstaterer direktoratet at den nye forvaltningsplanen på flere punkter ikke er i samsvar med gjeldende regelverk, at planen ikke er egnet som praktisk styringsverktøy for rovviltforvaltningen i regionen, og at rovviltneemndas prioritering av beite- og rovviltområder ikke er egnet til å oppnå de nasjonale bestandsmålene i regionen den kommende planperioden. På bakgrunn av dette, har Klima- og miljødepartementet bedt rovviltneemnda gjennomgå forvaltningsplanen på nytt og foreta de nødvendige endringene. En god soneforvaltning er grunnleggende for å ivareta den todelte målsettingen, slik at tap av tamrein og husdyr blir så lave som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1013

Innlevert 22. februar 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 1. mars 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«I høringsnotatet om skiftegebyret/«dødsgebyret» er det ei utrekning av korleis ein er komen fram til at det i snitt koster 1148 kroner å usteda ein slik attest.

Kva arbeid må gjerast og kva er kostnaden om ein berre ser på attest for å sitja i uskifte (utan særkullsbarn)?»

Svar:

Høringsnotatet om skiftegebyr er et ledd i oppfølgingen av budsjettetvedtaket for 2018, der et samlet storting har budsjettet med inntekter fra dette gebyret – også Senterpartiet. Arbeidet i domstolene ved utstedelse av uskifteattester er i hovedsak knyttet til saksbehandling. Saksbehandler mottar først døds melding fra begravelsesbyrå/lensmannsprotokoll og legeerklæring fra lege/sykehus (enten per brev eller epost). Deretter skal saksbehandler registrere dødsfallet, arvinger mv. I denne fasen av saksbehandlingen undersøkes det også om det finnes særkullsbarn, og ved ordinært skifte nærmere hvem som er arvinger. Deretter undersøkes det i domstolenes saksbehandlingssystem om det er deponert et testament tidligere. Videre skal saksbehandler sende ut orienteringsbrev til pårørende/arvinger, som senere skal mottas i retur og ev. følges opp med veiledning. Til slutt utsteder domstolen uskifteattesten.

Utover saksbehandling er ressursbruken knyttet til gebyradministrasjon, drift av lokaler, arkiv og IKT-systemer mv.

Domstoladministrasjonen har beregnet at det i snitt koster 869 kroner å utstede attest for å sitte i uskifte uten særkullsbarn.

SPØRSMÅL NR. 1014**Innlevert 22. februar 2018 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 2. mars 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for at det blir utført kontroller med de mange tilbyderne av massasjetjenester som er etablert rundt om i landet, så man er sikker på at disse opererer innenfor gjeldende lover og regler?»

BEGRUNNELSE:

Antallet tilbydere av massasjetjenester rundt om i landets kommuner er sterkt voksende. De fleste av disse drives innenfor de regler som er satt for denne type næring, men antallet useriøse aktører er trolig stort. Flere rapporterer om mulighet for ulovlig kjøp av tjenester. Menneskehandel og trafficking er andre utfordringer som kan knyttes til bransjen. Det vil være viktig å rydde opp i bransjen og bidra til et regelverk som gjør det enkelt å kontrollere hvem som opererer innenfor lovens rammer.

Svar:

Arbeidsmiljøloven gir regler om blant annet arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern. Jeg er opptatt av trygge ansettelsesforhold og likebehandling i arbeidslivet. Dette er også arbeidsmiljølovens formål. Arbeidsmiljøloven er en sektorovergripende lov, som også gjelder for tilbydere av massasjetjenester.

Arbeidstilsynet foretar både varslede og ikke-varslede tilsyn med virksomheter i alle bransjer, med størst vekt på bransjer som har større innslag av useriøsitet og arbeidslivskriminalitet. Hvilke bransjer som får flest tilsyn, følger av Arbeidstilsynets risikovurderinger. Arbeidstilsynet har sanksjonsmuligheter dersom det avdekker brudd på arbeidsmiljølovens bestemmelser. Etatene som samarbeider mot arbeidslivskriminalitet i a-krimsentrene (Arbeidstilsynet, Politiet, NAV, Skatteetaten m.fl.), foretar også felles tilsyn. Når etatene er ute på felles kontroller og oppdager brudd på gjeldende lover og regler, bruker de sanksjoner som etatene samlet rår over. For noen næringsvirksomheter betyr det at de får kapasiteten sin redusert over en periode. For andre betyr det at deres virksomhet må opphøre.

Justis- og beredskapsdepartementet opplyser at politiet er vel kjent med at det kan foregå prostitusjon innenfor massasjevirkksomhet. Politiets innsats mot hallikvirkksomhet og menneskehandel innebærer derfor at man følger med på bransjen.

Jeg mener at det er viktig at hensynet til små bedrifter, som har relativt sett begrenset administrativ kapasitet, balanseres opp mot behovet for å forhindre useriøse virksomheter, også innenfor massasjebransjen. Jeg mener derfor at det bør være en høy terskel for å pålegge en bestemt bransje særregulering eller særkontroller ut over de kontrollsystemene vi allerede har.

SPØRSMÅL NR. 1015**Innlevert 22. februar 2018 av stortingsrepresentant Tore Storehaug****Besvart 23. februar 2018 av olje- og energiminister Terje Sjøviknes****Spørsmål:**

«Planlegg statsråden å komme til stortinget med ei sak som kastar lys over norsk petroleumspolitik og legg opp til ein diskusjon om vidare retning for denne?»

BEGRUNNELSE:

Eit fleirtal i energi- og miljøkomiteen har stilt seg bak ein merknad og forslag om å be om ei ny stortingsmelding. Dette er gjort i eit representantforslag om «å stanse tildeling av nye letetillatelsar på norsk sokkel». Her blir det vist

til at førre petroleumsmelding var før fallet i oljepris og andre faktorar som har endra seg siste åra.

Svar:

Jeg planlegger å fremme proposisjon om utbygging av Johan Castberg-feltet for behandling i Stortinget i vårsesjonen 2018. I denne proposisjonen planlegger jeg å inkludere en meldingsdel som behandler norsk petroleumspolitik.

SPØRSMÅL NR. 1016

Innlevert 22. februar 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 5. mars 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

«Hvilke tiltak har statsråden tenkt å gjennomføre i sitt arbeid med å få på plass en tøffere turnus i eldreomsorgen, hvilke virkemidler vil regjeringen bruke i det kommende lønnsoppgjøret for å oppnå en slik turnus, og hvorfor er ikke statsråden bekymret for at en tøffere turnus vil bidra til at det for mange innen helse- og omsorgsyrkene kan bli enda vanskeligere å stå i yrket sitt frem til ordinær pensjonsalder?»

BEGRUNNELSE:

I Fædrelandsvennen onsdag 21.februar varsler eldreministeren at tøffere helgeturnuser for ansatte i eldreomsorgen blir en kampsak for henne. Statsråden uttaler blant annet «Det er merkelig at det går an å tjene mer på en tirsdagskveld i eldreomsorgen i enkelte kommuner, enn på en søndagsvakt. Vi må se på hele systemet.» Statsråden lanserer forslag om å flytte lønnsmidler til helg. «Vi kan ta noe av den generelle potten og øremerke den for helg, slik at helgearbeid lønner seg mer», og sier videre "Hvis sykepleierne sier ja til å jobbe annenhver helg rundt fire ganger i året, i stedet for tredje hver, kan nesten alle stillinger bli fulltidsstillinger."

Når statsråden lanserer tøffere helgeturnuser innen eldreomsorgen, som er et kommunalt ansvar, er det også interessant å få avklart hvilke føringer dette kommer til å gi fra regjeringens side i forbindelse med det kommende lønnsoppgjøret.

Det har vært et bredt politisk ønske om å få flere heltdsstillinger innen helse- og omsorgsyrkene.

Sykefraværet innen helse- og omsorg er imidlertid høyere enn snittet i kommunesektoren, noe også de nyeste fraværstallene på hjemmesiden til KS bekrefter. Det er rimelig å anta at dette skyldes at arbeidsbelastningen allerede oppleves som stor for de som jobber i sektoren.

Hvordan eldreministerens ønske om tøffere turnus skal være et positivt bidrag til å gjøre noe med dette, vil det derfor være interessant å få en tilbakemelding på.

Svar:

Jeg må innledningsvis påpeke at jeg i intervjuet med Fædrelandsvennen ikke brukte begrepene «tøffere turnus» eller «kampsak», og at dette får stå for avisens egen regning.

Mitt utgangspunkt er å legge til rette for best mulig pleie- og omsorgstjenester. Forskning viser at høyt omfang av små stillinger i denne sektoren fører til svekket tjenestekvalitet og ineffektive tjenester. Kvaliteten på tjenestene reduseres når brukerne må forholde seg til mange ansatte, viktig informasjon går tapt i vaktskifter, mange små stillingsprosenter gjør det vanskelig å rekruttere kvalifisert arbeidskraft, og tilbud om kun deltidsstillinger har negativ innvirkning på ungdoms utdanningsvalg.

På den annen side velger mange deltidsstillinger frivillig, og muligheten for å jobbe deltid er trolig en viktig årsak til den høye yrkesdeltakelsen blant kvinner i Norge. Samtidig gir små stillinger uverdige ansettelsesforhold for arbeidstakere som er avhengig av en fullverdig og forutsigbar jobbsituasjon for å kunne få tilstrekkelig lønn og pensjon.

Skift/turnusutvalget konkluderte med at én av de viktigste årsakene til den høye deltidsandelen blant turnusarbeidere, er at det blir et stort behov for arbeidskraft i helgene når turnusplanene vanligvis legges opp med hver tredje eller sjeldnere helg (NOU 2008:17). Videre uttrykte utvalget at det som fremstår som helt sentralt for å få redusert deltidsbruken, er at helgefrekvensen i turnusplanene økes.

I dette arbeidet trenger vi blant annet alternative turnusordninger avtalt mellom partene i arbeidslivet,

basert på frivillighet og med utgangspunkt i sektorens behov. Det var blant annet derfor regjeringen i 2015 endret arbeidsmiljøloven og åpnet for at det skulle bli enklere for partene lokalt å avtale vakter opp til tolv og en halv time. På den måten kan man for eksempel avtale lange vakter i helgene og dermed dekke behovet for søndagsarbeid uten å arbeide flere helger.

Jeg vet at det gjøres mye bra arbeid i kommunene med sikte på å redusere andelen deltid, men dette virker likevel å ikke være nok. Arbeidstidsutvalget påpekte at problemene knyttet til helgeproblematikken i helse- og omsorgssektoren har vært kjent og omtalt i mange år, men at partene likevel ikke har greid å finne en løsning

(NOU 2016:1). Utvalgets utredning har vært på alminnelig høring og følges opp av Arbeids- og sosialdepartementet.

Jeg skjønner at heltid-/deltidsproblematikken innenfor pleie- og omsorgstjenestene er sammensatt, og er interessert i å ha en dialog med partene i arbeidslivet for å se nærmere på dette. Jeg har blant annet allerede hatt et konstruktivt møte med Sykepleierforbundet og ser frem til nye samtaler om temaet.

Jeg viser for øvrig til at regjeringen har hatt på høring et forslag om endringer i arbeidsmiljøloven om at deltidsansatte kan ha fortrinnsrett til en del av en utlyst stilling, og at Tvisteløsningsnemnda sine avgjørelser skal ha rettskraft. Forslaget var på høring før jul og er nå til behandling i Arbeids- og sosialdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1017

Innlevert 22. februar 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 2. mars 2018 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Mener statsråden at dyrevelferden er god nok ved avlusingsmetodene som brukes i dag, og vil statsråden stille nye krav for å sikre dyrevelferden til oppdrettslaksen?»

BEGRUNNELSE:

Kravet om maksgrense for lakselus har gjort at nye metoder har blitt tatt i bruk for å avluse oppdrettslaks. Det har de siste årene vært en økning i bruken av ikke-medikamentell behandling, derav blant annet termisk avlusning, hvor fisken behandles med varmt vann. Samtidig er mange bekymret over hvilke konsekvenser denne behandlingen har for dyrevelferden. Nyere britisk forskning peker i retning av at vannet oppleves brennende varmt for oppdrettsfisken. Også Veterinærinstituttet peker på at avlusningsmetodene er en årsak til høy dødelighet, i årets fiskehelse rapport.

Dødeligheten til oppdrettslaks øker kraftig, mye på grunn av avlusingsmetodene. Nesten hver femte laks dør i dag. Veterinærinstituttet skrev i sin rapport om fiskehelse i fjor følgende: «Spesielt for 2016 har vært en hyppig bruk av mekaniske avlusingsmetoder, uten at man har hatt tilstrekkelig dokumentasjon på tålegrenser for gjentatte behandlinger og restitusjonstid. Resultatet har vært mange tilfeller med mekaniske skader på fisken. I tillegg er det en velferdsutfordring av syk eller påkjent fisk også håndteres i forbindelse med avlusinger, noe som har resultert i økt

dødelighet». I Morgenbladet 22. oktober 2017 tok flere forskere ved Veterinærinstituttet også til orde for at man ikke skal bruke termisk avlusning før man har dokumentasjon på hvordan fisken påvirkes av behandlingen.

Svar:

Oppdrettsnæringen og dens leverandørindustri er svært innovativ. For å møte utfordringene knyttet til lakselus og resistens har det på kort tid blitt utviklet en rekke metoder for ikke-medikamentell lakselusbehandling. Det gleder meg å se at legemiddelbruken i næringen, som et resultat av dette, har gått kraftig ned. Samtidig er det viktig at uegnede metoder lukkes ut. Dette er en problemstilling jeg mener vi med dagens regelverk har verktøyene til å håndtere.

Det er positivt at dødeligheten til oppdrettslaks de første månedene i sjø har blitt mer enn halvert siden 2009. Dette viser at næringens fokus på robust smolt begynner å bære frukter.

Samtidig ser jeg med bekymring på en betydelig økt dødelighet, og dårligere fiskevelferd, senere i produksjonsfasen når fisken er større. Både Havforskningsinstituttets risikorapport om norsk fiskeoppdrett og Veterinærinstituttets fiskehelse rapport viser at det her kan være mye å hente på å forbedre de ikke-medikamentelle metodene for lakselusbekjempelse.

Oppdrettsfisk er omfattet av dyrevelferdsloven på samme måte som andre produksjonsdyr. Fisken skal ha

et miljø og en håndtering som sikrer god velferd gjennom hele livssyklusen.

Ansvar for å ta godt vare på fisken ligger hos oppdretter. Utstyr som selges til og brukes i oppdrett skal være utprøvd og funnet egnet ut fra hensynet til fiskens velferd. Oppdretter må også vurdere forholdene i det enkelte anlegg og sikre at de driftsmetodene som brukes er dyrevelferdsmessig forsvarlig. Det vil si at de må vurdere fiskens helsetilstand og tåleevne, driftsrutiner ved håndtering og andre faktorer som kan ha betydning ved bruk av metoder og utstyr.

Det er innført krav om god fiskevelferd i hele verdikjeden i oppdrett, fra etablering og lokalisering av anleggene, via driftsfasen og transportfasen, og helt inn til slakteriet der det er krav om velferdsmessig forsvarlig bedøving og avliving av fisken. Mattilsynet fører tilsyn med at reglene etterleves. Om tilsynet viser at utstyret som brukes eller driftsmetoden ikke er velferdsmessig forsvarlig, kan

Mattilsynet fatte vedtak om midlertidig eller permanent bruksforbud. Utviklingen av ulike ikke-medikamentelle metoder har gått fort. Mattilsynet har fokus på å veilede næringsaktørene slik at de metodene som tas i bruk skal være fiskevelferdsmessig forsvarlige. Departementet og Mattilsynet har en tett dialog om problemstillingen, som også innebærer en løpende vurdering av behov for tiltak som forbedrer fiskevelferden.

Det er store variasjoner mellom ulike områder og aktører hva gjelder dødelighet. Mange aktører kan vise til svært lav dødelighet i produksjonen. Det viser at det er stort rom for forbedring hos andre. Jeg vil i min dialog med næringens organisasjoner legge vekt på at næringen må jobbe aktivt for at "beste praksis" etableres og tas i bruk. Metodene og teknologien for lusebehandling skal være skånsomme. Oppdretterne må også i større grad bruke ulike forebyggende metoder som reduserer påslaget av lakselus og reduserer behovet for behandlinger.

SPØRSMÅL NR. 1018

Innlevert 23. februar 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 1. mars 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Viser til oppslag i Nordlys siste tiden hvor det har kommet frem at avgått direktør ved UNN har fått innvilget en avtale hvor UNN garanterer vedkommende direktørlønn frem til pensjonsalder.

På hvilken måte er dette ikke en omgåelse av statens «Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel», hvor sluttvederlag ikke skal overstige 12 måneders etterlønn?»

BEGRUNNELSE:

Med virkning fra 8. desember 2006 fastsatte regjeringen «Retningslinjer for statlig eierskap: Holdning til lederlønn». Retningslinjene er også omtalt i Prop. 1 S (2006–2007). Retningslinjene ble erstattet av «Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel» 31. mars 2011 (se Vedlegg 1 (s. 154-156) i Meld. St. 13 (2010-2011) og deretter gjeldende retningslinjer med virkning fra 13. februar 2015.

Svar:

Statens retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse gjelder for både de regionale helseforetakene og helseforetakene. Lederlønningene skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende. Det er styrene i helseforetakene som ansetter og inngår avtaler med leder, men jeg forutsetter at alle avtaler skal være innenfor statens retningslinjer.

Både de regionale helseforetakene og helseforetakene rapporterer på ledernes lønn og annen godtgjørelse i årsregnskapene sine. Dette er åpen offentlig informasjon.

I den konkrete saken som har vært oppe ved Universitetssykehuset i Nord-Norge, har departementet fått en redegjørelse for avtalene som er inngått med administrerende direktør. Ut fra informasjon vi har mottatt, synes ikke avtalene å være i strid med de aktuelle retningslinjene eller de eierkravene vi har stilt.

Det har i flere avisartikler og debatter blitt tegnet et bilde av at tidligere administrerende direktør vil motta et titalls millioner i "sluttpakke" eller etterlønn frem til han blir pensjonist. Dette bildet er imidlertid ikke dekkende. Han går over i en garantert retrettsstilling, og skal jobbe for lønnen.

På bakgrunn av denne saken ser jeg likevel at det kan være grunn til å diskutere innrettingen og nivå på sluttavtaler i helseforetakene, og jeg vil på bakgrunn av denne

saken vurdere behovet for endringer i eierkravene mine overfor helseforetakene.

SPØRSMÅL NR. 1019

Innlevert 23. februar 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 2. mars 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Noen besøkssentre ble tidlig autorisert for to nasjonalparker og ble etablerte med et større ansvar og arbeidsfelt enn sentre som var autorisert for en nasjonalpark. Sentre som hadde flere autorisasjoner skulle få videreført et grunntilskudd per autorisasjon og ikke komme dårligere ut av det økonomisk. Dette har ikke blitt utbetalt de siste årene, muligens ved en inkurie.

Hvordan kan statsråden gi disse besøkssentrene de tilskuddene som trengs for å utføre arbeidet de har ansvaret for på en forutsigbar måte?»

BEGRUNNELSE:

Eksempelvis er Nordland Nasjonalparksenter et besøkssenter for Saltfjellet/Svartisen og Junkerdal, altså et senter med to autorisasjoner. Tidligere fikk senteret et grunntilskudd per autorisasjon, mens de siste årene har det bare vært utbetalt et grunntilskudd.

Senteret skal være et informasjons- og besøkssenter som skal dokumentere og formidle kunnskap om nasjonalparker, andre verneområder, natur, samt norsk og samisk kultur i Nordland. Den samlede virksomheten skal fremstå som et utstillingsvindu for Nordlands naturverdier og stimulere til aktivt friluftsliv.

Senteret er autorisert som nasjonalparksenter for Junkerdal og Saltfjellet – Svartisen, men har også informasjon om de andre nasjonalparkene i Nordland: Børgefjell, Møysalen og Rago.

Senteret tilbyr utstillinger med tema fra nordlandsnaturen:

- geologi og landskap
- planter og dyr
- bosetting, næring og friluftsliv
- naturvern og forvaltning

Senteret har dessuten:

- auditorium
- bibliotek/studierom
- egnede lokaler for kurs og konferanser
- kunst
- flotte uteområder

Tunet er et samlingspunkt med bål plass og benker. Her er det også ulike installasjoner for aktiv læring innenfor senterets fagområder.

Friluftsområdet Roparneset, like ved senteret, brukes også aktivt i formidlingen. En rekonstruert samisk boplass presenterer tidligere samisk bruk av områdene som i dag er nasjonalparker. Her ligger også Storjordstua, som representerer norsk utmarksbruk over flere tidsperioder. Den drives i dag som turisthytte i regi av Bodø og Omegns Turistforening.

Besøkssenteret er en stiftelse opprettet i 2004, av kommunene Skjerstad, Saltdal, Fauske, Sørfold, Hadsel, Sortland, Lødingen, Rana, Hattfjelldal, Grane og Beiarn, Fylkesmannen i Nordland, Norges Naturvernforbund Nordland, Høgskolen i Bodø, Statskog SF, Den Norske Turistforeningen, Nordland Reindriftssamers Fylkeslag, Arran, Salten Museum, Helgeland museum, Saltdal Bondelag, Saltdal Regionråd, Saltdal bonde og småbrukarlag.

Også Lierne Nasjonalparksenter og Norsk fjellsenter i Lom er autorisert for to nasjonalparker hver, og disse sentrene er i samme situasjon som Nordland Nasjonalparksenter.

Svar:

Besøkssenter for natur skal være de fremste kvalitetsformidlerne av kunnskap om nasjonalparker, villrein, våtmark, rovvilt, fugl og villaks til lokalbefolkninga og tilreisende, spesielt barn og unge. Sentrene får tilskudd over Klima- og miljødepartementets budsjett (post 1420.85).

Miljødirektoratet har ansvaret for å autorisere og kvalitetssikre besøkssentrene. I autorisasjonen ligger krav sentrene må oppfylle og retningslinjer de bør følge, men som ikke er absolutte krav. Autorisasjonen gjelder for 5

år av gangen og kan fornyes. Sentre som er autoriserte kan søke om et årlig grunntilskudd. Tilskuddet skal dekke fortløpende aktiviteter ved sentrene knyttet til administrasjon, planlegging og gjennomføring av informasjons tiltak, drift av utstilling i sesongen, naturveiledning osv. I 2018 er grunntilskuddet 1 mill. kr pr. senter.

Fram til og med 2012 var ordningen med autorisasjon av besøkssentre slik at sentre som hadde ansvar for å informere om én nasjonalpark fikk ett grunntilskudd, mens sentre som hadde ansvar for å informere om to eller flere nasjonalparker fikk dobbelt grunntilskudd. Etter hvert kom det til initiativ og finansiering av andre typer sentre enn de som informerte om nasjonalparker, og høsten 2012 la Klima- og miljødepartementet om til en felles autorisasjonsordning for besøkssentre (nasjonalparksentre, rovviltsentre og våtmarksentre).

I forbindelse med denne omleggingen ble ordningen med dobbelt grunntilskudd endret i 2013. Bakgrunnen var at det var liten sammenheng mellom hvilke sentre

som fikk doble grunntilskudd og hvor dyrt det var å drifte senteret eller hvor mange besøkende det hadde. Dette var også påpekt i energi- og miljøkomiteens budsjettinnstilling for 2013. I tilskuddsordningen for 2013 ble det derfor lagt inn en mulighet for at sentre med stort potensial for å nå mange mennesker, og til å samarbeide med reiselivet, kunne søke ekstra tilskudd.

Det var frem til 2013 fire sentre som mottok doble grunntilskudd. Ett av disse ble på et senere tidspunkt ikke reautorisert, slik at det i dag er tre sentre (Nordland, Lom og Lierne) som er berørt av endringen i 2013. Miljødirektoratet har gitt disse sentrene ett grunntilskudd, men i tillegg midler som sammen med grunntilskuddet har tilsvart opprinnelig dobbelt grunntilskudd eller mer. Eksempelvis mottok senteret i Nordland på denne måten samlede tilskudd på kr 2.027.750 i 2017. Senteret har i 2017 også mottatt kr 551.700 knyttet til verdiskaping over kap 1420 post 81, og vil i 2018 få øremerket kr 800.000 til naturveiledning.

SPØRSMÅL NR. 1020

Innlevert 23. februar 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 2. mars 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vi kan lese på Aftenposten.no (22. februar) at NSB må innstille tog eller kjøre med redusert kapasitet på grunn av at de har kvittet seg med for mye folk.

Hvorfor har statsråden latt dette skje?»

BEGRUNNELSE:

NSB rigger seg nå for å gå i konkurranse som et resultat av jernbanereformen. Det gjør at konduktører og lokførere har blitt oppsagt. Resultatet er et dårligere togtilbud i form av innstilte tog og tog som kjører med redusert kapasitet. Passasjerene må betale prisen.

NSB er 100 % statlig. Det er statsråden som er ansvarlig for togtilbudet til passasjerene. Det er all grunn til å tro at dette har vært tema i statsråden dialog med NSB.

Dette kommer samtidig som vi ser at Banenor varsler utsetting av viktige prosjekter.

Svar:

Samferdselsdepartementet som eier har oppfølging av NSB i tråd med statens eierskapsprinsipper, og har føl-

gelig jevn kontakt med selskapsledelsen. Departementet har ikke vært forhåndsvarslet om de utfordringer som nå er oppstått.

Det er Jernbanedirektoratet som følger opp trafikkavtalen med NSB, herunder leveransekapasitet på rutetilbudet. Jernbanedirektoratet har sendt brev til NSB hvor de har bedt om informasjon om leveransene i togtenestene i hht. trafikkavtalen. NSB opplyser at de ikke er i en situasjon hvor de ikke holder leveransene i tråd med trafikkavtalen.

Jeg innkalte NSB til møte 28. februar 2018 for å få en orientering om problemene i togtrafikken og hva selskapet foretar seg for å raskest mulig å tilby et togtilbud i tråd med ruteplaner og de reisendes forventninger.

På møtet bekreftet NSB at problemene med togtrafikken i østlandsområdet, med stengte vognsett og kansellerte tog, har sammenheng med at selskapet har manglet hhv. konduktører og lokomotivførere. Situasjonen har oppstått som følge av at selskapet i 2017 har vært restriktiv med å rekruttere personale etter naturlig avgang. I flg NSB henger dette bl.a. sammen med at de jobber med å effektivisere driften for å omstille virksomheten til konkurranse. Selskapet opplyser at dagens bemanningsnivå

for konduktører og lokomotivførere er blitt for sårbart med hensyn til å håndtere sykefravær og andre forhold som påvirker tilgangen til personell, med det resultat at selskapet har måtte stenge vognsett og kansellere tog.

NSB beklager situasjonen som har oppstått og iverksetter tiltak for å løse problemene så raskt som mulig. For å løse situasjonen legger NSB opp til å rekruttere ca. 75 konduktører og ca. 70 lokomotivførere på Østlandet i 2018. En del av rekrutteringene vil også erstatte personell

som slutter i løpet våren 2018. Med disse tiltakene mener NSB at bemanningen av lokomotivførere og konduktører vil være vesentlig bedret i løpet av hhv. i mai og juni i år. I mellomtiden vil NSB benytte midlertidige tiltak, som bruk av overtid, for å avhjelpe situasjonen.

Jeg mener at bemanningssituasjonen som har oppstått i NSB er svært beklagelig. Jeg har gitt uttrykk for forventninger om at NSB løser situasjonen så fort som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1021

Innlevert 23. februar 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Tøppe

Besvart 2. mars 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil regjeringa som ein del av ny ruspolitikk revurdere sitt syn på eigenandelar i helsevesenet for personar med sterk rusavhengighet, slik at ein kan få til same ordning som til dømes Portugal praktiserer der helsehjelp for rusavhengige er gratis?»

GRUNNGJEVING:

Viser til den varsla rusreforma frå regjeringa, der ein vil flytte oppfølginga av rusavhengige frå justis til helsevesenet. Statsråden har ved tidlegare høve argument mot å ta vekk eigenandelar for helsehjelp til personar med sterk rusavhengighet, og regjeringsparti har i førre stortingsperiode stemt mot Senterpartiets forslag om dette i Stortinget.

Svar:

I regjeringen politiske plattform er det bl.a. nedfelt at regjeringen vil: "føre en kunnskapsbasert ruspolitikk, med mål om forebygging av rusproblemer, skadereduksjon og begrenning av skadevirkninger. Å redde liv og å sikre verdighet må alltid ligge i bunn for en human rusomsorg. De tiltakene som har størst effekt skal prioriteres."

Videre fremgår det av plattformen at regjeringen ønsker: "å endre myndighetenes reaksjoner mot personer som tas for bruk og besittelse av narkotika fra straff til hjelp, behandling og oppfølging."

Rusproblemer er i all hovedsak en helseutfordring. Straffeforfølging av bruk og besittelse av illegale rusmidler til eget bruk har bidratt til stigmatisering, marginalisering og sosial utstøting. Det kan ha stått i veien for å møte

den enkelte bruker med hensiktsmessige og tilpassede tilbud om hjelp og oppfølging. Det er dette regjeringen vil gjøre noe med.

Regjeringen vil derfor gjennomføre en rusreform for å sikre et bedre tilbud til rusavhengige, der ansvaret for samfunnets reaksjon på bruk og besittelse av illegale rusmidler til egen bruk overføres fra justissektoren til helse-tjenesten.

Rusreformen omhandler ikke egenandeler for helsehjelp for enkelte pasientgrupper. Egenandeler står etter mitt syn, ikke i motsetning til mitt mål om en kunnskapsbasert ruspolitikk og utvikling av et bedre tjenestetilbud til brukere og pasienter med rusproblemer, både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten. Jeg ser det derfor ikke som naturlig at dette spørsmålet inngår i utvalgets mandat.

Representant Toppes referanse til gratis helsehjelp for rusavhengige i Portugal stemmer forøvrig ikke med de opplysningene jeg er kjent med. Etter samtaler med representanter for CDT i Lisboa, fremkommer det at portugisiske myndigheter dekker 80 pst av kostnadene ved rusbehandling mens pasienten selv dekker de resterende 20 pst.

SPØRSMÅL NR. 1022

Innlevert 23. februar 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 7. mars 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

«Kan statsråden informere om status og tiltak regjeringa vil ta i bruk for å sikre god vaksinedekning og hindre utbrot av meslingar og andre sjukdomar som er i vaksineprogrammet, og vil regjeringa vurdere å innføre reglar for vaksinerer for helsepersonell i norsk helsevesen som arbeider direkte med sårbare pasientgrupper?»

Svar:

Om tiltak for å sikre god vaksinasjonsdekning

Vaksinasjon har to formål; å forebygge sykdom hos enkeltpersoner og å utrydde eller endre forekomsten av sykdommen.

For noen sykdommer vil smittestoffet slutte å sirkulere når tilstrekkelig mange er beskyttet.

For å få en sykdom under kontroll i befolkningen gjennom en slik flokkbeskyttelse, må det være en vaksinasjonsdekning på 80–95 prosent, avhengig av hvor lett sykdommen smitter mellom mennesker og hvor effektiv vaksinen er.

Gjennom barnevaksinasjonsprogrammet har alle barn i Norge rett til vaksinasjon mot 12 sykdommer. 99 % av alle barn har mottatt minst en vaksinedose, og 97 % av 16-åringer har mottatt minst en dose MMR-vaksine. Dette er en god vaksinasjonsdekning og tilstrekkelig for å oppnå effektiv flokkbeskyttelse mot disse sykdommene.

Etter at barnevaksinasjonsprogrammet ble etablert, har blant annet meslinger, røde hunder, difteri og polio nesten blitt borte i Norge. Etter at vaksinen mot meslinger ble en del av barnevaksinasjonsprogrammet, har vi hatt svært få tilfeller av sykdommen. På grunn av høy vaksinasjonsdekning har de få tilfellene vi har sett det siste tiåret, vært knyttet til smitte i andre land.

Når kjennskap til og kunnskap om sykdommene og konsekvensene av sykdommene blir borte, kan forståelsen i befolkningen for betydningen av vaksinasjon bli redusert. Det er avgjørende for en fortsatt høy vaksinasjonsdekning at befolkningen har kunnskap om hvor viktig det er å vaksinere, og at befolkningen har tillit til vaksinasjonsprogrammet. Slik vil forekomsten av smittsomme sykdommer kunne holdes lav også i fremtiden.

Folkehelseinstituttet og landets helsestasjoner arbeider systematisk og kontinuerlig med å informere befolkningen om nytten av vaksinasjon og med å motivere for deltagelse i vaksinasjonsprogrammet.

Om å innføre regler for vaksinerer av helsepersonell

Når det gjelder spørsmålet om å vurdere å innføre regler for vaksinerer for helsepersonell som arbeider med

sårbare pasientgrupper, viser jeg til skriftlig svar fra statsråd Bent Høie 17. januar 2018 på spørsmål nr. 676 (2017–2018) fra representanten Ingvild Kjerkol om å vurdere påbud av vaksinasjon for tilsatte i helsetjenesten.

La meg innledningsvis presisere at viktigheten av en god vaksinasjonsdekning hos ansatte i helseinstitusjoner ikke bare gjelder helsepersonell men alle ansatte som har direkte pasientkontakt. I tillegg til helsepersonell kan dette for eksempel være vaske- og kjøkkenpersonalet.

Vaksinasjon av ansatte i helseinstitusjoner med pasientkontakt bør, fortsatt være basert på frivillighet. Dette er også i samsvar med Folkehelseinstituttets og Helsedirektoratets syn. Argumentene for frivillighet er flere:

- Helsetjenesten i Norge er generelt basert på frivillighet og åpenhet. Det er et mål at kunnskapsbasert informasjon skal danne grunnlag for velinformerte valg.
- Det er allerede god oppslutning om barnevaksinasjonsprogrammet: 99 % av alle barn har mottatt minst en vaksinedose, og 97 % av 16-åringer har mottatt minst en dose MMR-vaksine. Dagens situasjon for barnevaksinasjonsprogrammet viser at det er mulig å oppnå høy vaksinasjonsdekning gjennom et frivillig tilbud, slik ordningen er i dag.
- Det er ikke gitt at obligatorisk vaksinasjon gir høyere vaksinasjonsdekning, og det er en risiko for at det ville gi motsatt effekt.
- Et obligatorisk vaksinasjonsprogram vil kunne så tvil om kunnskapsgrunnlaget for programmene med mulig økt vaksinemotstand i befolkningen som konsekvens.
- Håndheving av obligatorisk vaksinasjonsprogram krever sanksjonsmuligheter. Folkehelseinstituttet forventer at de som er kritiske til vaksiner vil finne muligheter for fritak, for eksempel gjennom legeerklæringer, til tross for et eventuelt obligatorisk vaksinasjonsprogram, slik man har sett i andre land.
- En mulig sanksjon mot manglende vaksinasjon, som er benyttet i USA, er å begrense muligheten for skolegang. Slik rammes barnets rettigheter av foreldrenes valg.
- Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har en rekke andre oppgaver enn vaksinasjon, der tillit er avgjørende for å lykkes. Dette gjelder bl.a. innenfor psykososialt arbeid, støtte og veiledning til barnefamilier, barn og unge. Dersom helsestasjons- og skolehelsetjenesten skulle håndheve obligatorisk vaksinasjon, vil dette kunne gi uheldige konsekvenser for dette tillitsforholdet.

Som et alternativ til obligatorisk vaksinasjon vil jeg peke på at arbeidsgiver allerede har nødvendige og tilstrekkelige virkemidler til disposisjon for å sikre en forsvarlig virksomhet på dette området. Skulle det vise seg at dette ansvaret ikke blir ivaretatt godt nok av arbeidsgiver, vil jeg på nytt vurdere obligatorisk vaksinerings.

For det første er det viktig at arbeidsgiver legger til rette for et lett tilgjengelig vaksinasjons-tilbud til arbeidstakerne. Det har Oslo kommune og Oslo universitetssykehus (OUS) gjort denne influensasessongen. I en fersk rapport fra Oslo kommune, som også inneholder opplysninger om oppslutningen ved OUS, framgår det at til sammen 54 prosent av de ansatte ved OUS ble vaksinert mot sesonginfluensa i 2017, noe som er meget positivt. På tross av en generelt lav oppslutning om sesongvaksinasjonsprogrammet de siste årene, er det nå tegn til en økende oppslutning, med Oslo som eksempel. Dette lover godt for de kommende årene og viser at det nytter å vaksinere flere om arbeidsgiver legger til rette for det.

Foretaksmøtet på 16. januar i år de regionale helseforetakene om å legge til rette for at alt personell hvert år får tilbud om sesonginfluensavaksine slik at WHO og EUs målsetting om 75 prosent dekning blant helsepersonell kan nås. Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet har fått i oppdrag om, før neste influensasessong, om å gi råd om hvordan sesonginfluensadekningen kan økes både blant målgruppene i den generelle befolkningen og blant ansatte med pasientkontakt.

For noen arbeidsoppgaver kan arbeidsgiveren vurdere at det ikke vil være forsvarlig at arbeidstakeren er uvaksinert. Dette forsvarlighetskravet går fram både av helsepersonell-loven § 4, i helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 og i spesialisthelsetjenesteloven § 2-2, og det gjelder både på individ- og systemnivå.

Det er hjemmel i smittevernloven til å fastsette forskrift for å undersøke vaksinasjonsstatus hos personer som søker arbeid, arbeidstakere og personer under utdanning, jf. smittevernloven §§ 3-1, 3-2 og 3-9. Jeg vil vurdere å føye til slike regler i forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten.

Arbeidsgiver må gjøre en konkret vurdering av hvilke sykdommer, hvilke grupper arbeidstakere og hvilke tiltak som eventuelt skal omfattes. Dette kan f. eks. være i arbeid med kritisk syke pasienter der det kan være en risiko for at helsepersonell som ikke er vaksinerte eller ikke er beskyttet gjennom å ha hatt en infeksjon (naturlig immunitet), kan utgjøre en smitterisiko for kritisk syke. I slike tilfeller kan arbeidsgiver, om nødvendig, omdisponere bruken av arbeidskraften. Jeg vil be Helsedirektoratet vurdere om det er behov for faglige anbefalinger på dette området.

Spesielt om meslinger

Meslinger er en av de mest smittsomme sykdommene vi kjenner. WHO har som mål å eliminere sykdommen, dvs. å stanse endemisk smitte i definerte områder. For å oppnå dette er det satt et mål om 95 % vaksinasjonsdekning. Norge har nådd eliminasjonsmålet, og har ikke hatt endemisk smitte på flere år. Folkehelseinstituttet anbefaler at alle som ikke er beskyttet mot meslinger vaksineres med minst en vaksinedose.

De tre tilfellene av meslingsmitte vi nylig har hatt i Norge, er enkelttilfeller som vil dukke opp fra tid til annen. Det betyr ikke at vi vil få større meslingeutbrudd i befolkningen ettersom den i stor grad er flokkbeskyttet.

Folkehelseinstituttet foreslo i brev til HOD datert 16.08.2017 at meslinger og rubella omfattes av forskrift om allmennfarlige smittsomme sykdommer. Dette forslaget er nå sendt ut på høring med frist i mai 2018.

SPØRSMÅL NR. 1023

Innlevert 23. februar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 5. mars 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Er statsråden enig med Bane Nors faglige råd om at planfri påkobling av østre linje ved Ski stasjon først vil kunne skje i 2027/28 basert på midlene som er avsatt i NTP 2018-2029, og hva vil statsråden foreta seg for å sørge for at prosjektet ikke blir forsinket, men derimot ferdigstilt i tråd med tidligere lovnader?»

BEGRUNNELSE:

I Bane Nors innspill til handlingsplan for perioden 2018-2029 som ble fremlagt 19. februar fremkommer at Bane Nor ikke ser for seg at den planfrie påkoblingen av østre linje ved Ski stasjon vil kunne stå ferdig før tidligst i 2027/28.

Til ØB 21. januar sier konserndirektør for infrastruktur i Bane Nor, Vibeke Aarnes at:

”i utgangspunktet mener vi at dette ikke er en utsettelse. Det er først nå vi kommer med faglige råd på når dette prosjektet kan realiseres basert på de midlene som er satt av i NTP og praktisk gjennomføring koordinert med andre prosjekt slik at vi får færrest mulig stengninger av banen.”

Svar:

Den siste ukes mediaoppslag og debatt viser at det er stor enighet om at vi de kommende årene skal gjøre store in-

vesteringer i jernbaneinfrastrukturen blant annet på Østlandet og at utålmodigheten er stor. Imidlertid må jeg igjen understreke at dette er Bane NORs faglige innspill og at det er Jernbanedirektoratet som vil fastsette det endelige handlingsprogrammet til sommeren etter en bred høringsrunde. Jeg vil også understreke at det er Stortinget som bevilgende myndighet som alltid har det siste ordet med tanke på hvilke prosjekter som blir realisert og til hvilke tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1024

Innlevert 23. februar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 2. mars 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Når vil regjeringen legge frem en plan for utstedelse av pass i ny tjenestestruktur for Stortinget og kan statsråden bekrefte at det ikke vil bli foretatt endringer i hvilke tjenestesteder som utsteder pass før planen er behandlet av Stortinget?»

ny tjenestestruktur før Stortinget har behandlet spørsmålet.

BEGRUNNELSE:

I svar på anmodningsvedtak nr. 519 (2016-2017) til Stortinget av 24. november 2017, slår statsråden fast at:

”regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte i vårsesjonen 2018 med en plan for utstedelse av pass i ny tjenestestruktur, jfr. anmodningsvedtak nr. 519 (2016-2017).”

Svar:

Som det fremgår av min forgjengers brev til Stortinget 24. november 2017, vil Regjeringen legge frem en plan for utstedelse av pass i politidistriktene i vårsesjonen 2018.

Jeg vil benytte muligheten til å minne om at det er et klart behov for å sikre økt kvalitet og sikkerhet i norsk passforvaltning, blant annet på bakgrunn av de påpekningene Riksrevisjonen kom med i Dokument 1 (2015-2016). Riksrevisjonen kritiserte blant annet for svak sikkerhet ved mange av lokasjonene for passutstedelse.

Enkelte lokasjoner som utstedte pass er i ferd med å bli nedlagt som følge av den tjenestestrukturen som følger av nærpolitireformen. Utover dette vil det ikke bli gjort noen endringer i hvilke tjenestesteder som utsteder pass i

SPØRSMÅL NR. 1025**Innlevert 23. februar 2018 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 1. mars 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Graderte pleiepenger måles opp mot omfanget barnet har av annen type tilsyn. Pleiepenger skal erstatte tapt arbeidsinntekt.

Men om barnets tilsyn er så lite omfattende at det er praktisk umulig for foreldrene å reelt sett være på jobb når barnet passes av andre, bør det ikke da være mulig å utøve skjønnsav NAV og eventuelt gi 100 prosent pleiepenger?»

BEGRUNNELSE:

Endringene i pleiepengeordningen har som kjent, og som tidligere advart mot, ført til at det ikke lenger utøves skjønnsvurderinger. Dette er problematisk i de tilfeller hvor behovet er større enn hva pleiepengene dekker. Vi er blitt gjort oppmerksomme på et konkret tilfelle som jeg gjengir i sin helhet her:

Legen til sønnen vår søkte 100 % pleiepenger for sønnen vår i 2 mnd. Fikk innvilget 47 %. Sønnen vår var i perioden i snitt 4 timer på skolen om dagen. Men når han aldri er frisk nok til å hentes av bussen (spesialtransport) hverken morgen eller ettermiddag, må han leveres og hentes av en av oss. Når man må innom skolen på vei til jobb tar turen til jobb t/r 3 timer. Hvis barnet kun er på skolen i 4 timer betyr det at man maks kan jobbe 1,5 timer om dagen. Hvilken arbeidsgiver vil det og hvilken lønn blir det av noe slik, mon tro? Nav er ærlig på at den nye ordninga har fjerna skjønns. Vi skrev en redegjørelse om alt dette og fikk blank avvisning i retur. Dette er en negativ konsekvens med ny ordning og nesten ikke til å leve med for oss økonomisk.

Mange epilepsianfall og mangel på nattesøvn har heller ingenting å si. Alt er helt ulogisk. Blir nesten helt desperat av å lure på hvordan man skal kjempe mot disse urettferdige og ikke minst ulogiske endringene. Rigide systemer uten skjønn er det siste man trenger.

Svar:

Pleiepenger i folketrygden skal, dekke tapt arbeidsinntekt ved fravær fra arbeidet fordi foreldre pleier sitt syke barn. For tiden barnet mottar pleie av andre skal det ikke ytes pleiepenger, og pleiepengene skal da graderes eller eventuelt falle bort.

Folketrygdloven § 9-11 sier at dersom barnet er sykt og trenger kontinuerlig tilsyn og pleie, men det er etablert tilsyns- og avlastningsordning deler av dagen eller noen dager i uken, skal pleiepengene graderes. Pleiepengene graderes ned for hver time barnet har tilsyn av andre, målt

mot en normalarbeidsuke på 37,5 timer. Pleiepengene kan graderes ned til 20 prosent, dvs. at barnets tilsyn av andre kan komme opp til 80 prosent og foreldrene likevel kan motta pleiepenger tilsvarende 20 prosent. Dette er nytt i den nye pleiepengeordningen. Tidligere kunne pleiepenger bare graderes ned til 50 prosent, slik at hvis barnet hadde tilsyn på mer enn 50 prosent falt pleiepengene helt bort. Det opplevde mange som urimelig. I ny ordning faller pleiepenger helt bort først hvis tilsynet barnet får av andre er på mer enn 80 prosent, dvs. at foreldrenes pleie er mindre enn 20 prosent.

Den tidligere pleiepengeordningen fikk mye kritikk over mange år for å være komplisert og lite forutberegnelig. Reglene var preget av flere vanskelige skjønnskriterier som var vanskelig å forstå for brukerne og svært krevende for Arbeids- og velferdsetaten å saksbehandle. I den nye pleiepengeordningen har det vært en ambisjon å forenkle regelverket for nettopp å gjøre ordningen mer forståelig, mer forutberegnelig og samtidig hindre urimelig forskjellsbehandling i etaten. Jeg mener det ikke er grunn til å gjøre endringer i reglene om gradering av pleiepenger.

SPØRSMÅL NR. 1026**Innlevert 23. februar 2018 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 5. mars 2018 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Hva er investeringsbehovet målt i kroner i nydrenering og lokale mottaksvassdrag (hydrotekniske anlegg) for at vi Norge skal bli optimalt tilpasset et våtere klima og nå målet om forsterket matproduksjon på norske ressurser?»

BEGRUNNELSE:

I svar fra statsråden i Dokument nr. 15:926 (2017-2018) går det frem at det er behov for investering i jordforbedring og klimatilpasning for å forsterke matproduksjonen på norske ressurser. Det er behov for å tallfeste disse behovene for klimatilpasning for den norske matproduksjonen.

Svar:

Mi vurdering er at det ikke er mogleg å gi eksakt svar på dette spørsmålet. I mitt svar til representanten Sandtrøen på skriftlig spørsmål nr. 926 datert 19. februar, gjorde eg nylig greie for vurderingar kring behovet for drenering av jordbruksjord, òg for kostnadene knytt til tiltaket. I fylgje

NIBIO-rapport nr. 13/2018 "Jordsmonnkartlegging for en grønnere økonomi" har 53 pst. av dyrka marka i Noreg eit dreneringsbehov, på Austlandet har om lag 79 pst. av den dyrka marka eit dreneringsbehov. Hovuddelen av denne jorda er allereie drenert og det er opp til den enkelte bonde å gjere vurderingar om det er lønnsamt med nydrenering. Som eg skrev i mitt førre svar til representanten Sandtrøen, må hovudansvaret for å halde jorda i god hevd kvile på den enkelte gardbrukar. Som føretak, med økonomisk overskot som mål, må det med jamne mellomrom investerast i drenering og vedlikehald av desse anlegga. Det er òg i samfunnet si interesse å ta vare på jord og halde jorda i god hevd. Investeringsakta er nødvendigvis ikkje optimal i forhold til samfunnsmessige mål, som høgast mogleg matproduksjon, jordvern, miljø- og klimaomsyn mv. Difor blei det på ny gitt tilskot til drenering frå 2013. Tilskotet gjer det meir økonomisk lønnsamt å grøfte.

Som eg skrev i mitt førre svar til representanten Sandtrøen blir spørsmål om drenering og hydrotekniske anlegg årleg drøfta og vurdert i samband med jordbruksoppgjora.

SPØRSMÅL NR. 1027**Innlevert 23. februar 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 5. mars 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil det koste for helseforetakene å etablere et betalingssystem for denne pasientgruppen, hva er de estimerte inntektene og mener statsråden det er rett ressursbruk sett opp mot andre tiltak som kunne blitt brukt i direkte pasientrettet arbeid?»

BEGRUNNELSE:

Det fremkommer gjennom media at det nå strammes inn på regelverket som gjør at unge pasienter som har behov for psykisk helsehjelp avkreves egenandel. Dette skal være en konsekvens av innføring av ISF innen psykisk helsevern og rus. Uheldige konsekvenser for spesielt barne- og

ungdomspsykiatrien ble belyst i en rekke saker høsten 2017, og flere foretak advarte om en uheldig utvikling.

Nå ser vi et nytt tiltak som svekker pasientens rolle i det helseministeren omtaler som pasientens helsetjeneste der rus og psykiatri prioriteres.

Svar:

Det er i forskrifts form fastsatt flere bestemmelser som gir særskilte pasientgrupper fritak for betaling av egenandel i helsetjenesten. Helt siden 1980-årene har pasienter under 18 år vært fritatt for betaling av egenandel innenfor poliklinisk psykisk helsevern. Dette gjelder for behandling på sykehusenes poliklinikker, hos avtalespesialister innen både psykologi og psykiatri og ved øvrige private aktører

som har offentlig avtale. Aldersgrensen for fritak for betaling av egenandel for disse tjenestene har altså ligget fast lenge og er ikke endret fra årsskiftet.

Imidlertid har det vist seg å være en praksis hos flere av helsetjenesteyterne der det ikke kreves egenandel fra pasienter som er eldre enn den fastsatte fritaksgrensen. Dette gjelder så vidt departementet har oversikt over akkurat nå ikke alle helsetjenesteyterne som er nevnt over, men hos flere av poliklinikkene som er organisert som barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker (BUP) og ved såkalte psykiatriske ungdomsteam (PUT).

Jeg vil vurdere den fastsatte aldersgrensen for egenandelsfritak for pasienter ved barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker nærmere.

Representanten spør om hva det vil koste for helseforetakene å etablere et betalingssystem for denne pasientgruppen. Jeg forstår dette spørsmålet slik at det spørres etter hvor mye det skulle koste å etablere et system med

betalingsterminaler mv. Jeg vil her vise til både at egenandelsregelverket ikke er endret og også mer generelt at beslutninger knyttet til bl.a. slik infrastruktur ikke foretas av departementet og at departementet derfor heller ikke har anslag knyttet til slike enkeltkostnader.

Representanten spør også om hva de estimerte inntektene er. Jeg forstår dette spørsmålet slik at det spørres etter hvor store egenandelsinntekter sykehusene skulle få dersom egenandelsregelverket hadde blitt endret. Jeg vil her vise til at regelverket ikke er endret. Det er ikke budsjettert med noen endringer i inntekter for sykehusene på dette feltet i statsbudsjettet for 2018.

Jeg vil for ordens skyld understreke at de aktuelle egenandelene inngår i grunnlaget for egenandelstak 1, sammen med egenandeler for somatiske helsetjenester herunder konsultasjoner hos fastlegen. Egenandelstaket i 2018 er 2 258 kroner.

SPØRSMÅL NR. 1028

Innlevert 26. februar 2018 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen

Besvart 1. mars 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Mener statsråden at beredskapen når det gjelder politi- og ambulanse er ivarettatt i Finnmark uten et stasjonert helikopter tilgjengelig?»

BEGRUNNELSE:

Finnmark er et stort fylke med store avstander. I tillegg er kysten full av øyer med begrenset forbindelse og ofte med krevende værforhold. Representanten er kjent med at det ikke finnes verken ambulansehelikopter eller politihelikopter stasjonert i fylke. En god beredskap er nødvendig både når uhellet er ute og for at befolkningen skal føle seg trygge. I det siste året har vi gjennomgått en politireform som har redusert tjenestestedene ytterligere. Det er grunn til å stille spørsmål om responstiden i fylket er god nok uten et helikopter. Når det gjelder helse mener undertegnede at det kan være fare for liv og helse uten et helikopter i beredskap. Representanten mener det i det minste burde vurderes å gå til anskaffelse av et felles beredskapshelikopter for å dekke fylket godt nok. Representanten ønsker derfor å høre departementets faglige begrunnelse for at det ikke er stasjonert noe helikopter i fylket.

Svar:

Arbeidet med sikkerhet og beredskap har vært og er høyt prioritert for regjeringen. Derfor har regjeringen blant annet prioritert å sikre politiet tilgang på helikopterressurser i hele landet. Siden 2015 har Forsvarets Bell-helikoptre på Rygge og Bardufoss stått på en times responstid for politiet, og i juni 2016 inngikk politiet og Kystverket en samarbeidsavtale. Samarbeidsavtalen innebærer at politiet kan benytte loshelikoptrene som er stasjonert i Bergen og Hammerfest. Politiet kan også be om bistand fra redningshelikoptrene som er stasjonert på seks baser i landet, inkludert Banak i Finnmark, og som har reaksjonstid på 15 minutter. I tillegg kan politiet rekvirere sivile helikoptre.

Redningshelikoptrene inngår som en del av den nasjonale luftambulansetjenesten. Redningshelikoptrene er utstyrte ambulansehelikoptre, med tilstedevakt inkludert lege. Redningshelikoptertjenesten videreføres og styrkes med nye redningshelikoptre som skal innføres på fastlandet i de kommende år. I tillegg er det stasjonert ambulansefly i

Kirkenes og Alta, som sammen med ambulansehelikopteret og ambulanseflyet i Tromsø utgjør luftambulanseresursene for denne landsdelen.

Svaret er utformet i samarbeid med helse- og omsorgsministeren.

SPØRSMÅL NR. 1029

Innlevert 26. februar 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 7. mars 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hvordan vurderer statsråden situasjonen i norske fengsel vedrørende isolasjon og bruk av sikkerhetsceller, der innsatte sitter på sikkerhetscelle i opp til 92 timer, og hvordan mener statsråden at anbefalingene fra Sivilombudsmannen skal følges opp?»

BEGRUNNELSE:

Bruken av sikkerhetsceller er hyppig og langvarig mange steder i norske fengsel. Bergens Tidene skriver i en stor reportasje nylig om innsatte som sitter på en sikkerhetscelle i opp til 92 timer. Enkelte av hendelsene viser seg også å handle om manglende oversikt over hva den innsatte trenger av behandling, hvilke journal innsatte har og hva som kan forsterke eller forverre den psykiske tilstanden til den innsatte.

Den 21. juni 2013 vedtok Stortinget at Norge skulle slutte seg til tilleggsprotokollen til FNs torturkonvensjon (OPCAT). Sivilombudsmannen ble tildelt oppgaven med å utøve mandatet i denne tilleggsprotokollen og i 2014 opprettet Sivilombudsmannen en egen forebyggingsenhet ved sitt kontor. Forebyggingsenheten foretar regelmessige besøk til steder der mennesker er fratatt friheten. Det er for eksempel fengsler, politiarrester, psykisk helseverninstitusjoner og barnevernsinstitusjoner. I etterkant av et besøk utarbeides en rapport som beskriver funn og risikofaktorer avdekket under besøket. Rapporten inneholder Sivilombudsmannens anbefalinger for å minske risikoen for at mennesker som er fratatt friheten skal bli utsatt for tortur og umenneskelig behandling. Anbefalingene gis også i forebyggende øyemed.

Forebyggingsenheten har siden opprettelsen besøkt en rekke fengsler i kriminalomsorgen.

Det er positivt og svært viktig at det rettes fokus mot og føres tilsyn med steder hvor mennesker er fratatt friheten som for eksempel i fengsler. Det oppleves imidlertid som både problematisk, frustrerende og utilfredsstillende at kriminalomsorgen ikke har tilstrekkelig med ressurser

til å følge opp flere av anbefalingene fra sivilombudsmannen på en god måte.

Svar:

Straffegjennomføringsloven åpner for at kriminalomsorgen i visse tilfeller kan beslutte at en innsatt skal utelukkes fra fellesskapet med andre innsatte. Videre kan kriminalomsorgen ta i bruk sikkerhetscelle når særskilte vilkår som loven stiller for dette, er oppfylt. Hverken utestengelse eller bruk av sikkerhetscelle skal opprettholdes lenger en nødvendig, og kriminalomsorgen skal fortløpende vurdere om det fortsatt er grunnlag for tiltaket.

Utelukkelse fra fellesskapet kan være hel eller delvis. Både hel utelukkelse og bruk av sikkerhetscelle ekskluderer fra kontakt med andre innsatte. Varigheten av tiltaket varierer. Sivilombudsmannens forebyggingsenhet har uttrykt bekymring for negative sider ved isolasjon og langtidsutelukkelse av innsatte.

En av utfordringene i kriminalomsorgen er at mange innsatte har sammensatte utfordringer og psykiske lidelser. I noen tilfeller vil det være slike utfordringer som ligger til grunn for bruk av sikkerhetscelle. En rapport fra 2014 (Cramer-rapporten) viser at forekomsten av psykisk lidelse blant domfelte i fengsel i Norge er betydelig høyere enn i normalbefolkningen, og at det ikke er uvanlig å ha flere psykiske lidelser samtidig.

I kjølvannet av Cramer-rapporten har Helsedirektoratet og Kriminalomsorgsdirektoratet i fellesskap avgitt en rapport om oppfølging av innsatte med psykiske lidelser og/eller rusmiddelproblemer. Rapporten fra de to direktoratene inneholder forslag til en rekke tiltak knyttet til helsetjenesten og kriminalomsorgen. Justis- og beredskapsdepartementet venter en samlet redegjørelse i april 2018 fra Kriminalomsorgsdirektoratet for status for arbeidet med en del av de tiltakene som er foreslått.

Videre nevner jeg at det er gjennomført enkelte tiltak for å styrke tilbudet til innsatte som har særlige behov på grunn av psykiske lidelser. Ved Ila fengsel og forvaringsanstalt er det etablert et ressursteam som arbeider målrettet for å avbryte isolasjon og få domfelte i aktivitet.

Noen av de forholdene som ligger til grunn Sivilombudsmannens bekymring, krever nært samarbeid mellom justissektoren og helsesektoren. Jeg vil følge opp ut-

fordringene i kontakt med Kriminalomsorgsdirektoratet og helseministeren.

SPØRSMÅL NR. 1030

Innlevert 26. februar 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 6. mars 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Klassekampen omtalte 24. februar at Israels ambassade i Norge signaliserer til LO at de «ikke nødvendigvis får innreise til Israel», på grunn av deres vedtatte politikk, som ambassaden er svært kritisk til. En LO-tillitsvalgt ble også nektet innreise til Israel nylig.

Hvordan forholder ministeren seg til at Israel ønsker å nekte Norges største fagorganisasjon innreise til landet, og har hun tenkt å foreta seg noe for å hindre at Israel faktisk innfører en slik praksis?»

Svar:

Norske myndigheter har stilt seg kritiske til konsekvensene som israelske innreisebestemmelser i flere tilfeller får for norske og andre lands borgere. Jeg formidlet dette tydelig til statsminister Netanyahu og andre ministre da jeg besøkte Israel i januar. Norge vil, sammen med andre berørte land, fortsette å ta disse sakene opp med israelske myndigheter.

Vi har understreket at det er svært uheldig at nordmenn som på vegne av ulike organisasjoner skal følge opp programmer eller bistandsprosjekter i Palestina, har blitt eller risikerer å bli nektet innreise til Israel. Flere likesinnede land opplever samme utfordringer for sine borgere.

Ambassaden i Tel Aviv og representasjonskontoret i Al Ram gir konsulær bistand til alle norske borgere som ønsker og har behov for det. I tillegg følger ambassaden opp enkeltsaker med israelske myndigheter, og har en rekke ganger fremført kritikk av den israelske innreisepraktisen. Det gjelder også i den konkrete saken som stortingsrepresentanten viser til i sitt spørsmål.

Som alle suverene stater har Israel rett til å regulere, i samsvar med landets folkerettslige forpliktelser, hvem som slipper inn på dets territorium. Dette betyr at norske myndigheter har begrensede muligheter til å påvirke beslutninger om innreise som fattes av israelske myndigheter. Til tross for dette, tar vi altså opp saker der norske borgere nektes innreise med israelske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1031

Innlevert 26. februar 2018 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 16. mars 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil helseministeren sørge for at nasjonal statistikk om medikamentell kreftbehandling blir tilgjengelig via Kreftregisteret?»

BEGRUNNELSE:

Vi bruker i dag over 2 milliarder kroner i året på kreftlegemidler (Kreft i Norge — kostnader for pasientene, helse-tjenesten og samfunnet, Oslo Economics, 16. juni 2016). Dette tallet vil sannsynligvis øke. Dette er både fordi det blir flere krefttilfeller når de store fødselskullene etter

1945 er kommet opp i «kreftalder», og fordi det er en rivende rask medisinsk utvikling som medfører at det stadig blir flere nye og dyre kreftlegemidler. Utfordringen er at vi ikke vet noe om hvordan disse legemidlene brukes, om de har den effekten vi tror de har, og om det er lik tilgang over hele landet.

Kreftregisteret har siden 1950 tallet hatt komplett oversikt over antall krefttilfeller i Norge. Registeret har også god oversikt over kirurgi og strålebehandling som gis til kreftpasienter. Slike data publiseres offentlig årlig, og sykehusene kan hente sine tall fra Kreftregisterets nettløsninger. Det som derimot mangler er oversikt over den medikamentelle kreftbehandlingen som gis i sykehus. Det finner i dag ikke landsdekkende statistikk over hvilke pasienter som mottar slik behandling. Statistikken som kan hentes ut i dag fra eksempelvis legemiddelforbruk.no eller sykehusapotekenes legemiddelstatistikk, representerer sykehusenes totale innkjøp av kreftlegemidler. Fra Kreftregisteret kan man hente ut data legene har rapportert inn, men når det gjelder medikamentell behandling er dataene dessverre svært mangelfulle. Dette til tross for at slik behandling skal meldes til Kreftregisteret. Vi vet altså ikke fullt ut hvem som får hva av legemidler mot kreft, en medikamentgruppe som er en stor kostnadsdriver. Det gjør oss i dårligere stand til å måle effekten av ulik behandling og påvirker både leger og andre beslutningstakers evne til å ta optimale valg.

En løsning er at kreftlegene blir bedre til å rapportere medikamentell behandling til Kreftregisteret. Men, en annen mulighet er å sørge for at slike data ble meldt direkte fra sykehusapotek systemene til Kreftregisteret. Kreftregisteret ville da kunne bidra til at medikamentell kreftbehandling ble monitorert i forhold til om legemidlene gir ønsket effekt i pasientgruppen, om de er trygge å bruke, og om de er likt tilgjengelige over hele landet, på lik linje med annen kreftbehandling.

Svar:

Kreftregisteret har et bredt formål og kan inneholde helseopplysninger om alle personer i Norge som har eller har hatt kreft. Av kreftregisterforskriften § 1-7 følger at registeret kan inneholde opplysninger om kreftbehandling den registrerte har mottatt, indikasjoner og kontraindikasjoner for behandlingen, behandlingsmetode, samt eventuelle komplikasjoner eller bivirkninger. Dette inkluderer medikamentell behandling, som representant Stensland påpeker.

Helsepersonell er pålagt å rapportere data om kreftbehandling til Kreftregisteret. Som representanten Stensland fremholder, fungerer denne innrapporteringen godt for kirurgi og strålebehandling. For medikamentell kreftbehandling er innrapporteringen vesentlig dårligere. Årsakene er at det mangler gode systemer for rapportering av medikamentell behandling, at det ikke har vært

tradisjon for slik innrapportering og at de manuelle innrapporteringssystemene er tidkrevende.

Jeg er, som representanten, opptatt av at vi har gode data om kreftbehandlingen i Norge og at helsepersonell ivaretar rapporteringsplikten til Kreftregisteret. Jeg vil understreke viktigheten av å sørge for innrapportering av data, og jeg forventer at de regionale helseforetakene jobber aktivt med å legge til rette for effektiv innrapportering.

Dessverre er dette tungvint i dag. Jeg er enig med representant Stensland i at rapporteringen må forenkles. For å oppnå representantens ønske arbeider vi for at rapporteringen skal skje gjennom automatisk uttrekk fra fagsystemene som benyttes for administrasjon av legemidler. Dette gjelder relevante fagsystemer for medikamentell behandling, som elektronisk pasientjournal, elektronisk legemiddelkurve og sykehusapoteksystemene. En viktig del av dette arbeidet vil være å etablere en felles struktur for dataene som skal rapporteres inn. Sektoren må i tett samarbeid definere en felles standard for hvordan legemiddelinformasjon skal registreres i systemene. Hovedansvaret for helsefaglige kodeverk, terminologier og IKT-standarder ligger hos Direktoratet for e-helse. Videre må systemene i helseforetak tilrettelegges for automatisk uttrekk og registrene må tilrettelegges for mottak av data. Dette er et omfattende arbeid.

Kostbare legemidler benyttes også på andre sykdomsgrupper enn kreft. Problemstillingen stortingsrepresentanten reiser favner derfor videre enn direkterapportering fra sykehusene til Kreftregisteret. Reseptregisteret er hovedkilden til oversikt over legemiddelbruken i Norge. Reseptregisteret er i dag pseudonymt og kan derfor i liten grad benyttes som kilde til kunnskap om hvordan legemidlene brukes, om de har den effekten vi tror de har, og om det er lik tilgang over hele landet. Stortinget har derfor bedt meg om å utvikle et personidentifiserbart legemiddelregister som skal bygge videre på det eksisterende reseptregisteret. Videre vil arbeidet vi gjør gjennom det nasjonale Helsedataprogrammet bidra til bedre utnyttelse, bedre kvalitet, enklere innrapportering til og sikrere håndtering av data i de nasjonale helseregistrene.

Som nevnt, er arbeidet med automatisk rapportering til registre et omfattende arbeid som berører flere aktører. Det må etableres et samarbeid slik at ulike tiltak og prosesser ses i sammenheng, og at det er tydelig hvem som har ansvar for hva. Jeg vil derfor invitere de regionale helseforetakene til et møte sammen med blant annet Direktoratet for e-helse, Helsedirektoratet, Statens Legemiddelverk og ev. andre sentrale aktører, for at vi sammen skal finne ut hvordan vi kan få til bedre rapportering om legemidler til registrene.

SPØRSMÅL NR. 1032**Innlevert 26. februar 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 6. mars 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Lokalbefolkningen i Flakstad har ventet lenge på en planlagt gang- og sykkelvei på Ramberg, langs E 10, for å trygge spesielt barn og unge. Det er mye tungtrafikk langs veien, vinterturismen i Lofoten øker sterkt, og sommertrafikken har vært høy i mange år. Det er tidligere satt av penger til prosjektet, men pengene ble overført til andre prosjekt.

Mangel på gang- og sykkelvei gjør det vanskelig for kommunen å ta i bruk et nytt, regulert boligfelt. Har statsråden planer for dette trafikksikkerhetstiltaket?»

Svar:

Fordelingen av midlene i Nasjonal transportplan 2018-2029, herunder utbygging av gang- og sykkelveger, er for-

utsatt konkretisert gjennom Statens vegvesens handlingsprogram. Jeg har i denne saken vært i kontakt med Statens vegvesen. Representanten Mossleth hevder i sitt spørsmål at det har vært satt av midler til bygging av gang- og sykkelveg langs E10 på Ramberg, men at pengene har blitt omdisponert til andre formål. Statens vegvesen påpeker derimot at prosjektet ikke har vært inne i deres handlingsprogram for verken for 2010-2013 eller 2014-2017.

I Nasjonal transportplan 2018-2029 er det forutsatt midler til skredsikring og utbedringer av eksisterende E10 i Flakstad og Moskenes kommuner i siste del av planperioden. Jeg legger til grunn at tiltak for gående og syklende vil bli vurdert nærmere når aktuelle tiltak skal konkretiseres og planlegges frem mot neste Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 1033**Innlevert 26. februar 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 1. mars 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«På fredag den 23. februar ble en familie med tre barn hentet ut, tidlig om morgenen, i en dramatisk politiaksjon for å returneres til Afghanistan. Det ble i følge personer på stedet knust en rute, tre politibiler var også en del av aksjonen. I følge opplysninger er familien ikke sendt ut av landet.

Det forutsettes at skadevirkningene på barna og barnas beste er vurdert før gjennomføringen av aksjonen, og at statsråden legger frem den vurderingen, og i tilfelle ikke, hvorfor?»

BEGRUNNELSE:

En afghansk familie som har sittet i kirkeasyl på Fitjar i Hordaland, ble fredag morgen pågrepet og hentet ut av politiet.

Ifølge retningslinjene fra Justisdepartementet skal også kirkebygg tilhørende trosretninger utenfor den norske kirken respekteres. "Av respekt for kirken er det som

hovedregel ikke aktuelt for politiet å gå inn i kirker og bedehus".

Biskopen i Bjørgvin, Halvor Nordhaug, og generalsekretær Knut Refsdal i Norges Kristne Råd har uttalt at dette er de uenige i. I Fitjar kommune er bygningen registrert som bedehus/menighetshus. Nordhaug har uttalt:

"Det holdes regelmessig møter her, senest kvelden før politiet aksjonerte. Dette må betraktes som et forsamlingshus for denne menigheten. Det er ingen tvil om at familien var i kirkeasyl, slår han fast."

Det er også vanskelig å forstå at dette skal være en sak der politiet bruker sine knappe ressurser på å prioritere, i og med at det er alvorlig og farlig kriminalitet som skal prioriteres også i utsendelsessaker, hvis det da ikke er gitt nye prioriteringer nå som endrer dette.

Svar:

Jeg vil innledningsvis få understreke at vedtak som er lovlig fattet av norske myndigheter er bindende for alle,

også de gangene beslutningen er vanskelig å bære for den enkelte. En familie av asylsøkere som etter en grundig og samvittighetsfull saksbehandling, har fått avslag på sine søknader om asyl, plikter derfor å forlate Norge. Jeg forstår at dette kan være vanskelig for dem det gjelder som har ønsket et liv i Norge, og også vanskelig for personer og støttegrupper som har blitt kjent med dem.

Dersom tidligere asylsøkere unndrar seg etterlevelsen av et lovlig fattet vedtak, gir utlendingsloven i utgangspunktet grunnlag for tvangsretur. Det gjelder også familier som tar opphold i kirkerommet, i bedehus, menighetshus eller i kirkebygg tilhørende trosretninger utenfor Den norske kirke.

Når utlendinger uten oppholdstillatelse i Norge pågripes for uttransportering skjer dette i henhold til gjeldende instruks for gjennomføring av uttransporteringer (uttransporteringsinstruksen). Uttransporteringsinstruksen gir klare føringer for hvilke vurderinger som skal gjøres før pågripelsen, og hvilke hensyn som særlig skal vektlegges. Det understrekes i instruksen at når det foreligger endelig vedtak i en utlendingssak som innebærer at en mindreårig skal forlate landet, skal det ved iverksettelsen av vedtaket legges vekt på barnets beste. Dette er et grunnleggende hensyn.

Politidirektoratet har bekreftet at uttransporteringsinstruksen ble fulgt også i denne saken, og jeg har full tillit til politiets håndtering. De nødvendige risikovurderingene ble foretatt av Politiets utlendingsenhet i samarbeid med Sør-Vest politidistrikt. Pågripelsen ble planlagt, dimensjonert og gjennomført slik at risikoen for skader ble minimert, og hensynet til barna og barnas beste ble ivarettatt.

Justis- og beredskapsdepartementet gav 4. mars 1999 retningslinjer for iverksetting av vedtak der utlendingen har tatt tilflukt i kirkeasyl. Instruksen gir rammeverket for politiets vurdering i disse sakene. Jeg er oppmerksom på at det er ulike oppfatninger om hvorvidt boligen familien oppholdt seg i var et menighetshus. Jeg har imidlertid tillit til at retningslinjene er fulgt.

Av hensyn til personvern og taushetsplikt legger vi ikke frem vurderinger og personopplysninger i enkeltsaker.

Det har ikke vært noen endringer i føringene for hvilke retursaker som skal prioriteres. Gjennom raske returer bidrar politiet til å redusere og forebygge kriminalitet, ulovlig opphold og arbeid, samt fremtidig ulovlig opphold for blant annet asylsøkere uten beskyttelsesbehov. Denne innsatsen er avgjørende for å opprettholde legitimiteten til asylinstituttet.

SPØRSMÅL NR. 1034

Innlevert 26. februar 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 7. mars 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«I UNES BEHANDLING AV AVSLAG FRA UDI OM ENSLIGE MIN-
DREÅRIGE ASYLSØKERE ER DET FLERE SOM HAR FÅTT ENDRET
BEGRUNNELSEN I VEDTAKENE FRA HENVISNING TIL INTERN-
FLUKT, TIL RETUR TIL HJEMPROVINSEN, UTEN BEGRUNNELSE
ETTER FORVALTNINGSLOVEN. DE VAR I UTGANGSPUNKTET
OMFATTET AV STORTINGETS VEDTAK AV 14. FEBRUAR 2017 OM
OMGJØRING.

Er UNE instruert direkte eller på annet vis om å endre avslag fra UDI som henviste til internflukt til avslag på grunn av mulig retur til hjemprovinsen?»

BEGRUNNELSE:

NRK meldte den 19. januar at flere saker med avgjørelser fra UDI som ville omfattet oktoberbarn er endret i UNE til ikke å være henvisning til internflukt.

NRK har fått se til sammen fem vedtak der klageorganet Utlendingsnemnda i motsetning til Utlendingsdirektoratet ikke tror på klagerens historie i saker som gjelder enslige mindreårige asylsøkere fra Afghanistan. Isteden for å anerkjenne at søker har et beskyttelsesbehov ved å henvise til internflukt, slik UDI har gjort, mener UNE at klageren kan returneres til hjemprovinsen.

Professor Jan Fridthjof Bernt mener UNE ikke kan treffe vedtak som er til skade for klageren uten å begrunne det og mener dette er brudd på forvaltningsloven.

Svar:

Jeg legger til grunn at representanten Andersen sikter til Stortingets vedtak 14. november 2017, som innebærer at en avgrenset gruppe utlendinger som har fått tidsbegrenset oppholdstillatelse frem til fylte 18 år, jf. utlendingsforskriften § 8-8, får mulighet til en ny behandling av saken sin. Det skal altså foretas en ny vurdering etter noe endrede kriterier, men dette innebærer ikke nødvendigvis at alle vil få omgjort tidligere vedtak. Stortingets vedtak er fulgt opp gjennom endringer i utlendingsforskriften 22. januar 2018.

Departementet har ikke instruert Utlendingsnemnda (UNE) om avgjørelsen av søknader fra enslige, mindreårige asylsøkere og hvorvidt de skal henvises til internflukt eller ikke. Departementet har ikke adgang til å instruere verken Utlendingsdirektoratet (UDI) eller UNE om avgjørelsen av enkeltsaker, med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Departementet kan heller ikke instruere UNE om lovtolkning eller skjønnsutøvelse. I en periode hadde riktignok departementet slik instruksjonsmyndighet over UNE, men denne muligheten falt bort i desember 2017. Departementets instruksjoner om lovtolkning og skjønnsutøvelse er tilgjengelige på departementets nettsider.

SPØRSMÅL NR. 1035

Innlevert 26. februar 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 6. mars 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at kommunene oppfyller sin plikt til å føre tilsyn med barn i fosterhjem?»

BEGRUNNELSE:

Ordningen med tilsyn av barn i fosterhjem ble lagt om i 2014. Formålet var å styrke tilsynet med barn i fosterhjem gjennom et mer profesjonalisert og tydelig kommunalt forankret tilsynsansvar, og legge til rette for at tilsyn kan skje innenfor stabile og forutsigbare rammer. Kommunene har nå stor administrativ frihet til å bestemme hvordan ansvaret for tilsynet skal organiseres i kommunen, og har økt frihet til å velge hvem som skal utøve tilsynet på kommunens vegne.

Verdens Gang har gjennomført en undersøkelse som viser at så mange som 2100 fosterbarn er uten lovpålagt tilsyn. Dette tilsvarer hvert fjerde fosterbarn. Tallene er hentet ut fra kommuner og fylkesmenn. De viser at miste 242 kommuner svikter i tilsynet av fosterbarn. Av de kommuner VG har fått innsyn i tilsvarer det tre av fire kommuner.

Det kan være grunn til å vurdere sanksjoner mot kommuner som ikke i tilstrekkelig grad fører tilsyn slik de skal. I utgangspunktet skal fylkesmannen sørge for at kommunene fører tilsyn. Det kan være aktuelt å innføre administrative bøter eller andre sanksjoner mot de kommuner som svikter. Statsråden kan og bør vurdere slike bøter eller andre sanksjoner.

Barn under omsorg av barnevernet er i utgangspunktet i en utsatt situasjon.

De har blitt sviktet av sine nærmeste og da er det helt uakseptabelt at det offentlige svikter dem også. Tilsyn med fosterhjem er en grunnleggende og nødvendig funksjon som må og skal være på plass.

Svar:

Tilsyn er et sentralt virkemiddel for å ivareta rettssikkerheten til barn i fosterhjem. Barn i fosterhjem er i en sårbar situasjon og kan mangle muligheter til selv å gi uttrykk for hvordan de har det. Jeg er derfor enig i at det er svært alvorlig dersom kommunene ikke oppfyller sin lovpålagte plikt til å føre tilsyn med hvordan hvert enkelt barn har det i fosterhjemmet.

Jeg vil understreke at kommunene i dag har et klart ansvar for å føre tilsyn med barn i fosterhjem. Tilsynet skal bli utført på en forsvarlig måte og de som skal utøve tilsynet skal gis nødvendig opplæring og veiledning.

Bakgrunnen for at tilsynsordningen ble endret i 2014 var at den ikke fungerte som forutsatt, og at det var behov for et mer profesjonalisert og tydeligere kommunalt forankret tilsynsansvar. Det ble også lagt vekt på at tilsynet skulle skje innenfor stabile og forutsigbare rammer.

Samtidig ble kommunene gitt stor administrativ frihet til å bestemme hvordan ansvaret for tilsynet skal organiseres i kommunen, og økt frihet til å velge hvem som skal utøve tilsynet på kommunens vegne.

For å legge til rette for at den nye tilsynsordningen skulle fungere på en god måte, er det nærmere innholdet i tilsynsansvaret presisert i forskrift og departementet har utarbeidet et eget rundskriv med utdypende merknader til forskriften. I tillegg har Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet etter oppdrag fra departementet utarbeidet en veileder.

I "Meld. St. 17 2015-2016 Trygghet og omsorg. Fosterhjem til barns beste", er et av tiltakene å evaluere den nye tilsynsordningen. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har fått i oppdrag å følge opp dette tiltaket. Evalueringen vil bli et viktig bidrag ved en vurdering av om det er behov for å gjøre endringer i tilsynsordningen.

Jeg understreker at det er kommunene selv som må ivareta sitt ansvar for å føre tilsyn med barn i fosterhjem. Det er uakseptabelt dersom dette ikke skjer. Samtidig forventer jeg at også fylkesmennene gjennom tilsyn, råd og veiledning følger opp kommuner som svikter dette ansvaret.

Når det gjelder spørsmålet om sanksjoner vil jeg vise til at fylkesmannen i dag har adgang til å ilegge kommunene mulkt ved oversittelse av fristene for gjennomgang av bekymringsmeldinger og gjennomføring av undersø-

kelser. Systemet bygger for øvrig på en forutsetning om at kommunene oppfyller sine lovpålagte oppgaver, og at de retter de avvikene som blir påpekt gjennom fylkesmannens tilsyn. En tilsynssak mot kommunen avsluttes ikke før fylkesmannen har konkludert med at kommunen har lukket avviket.

Jeg vil be Helsetilsynet etterspørre informasjon fra fylkesmennene om hvordan situasjonen er for etterlevelse av kravet i dag, om fylkesmannens oppfølging ved svikt og om kommunene retter avvikene.

Jeg vil avslutningsvis nevne at vi er i ferd med å iverksette flere tiltak som skal bidra til at svikt i det kommunale barnevernet blir håndtert. Jeg vil særlig nevne at direktoratet etablerer egne veiledningsteam som skal hjelpe kommuner til å få på plass nødvendige rutiner og arbeidsformer. Tilbudet skal gis til kommuner med høy risiko for svikt i tjenestene. Fylkesmannen har også fått i oppgave å gjennomføre dialogmøter i alle kommuner, der målgruppen er barnevernsleder og kommuneledelse. Tema for møtene er risiko- og tilstandsvurderinger i barnevernet og oppfølging av ev sviktområder. Jeg vil i tillegg ta opp dette spørsmålet med kommunesektorens organisasjon, KS.

SPØRSMÅL NR. 1036

Innlevert 27. februar 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 7. mars 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Kor langt har arbeidet med gjennomgang av erstatnings- og foreldelsesregelverket kome, og når kan me rekne med at statsråden legg fram ein sak om dette for Stortinget?»

GRUNNGJEVING:

Viser til at følgende sitat hjå nrk.no 24. august 2017: «– Vi sier et rungende ja. Arbeidet er påbegynt. Justisdepartementet jobber allerede med saken, sier Kari Kjønås Kjos fra Frp». Sitatet viser til ein gjennomgang av erstatnings- og foreldelsesregelverket.

Svar:

NOU 2016: 9 Rettferdig og forutsigbar – voldsskadeerstatning ble overlevert til Justis- og beredskapsdepartementet 23. juni 2016. Utredningen var på høring frem til 1. mars 2017. Departementet mottok 27 høringsuttalelser med

realitetsmerknader. Høringsuttalelsene er gjennomgått, og departementet arbeider med den videre oppfølgingen. Det er for tidlig for meg å si noe om hvilke regelendringer regjeringen eventuelt vil foreslå og når disse vil bli fremmet.

SPØRSMÅL NR. 1037**Innlevert 27. februar 2018 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 6. mars 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Dersom regjeringspartiene mener at bompengebelastningen "vekker harme og bekymring", hvorfor la ikke Samferdselsministeren opp til høyere statlig finansiering, og hvordan vurderer regjeringen bompengebelastningen i Bergen, sammenlignet med de andre bypakkeområdene Nord-Jæren og Oslo?»

BEGRUNNELSE:

Representant Ove Trellevik skriver at «omfanget av nye bomstasjoner og økte bompenger i Bergen vekker harme og bekymring» (Facebook 21.2.18). I desember stemte et samlet Storting, med unntak av Rødt, for finansiering av Bypakke Bergen (Prop. 11 S (2017-2018), Innst. 90 S (2017-2018)).

I behandlingen av samme sak foreslo Arbeiderpartiet og SV at regjeringen skulle bidra med 70 prosent statlig finansiering av kollektivprosjektene i Bypakke Bergen. Dette ble stemt ned av Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet, KrF og Venstre. Dette betyr at 50 prosent av finansieringen må tas lokalt.

Svar:

Jeg viser til svaret mitt på spørsmål nr. 1038 der jeg redegjorde for statens sterke satsing for å bygge ut kollektivsystemene i de fire største byområdene. Dagens regjering har kraftig økt statlige bidrag til slike prosjekt, og lagt opp til at staten dekker 50 % av finansiering i viktige kollektivprosjekt, fordi vi ønsker å legge til rette for god mobilitet i byområdene. Et velfungerende kollektivtilbud er en viktig del av det.

Den økte statlige andelen medfører at den lokale finansieringen blir tilsvarende mindre, noe som reduserer presset på økte bompenger. Jeg minner om at byutviklingsbyråden i Bergen, som også er partifelle med Knutsen, i leserbrev i Bergens Tidende 21.01.17 bekreftet at den statlige andelen under rødgrønn regjering var på knapt en tredjedel av dagens nivå.

Bompengebelastningen i de ulike byene bestemmes ikke av regjeringen, men av lokale folkevalgte. De lokale bomringene som er satt opp er ingen forutsetning fra regjeringens side for å delta i ordningen med byvekstavtaler. Jeg har dog merket meg at lokale politikere, fra blant annet representanten Knutsens parti, viser til at bompengenivået ikke bare handler om finansiering av lokale tiltak, men også om å regulere trafikken på veiene. I Bergen har man innført rushtidsavgift, som har nettopp det formålet.

Regjeringen jobber derimot med å redusere bompengebelastningen på veiprosjekter som staten står bak. Det er innført en tilskuddsordning som vil gi over 40 riksveiprosjekt økte statlige andeler og derved lavere takst. Det er slettet gjeld i en rekke bompengeprojekt, slik at bomstasjonene er fjernet mange år før opprinnelig planlagt. Flere grupper av kjøretøy er flyttet over til lavere takstnivå. For å nevne noen eksempler.

Jeg har merket meg at representanten Knutsen gir inntrykk av at bompengenivået i byene ville blitt redusert dersom Arbeiderpartiets forslag om inntil 70 % statlig andel fikk flertall. La meg da vise til at Arbeiderpartiets transportpolitiske talsmann, Sverre Myrli, i Stortingets budsjettdebatt 14.12.2017 aviste at økte statlige andeler skulle brukes til å redusere bompengene. Tilsvarende har Arbeiderpartiet i sine alternative statsbudsjett stemt imot regjeringens gjentatte forslag om å bevilge mer statlige penger til eksisterende veiprosjekter med bomstasjoner, for å kunne redusere takstene. Regjeringen har med andre ord gjentatte ganger foreslått økte statlige andeler til

veiprosjekt. Noen ganger har vi oppnådd flertall, andre ganger ikke. Med den historikken i bakhodet, har regje-

ringen lagt opp til et statlig finanseringsnivå vi mener det er realistisk å få flertall for i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1038

Innlevert 27. februar 2018 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 6. mars 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke rimeligere måter å drive kollektivtransport på finnes det, som det samtidig er plass til på veiene i Bergen? Ser regjeringen bedre måter å ivareta regjeringens mål om reduksjon i klimagassutslipp og samordning av areal- og transportpolitikk i Bergen enn ved en videreføring av bybanen?»

BEGRUNNELSE:

Ove Trellevik, leder for Hordalandsbenken på Stortinget og medlem av Stortingets kommunal- og forvaltningskomité, hevder at "det finnes rimeligere måter å drive kollektivtransport på [enn Bybanen]" (Facebook 21.2.18).

Byvekstavtalen legger opp til at boliger og arbeidsplasser bør lokaliseres nær kollektivknutepunkter. Derfor har både Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune forpliktet seg til å sørge for en arealbruk som øker kollektivbruken og gjør det enklere å være syklist og fotgjenger.

Det er rimelig å påstå at Bybanen bidrar til å nå dette målet - noe også representanter for regjeringenspartiene, inkludert kommunalministeren, selv har gjort.

Svar:

Regjeringen har høy prioritet på å utvikle god infrastruktur som gir innbyggere og næringsliv bedre mobilitet. I de største byene er det spesielt godt egnet å bygge ut kollektivtrafikken. Siden regjeringsskiftet i 2013 har statens andel i slike prosjekt økt markert. I de fire største byene skal staten bidra med 50 % av investeringskostnadene på viktige investeringsprosjekt. Det forplikter samtidig de fire byene til å føre en arealpolitikk som bygger opp rundt knutepunktene som utvikles. Jeg har merket meg at byråd for byutvikling i Bergen i Bergens Tidende 21.01.17 påpekte at "Historien er at Bergen har fått for lite statlig drahjelp i investeringene til Ringvei Vest og Bybanen de siste tolv årene, med snittelige femten prosent." Jeg er glad for at Bergen nå opplever et kraftig løft i statens satsing.

Det gir økt forutsigbarhet for prosjektene, og gjør at bompengebelastningen for bilistene kan bli tilsvarende lavere.

Det er viktig at vi finner gode løsninger tilpasset lokale forhold, og som ivaretar behovet for god mobilitet og respekt for skattebetalernes penger. Det er først og fremst Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune som avgjør hvordan den lokale kollektivtrafikken i Bergen skal organiseres og finansieres. Staten har lagt de lokale prioriteringene til grunn og bidratt til finansieringen av Bybanen.

Når representanten Knutsen likevel spør om rimeligere måter å løse kollektivbehovet på, så er det ganske allment kjent at et bussbasert kollektivsystem har i utgangspunktet lavere investerings- og driftskostnader enn et skinnbasert system. Både Stavanger og Trondheim har valgt ulike bussbaserte løsninger for sin storstilte kollektivsatsing. Utviklingen i materiell tyder på at vi om få år har utslippsfri, og tilnærmet støyfri, kjøretøypark tilgjengelig fra produsentene. Ved å bygge opp egne traseer for bussene, på samme måte som man må gjøre med skinnbasert trase for bybanen, gir man de samme signaler til lokalt næringsliv og eiendomsutviklere om hvordan man ser for seg utviklingen av byområdene.

I Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 er det lagt til grunn at staten vil finansiere 50 prosent av kostnadene for Bybanen til Fyllingsdalen. I 2017 inngikk staten, Hordaland fylkeskommune og Bergen kommune en byvekstavtale for Bergen for perioden 2017-2023. Utbyggingen av Bybanen til Fyllingsdalen er en del av porteføljen i avtalen, og staten har forpliktet seg til å dekke 50 % av kostnadene for prosjektet. Jeg tar sikte på at avtalen vil bli reforhandlet med oppstart i 2018, der nye økonomiske rammer og føringer i Nasjonal transportplan 2018-2029 blir lagt til grunn.

SPØRSMÅL NR. 1039**Innlevert 27. februar 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 6. mars 2018 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Tall fra Havforskningsinstituttet viser at lakselus har tatt livet av 80 % av villakssmolten fra de viktigste lakseelvene på Vestlandet. Oppdrettsnæringa har ikke kontroll på problemet.

Hvilke nye tiltak vil ministeren sette i verk?»

Svar:

Denne regjeringen er den første som virkelig tar tak i utfordringene knyttet til lakseluspåvirkning på ville bestander. Vi har fra i år fått på plass et helt nytt system, trafikklyssystemet, som skal sørge for at lakseveksten blir forutsigbar og bærekraftig. Samtidig er et nytt regelverk for bekjempelse av lakselus under utvikling.

Havforskningsinstituttet tar i sin risikovurdering for seg situasjonen for smolt som vandrer ut fra den enkelte elv. Dersom 80 % av utvandrende smolt fra en enkelt elv dør pga. lakselus, er det selvsagt alvorlig. Det er imidlertid stor variasjon mellom vassdrag. Trafikklyssystemet ser på større geografiske områder samlet.

Selv om ikke situasjonen er like alvorlig i alle vassdrag, er også den samlede situasjonen i produksjonsområdene 3 og 4 alvorlig. Derfor satte vi de to produksjonsområdene som inkluderer Hardanger og Sogn til rødt da vi fargela etter det nye systemet i høst.

Dette er en klar beskjed til oppdretterne om at de må ta grep.

Jeg vil imidlertid også påpeke at andelen laksesmolt som dør på sin vandring fra elvene og ut i havet, varierer mye mellom de ulike elvene og fra år til år. Dette er utfordrende for oppdretterne, fordi årsakssammenhengene er

kompliserte og ikke kan forklares kun av oppdrettsaktiviteten i området. Forskerne peker blant annet på at situasjonen i 2017 ble påvirket av vind- og strømforhold. Det er likevel oppdretterne som må ta ansvar for å redusere sin egen påvirkning.

Hvis situasjonen forblir uakseptabel, vil det bli reduksjon i tillatt produksjonskapasitet ved neste runde i trafikklyssystemet, i 2019/20.

Følgene av den situasjonen som HI beskriver for 2017, får vi først se når den smolten som i fjor vandret ut i havet skal komme tilbake å gyte om noen år. Rapporten fra Vitenskapelig råd for villaksforvaltning viser at dette er komplekst. Av rapporten går det frem at gytebestandsmålet ble nådd for mange elver i disse områdene (5 av 9 i Hardanger og 6 av 7 i Sognefjorden) i 2016. At gytebestandsmålet nås betyr at elvene ikke vil produsere mer smolt selv om det skulle komme mer villaks tilbake til elva for å gyte. Det som da øker er det såkalte høstingspotensialet, det vil si hvor mye laksefiskerne kan fiske.

Havbruksnæringen har aldri blitt stilt ovenfor så strenge krav som den gjør i dag, og vi vil stille enda strengere og tydeligere krav fremover. Jeg strammet i fjor inn reglene for lusemiddelbruk, og fastsatte nye regler som skal forebygge rømming fra bl.a. settefiskanlegg. Vi jobber nå med nye og strengere regler for lusebekjempelse.

Samtidig skjer det en fantastisk teknologisk utvikling, i retning av mer miljøvennlig oppdrettsteknologi, gjennom ordningen med utviklingstillatelse. Her fokuseres det på teknologi som kan bidra til å få bukt med lus og sykdom, bedre velferden og hindre rømming.

Som det fremgår, arbeides det altså langs flere linjer for å bedre situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 1040**Innlevert 27. februar 2018 av stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen****Besvart 7. mars 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hva har regjeringen gjennomført av tiltak for å sikre at flere av de 27 000 som går ut av introduksjonsprogrammet i løpet av 2018, blir selvforsørgende?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Aftenposten har NAV satt i gang over 216 000 tiltak for ca. 40 000 nordmenn med somalisk bakgrunn. Til tross for dette jobber de med somalisk bakgrunn mindre og har

lavere utdanning og levekår enn andre grupper i Norge. I følge FAFO-forsker Jon Horgen Friberg har NAV brukt penger på en rekke meningsløse kurs og mange sitter igjen med null og niks.

Svar:

Regjeringen vil nå gjennomføre et integreringsløft som et av sine seks hovedsatsingsområder. Flere innvandrere må delta i arbeidslivet, for å sikre velferden både for hver enkelt og for fellesskapet. Introduksjonsprogrammet skal reformeres med tydelige forventninger til gode resultater og mer arbeidsrettede tiltak

Introduksjonsprogrammet er sammen med opplæringen i norsk og samfunnskunnskap myndighetenes viktigste redskap for å få nyankomne flyktninger raskt i arbeid eller utdanning. Det er et mål at 70 prosent av deltakerne i introduksjonsprogrammet skal være i arbeid eller utdanning året etter avsluttet program. Vi når i hovedsak dette målet for menn og for unge mellom 20-24 år. Det er derimot et problem at det er for stor variasjon i resultatene målt i overgang til arbeid eller utdanning mellom grupper av deltakere og mellom kommuner.

Meld. St. 16 (2015-2016) Fra utenforskap til ny sjanse – Samordnet innsats for voksne læring og Meld. St. 30 (2015-2016) Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk presenterte en rekke tiltak for å gjøre arbeidet med kvalifisering av flyktninger mer effektivt og arbeidsrettet og på sikt øke overgangen til arbeid eller utdanning. Meldingene fikk bred tilslutning i Stortinget. Det er blant annet etablert integreringsmottak, innført opplæring i norsk kultur og norske verdier for asylsøkere, inn-

ført tidlig kompetansekartlegging og karriereveiledning av asylsøkeres kompetanse og lagt til rette for en styrket arbeidsretting av kvalifiseringsarbeidet. Videre ble det fra 2016 åpnet opp for å ta videregående opplæring som en del av introduksjonsprogrammet, og ikke bare enkelte fag som tidligere. Fra samme året har IMDi tilbudt kompetanseheving for programrådgivere og andre som jobber med kvalifisering av flyktninger. I 2013 ble tilskuddsordningen Kommunale utviklingsmidler innført. Fra 2013 til 2018 er det bevilget nær 200 mill. kr for å øke kvaliteten og bedre resultatene i kommunenes integreringsarbeid. Proba Samfunnsanalyse evaluerer nå ordningen på vegne av departementet.

Målet med introduksjonsprogrammet er å gi den enkelte flyktning den grunnleggende kvalifiseringen han eller hun trenger for å kunne delta i det ordinære arbeidslivet eller ta videre utdanning. Forskningsstiftelsen Fafo har nylig evaluert introduksjonsprogrammet, og de har blant annet funnet at tiltakene slik de er utformet og dimensjonert i dag ikke fyller gapet mellom hva slags kompetanse deltakerne har i utgangspunktet, og hva som kreves i det norske arbeidsmarkedet. De mener blant annet at det er et stort behov for å utvikle kvalifiseringsløp som resulterer i formell kompetanse. NOU 2017:2 Integrasjon og tillit (Brochmann II) understreker blant annet behov for bedre samordning og standardiserte moduler i introduksjonsprogrammet.

Regjeringen vil nå følge opp det omfattende kunnskapsgrunnlaget vi har og reformere introduksjonsprogrammet og styrke norskopplæringen med mål om at enda fler av deltakerne som går ut av introduksjonsprogrammet blir selvforsørgende.

SPØRSMÅL NR. 1041

Innlevert 27. februar 2018 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold

Besvart 13. mars 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sørge for at alle fosterbarn får den oppfølgingen fra barnevernets side som er lovpålagt, altså med fire tilsynsbesøk i året?»

BEGRUNNELSE:

Kampen for en trygg barndom bør være av høyeste prioritet både for regjering og Storting. Det handler om svarsløse og stemmeløse ofre for vold og overgrep som er

helt avhengig av voksne som våger å følge med, bry seg og si fra når noe er galt. I tillegg til den enkeltes ansvar som medmenneske, må vi jobbe kontinuerlig med strukturer og system som på best mulig måte kan avdekke og forhindre at vold og overgrep forekommer, enten det er i familie, barnehage eller skole.

I de tilfeller hvor barn av ulike årsaker har blitt flyttet fra hjemmet sitt til et fosterhjem, er det snakk om barn som er dobbelt utsatt: De har mistet sin første familie, ofte under krevende omstendigheter for barnet, og de skal nå

finne seg til rette med sin nye fosterfamilie. Dette er en tilpasning og overgang som kan være vanskelig både for fosterbarna og fosterfamilien, og veiledning og oppfølging fra barnevernets side er derfor helt nødvendig.

Nettopp av hensyn til disse barna er det så viktig med gode fosterfamilier, og KrF satt derfor av 30 millioner i vårt alternative budsjett for 2018 til fosterhjemsarbeid og rekruttering av fosterhjem i barnevernet.

Dessverre er det ikke alle fosterhjem som blir den trygge, nye familien som barnet trenger, og i de tilfellene er det avgjørende at barnevernets oppfølging avdekker dette.

Derfor er det ekstremt urovekkende at så mange som 25 % av fosterhjemsbarna ikke blir fulgt opp i forsvarlig grad.

Kommunene melder om press på barnevernstjenesten, og noen steder om mangel på tilsynsførere. Dette er ikke en holdbar situasjon i et av verdens rikeste land. Disse barna fortjener bedre.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 6. mars 2018 på skriftlig spørsmål nr. 1035 fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal og gjen-
tar derfra:

Tilsyn er et sentralt virkemiddel for å ivareta rettsikkerheten til barn i fosterhjem. Barn i fosterhjem er i en sårbar situasjon og kan mangle muligheter til selv å gi uttrykk for hvordan de har det. Jeg er derfor enig i at det er svært alvorlig dersom kommunene ikke oppfyller sin lovpålagte plikt til å føre tilsyn med hvordan hvert enkelt barn har det i fosterhjemmet.

Jeg vil understreke at kommunene i dag har et klart ansvar for å føre tilsyn med barn i fosterhjem. Tilsynet skal bli utført på en forsvarlig måte og de som skal utøve tilsynet skal gis nødvendig opplæring og veiledning.

Bakgrunnen for at tilsynsordningen ble endret i 2014 var at den ikke fungerte som forutsatt, og at det var behov for et mer profesjonalisert og tydeligere kommunalt forankret tilsynsansvar. Det ble også lagt vekt på at tilsynet skulle skje innenfor stabile og forutsigbare rammer.

Samtidig ble kommunene gitt stor administrativ frihet til å bestemme hvordan ansvaret for tilsynet skal organiseres i kommunen, og økt frihet til å velge hvem som skal utøve tilsynet på kommunens vegne.

For å legge til rette for at den nye tilsynsordningen skulle fungere på en god måte, er det nærmere innholdet i tilsynsansvaret presisert i forskrift og departementet har utarbeidet et eget rundskriv med utdypende merknader til forskriften. I tillegg har Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet etter oppdrag fra departementet utarbeidet en veileder.

I "Meld. St. 17 2015-2016 Trygghet og omsorg. Fosterhjem til barns beste", er et av tiltakene å evaluere den nye

tilsynsordningen. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har fått i oppdrag å følge opp dette tiltaket. Evalueringen vil bli et viktig bidrag ved en vurdering av om det er behov for å gjøre endringer i tilsynsordningen.

Jeg understreker at det er kommunene selv som må ivareta sitt ansvar for å føre tilsyn med barn i fosterhjem. Det er uakseptabelt dersom dette ikke skjer. Samtidig forventer jeg at også fylkesmennene gjennom tilsyn, råd og veiledning følger opp kommuner som svikter dette ansvaret.

Når det gjelder spørsmålet om sanksjoner vil jeg vise til at fylkesmannen i dag har adgang til å ilegge kommunene mulkt ved oversittelse av fristene for gjennomgang av bekymringsmeldinger og gjennomføring av undersøkelser. Systemet bygger for øvrig på en forutsetning om at kommunene oppfyller sine lovpålagte oppgaver, og at de retter de avvikene som blir påpekt gjennom fylkesmannens tilsyn. En tilsynssak mot kommunen avsluttes ikke før fylkesmannen har konkludert med at kommunen har lukket avviket.

Jeg vil be Helsetilsynet etterspørre informasjon fra fylkesmennene om hvordan situasjonen er for etterlevelse av kravet i dag, om fylkesmannens oppfølging ved svikt og om kommunene retter avvikene.

Jeg vil avslutningsvis nevne at vi er i ferd med å iverksette flere tiltak som skal bidra til at svikt i det kommunale barnevernet blir håndtert. Jeg vil særlig nevne at direktoratet etablerer egne veiledningsteam som skal hjelpe kommuner til å få på plass nødvendige rutiner og arbeidsformer. Tilbudet skal gis til kommuner med høy risiko for svikt i tjenestene. Fylkesmannen har også fått i oppgave å gjennomføre dialogmøter i alle kommuner, der målgruppen er barnevernsleder og kommuneledelse. Tema for møtene er risiko- og tilstandsvurderinger i barnevernet og oppfølging av ev sviktområder. Jeg vil i tillegg ta opp dette spørsmålet med kommunesektorens organisasjon, KS.

SPØRSMÅL NR. 1042**Innlevert 27. februar 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 5. mars 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Bane Nor anbefaler utsettelse av IC fordi det er bevilget for lite penger i første del av NTP og at det er manglende kapasitet i anleggsbransjen til å gjennomføre det den legger opp til. En løsning er å nedprioritere enkelte veiprojekt for å frigjøre midler og kapasitet.

Vil regjeringen gjøre en helhetlig utredning av kapasiteten i entreprenørmarkedet og se på muligheten for å nedskalere eller flytte enkelte veiprojekt for å sikre at Inter City blir utbygd innen 2024 slik Stortinget har vedtatt?»

BEGRUNNELSE:

Bane Nor beskriver manglende kapasitet i anleggsbransjen som en stor utfordring for å sikre full framdrift i Inter City-prosjektet. De går også langt i å peke på veiutbygging som en av grunnene til at kapasiteten er i ferd med å bli sprengt:

«Størsteparten av den totale anleggsetterspørslen i Norge kommer fra offentlig sektor som også er den største driveren frem til 2030. Dette er i stor grad knyttet til satsing på vei og jernbane i inneværende NTP-periode (2018-2029). (...) Kapasiteten hos de etablerte aktørene risikerer å bli fullt utnyttet med det store omfanget av vei og jernbaneprosjekter som ligger i NTP. (...) Det er etter Bane NORs vurdering sannsynlig med full utnyttelse av eksisterende kapasitet i den norske bransjen innen alle kategorier som hovedentreprenører, rådgivere og jernbaneteknikk. En konsekvens av denne markedsveksten kan gi en betydelig risiko for høyere markedspriser og redusert leveransequalität. For å håndtere kapasitets- og kompetanserisikoene, er et forutsigbart, stabilt og gradvis økende aktivitetsnivå å foretrekke i et rent markedsperspektiv, fremfor rask økning og stor variasjon i etterspørselen.»

Solvik-Olsen har selv pekt på manglende kapasitet i anleggsbransjen som en av de viktige faktorene i Bane Nors innspill, for eksempel til NTB 19. februar og i Politisk Kvarter på NRK 23. februar. Til politisk kvarter sa han at

«Det som Bane Nor har sagt er at hvis en skal innfri løftene så kommer det til å presse norsk entreprenørmarked så mye at man sannsynligvis vil ende opp med masse kinesere eller et tilbud der man betaler langt mer enn man trenger.

Det er for liten kapasitet i entreprenørmarkedet til å gjøre så mange prosjekt på en gang.»

Hos Bane Nor fremstilles det altså som et problem at det legges opp til for høy aktivitet, og derfor må jernbanen nedskalere. Dette står i skarp kontrast til handlingsprogrammet for Statens Vegvesen som nylig ble utgitt. Her finnes det kun en referanse til anleggsbransjen, hvor det står at Statens vegvesen «bidrar også i betydelig grad til å opprettholde og utvikle et velfungerende marked for anleggsbransjen»

SV mener at dersom det er en utfordring at norsk entreprenørmarked er sprengt pga. for høye ambisjoner i NTP, så kan ikke jernbane og kollektiv bære konsekvensene av dette. Vi skal huske at IC-utbygginga på Østlandet skal være det bærende skjelettet i kollektivsatsingene lokalt og er vesentlig både for å innfri nullvekstmålet på privatbilisme i byene og for å gjennomføre alle byvekstavtalene.

Svar:

Bane NOR la for kort tid siden frem sitt innspill til Jernbanedirektoratets handlingsprogram for jernbanen i perioden 2018-2029. Jernbanedirektoratet skal nå vurdere dette innspillet sammen med innspillene fra de andre jernbaneaktørene og utarbeide et samlet handlingsprogram for hele jernbanesektoren. Etter planen skal direktoratet, etter en bred høringsrunde, fastsette handlingsprogrammet i sommer.

I Bane NOR sitt faglige innspill, har foretaket valgt en noe justert tilnærming til utbyggingsprosjektene enn det som er lagt til grunn i NTP. Bane NOR sin begrunnelse for endringene i fremdriften i en del prosjekter, henger både sammen med ny kunnskap om prosjektene, kapasiteten i anleggsbransjen og muligheten for en effektiv trafikkavvikling med alternativ transport i anleggsperioden.

Norge er et mangfoldig land, med stor variasjon i transportutfordringer og aktuelle løsninger. NTP 2018-2029 har en god balanse mellom de ulike transportløsningene. En omprioritering mellom de ulike transportsektorene er etter min vurdering ikke en god løsning. Det er mange grunner til at jeg mener en slik løsning ikke er riktig. Jernbaneprosjektene og veiprojektene i NTP er i stor grad ment å møte ulike behov i samfunnet og ofte i ulike geografiske områder. En omprioritering fra vei til bane vil dermed være en omprioritering fra én del av landet til en annen. Det hjelper lite for eksportnæringen på Vestlandet om vi prioriterer pendlertogtrafikken rundt Oslo. Utfordringen med smale vestlandsveier er fortsatt like krevende. Jeg vil derfor heller jobbe videre med å finne løsninger

som reduserer kostnader i jernbaneprosjekter fremfor å resignere og kutte veiprosjekter.

Et annet forhold er at anleggsmarkedet for vei og jernbane ikke er helt sammenfallende. Deler av arbeidet kan gjøres av det samme entreprenørmarkedet, men store deler av jernbaneutbyggingene krever spesialisert kompetanse innen jernbanefag og signal. Det er derfor ikke slik at det nødvendigvis frigjøres kapasitet til jernbanebygging dersom veiprosjektene legges på is.

Jeg vil avslutningsvis igjen understreke at dette er Bane NORs faglige innspill, og at det er Jernbanedirektoratet som til sommeren fastsetter det endelige handlingsprogrammet for hele jernbanesektoren etter en bred høringsrunde. Videre vil jeg understreke at det er Stortinget som bevilgende myndighet som alltid har det siste ordet med tanke på hvilke prosjekter som blir realisert og til hvilke tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 1043

Innlevert 27. februar 2018 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 6. mars 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Vil forsvarsministeren sørge for at Hæren selv utfører vedlikeholdet på sine våpensystemer i Sør-Norge ved Elverum tekniske verksted som en del av forsvarets operative evne?»

BEGRUNNELSE:

Vedlikehold i forsvaret er en viktig del av forsvarets operative evne. Hver måned er det eksempelvis ansatte fra hærens verksteder med på internasjonale oppdrag. Elverum tekniske verksted har en av de yngste arbeidstokkene i forsvaret og er en avdeling som er viktig for nettopp hærens operative evne. Verkstedet har ansvar for alt materiell til hæren i Sør-Norge inklusive Trøndelag. Det er blant annet 850 kjøretøy og 32.000 våpen. I avisa Nye Troms har det kommet frem at verkstedet på Elverum vil bli foreslått nedlagt.

Svar:

Gjennom inneværende langtidsplan legges det opp til en omfattende satsning på logistikk og styrking av den operative evnen. Gjennom Stortingets behandling av Innst. 62 S (2016-2017), jfr. Prop.151 S (2015-2016) Kampkraft og bærekraft, ble det gitt tilslutning til at logistikkvirksomheten i Forsvaret skal gjennomgå en omfattende modernisering og effektivisering. Målsetningen er å redusere kostnader og forbedre operativ evne gjennom høyere og mer fleksibel ytelse på logistikken i Forsvaret.

Logistikkvirksomheten skal tilpasses de struktur- og organisasjonsendringene som gjøres i andre deler av Forsvaret, slik at den totale vedlikeholdsvirksomheten utnyt-

tes mest mulig effektivt. Hvilke verksteder som skal vedlikeholde Hærens våpensystemer i Sør-Norge i fremtiden vil derfor måtte vurderes.

Det har blitt gitt oppdrag til Forsvaret om å gjennomgå og forbedre interne prosesser slik at kostnadene til vedlikehold i egne verksteder kan reduseres. Dette arbeidet er ennå ikke ferdigstilt i Forsvaret.

Vedlikehold av Forsvarets materiell på brukernivå utføres av Forsvarets personell. Avdelingene kan forsterkes med vedlikeholdskapasitet både fra Forsvarets verksteder eller fra sivile verksteder som har nødvendig kompetanse, slik at utholdenheten og den operative evnen opprettholdes.

Vedlikehold av Hærens våpensystemer i Sør-Norge skal utføres der dette er mest kosteffektivt og gir best mulig operativ evne.

SPØRSMÅL NR. 1044**Innlevert 27. februar 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 12. mars 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Regjeringen forsvarer den nye ordningen om tidlig hjemreise kun få timer etter fødsel, tross advarsler om at dette vil svekke barseltilbudet fra fagfolk, og mødrene selv. Storbritannia innførte samme ordning for flere år siden, og rapporter viser at konsekvensen var et dårligere barseltilbud.

Mener statsråden de negative erfaringene fra Storbritannia taler for å innføre de samme rutinene i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Tall fra Folkehelseinstituttet viser at gjennomsnittlig liggetida etter fødsel på norske sykehus sunket fra 3,2 døgn i 2007 til 2,7 i 2016. Videre skrev Dagsavisen 19. februar at flere sykehus nå planlegger å redusere liggetiden ytterligere slik at fødende kan bli sendt hjem igjen samme dag. Dette er en ny praksis som fagfolk, eksempelvis i Den norske jordmorforening, advarer mot, men som regjeringen har støttet.

I Storbritannia har en for en tid tilbake innført redusert liggetid etter fødsel, og ordningen har fungert så lenge at en har høstet noen erfaringer. I rapporten "Postnatal care planning" (2014) fra Royal College of Midwives i Storbritannia presenteres funn fra en grundig undersøkelse av fødselstilbudet. På spørsmål om en fikk nok tid på sykehuset etter en fødsel svarer kun 29 % av de spurte at en fikk bli på sykehuset så lenge en behøvde. Hele 9 % sier de ble hastet ut av sykehuset før de var klare. Rapporten refererer alarmerende sitater fra noen av mødrene som har blitt intervjuet:

"I had great care with my first baby, with the 2nd I was rushed home within couple hours of giving birth, distressed and in pain, probably still in shock, which contributed to my PND."

Svar:

Svangerskaps- og fødselsomsorgen i Norge holder høy kvalitet i internasjonal sammenheng, og Norge er blant landene som har lavest nyfødtdødelighet. Brukerundersøkelser viser god tilfredshet med fødetilbudet på sykehuset. På helsenorge.no publiseres kvinners erfaringer med fødsels- og barselomsorgen ved sykehus og fødestuer i Norge, og resultatene viser gjennomgående større tilfredshet med tilbudet på sykehuset nå sammenliknet med undersøkelsen blant kvinner som fødte i 2011.

Det er en utvikling mot kortere liggetid på sykehus i den vestlige verden. OECD-rapporten *Health at a Glance*

2017 viser oversikt over gjennomsnittlig liggetid på sykehus etter normal fødsel. I rapporten fremgår det at gjennomsnittlig liggetid i OECD er 2,9 dager, i Norge 3,1 dager og i Storbritannia 1,5 dager.

Representanten Tvedt Solberg spør om erfaringene fra Storbritannia taler for å innføre samme rutiner i Norge. Jeg er ikke kjent med at Norge har planer for å kopiere Storbritannias rutiner. Norge har utviklet egne gode faglige anbefalinger for barselomsorgen i Norge. Anbefalingene fremgår av nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen, "Nytt liv og trygg barseltid for familien", utgitt av Helsedirektoratet i 2014. Retningslinjen anbefaler at sykehusoppholdets varighet tilpasses kvinnens og det nyfødte barnets behov. Vurderingen av tidspunkt for utskrivning skal gjøres i samråd med kvinnen. Hjemreise forutsetter et organisert barseltilbud på hjemstedet og støtte fra kvinnens nettverk/partner.

Helseforetakene har ansvar for den tidlige barselperioden, og skal ikke bygge ned sitt tilbud før tilbud er bygget opp i kommunene. Helseforetak og kommuner har utviklet regionale planer for svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen, bl.a. for felles utnyttelse av jordmorressursene. Kommunene arbeider med å styrke barseltilbudet som følge av en gradvis tidligere utskrivning fra fødeinstitusjonene de siste tiårene.

Regjeringen har satset på helsestasjons- og skolehelsetjenesten gjennom flere år. I 2017 ble det bevilget til sammen over 1 mrd. kroner over kommunerammen og øremerkete tilskudd. Midlene er videreført i 2018 med 753,5 mill. kroner over kommunerammen og 287,2 mill. kroner i øremerkete tilskudd, til sammen 1,040 mrd. kroner. I tillegg ble det gjennom budsjettforliket bevilget ytterligere 100 mill. kroner til tjenesten over kommunerammen og 20 mill. kroner i øremerket tilskudd til jordmortjenesten i kommunene.

SPØRSMÅL NR. 1045**Innlevert 28. februar 2018 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 6. mars 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Kan statsråden forsikre om at arbeidet på Elverum tekniske verksted ikke vil bli privatisert?»

BEGRUNNELSE:

Privatisering av en vital del av systemvedlikeholdet av avgjørende våpen og sambandssystemer på kjøretøyene til Hæren vil kunne svekke forsvarets operative evne. Ansatte ved Elverum tekniske verksted er i dag med ut i felt og sørger for at norske soldater har velfungerende kjøretøy og våpensystemer, og dermed mulighet til å utføre jobben så godt som mulig med en forsvarlig logistikk som i best mulig grad ivaretar soldatenes sikkerhet.

Svar:

Gjennom Stortingets behandling av Innst. 62 S (2016-2017), jfr. Prop.151 S (2015-2016) Kampkraft og bærekraft ble det gitt tilslutning til at logistikkvirksomheten i Forsvaret skal gjennomgå en omfattende modernisering og effektivisering. Det skal vurderes et strategisk samarbeid med forsvarsindustrien for å effektivisere vedlikeholds-

virksomheten der dette bidrar til økt operativ evne og kostnadseffektivitet.

Vedlikehold av Forsvarets materiell på brukernivå utføres av Forsvarets personell. Avdelingene kan forsterkes med vedlikeholdskapasitet både fra Forsvarets verksteder eller fra sivile verksteder som har nødvendig kompetanse, slik at utholdenheten og den operative evnen opprettholdes. Det legges derfor opp til at vedlikehold av Forsvarets materiell i større grad enn i dag skal baseres på leveranser fra det sivile markedet. Bruk av strategiske avtaler vil kunne gi fordeler som mer effektiv ressursutnyttelse, økt operativ tilgjengelighet og utholdenhet.

Det har blitt gitt oppdrag til Forsvaret om å gjennomgå og forbedre interne prosesser slik at kostnadene til vedlikehold i egne verksteder kan reduseres. Dette arbeidet er ennå ikke ferdigstilt i Forsvaret. Det er derfor for tidlig å konkludere med hvilke eventuelle konsekvenser dette arbeidet vil kunne få for eksisterende vedlikeholdskapasiteter i Forsvaret.

Vedlikeholdsvirksomheten må tilpasse seg Forsvarets øvrige organisasjon og struktur slik at logistikkstøtten kan gis mest mulig effektivt med høy operativitet og utholdenhet. Dette kan Forsvaret oppnå gjennom bedre bruk av samfunnets samlede ressurser.

SPØRSMÅL NR. 1046**Innlevert 28. februar 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 7. mars 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Norge arbeider med å få på plass avtaler om soningsoverføring med Kosovo og Serbia.

På hvilken måte vil Norge sikre tilstrekkelig individuell oppfølging i avtalene slik at soningsoverførte innsatte er beskyttet mot brudd på menneskerettighetene under soningen i Serbia eller Kosovo?»

BEGRUNNELSE:

I budsjettproposisjonen til Stortinget for året 2018 skriver regjeringen:

«Regjeringen fortsetter å inngå soningsoverføringsavtaler. Det pågår forhandlinger om en avtale med Serbia. Forhandlingene med Polen er i en innledende fase. Det er videre gjort en henvendelse til myndighetene i Kosovo.»

Justisdepartementet har i henvendelse til NRK 26. februar bekreftet at det forhandles om avtaler med begge disse land. Omfattende dokumentasjon fra flere menneskerettighetsorganisasjoner, samt Europarådet, viser at fengselsstandarden i Serbia og Kosovo ikke gir tilstrekkelig beskyttelse mot brudd på menneskerettighetene. Det er dokumentert overfylte fengsler, manglende helsehjelp, utstrakt vold mellom fanger og fra ansatte. Dette er

forhold som karakteriseres som torturlignende. Norge er forpliktet til ikke å sende noen ut av landet hvis det er risiko for tortur eller umenneskelig behandling. Det er derfor klart at eventuelle soningsoverføringer til disse landene innebærer risiko for menneskerettighetsbrudd. Det er derfor nødvendig å avklare hvordan norske myndigheter ser for seg hvordan menneskerettighetene til soningsoverførte skal sikres.

Svar:

Hensynet bak soningsoverføring av utenlandske domfelte er at vedkommende reintegreres bedre i det samfunnet han eller hun skal løslates til. Som medlem av Europarådet og part til den europeiske menneskerettskonvensjon er Norge forpliktet til å overholde konvensjonens bestemmelser. Dette gjelder også ved soningsoverføring.

I likhet med Norge, har Serbia ratifisert Europarådets konvensjon om overføring av domfelte og dennes tilleggs-

protokoll. Dette innebærer at vi allerede i dag kan overføre domfelte til fortsatt soning i Serbia, både med og uten samtykke. Fordi en bilateral avtale kan gi mer effektive prosedyrer, arbeider vi dessuten med å få på plass en bilateral avtale med Serbia. Det er for tidlig å si hva utfallet av dette arbeidet blir.

Videre er vi i tidlig fase av et arbeid med en soningsoverføringsavtale med Kosovo. Spørsmål knyttet til menneskerettighetene er blant det som skal vurderes nøye før det eventuelt inngås en slik avtale med Kosovo.

I saker om soningsoverføring foretas det alltid en konkret vurdering av om vilkårene for overføring er oppfylt i det aktuelle tilfellet.

Risikoen for brudd på domfeltes menneskerettigheter ved overføring inngår som en del av denne vurderingen. Selv om det foreligger en avtale om soningsoverføring, kan norske myndigheter unnlate å soningsoverføre i den enkelte sak.

SPØRSMÅL NR. 1047

Innlevert 28. februar 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 7. mars 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«UNE opprettholdt 18. februar vedtak om tilbakekall av gitte oppholdstillatelse til en afghansk familie i Trondheim. UNE sier det foreligger sterke menneskelige hensyn for at familien får bli. Grunnen er bl.a. at de to minste barna har vært i Norge i over 4,5 år og gått på skole her. UNE avslår pga. innvandringsregulerende hensyn. De to minste er snart ferdig med grunnskole og videregående skole men får ikke fullført.

Hvordan mener statsministeren «barnets beste» og Barnekonvensjonen er lagt til grunn i denne saken?»

Svar:

Det vises til spørsmålet fra representanten Lars Haltbrekken til statsministeren, som hun har bedt meg svare på.

Det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler søknader om beskyttelse (asyl). Jeg kjenner derfor ikke den konkrete saken du viser til og kan heller ikke kommentere behandlingen av den.

På generelt grunnlag vil jeg understreke at jeg har full tillit til at UDI og UNE behandler alle asylsøknader på en

grundig og forsvarlig måte, og at beskyttelse gis dersom vilkårene for det er oppfylt.

Dersom søkeren ikke har beskyttelsesbehov, skal det alltid vurderes om det foreligger sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket som kan tilsa at oppholdstillatelse likevel gis. Hvorvidt barnas situasjon er av en art som tilsier at det bør gis slik oppholdstillatelse er en sammensatt vurdering, der også innvandringsregulerende hensyn etter loven kan tillegges vekt. Jeg har tillit til at UDI og UNE også her foretar individuelle vurderinger, og at de vedtak som fattes er i overensstemmelse med norsk lov og Norges internasjonale forpliktelser.

SPØRSMÅL NR. 1048**Innlevert 28. februar 2018 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 6. mars 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Det finnes flere kommuner i Norge med samme navn, men ingen i samme fylke. I dag finnes Nes kommune både i Akershus og Buskerud, ofte omtalt som «Nes i Akershus» og «Nes i Buskerud» for å unngå misforståelser. Fra 2020 er Buskerud og Akershus en del av Viken fylke, og altså blir det da to «Nes i Viken».

Har departementet vurdert dette, og hvordan tenkes dette løst rent praktisk?»

Svar:

Det er i dag seks kommuner som deler navn – Bø (Telemark og Nordland), Sande (Vestfold og Møre og Romsdal), Herøy (Nordland og Møre og Romsdal), Os (Hedmark og Hordaland), Våler (Østfold og Hedmark) og Nes (Akershus og Buskerud).

Retningslinjene for fastsetting av navn ved kommunesammenslåinger er at nye kommunenavn skal være unike, det vil si at navnet ikke skal være i bruk av andre kommuner eller fylker. Bø i Telemark, Sande i Vestfold og Os i Hordaland er vedtatt slått sammen med andre kommuner, og får nye navn som en del av kommunereformen.

For kommuner med likt navn er det vanlig å sette parenteser med fylkesnavn bak, noe blant annet Statistisk

sentralbyrå benytter seg av i sine statistikker. Dette er ikke offisielle navn, men en praktisk måte å identifisere hvilken kommune det er snakk om.

Som representanten Myrli peker på, får vi som en følge av regionreformen to Nes kommune i det nye fylket bestående av dagens Akershus, Buskerud og Østfold.

For de store statlige registrene (Folkeregisteret, Matrikkelen og Enhetsregisteret) vil det så vidt jeg er kjent med ikke ha noen betydning at de to Nes-kommunene tilhører samme fylke. Databehandlingen i registrene bruker kommunenummer eller organisasjonsnummer for å identifisere og skille mellom kommuner. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har som kjent fastsatt nye kommune- og fylkesnummer som gjelder fra 1. januar 2020.

Det vil alltid være en mulighet for at mindre misforståelser kan oppstå på grunn av like kommunenavn, også når kommunene ikke er i samme fylke. For nødetater og i beredskapssammenheng vil det imidlertid være svært viktig at det ikke oppstår forvirring om hvilken Nes kommune det er snakk om, når begge blir en del av samme fylke. Det vil derfor være hensiktsmessig å vurdere ev. nye måter å skille mellom disse kommunene. Jeg vil vurdere dette nærmere, i dialog med de to kommunene og andre relevante instanser.

SPØRSMÅL NR. 1049**Innlevert 28. februar 2018 av stortingsrepresentant Torhild Bransdal****Besvart 9. mars 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Politiet hentet nylig ut en afghansk familie med makt fra kirkeasyl i frimenigheten Nytt Liv på Fitjar. Politiet mente forsamlingshuset Betania ikke var et kirkebygg, mens biskop Nordhaug har uttalt at dette utvilsomt er et kirkerom.

Mener statsråden at politiets handlemåte og vurderinger i denne saken er i tråd med regjeringens retningslinjer og vil regjeringen ta ansvar for å klargjøre hva som skal regnes som et kirkebygg i slike saker?»

Svar:

Utlendingslovgivningen åpner for tvangsretur dersom en tidligere asylsøker unndrar seg etterlevelsen av et lovlig fattet vedtak om å forlate Norge. Dette gjelder også for utlendinger som tar opphold i kirkerom, bedehus, menighetshus eller i kirkebygg tilhørende trosretninger utenfor Den norske kirke.

Justis- og beredskapsdepartementet ga 4. mars 1999 retningslinjer for iverksetting av vedtak der utlendingen har tatt tilflukt i kirkeasyl. Denne instruksjonen danner rammeverket for politiets vurdering i disse sakene, og jeg har

tilitt til at politiets vurdering og konklusjon også i denne saken er gjort i henhold til instruksen.

På generelt grunnlag vil jeg bemerke at retningslinjene av mars 1999 ikke avskjærer politiet fra å gå inn i kirker og bedehus for med makt å hente ut utlendinger som skal sendes tilbake til hjemlandet. Instruksene nøyer seg med å fastslå at politiet som hovedregel, av respekt for kirken, ikke bør gjøre dette. Videre presiserer instruksene at det

ikke kan utelukkes at politiet går inn i andre lokaler i tilknytning til kirken, for eksempel menighetshus.

Selv om det i enkeltsaker kan være ulike oppfatninger av hvorvidt et lokale er et kirkerom, menighetshus, eller noe annet, mener jeg dagens retningslinjer er dekkende. Jeg ser derfor pr. nå ikke et behov for en videre klargjøring av hva som skal regnes som kirkebygg i denne type saker.

SPØRSMÅL NR. 1050

Innlevert 28. februar 2018 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen

Besvart 6. mars 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan Jeløya-plattformen oppfattes på noen annen måte enn at regjeringen nå ønsker å legge til rette for at mobilapp-selskaper i fremtiden skal kunne formidle kjøreoppdrag mellom betalende passasjerer og privatbilsjåfører, av mange kjent som pirattaxivirksomhet?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge yrkestransportloven kreves det drosjeløyve for å ta betalt for persontransport. Regjeringsplattformen fra Jeløya nevner ikke den viktige drosjenæringen med et ord, men åpner imidlertid for «økt bruk av delingsøkonomi i persontransporten innenfor et regelverk og krav til tilbyderne som er forutsigbare.»

Svar:

Jeløya-plattformen handler ikke om å legge til rette for pirattaxivirksomhet. Det overrasker meg dersom enkelte mener den skal tolkes i den retning.

Samferdselsdepartementet arbeider med å forberede et høringsnotat med forslag til en rekke endringer i drosjereguleringen. En viktig del av arbeidet er å legge til rette for velfungerende konkurranse i markedet med like konkurransevilkår mellom aktørene i næringen. Arbeidet gjøres blant annet i lys av den grunngitte uttalelsen fra ESA av 22. februar 2017 og rapporten fra Delingsøkonomiutvalget av 6. februar 2017.

Rammen for arbeidet er blant annet å oppheve behovsprøvingen (inkludert driveplikten) og sentraltilknytningsplikten. Kravet om drosjeløyve videreføres. Forslagene innebærer at det stilles objektive krav for å få løyve.

Løyvene er ikke antallsregulert, og det kreves ikke at vedkommende har drosjeyrket som heltidsbeskjeftigelse.

Regelverksarbeidet tar sikte på å modernisere drosjereguleringen, og legge til rette for at det blir enklere for nye operatører å etablere seg i persontransportnæringen med personbil. En grunnleggende forutsetning vil være å etablere like vilkår for alle aktører i næringen. Det er ikke aktuelt å ha særregler for aktører som opererer gjennom delingsplattformer.

